Autorul bestsellerului *Exorcistul* revine
după douăzeci și cinci de ani!

william peter blatty

DIMITER

Născut în 1928, la New York, **William Peter Blatty** a devenit cunoscut datorită romanelor sale şi scenariilor de film. Cea mai importantă scriere semnată WP Blatty rămâne şi astăzi romanul **Exorcistul**, ecranizat în 1973, al cărui scenariu original a primit Premiul Academiei Americane de Film. Blatty nu este numai autorul unora dintre cele mai terifiante thrillere scrise vreodată, printre care se numără recentele **Elsewhere** (2009) şi **Crazy** (2010), ci şi, paradoxal, coscenarist al comediei **A Shot in the Dark** (O **împuşcătură în întuneric**, 1964), avându-l în centru pe celebrul inspector Clouseau, dar şi al altor filme, precum **What Did You Do in the War, Daddy (Cum a fost la război, tăticule,** 1966), Gunn (1967) şi **Darling Lili** (1970).

Deşi **Exorcistul** a eclipsat toate celelalte scrieri ale lui Blatty, fanii genului şi autorul însuşi au aşteptat mult timp apariţia acestui roman, a cărui idee a încolţit în mintea creatorului lui în 1970, pe vremea când se documenta în Israel pentru **Exorcistul.** Lansat recent, în martie 2010, **Dimiter** a fascinat deja întreaga lume, iar aprecierile nu au întârziat să apară.

WILLIAM PETER BLATTY

DIMITER

LITERA®

În memoria lui Pete

Aceasta este o lucrare de ficţiune. Toate personajele, organizaţiile şi evenimentele descrise în acest roman sunt produsul imaginaţiei autorului sau sunt folosite fictiv.

PARTEA ÎNTÂI

ALBANIA

1973

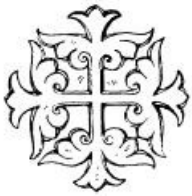

Pe drum, când s-a apropiat de Damasc, deodată a strălucit o lumină din cer în jurul lui... Trei zile n-a văzut...

Faptele Apostolilor 9:3, 9:9

La 150 de milioane de kilometri distanţă de soare, în umezeala unei încăperi de beton fără ferestre din labirintul altor încăperi, celule şi coridoare pe unde mila şi speranţa nu puseseră vreodată piciorul, anchetatorul stătea la masa de lemn, cu mintea goală precum foaia de hârtie pe care o avea în faţă. Prizonierul era, într-adevăr, misterios. După şapte zile de tortură nu scosese încă nici un cuvânt. Tăcut, cu capul plecat şi cu mâinile încătuşate, stătea sub gheara orbitoare a becului care atârna din mijlocul camerei, ca o piedică în calea odihnei.

— Cine eşti?

Vocea anchetatorului era seacă. Toate întrebările fuseseră puse, însă nici una nu primise răspuns. Acum se estompaseră toate în această unică interogaţie, ca şi cum în numele prizonierului ar fi fost ascunsă însăşi natura sa.

— Cine eşti?

Anchetatorul aştepta istovit, privind cu coada ochiului liniile de pe hârtie. În liniştea încăperii îşi putea auzi propria respiraţie şi zgomotul intermitent, ascuţit a stiloului cu care bătea în masa întunecată de stejar. Şi-a ciulit urechile preţ de o secundă, atent la un sunet surd ce răzbătea din pereţi: târşâit de picioare, un corp târât. Nu putea să-şi dea seama dacă sunetele erau reale sau imaginare. Aici chiar şi praful din aer părea că ţipă. Apoi s-a auzit alt zgomot ciudat. Oare ce era? Anchetatorul şi-a lăsat stiloul pe masă şi i-a aruncat o privire chinuită prizonierului tăcut şi nemişcat, dar totuşi atât de însufleţit, încât părea o tulburare întipărită în timp. Picături de sânge se scurgeau încet din vârful degetelor sale pe podeaua de piatră, acum una, apoi alta, din locul în care îi fuseseră smulse unghiile.

Anchetatorul s-a foit neliniştit.

A privit către stiloul tăcut.

— Cine eşti?

Liniştea îşi ţinea respiraţia.

Degetul mare al anchetatorului a ajuns sub ochelari, mişcându-i puţin de la locul lor în timp ce îşi freca un colţ al unui ochi apos. I-a scos cu atenţie şi a şters lentilele mici şi rotunde, cu rame aurii, cu o batistă de bumbac albă şi uzată, care păstra în ea un miros vag de naftalină. După ce a terminat, şi-a potrivit din nou ochelarii cu mâinile subţiri, de culoarea pergamentului, apoi i-a făcut semn cu capul unui torţionar masiv.

— Continuă, i-a ordonat el încet.

Torţionarul a venit în lumină, s-a oprit, a atins uşor obrazul prizonierului, apoi i-a dat ca din senin o lovitură surdă în zona inghinală, cu un baston de cauciuc. Prizonierul a primit lovitura în plin, a absorbit-o şi a căzut în genunchi, însă nu a scos nici un sunet. Vârfurile degetelor anchetatorului atingeau o cicatrice care îi intersecta ca un cârcel buzele subţiri şi palide, iar de sub gulerul hainei sale de un verde măsliniu, pe care nu se afla nici un însemn care să îi scoată în evidenţă rangul, gâtul i se simţea ciudat de cald şi de încordat. Într-un mod cu totul inexplicabil, prizonierul îl înfricoşa. La fel ca stelele întunecate care nu îl lasă pe observatorul îndepărtat să vadă nici urmă de culoare, el strălucea cu o lumină interioară înspăimântătoare.

Îl descoperiseră din întâmplare. Într-o duminică, 25 septembrie, lângă un sat de munte din nord, Spac, un echipaj de poliţie, însoţit de câini dresaţi şi de soldaţi, vâna un suspect în cazul tentativei de asasinat al şefului securităţii, Mehmet Shehu. Ţintaşi nevăzuţi trăseseră focuri de armă atunci când Shehu, aflat în inspecţie în oraş, pleca de la sediul poliţiei de securitate, aflat atunci în vechea închisoare din gresie din cartierul Rusi i Madh din Shkodra. Fusese prins un bărbat, un ţăran din Domni, care, sub tortură, recunoscuse că în tentativă mai fusese implicat un consătean de-al său, un negustor de textile pe nume Qazim Beg, despre care se credea că încerca să fugă în Iugoslavia. Echipele de urmărire se grăbiseră spre drumurile considerate cele mai probabile căi de fugă: la vest, râul maroniu Buna, iar la nord, aşa-numitul Pas al Ciobanului, o serpentină înaltă, aflată sus pe crestele munţilor Dukajini. Deşi umflate de ploile neaşteptate, apele tulburi şi rapide ale râului Buna puteau fi traversate în cel mai îngust punct al acestuia, care avea puţin peste 200 de metri; pentru că era cunoscut doar de câţiva albanezi şi se afla în apropiere de satul suspectului, Pasul Ciobanului atrăsese cea mai mare parte a forţelor de căutare, 58 de voluntari înarmaţi şi trei câini. Urcuşul era descurajant, un drum care-ţi tăia respiraţia, ce şerpuia printre munţi de gresie, marnă şi şisturi argiloase, ajungând la înălţimile îngheţate şi dezolante: Lanţurile Osândiţilor. Însă urmăritorii nu găsiseră pe nimeni acolo, astfel că porniseră numaidecât pe drumul de întoarcere, un drum care ar fi fost lipsit de incidente dacă nu ar fi avut parte de o cotitură a sorţii

ce avea să se dovedească, de fapt, primul contact cu prizonierul. Unul dintre câini, un mastif feroce cu trup şi muşchi uriaşi, fusese lăsat să meargă liber spre locul în care se auzise o trosnitură şi fusese găsit mai târziu întins liniştit în pădure, peste frunzele aurii, în lumina tomnatică, de parcă se cufundase într-un somn adânc, lipsit de orice griji. Avea gâtul rupt. Conducătorul grupului, un fierar tânăr pe nume Rako Bey, se întunecase la vederea acelei privelişti, căci nu înţelegea cum putea un om să ucidă astfel un câine. Cu respiraţia ca un foc alb în aerul întunecat, cercetase pădurea cu ochi îngustaţi, căutându-şi destinul prin păducei şi aluni, fără să vadă nimic altceva decât negura din faţa ochilor. Soarele ajunsese la asfinţit. Pădurea era bântuită. Ramurile golaşe păreau ameninţări de gheaţă, gânduri rele. Bey se gândise la mama sa. Îşi aruncase puşca peste umăr şi îşi convinsese colegii să plece din acel loc, către Quelleza, unde îi aştepta o altă misiune: prinderea unui ucigaş, un brutar din sat; chiar dacă acest obiectiv nu fusese atins, la capătul unui drum labirintic avea să fie îndeplinit un altul, căci căutarea lor avea să ducă echipajul la prizonier - o carte pe care destinul o scrisese cum nu se poate mai bine pentru anchetator.

Vânarea brutarului se anunţa periculoasă. Rudele ucigaşului formau un clan de munteni şi aveau să se împotrivească, probabil, arestării, deoarece, în fond, crima făcea parte dintr-o vrajbă de sânge, ale cărei iţe erau numeroase şi de-a dreptul năucitoare. Un soţ, un bărbat taciturn din Micoi, îşi trăsese soţia afară din casă, pentru că *bessa,* legea nescrisă, interzicea ca un act de răzbunare să aibă loc în casă, apoi o împuşcase în cap. Glonţul argintiu din creierul ei tăcut îi fusese dat soţului de către fratele victimei, ca semn că fapta se săvârşise cu consimţământul lui. Acolo ar fi putut înceta totul. Dar amantul femeii, într-o criză de pasiune, înnebunit de furie, îl găsise pe soţ acasă şi îl omorâse. Cum amantul soţiei făcea parte dintr-un clan rival, fratele soţului, fermierul, se răzbunase. La rândul său, acesta fusese căutat de către tatăl amantului mort, de care se apărase refuzând să iasă din casa în care locuia împreună cu soţia şi cu copilul, un băiat de doi ani cu obraji îmbujoraţi şi cu ochi cenuşii, crezând că *bessa* îl va proteja de orice pericol. Astfel, nu se întâmplase nimic vreme de mai multe săptămâni, timp în care fermierul şi

teama sa crescândă se plimbau prin casă ca nişte fantome nervoase, paşii moi ai unuia dintre ei reflectându-i pe ai celuilalt. În acele nopţi încordate se auziseră ciocănituri ciudate, iar fermierul şi teama sa, deveniţi tot mai apropiaţi după o lungă perioadă petrecută împreună, erau adesea auziţi vorbind în şoaptă, ba chiar izbucniseră la un moment dat într-un râs puternic. Apoi, într-o noapte fără stele, fermierul se trezise din somnul său neliniştit din pricina ţipetelor unui ţap din turma sa. Behăia repetat, ca şi cum ar fi fost rănit. Ciulind o ureche, fermierul ascultase atent, asigurându-se că teama sa dormea profund - îi auzea sforăitul şuierător în casă; se ridicase iritat din pat, se îmbrăcase cu haina şi cu pantalonii din lână şi ieşise somnoros în întuneric să vadă ce se întâmpla cu ţapul. Însă faptele bune nu sunt mereu răsplătite. Trecuse de prima parte a pantei duble abrupte care se afla între casă şi behăitul neliniştitor, fără să fie conştient de capcana care îi fusese pregătită cu viclenie de către tatăl amantului. Răzbunătorul, un brutar cu ochi blânzi, pe nume Grodd, stătea ascuns în spatele celei de-a doua movile, strângând ferm un picior al ţapului şi răsucindu-i o ureche. Apoi intervenise ghinionul, iar lucrurile degeneraseră, deoarece, probabil din cauza oboselii sau a neatenţiei, poate a unei rădăcini ori a unei pietre aflate unde nu trebuia, când fermierul ajunsese în vârful primei movile, în drumul său către ţap, îşi pierduse echilibrul şi căzuse în gol spre fundul râpei. „Cad”, se gândise el trist, după care murmurase:

— Asta nu ar trebui să se întâmple!

Se comportase exemplar de-a lungul întregii sale vieţi, însă acum începea să se cam dea în stambă, căci bolborosea neîncetat clişee despre capriciile soartei. Totuşi, această pată întunecată pe reputaţia sa a fost evitată când şi-a încheiat căderea, lovindu-se cu capul de o piatră ascuţită. Grodd auzise osul trosnind şi fusese pe loc înspăimântat de ideea că duşmanul său nu murea de mâna lui. Ajuns lângă fermier, înţelesese pe deplin oroarea situaţiei în momentul când îngenunchease şi simţise şuvoiul de sânge. Brutarul oftase şi deplânsese nedreptatea celor întâmplate. Nu purtase el un talisman pentru a evita răul? Nu făcuse el semnul crucii cu degetul în fiecare pâine pe care o copsese vreodată? Cum de puseseră demonii stăpânire peste această noapte?

Grodd îl dusese pe fermier acasă, îşi trezise soţia, apoi

alergase în cel mai apropiat sat, unde îl sculase în grabă pe doctor şi îl luase cu el. Dar, după ce analizase rana, bătrânul doctor îi spusese că era prea târziu şi că era nevoie pe dată de o operaţie complicată, căci altfel fermierul murea în câteva ore.

— Este un hematom subdural, îi explicase doctorul.

— Sunt *demoni,* ţipase brutarul înnebunit.

Soţia îşi făcuse grăbită cruce.

Doctorul bătrân ridicase din umeri şi plecase.

Cu suferindul Grodd murmurând blesteme lângă patul său, fermierul căzut, rămas în stare de inconştienţă, făcuse febră, care se transformase în pneumonie, iar după trei zile murise.

Neconsolat, Grodd a izbucnit în lacrimi.

— Demonii l-au ucis, ţipase la un moment dat.

— Da, doar a *părut* să fie pneumonie, aprobase soţia lui.

Apoi, nici unul dintre ei nu mai voise să scoată nici o vorbă.

Codul *bessa* nu putea fi împlinit decât prin uciderea unui bărbat. Astfel că, la un an după moartea fermierului, când grijile şi vigilenţa se mai atenuaseră, brutarul Grodd se întorsese la casa fermierului, unde se întâmplase să dea peste fiul acestuia, care se juca singur în mijlocul câmpului, iar acolo, printre macii spălaţi de soare, ce se mişcau în bătaia vântului, mai albaştri şi mai plini de viaţă decât lumina unui foc bengal, printre aluni, cireşi şi sângeri, printre tulpini de muştar, pătrunjel şi petalele legănate, în formă de stea, ale margaretelor albe ca vulpea-polară, Grodd îl urmărise cum alerga după un fluture cu aripi negre, ascultase talanga unei vaci din depărtare, îşi amintise de tinereţea sa, îl auzise pe băiat râzând, respirase adânc, după care îl împuşcase între ochii cenuşii. Grodd era cel căutat de poliţie atunci când fusese găsit prizonierul.

Unii au crezut că nu a fost o simplă întâmplare.

DIN DECLARAŢIA LUI RAKO BEY, COMANDANTUL ECHIPEI DE VOLUNTARI DIN QUELLEZZA, DATĂ LA 10 OCTOMBRIE

Î: Şi ce v-a adus la acea casă?

R: Nimic, domnule. Grodd era rudă cu orbul care locuia acolo, dar, la urma urmei, el este înrudit cu o mare parte dintre săteni. Nimic nu ne-a dus acolo, domnule colonel. A fost soarta.

Î: Fii cuviincios.

R: Mă scuzaţi, domnule.

Î: Soarta noastră este în mâinile noastre.

R: Da, exact.

Î: Atunci, această casă...

R: Era una dintre casele din afara satului. Am înconjurat-o la puţin timp după apus. Era frig. Am intrat şi l-am găsit înăuntru pe orb. Şi pe celălalt.

Î: Pe celălalt?

R: Da. Orbul stătea lângă foc. Celălalt era la masă. Era foarte multă mâncare scoasă: varză, pâine, brânză, carne de miel şi ouă, cepe, nişte struguri. Când am văzut mielul şi ouăle, mi-am dat seama că bărbatul celălalt trebuia să fi fost un musafir, un străin, aşa că mi-am ţinut arma îndreptată către el. Putea fi Grodd. Deşi aveam mari îndoieli.

Î: De ce?

R: Pentru că se presupune că Grodd era zvelt, cu ochi albaştri.

Î: Nu înţeleg.

R: Bărbatul acesta nu corespundea semnalmentelor lui Grodd.

Î: Prizonierul nu era zvelt, cu ochi albaştri?

R: Nu, bineînţeles că nu. Are ochi negri şi e masiv; o brută. De ce mă priviţi aşa?

Î: Nu mai contează. Prizonierul s-a împotrivit?

R: Nu.

Î: Nu a făcut nimic?

R: Nu, avea capul plecat, nu s-a mişcat. Avea o păturică din lână în poală, iar mâinile îi erau ascunse sub ea.

Î: A vorbit cu tine?

R: Nu. Doar orbul a vorbit. Ne-a întrebat cine eram şi ce se întâmpla. I-am spus. Le-am cerut un act de identitate. Dar, când bătrânul s-a ridicat, am văzut că era orb şi i-am spus: „Lasă, tataie. Stai jos.” Celălalt şi-a căutat actele în buzunar, mi le-a dat şi le-am verificat. Scria că îl chema Selca Decani şi că era un vânzător de brânză feta din Theti. Dar cred că era mai mult de-atât.

Î: De ce?

R: Nu ştiu. Nu pot explica.

Î: Îţi dau actul de identitate al prizonierului. L-ai verificat cu atenţie?

R: Ei bine, nu. Adică, era clar că nu era Grodd, aşa că doar m-am uitat la câteva lucruri, la fotografie, apoi i l-am dat înapoi.

Î: Te invit să mai verifici o dată fotografia.

R: Aici pare zvelt. Dar nu este.

Î: Dar este el?

R: Da, el este.

Î: Şi culoarea ochilor? Ce scrie?

R: E ciudat.

Î: Ce scrie?

R: Scrie că sunt albaştri.

Î: Acum îţi aminteşti că erau albaştri?

R: Erau negri ca nişte măsline umede într-un butoi. Am stat lângă el tot drumul către închisoarea din Shkodra. Are ochii negri.

Î: Foarte bine.

R: Mă verificaţi?

Î: Continuă raportul!

R: Actul ăsta de identitate nu e în regulă.

Î: Ţi-am zis să continui.

R: Ei bine, eram pe cale să plecăm, ajunseserăm aproape de uşă, când orbul a vorbit foarte ciudat.

Î: Cum adică ciudat?

R: Un ton ciudat al vocii. Nu-l pot descrie.

Î: Ce a spus?

R: A spus: „Nu este unul de-ai noştri. Este un străin.”

Î: Ce voia să zică?

R: Nu eram prea sigur. Ne-am întors şi am aţintit armele asupra tipului, după care i-am cerut bătrânului să ne explice. Nu a răspuns. I-am spus: „Tataie, mai repede, vorbeşte! Fiica mea împlineşte trei ani în weekend şi i-am promis că o să fiu lângă ea. Grăbeşte-te, dă-ne un răspuns.” Iar bătrânul a spus: „Ia-l!“ Am privit în ochii tipului şi am decis să-l lovesc cu patul puştii.

Î: De ce?

R: Nu ştiu. Era ceva, o mişcare în adâncul ochilor, o luptă interioară. Am simţit că, dacă voia, putea să ne omoare.

Î: Cred că eşti destul de obosit.

R: Nu am dormit.

Î: Vom reveni la asta. Ce s-a mai întâmplat?

R: L-am doborât şi i-am legat picioarele cu lanţuri, apoi l-am dus la secţia de poliţie din Quelleza. Am întrebat la poliţie dacă bărbatul se înregistrase la ei când venise în sat. Aşa prevede legea.

Î: Aşa este.

R: Ei mi-au spus că nu. Asta era foarte suspect. Le-am explicat situaţia comisarului local şi comandantului poliţiei.

Î: Ai procedat corect.

R: Atunci, comandantul i-a pus nişte întrebări. Bărbatul nu vorbea deloc, nu scotea nici un cuvânt, aşa că am început să ne întrebăm dacă nu cumva era mut sau poate imbecil. Dar căile de comunicaţie cu Theti erau întrerupte, căci fusese o furtună, aşa că nu am putut face verificări. Totuşi, am avut mare noroc. În acel moment, în Quelleza se afla un negustor din Theti, un tip mare, chel şi foarte vorbăreţ; l-au găsit şi l-au adus la secţie, unde l-au întrebat dacă îl văzuse vreodată pe prizonier. A spus că îl văzuse şi că nu-şi amintea numele lui, dar că era, cu siguranţă, din Theti. Atunci, comisarul l-a întrebat dacă era Selca Decani, iar negustorul a spus: „Sigur că da! Exact! Este Selca!” şi „Cum de am putut să uit?” Apoi a început să-l studieze cu atenţie pe tipul nostru, iar chipul său căpăta treptat o înfăţişare ciudată. Ne-a spus că, fără să-şi dea seama, făcuse, cu siguranţă, o greşeală, căci tocmai conştientizase faptul că Selca Decani era mort de ani buni şi că tipul nostru nu semăna deloc cu el. Ne-a spus că greşeala sa era de-a dreptul uluitoare, pentru că îl cunoscuse bine pe Decani şi multe luni fusese foarte întristat de moartea sa. Totul era tare ciudat.

Î: Cel puţin ciudat. Şi apoi?

R: Pentru că ne grăbeam şi trebuia să îl căutăm în continuare pe brutar, am sugerat ca tipul nostru să fie reţinut în Quelleza, însă comandantul şi comisarul au refuzat şi m-au sfătuit să-l luăm cu noi la Shkodra. Asta am şi făcut, şi l-am predat poliţiei voastre secrete, Sigurimi. Păreau foarte agitaţi.

Î: Cei de la poliţia secretă?

R: Nu, oamenii din Quelleza. Păreau foarte nerăbdători să scape de el.

Î: Nu te-ai gândit nici măcar o clipă că prizonierul putea fi cel care încercase să-l ucidă pe Mehmet Shehu? Omul după care ai fost trimis?

R: Sigur că da, însă ni s-a spus că acela fusese prins lângă Buna.

Î: Cine v-a spus asta?

R: Cei din Quelleza.

Î: Între Quelleza şi Shkodra, prizonierul ţi-a vorbit sau ţi-a dat vreo informaţie?

R: Nu. Nu a vorbit deloc. Nu a scos nici măcar un cuvânt.

Î: Şi ce altceva neobişnuit ai mai remarcat la el?

R: Încă un lucru. În timp ce ne întorceam spre Shkodra, ne-am oprit la amiază la Mesi şi am luat prânzul într-o curte de lângă închisoare. Era neobişnuit de cald şi de umed, aşa că ne-am odihnit. Unul dintre oamenii mei a cântat la lăută, iar noi l-am acompaniat. Îl legaserăm pe prizonier de un cais, iar eu îl priveam insistent.

Î: De ce?

R: Erau roiuri de ţânţari care pişcau. De fapt, pişcau chiar foarte rău.

Î: Şi ce dacă?

R: Nu i-a alungat deloc.

Î: Avea mâinile libere?

R: Da, erau libere.

Î: Aşa. Mai devreme ai spus că actele lui păreau în ordine.

R: Aşa am crezut.

Î: Şi nu s-a opus deloc arestării?

R: Nu, chiar nu.

Î: Atunci te întreb din nou. De ce l-ai lovit cu puşca? Sigur ai avut şi alt motiv, nu doar privirea lui ciudată. Credeai că ţine un pistol sau un cuţit sub pătură?

R: Nu, nu ţinea nimic.

Î: Atunci, de ce l-ai lovit?

R: Mi-era teamă.

Î: De ce anume?

R: Când i-am dat pătura la o parte, i-am observat mâna plină de sânge. Era mâna dreaptă, pe care nu i-o văzusem încă. Avea răni adânci, ca şi cum ar fi fost provocate de dinţii unui animal.

Î: Şi asta te-a speriat?

R: Da.

Î: De ce?

R: M-am gândit la câinele cu gâtul rupt.

FRAGMENT DIN INTEROGATORIUL LUAT ORBULUI, LIGENI SHIRQI, ÎN LA QUELLEZA, PE 12 OCTOMBRIE

Î: Uşa era descuiată?

R: Da. Am auzit ciocăniturile şi am strigat: „Intră, eşti binevenit.”

Î: Nu te-ai gândit că era periculos?

R: Pericolul nu contează. Aici, lucrurile sunt altfel. Nu e ca în alte părţi. Chiar dacă mi-ar fi omorât copiii, trebuia să-l primesc bine. Există o zicală care spune: „Eu locuiesc în casă, dar ea le aparţine oaspeţilor şi lui Dumnezeu.”

Î: Nu există Dumnezeu.

R: Probabil că în oraş nu există, domnule colonel Vlora, dar acum suntem în munţi, iar aici părerea generală este că există.

Î: Fii cuviincios, tataie!

R: Asta ajută?

Î: Doar recunoaşterea realităţii ajută.

R: Aş recunoaşte-o, *effendum*[1]*,* dar unde este? După cum ştiţi, în lumea mea trebuie să fiu ghidat.

Î: Spuneai...

R: I-am strigat că este bine-venit şi l-am auzit păşind. A intrat un şuvoi de ploaie, o rafală puternică, iar când a tunat, am simţit pe piele lumina fulgerului. Furtuna asta a venit brusc, asemenea unei dureri neaşteptate. M-am ridicat şi l-am salutat pe străin, aşa cum se cuvenea să o fac. I-am spus: „Dumnezeu te-a...”

Î: Lasă asta. Ai zis ceva ce a dus la arestarea lui. „Este un străin.” Ce voiai să zici cu asta?

R: Nu era muntean, nu era gheg.

Î: Asta e ceva inofensiv.

R: Dar îmi *spusese* că era gheg.

Î: Îţi *spusese?*

R: Exact.

Î: *Vorbea?*

R: Aşa se obişnuieşte în munţi, *effendum.*

Î: Nu fi obraznic, bătrâne! Spune-mi tot ce ţi-a zis.

R: De când?

Î: De la început.

R: După cum v-am spus - sau am încercat să vă spun -, l-am întâmpinat cum se cuvine. I-am spus: „Dumnezeu te-a adus aici” şi „Ce faci?” El mi-a zis: „Mă bucur să te găsesc bine.” Acestea sunt formulele de politeţe pe care le folosim noi.

Î: Da, ştiu. Ce s-a întâmplat după aceea?

R: L-am rugat să se aşeze la masă, firește, iar eu am scos nişte mâncare, destul de multă. Cred că şi-a dat seama că sunt

[1] În turcă, în original, „domnule”. Forma clasică a cuvântului este *efendi.* (n.red.)

orb, pentru că mi-a spus să nu mă obosesc prea mult pentru el. I-am zis: „Mulţumită lui Dumnezeu, avem mâncare pentru oaspeţi. Este cea mai mare ruşine să nu o ai.” El nu mi-a răspuns la asta, iar eu am continuat să scot mâncare şi rachiu.

Î: De ce atât de multă mâncare?

R: Din cauza mărimii lui. Era mare. Sau, mai degrabă, bine făcut. Era foarte puternic.

Î: Cum ţi-ai dat seama de asta?

R: La fel cum mi-am dat seama că dumneavoastră sunteţi din nord. După pasul lui. S-a ridicat şi a pus un buştean pe foc. Ăsta a fost un gest nepoliticos. M-am gândit că probabil era orăşean.

Î: Continuă!

R: L-am întrebat de unde era, iar el mi-a spus că din Theti, apoi mi-a mărturisit că era vânzător de brânză. Desigur, eu ştiam deja asta, datorită mirosului său.

Î: Ceea ce, bineînţeles, i-ai spus imediat.

R: Poftim?

Î: Nimic. Ce s-a întâmplat apoi?

R: Apoi am aflat că era creştin, aşa că am luat rachiul pe care îl scosesem şi l-am înlocuit cu vin.

Î: Cum ai aflat că era creştin?

R: De la căciula pe care o avea. L-am auzit când şi-a dat-o jos şi a pus-o pe masă. Nasturele mic şi tare din vârf scoate un sunet. Dar nu era din Theti şi nu era gheg. În zona asta, noi călcăm puternic pe călcâi, domnule. Ni se trage de la urcatul şi coborâtul muntelui. Când a venit la uşă, aşa călca. Însă paşii lui s-au schimbat. Erau mai moi, mai relaxaţi. Probabil pentru că a văzut că sunt orb.

Î: Adică a lăsat garda jos?

R: Se poate.

Î: Atunci, de unde crezi că era? Din sud?

R: Nu ştiu.

Î: Din străinătate?

R: Ce vreţi să spuneţi?

Î: Vorbea cu accent străin?

R: Nu, nu avea accent. Asta e ciudat: vorbea exact ca un nordic, chiar şi cu acele mici inflexiuni care se întâlnesc doar în Theti.

Î: Şi ce altceva ţi-a spus?

R: Nu prea mult. Nu prin cuvinte.

Î: Te rog, explică-mi asta.

R: L-am întrebat cum îl cheamă şi mi-a spus. Apoi, el...

Î: Cum a zis că-l cheamă? Mai ţii minte?

R: Da, mi-a spus că îl cheamă Selca Decani. Şi asta a fost ciudat. Nu numele, ci reacţia mea. Făcusem cândva cunoştinţă cu Selca Decani, iar acum, când mi-a spus că aşa îl cheamă, m-am gândit: „Da! Sigur că da! Cum de nu i-am recunoscut vocea?" Aşa că i-am spus: „Te rog să mă ierţi, dragă prietene, am devenit senil." Apoi mi-am amintit brusc...

Î: Că Selca Decani murise de ani buni?

R: De unde ştiţi asta?

Î: Nu contează.

R: Da, a murit.

Î: Dar vocea era a lui Decani?

R: Nu, nu chiar. Deloc. Doar la început.

Î: Şi apoi?

R: L-am rugat să mănânce, dar nu a făcut-o. Era tăcut şi stătea nemişcat. Dar am simţit o mare nelinişte în interiorul lui, era măcinat de emoţii puternice şi contradictorii. Însă curând acestea s-au potolit, şi am simţit cum din el ieşea o energie diferită, ca şi când m-ar fi atins ceva liniştitor şi cald, aproape iubitor. La început, nu mi-am dat seama ce era. Apoi mi-a vorbit şi mi-a pus o întrebare foarte ciudată. M-a întrebat dacă L-am văzut vreodată pe Dumnezeu şi, în caz că da, dacă aceasta era cauza orbirii mele.

Î: Foarte bizar.

R: Asta mi-a zis.

Î: În regulă. L-ai întrebat ce voia să spună cu asta?

R: Nu. Aşa cum nici pe dumneavoastră nu v-aş întreba dacă aţi ajuns la oraş dintr-un sat de la munte. Ambele întrebări sunt nepoliticoase.

Î: Ai urechi periculoase.

R: Ele aud. Ele v-au auzit paşii.

Î: Ce i-ai răspuns?

R: La început, nimic. Eram tulburat. Apoi l-am întrebat dacă era suficient de cald.

Î: Şi cum ţi-a răspuns?

R: Prin tăcere. Dar devenisem din nou conştient de forţa pe care o emana. Apoi mi-am dat brusc seama ce era: era milă, o

milă atât de densă, încât aproape o puteai strânge în mâini la propriu. Nu era genul de milă care te jigneşte şi pe care o dispreţuieşti. Era celălalt tip de milă, cel care te linişteşte şi te vindecă. Şi mai e ceva: preţ de o clipă, am fost sigur că îl vedeam. Era tânăr, avea un chip puternic şi un zâmbet ca de arhanghel. Sună ca o iluzie? Şi totuşi, nu sunt fantasme.

Î: Eşti nebun. Ai terminat?

R: Da, am terminat. Asta a fost tot, apoi au intrat oamenii dumneavoastră. I-au verificat actele. Păreau mulţumiţi. Însă, când erau pe punctul să plece, am intervenit şi i-am oprit.

Î: Spuneai că îţi era milă de el.

R: Da.

Î: Atunci de ce l-ai trădat?

R: Îi sunt loial statului.

Î: Mai încearcă.

R: Nu mai puteam sta mult în preajma lui.

Î: De ce?

R: Era ceva ce simţeam la el.

Î: Mila?

R: Altceva. O energie brutală, îngrozitoare. Ardea.

Î: Asta era în mintea ta.

R: Nu, era o chestie reală.

Î: Păi şi ce era?

R: Atunci aveam convingerea că era bunătate.

Decani era un mort care se plimba pe dealuri, căutând o viaţă trecătoare în amintiri false. Aceasta era părerea secretă atât a comisarului, cât şi a şefului poliţiei din Quelleza (şi, ulterior, a oamenilor Securităţii din Shkodra, deşi nimeni nu îndrăznea să dea glas unui punct de vedere atât de periculos), dar şi motivul pentru care s-au debarasat de prizonier cu atâta grabă, căci nimeni nu ştia ce i s-ar fi putut întâmpla unui suflet de rând faţă în faţă cu imaginea unei neguri înviate. Dar cine era prizonierul?

Unii erau neliniştiţi.

Cei de la Shkodra au urmat calea raţiunii, astfel că prizonierul a fost testat cu o metodă ştiinţifică - una care pretinde că materia este reală şi poate fi măsurată. Următoarea lor ipoteză a fost mult mai puţin speculativă - şi anume, că deţinutul lor era un agent inamic a cărui misiune nu putea fi ghicită, căci doar China cea mare era prietena Albaniei, şi cine

putea spera să poată fi la curent cu toate schimbările şi cu scopurile tuturor celorlalte naţiuni de pe faţa pământului? Ei se plângeau că, pur şi simplu, nu exista suficient timp; dar mergeau greoi, fără să urmeze un plan, căutând semne cum că străinul picase din cer: ceara din urechile sale, o mostră de scaun şi murdăria scoasă de sub unghiile lui au fost analizate minuţios, în căutarea urmelor de mâncare şi de floră străine de ţara lor; hainele lui au fost scanate în lumină neagră, ceea ce ar fi făcut vizibile semnele unei curăţări chimice. Dar aceste dovezi tainice de înţelepciune nu au dus la nici un rezultat. Apoi, o verificare a dinţilor prizonierului a scos la iveală doar o „plombă supradimensionată", făcută din argint şlefuit defectuos, şi „două coroane din aliaj de crom cu cobalt", care erau „suprapuse şi extrem de prost fixate la margini, ceea ce ducea la penetrarea gingiilor": fără îndoială, era o lucrare stomatologică albaneză. Dar cum se putea? Cum era posibil *aşa* ceva? Fiecare persoană era cunoscută, luată în evidenţă şi urmărită; numele fiecărui cetăţean apărea pe liste nesfârşite, verificate zilnic într-o mulţime de locuri: la piaţă, la muncă şi acasă, la întâlnirile „culturale" care aveau loc după cină şi la cititul ştirilor, care dura o oră, timp în care mintea zbura în spatele ochilor care priveau în gol. Aici, nimeni nu mergea nicăieri. Erau luaţi. Cum era posibil ca prizonierul să fie de aici, umblând neînsoţit şi fără să atragă atenţia, cu actele unei fantome? Într-o pivniţă a clădirii Securităţii din Shkodra, prizonierul a fost dezbrăcat, bătut şi interogat în reprize de către mai multe femei, agenţi de securitate, începând cu dimineaţa de vineri, 1 octombrie, până cu puţin înaintea amiezii zilei următoare, interval în care loviturile mecanice ale inchizitorilor scoteau, de obicei, la lumină emoţiile ascunse pe care le provocau, umplându-i pe agenţi de o furie oarbă şi făcându-i să urle imprecaţii sălbatice. I-au făcut şi alte lucruri chiar mai rele. Dar prizonierul tot nu vorbea. Atunci, în seara de 2 octombrie, furioşi, agenţii din Shkodra l-au trimis în capitala Tirana, la clădirea fără chip a Securităţii Statului, căci aici se aflau specialişti. Orori. Mijloace.

Aici se găseau răspunsuri la întrebări care nu fuseseră niciodată puse.

— Cine eşti, a repetat anchetatorul obosit.

Clătinându-se pe picioare de la atâtea lovituri, prizonierul a

continuat să tacă, în vreme ce mătura cu privirea podeaua din piatră. Anchetatorul a privit dantela formată de sângele care i se uscase pe frunte. Se întreba de ce anume îi amintea. După care şi-a dat seama: *Iisus în tăcere.* O copie miniaturală a picturii simboliste fusese atârnată într-o chilie a seminarului iezuit de lângă centrul oraşului; o văzuse când le luaseră preoţilor acel loc, cu câteva săptămâni înainte de a se decide să-l împuşte pe director şi să o pună în locul lui pe Samia Sabrilu, celebra fată de cincisprezece ani, care fusese aleasă datorită cruzimii, aroganţei şi vicleniei sale, dar şi pentru precocitatea sa sexuală şi pentru ura pe care i-o purta tatălui său. Asta s-a întâmplat cu aproape un an înainte să-i arunce pe toţi preoţii în lagăre de muncă silnică sau în mormânt şi să transforme vechiul seminar într-un restaurant specializat în preparate nordice. Anchetatorul se gândea, cu buzele ţuguiate. Nu, nu era vorba doar despre tablou. Mai era ceva.

Era sigur că-l mai văzuse pe acest bărbat. Probabil, undeva în Tirana. Poate la un dineu.

Sau într-un vis.

— Cine eşti? Dacă ne spui cine eşti, poţi să dormi.

La început fuseseră uitarea şi o izolare rece, după care au urmat clopotele şi claxoanele care-i năuceau urechile şi jetul de lumină albă ce-i sabota somnul; apoi, întunericul absolut şi apele fetide pline de particule din materii necunoscute, ce se infiltrau ameninţătoare în celula sa printr-o mie de pori ruginiţi şi trişti, inundând-o încet, urcând tot mai mult, până aproape de tavan, unde se opreau şi aşteptau, duhnind şovăielnic, pentru ca apoi să scadă puţin câte puţin; un procedeu repetat încontinuu. Această fază a durat trei zile (din punctul de vedere al unui observator, nu al celui implicat direct); au urmat torţionarii, fiecare cu porecla lui, ca să fie feriţi de o posibilă pedeapsă ulterioară. Doi dintre ei erau bărbaţi: unul numit Visătorul, datorită privirii sale pierdute, iar celălalt, un tânăr care zâmbea tot timpul şi care era fiul anchetatorului - Zâmbăreţul. Al treilea torţionar era o fostă călugăriţă, înaltă şi masivă, cu un mers apăsat; era numită Îngerul. Cu pielea cenuşie şi murdară, cu o privire lipsită de orice strălucire şi cu un tic nebunesc, de neoprit, care o făcea să pară că face mereu şiret cu ochiul, în uniforma alcătuită din cămaşă şi pantaloni de culoare albastru-închis, era fantoma acelei încăperi nemiloase.

Prizonierul stătea întins pe spate pe o masă îngustă din lemn, pătată de sânge, iar când cei trei l-au înconjurat, Îngerul şi-a ridicat privirea către anchetator; în momentul când acesta a rostit cuvântul „Începeţi!”, bastonul său suplu a despicat şuierător aerul, pornind de sus, într-o lovitură puternică, spre rinichiul prizonierului, cu un rezultat care nu a fost însă pe placul nimănui din cameră, căci ochii prizonierului s-au deschis ciudat de calm, ca şi cum s-ar fi trezit vara în hamac, după un somn odihnitor. Neliniştit, anchetatorul s-a dat un pas înapoi, simţind cum coboară ceva nepământesc. În curând, rafalele de pumni, bastoane şi înjurături aveau să învăluie masa într-o ceaţă vie şi fierbinte, alcătuită din mânie, exuberanţă şi ură de sine, iar el asculta ţipetele şi grohăiturile provocate de efort, loviturile şi îndemnurile obscene infantile, acuzaţiile şi jignirile şuierate, fiind conştient că în curând aveau să se înmulţească, să alcătuiască în cele din urmă o singură frenezie vie care să atragă toate minţile, dar să fie totuşi lipsită de minte, să adune toate sufletele, dar să nu aibă un suflet propriu în afara celui al bestiei din mijlocul viforului său. „Porcule!” „Degeneratule!” „Gunoi criminal!” Epitetele aruncate clocoteau cu o furie justiţiară care exploda odată cu fiecare voce şi în fiecare lovitură, însuşi anchetatorul simţea cum tremura de tulburare şi s-a lăsat pentru o vreme pradă bestiei care-i dădea ghes, dar s-a retras brusc în momentul când l-a văzut pe Zâmbăreţ, căci ochii fiului său luceau nebuneşte de pe urma plăcerii şi a unei emoţii neobişnuite. „Ajunge! Altceva!” a ordonat anchetatorul, după care Îngerul i-a prins prizonierului degetele sub o uşă pe care a închis-o lent; iniţial, rânjea şi făcea nenumărate sugestii lascive, dar în scurt timp a rămas consternată, căci chipul prizonierului nu şi-a schimbat deloc expresia. Abia atunci, uluiţi, s-au gândit să-i smulgă unghiile, după ce i-au pus pe cap o cască menită să-l facă să-şi audă ţipetele puternic amplificate. Casca s-a dovedit inutilă, căci el nu a ţipat deloc. Dar, când ultima unghie i-a fost smulsă, şi-a închis ochii şi s-a prăbuşit încet pe podeaua pătată din piatră, scoţând un sunet straniu, ca şi când suspinele s-ar fi amestecat cu propriile-i oase sfărâmate. Devenit brusc nerăbdător, anchetatorul şi-a îndreptat privirea către un bătrân zbârcit, îmbrăcat cu un costum maro ieftin, care stătea în afara cercului de lumină. Silueta sa slăbănoagă şi faţa alungită se aflau în umbră, dar ţinea strâns geanta medicală din

piele neagră cu ambele mâini în faţă, astfel încât inelul de pe degetul său arătător strălucea în lumină, în timp ce degetul mare, neliniştit, se tot freca din când în când de piatra verde, plată, făcută din clei. Strălucea asemenea semnalelor emise de o navă îndepărtată.

— Grăbeşte-te, verifică-l!

Vocea anchetatorului era tensionată, din cauza presimţirii alarmante că prizonierul avea să plece, alături de secretul său, spre tărâmul morţii.

— Verifică-i starea acum! În secunda asta! Grăbeşte-te!

Doctorul bătrân şi şubred şi-a târşit paşii înainte, istovit de greutatea plictiselii şi a repetării nesfârşite a unor acţiuni lipsite de sens, într-o lume lipsită de scop. Şi-a târât după el şi sufletul mototolit, ca pe un sac gol din pânză.

— Să *nu cumva să-l pierzi!* a ţipat anchetatorul.

Rapid, masa din lemn pătată cu sânge a fost trasă pe roţi din întuneric către lumină; când Zâmbăreţul s-a aplecat pentru a-l ridica pe prizonier de pe podea, Îngerul l-a oprit cu un gest brutal, apucând corpul cu o uşurinţă lipsită de orice urmă de efort, după care l-a aruncat pe prizonier pe masă, ca pe un sac de surcele.

— Parcă ar fi un fulg, a grohăit ea.

Apoi, timp de o clipă ciudată, a ezitat, privindu-l fix pe prizonier. O blândeţe curioasă i-a inundat chipul, ca şi cum ar fi fost copleşită de inocenţă, de o amintire frumoasă din copilărie. S-a dat înapoi şi a ieşit din raza de lumină. Doctorul bătrân a ajuns cu greu la masă. I-a căutat pulsul cu degete fremătânde, moi şi uscate, de parcă ar fi fost umplute cu paie, în vreme ce cu cealaltă mână deschidea trusa medicală. Liniştea a fost întreruptă de sunetul slab produs de degetele lui care scotoceau prin dezordinea de pe fundul genţii, în căutarea stetoscopului. L-a găsit şi l-a tras afară. Unul dintre tuburile pentru urechi s-a lovit de geantă. A scos un sunet slab, ca acela făcut de un bici.

— Este bine? l-a întrebat anchetatorul îngrijorat.

Doctorul şi-a ridicat privirea şi a văzut doar un turn şi griul obişnuit, căci era obligat să privească lumea printr-o peliculă de praf care îi acoperea corneea, o afecţiune cronică de-a dreptul inedită, diagnosticată drept „dereglare a sufletului”, care apăruse în ziua în care încetase să creadă că universul avea

vreun sens. Apoi, deodată, lucrurile din cameră au început să prindă viaţă (învăţase cum să privească „pe lângă” praf) şi l-a văzut pe anchetator stând în picioare în faţa lui, cu o privire foarte îngrijorată. Pentru o clipă, doctorul l-a studiat cinic, remarcând oboseala de pe chipul său speriat şi colţuros, dar şi mânia, domolită, însă veşnic prezentă; apoi s-a cufundat tăcut în ceea ce avea de făcut.

— Am nevoie de un stetoscop nou, a bolborosit el, punându-şi tuburile de ascultare în urechi, în conformitate cu regulile construcţiei artificiale pe care o cunoştea drept timp şi spaţiu. Nimic în lumea asta nu durează la nesfârşit, a adăugat.

Se simţea chiar recunoscător pentru această parte a regulilor.

— Este bine? l-a întrebat Vlora din nou.

— *Trebuie să faceţi linişte!*

Temându-se că ar putea fi lovit sau că ar risca să rămână fără singura lui sursă de hrană, doctorul se prefăcea adâncit în munca sa, încruntându-se în timp ce mişca senzorul stetoscopului şi asculta sunetul neobişnuit al unei persoane vii. Ca de obicei, asta l-a cam înfiorat.

— Da, este bine, a răspuns el. Are o inimă foarte puternică. Acum, pur şi simplu, doarme.

Anchetatorul a clipit, neputând să înţeleagă. Apoi, deodată, furia l-a copleşit, l-a zdruncinat şi l-a smuls din propriul corp; dar spasmul s-a oprit la fel de brusc precum a început, învins de sentimentul puternic al misterului care plutea deasupra mesei, la fel ca negura creaţiei, caldă şi în expectativă, aşteptând să răsufle.

Gândurile anchetatorului au început să analizeze diverse variante. Era oare prizonierul hipnotizat astfel încât să nu simtă durerea? În cazul lui, „porţile durerii” fuseseră etanşeizate pentru ca traumele fizice să nu-i poată atinge creierul? În timp ce doctorul înghiontea şi atingea uşor corpul prizonierului, bolborosind, anchetatorul îl fixa cu privirea pe prizonier, în timp ce încerca să înţeleagă varietatea năucitoare în care îl descriseseră atât de mulţi martori. Mai grav chiar, patru săteni interogaţi separat au jurat, când li s-a arătat fotografia lui, că îl văzuseră la un magazin din Theti într-un moment în care se ştia că era reţinut la Shkodra. Şi nu au putut fi nicicum convinşi că acest lucru era imposibil. Anchetatorul se gândea că faţa

prizonierului era atât de comună, ca o placă perfect albă, încât mintea îşi putea proiecta asupra ei propriile imagini. Trăsăturile sale erau delicate şi rafinate, dar conducătorul echipei de căutare l-a descris ca fiind un tip masiv, cu nasul turtit, o brută, o percepţie care friza tărâmul bizarului. Privirea anchetatorului s-a plimbat de-a lungul trupului prizonierului. Părea o lucrare în marmură a lui Michelangelo, dur, cizelat şi iluminat slab de aura unei mişcări iminente care aştepta să fie dezlegată printr-o rugăciune.

— Ce e aia?

Doctorul a ridicat pentru o clipă privirea.

— Ce anume?

— Cicatricea aia.

— Gropiţa asta? Cred că e de la o traheotomie.

— Nu, nu la gât. Pe braţ.

Anchetatorul i-a arătat la ce se referea.

— Oh...

Vederea doctorului a găsit prin praf o cale către partea superioară a braţului stâng al prizonierului, unde pielea era adâncită şi înconjurată de un cerc foarte subţire, lipsit de sânge, de dimensiunea degetului mare al unui tâmplar. În adâncitură, pielea era ridicată şi plină de negi.

— Ce este? l-a întrebat anchetatorul.

— Nu ştiu.

— Un semn din naştere?

Cuvintele fuseseră scăpate fără voie, ca nişte călători cărora le lipseau paşapoartele gândirii.

— Nu, nu e un semn din naştere.

— O rană de la un glonţ?

— Se poate. Ar putea fi orice. Nu ştiu.

Privirea anchetatorului a rămas fixată asupra cicatricei. Ceva îl făcea să creadă că acest lucru nu era lipsit de sens. Sentimentul era deranjant, dar totuşi vag. L-a alungat rapid.

— Dacă dumneavoastră credeţi că este ceva important, a zis doctorul bosumflat, întrebaţi-i pe specialişti. Activitatea mea este foarte simplistă. Şi-a scos stetoscopul din urechi, apoi l-a împăturit şi l-a pus la loc în geanta cu remedii. Eu am terminat aici, a murmurat el. Şi-a ridicat geanta şi s-a îndreptat greoi spre locul său, apoi s-a întors şi a anunţat din obscuritate: Este bine.

Torţionarii s-au regrupat în jurul mesei.

— Nu, a ordonat anchetatorul. Cuşca!

Privirea sa a surprins felul în care s-a luminat chipul Îngerului şi uşoara arcuire a buzelor ei. În Cuşcă era imposibil să-ţi întinzi un picior, să te întorci sau să te ridici în picioare; nu se putea sta decât ghemuit. O formă de tortură greu de îndurat chiar şi pentru o zi, Cuşca distrugea, pur şi simplu, mintea dacă era folosită pentru o perioadă mai lungă. Oare Îngerul se bucura la gândul plăcerilor ce aveau să urmeze? Zâmbetul ei nu părea să se potrivească deloc cu privirea sa cadaverică. El şi-a îndreptat privirea inexpresivă către fiul său, al cărui zâmbet era mai puţin ambiguu. Ochii acestuia sclipeau cu încântare, iar în ei se citea o expresie înrudită în mod ciudat cu dorinţa trupească. Vlora s-a întors dezgustat şi a părăsit în grabă încăperea. Afară, doi gardieni l-au salutat respectuos, lovindu-şi patul puştilor de podea, după care unul din ei şi-a pus mâna la gură şi a fluierat puternic, semnalizându-le astfel gardienilor aflaţi mai departe faptul că se apropia o persoană cu autoritate, în timp ce Vlora, cuprins de vârtejul gândurilor sale, înainta fără tragere de inimă pe holul umbrit, printre pocnetele şi fluierăturile stranii ce răsunau în jurul său.

În încăpere era un adevărat iad.

Secretara anchetatorului l-a auzit apropiindu-se. Apatică şi cu ochii întunecaţi, în vârstă de treizeci şi ceva de ani, pufăia o ţigară turcească în timp ce scutura chibritul, pe care l-a pus apoi în carte, ca pe un semn, înainte de a o închide.

— Aţi primit câteva telefoane, domnule colonel Vlora.

I-a dat mesajele notate, după care i-a aruncat o privire pierdută în timp ce el se uita în fugă şi neatent printre foi. I se citea în continuare agitaţia pe chip, iar ea a observat că mâinile încă îi tremurau. S-a gândit că i-ar plăcea să fie al ei în acel moment.

— Nimic urgent, a murmurat ea cu o voce sfioasă.

A tras din nou adânc din ţigară, a ţinut o vreme fumul în piept, după care l-a suflat uşor în lateral. Vlora i-a dat foile înapoi fără să comenteze, observând mucurile de ţigară care formau o grămadă înaltă în scrumiera purpurie din sticlă aflată pe birou. Pe marginile ei, cu litere verzi crăpate, fusese aplicată o inscripţie: SUVENIR DIN DOBRACI.

— Obiceiul ăsta o să te omoare, Leda, a dojenit-o el.

Ea a dat din cap şi şi-a plecat privirea.

— Ştiu, i-a răspuns, după care a stins ţigara.

— E pur şi simplu o chestiune de voinţă, a insistat el.

Telefonul a început să sune. Recunoscătoare, Leda a ridicat iute receptorul.

— Secţia Patru, a spus ea, vioaie. Ascultând, şi-a ridicat privirea către anchetator şi a văzut că acesta dădea din cap. Ea a încuviinţat, căci înţelesese. Colonelul Vlora nu este aici, l-a informat pe cel care sunase, cu un ton uşor enervat şi rece, de parcă ar fi reacţionat la o necuviinţă. Acesta era modul ei de a evita întrebările ulterioare. Doriţi să-i lăsaţi un mesaj? a adăugat ea concis.

Anchetatorul s-a întors şi a plecat. Pentru un moment, ea s-a uitat posomorâtă în urma lui, după care s-a întins spre birou, pentru a lua o nouă ţigară.

Când a intrat în biroul său, Vlora a tresărit, orbit de lumina neaşteptată a soarelui care pătrundea prin ferestrele mici şi pătrate ale camerei, ca nişte binecuvântări aprige ale unui sfânt enervant. Stătuse câteva ore bune în întunericul camerei de tortură. Îndreptându-se către un birou vechi din lemn, s-a aşezat cu spatele la lumina clară, nepotolită - era singurul mod în care se putea apăra de propriile iluzii. S-a odihnit puţin, aşteptând liniştea, apoi, ca şi când ar fi dorit să fie pe deplin sigur, a deschis un sertar al biroului şi şi-a privit panglicile şi decoraţiile: Steaua Partizană, Ordinul Skanderbeg, Ordinul Eroului Naţional. Le-a identificat înciudat, apoi a închis sertarul şi şi-a privit mâinile. Nu îi tremurau, ceea ce însemna că era calm. A ridicat receptorul telefonului de pe birou, a apăsat pe un buton şi a format un număr.

În deplin acord cu un sentiment arbitrar al echilibrului care se schimba în interiorul său de la o zi la alta, a pus în ordine câteva obiecte de pe birou: o tăviţă cu dosare, nişte flori proaspăt culese aflate într-un pahar umplut pe jumătate cu apă, un coş plin cu rapoarte despre prizonier şi o fotografie veche, înrămată, a unei femei melancolice, mama sa, alături de un băiat de cinci ani cu ochii verzi. Dincolo de trăsăturile retuşate fără graţie, zâmbetele lor păreau visătoare şi depărtate, ca nişte amintiri palide şi înceţoşate dintr-un timp de demult. Peste hârtiile din coş se afla un prespapier în formă de inimă, din lut, cam nefinisat, care avea pictat pe spate, cu un vârtej de culori

vii, numele „Kiri”, scris cu litere mici. Florile şi inima erau singurele forme de viaţă din cameră, însă florile păreau deja pe moarte. Observase că se întâmpla mai tot timpul asta. Era ceva în aerul din acest loc.

A răspuns soţia anchetatorului.

— Alo?

Vlora şi-a mutat privirea către florile care începuseră să se ofilească, absorbind tristeţea care se insinua în timp ce el îşi întindea o mână ca să mute o violetă ce se lupta să respire printr-o încrengătură de maci roşii.

— Eu sunt, a spus el obosit.

— Da.

— Cum e micuţa mea Kiri?

— E mai bine.

— Mai are febră?

— E în regulă. E doar o gripă care durează patru zile.

— Spune-i că tata îi trimite milioane de sărutări.

— Aşa o să fac.

— Şi îmbrăţişări, Moricani.

— O să-i spun şi asta.

Anchetatorul privea peretele opus, în timp ce aştepta ca durerea să vorbească din nou. Vocea soţiei sale devenise chiar mai sfârşită şi mai deznădăjduită. S-a gândit că poate ar fi fost potrivit să-i spună ceva frumos. Dar ce? Deodată, o umbră a acoperit peretele, iar el a auzit picăturile rapide de ploaie bătând în geamuri. S-a întins spre întrerupătorul unei lămpi metalice în formă de gât de gâscă, vopsită în kaki; l-a apăsat şi un şuvoi de lumină s-a revărsat peste birou.

— Asta o va bucura, a spus ea întristată.

Cuvintele sunau ca un reproş.

Anchetatorul a sucit capul lămpii, astfel încât aceasta să lumineze florile din pahar.

— Bine, a zis el sec.

Vina îi era depăşită de un resentiment crescând, iar el urmărea neajutorat şi totodată surprins cum cuvintele liniştitoare pe care le căutase dispăruseră ca nişte supravieţuitori într-o barcă de salvare după eşuarea unei nave, pete mici pe marginea unei mări reci.

— Trebuie să închid, a reluat el cu răceală.

Nu se putuse controla.

S-a gândit la furia prefăcută a torţionarilor.

— Nu, stai! a replicat ea rapid.

— Da, ce este, Moricani?

I-a pomenit ceva despre un comision.

— Elez, noul zarzavagiu din piaţă, a început ea.

Anchetatorul s-a uitat la hârtiile din coş. Cu mintea zburându-i din nou la prizonier, asculta doar pe jumătate vorbele soţiei sale.

— Ştiu că minte, i-a spus ea. Îmi dau seama. Când minte, umărul stâng începe să-i tresară.

Vlora încerca să se concentreze asupra cuvintelor ei mitraliate. Vorbea despre nişte conserve de fasole.

— Ai auzit ce ţi-am zis? l-a întrebat ea.

— Fasole.

— Da, fasole. Spune că nu mai are, dar minte. Are conserve în spate. Vrea şpagă. Dacă te duci tu la el, o să ţi le dea bucuros, o să-i fie frică.

— Nu pot, Moricani.

— Nu poţi?

— Nu mă pot folosi de poziţia mea ca să obţin avantaje personale.

A ascultat tăcerea şi greutatea nimicului. Nu putea închide pur şi simplu. Ea era cea care trebuia să facă asta.

— E mâncarea preferată a lui Kiri, i-a spus ea, tristă. Fasole rece, cu mult ulei de măsline, suc de lămâie şi usturoi. Speram să i-o pot pregăti diseară.

El pierduse.

— Nu promit nimic, a atenţionat-o el plictisit. Şi nu le voi spune cine sunt.

— Nu, sigur că nu. Brusc, vocea ei devenise mai vioaie. Doar că o să se poarte şi el altfel dacă va sta de vorbă cu un bărbat. Femeile sunt minţite tot timpul. Ăsta este adevărul.

Ea ştia că toată lumea îi recunoştea soţul şi se temea de el, lucru de care erau conştienţi toţi albanezii, mai puţin el. Ea îl considera foarte naiv în multe privinţe: ferecat în turnul idealurilor sale arzătoare, era fie un om cu adevărat bun, fie doar un copil. El voia ca toţi oamenii să fie trataţi la fel şi să fie fericiţi. Ar fi trebuit să fie călugăr al unui ordin contemplativ, se gândea ea posomorâtă, în timp ce prepara o brânză absolut delicioasă.

— Uită-te la umărul lui, ăsta e secretul, i-a spus ea.

— O să ţin minte asta, Mooki.

El folosise formula asta de alint care-i plăcea atât de mult femeii. Făcuse un mare efort ca să rostească acele vorbe pe un ton tandru. Merita: îşi cumpărase astfel liniştea - cel puţin până la următoarea confruntare cu privirea ei tristă, când el avea să o întrebe ce se întâmplase, iar ea urma să-şi coboare privirea şi să murmure întristată că nu se întâmplase nimic.

— Să nu întârzii, l-a avertizat ea, înveselită.

— N-o s-o fac.

Vlora a încheiat convorbirea cu o uşurare plină de recunoştinţă; a auzit-o pe Leda răspunzând la un telefon, apoi a fost asaltat brusc de o amintire extrem de vie a unui vis pe care îl avuse cu o noapte în urmă, un coşmar cu un copil îngrozit care fusese abandonat într-un colţ, într-o noapte nesfârşită. Au urmat alte întâmplări mai înspăimântătoare, din care îi reveneau în minte doar imagini disparate. Ruşi. Ho Şi Min. Un banchet din Tirana. Un deces.

Ce însemnau?

Nu ştia.

Şi-a întors privirea către rapoartele dintr-un coş şi le-a luat de acolo. Au fremătat ambiguu, scoţând un sunet ce părea aidoma şoaptei unui nume în tăcerea apusului. Le-a pus cu grijă la loc pe birou. Simţea că răspunsul se afla acolo, în acele hârtii, deşi le studiase deja de nenumărate ori conţinutul. Văzând cum roşeaţa unui obiect ascundea, de fapt, culoarea verde, şi-a dat seama că trebuia să privească din perspectiva corectă. Peste mormanul de foi se afla un act de identitate pătat şi uzat. Emblema vulturului şi a coceanului de porumb de pe copertă pălise până ajunsese o imagine lipsită de substanţă. Anchetatorul l-a ridicat uşor şi l-a deschis, apoi s-a uitat peste coloanele paralele cu informaţii: numele tatălui... numele mamei... reşedinţa... ocupaţia... culoarea ochilor... gura... semne distinctive. Privirea sa gânditoare a alunecat către fotografia lipită sub coloana din stânga, din care ochii prizonierului îl priveau cu încrederea unei inimi simple.

Îmbrăcat cu sacou, cămaşă şi cravată, stătea cu capul şi cu umerii drepţi, afişând postura mulţumită şi plină de mândrie tipică ţăranilor când pozau pentru o asemenea fotografie; sacoul prea strâmt, închis cu nasturi şi retuşat, părea

împrumutat sau închiriat special pentru această ocazie. Zâmbea? Da, puţin, a decis anchetatorul. Efectul era o inocenţă copilărească, pe care el o găsea ciudat de înduioşătoare. Cum ar fi putut prizonierul să simuleze o asemenea privire? S-a surprins gândindu-se la *Fraţii Karamazov* şi la discursul de pe patul de moarte al micului Ruşa: „Tată, nu plânge, iar, când voi muri, să-ţi iei un alt băiat, unul bun. Alege unul dintre prietenii mei, unul bun, numeşte-l Iluşa şi iubeşte-l pe el în locul meu.” Uneori, când citea acest pasaj, plângea. S-a întrebat de ce se gândea acum la el. Care să fi fost asocierea care l-a înduioşat într-o asemenea măsură? A lăsat cartea de identitate din mână, iar apoi, vreme de câteva ore bune, a lucrat în tăcere la diferite documente, lustruind şi şlefuind fiecare fapt, fiecare neclaritate, după care le-a răsturnat şi le-a sucit, înainte de a le ridica în lumina raţiunii; însă tot nu a strălucit nici o concluzie, nici un fapt ascuns nu şi-a urlat numele secret. Iar la sfârşit a rămas ceaţa zeflemitoare de la început.

Şi acea senzaţie clară de teamă.

Vlora a pus hârtiile deoparte şi a ascultat glasul convingător al ploii. Oare nu era nimic nelalocul lui? Oare toate temerile erau rodul imaginaţiei sale? Să fie visul pericolului? Din spate a auzit tunetul cum bubuia vag în înaltul munţilor lui Selca Decani; deodată, s-a iscat un vânt vijelios, care a lovit de ferestre rafalele de ploaie. Străfulgerări misterioase dansau pe ochelarii săi, un fulger depărtat, amintirea soarelui; apoi, brusc, vântul s-a domolit şi a lăsat locul liniştii care însoţea o ploaie molcomă. Vlora a ascultat clipe întregi fără să se mişte, rămânând cu privirea fixată pe unul dintre sertarele de jos ale biroului său. Apoi a deschis sertarul, s-a întins şi a ridicat o cutie de pantofi din carton galben, pe care a pus-o cu grijă pe birou, ca şi cum în ea s-ar fi aflat o relicvă preţioasă. Cutia era legată cu benzi groase de cauciuc. Pentru o clipă, Vlora şi-a frecat gânditor un deget de-a lungul unui nod făcut acolo unde una dintre benzi se rupsese şi fusese prinsă din nou. Apoi a scos benzile, a ridicat capacul cutiei de pantofi şi s-a uitat în jos la obiecte, folosind cutia ca pe un martor: ciotul rămas de la un creion, un pachet de chibrituri, un portofel maro uzat, dintr-o piele ieftină, care crăpase pe alocuri, 57 de *leke*[2] în bancnote şi monede, un mic registru contabil al vânzărilor de brânză, cu un

[2] Moneda naţională în Albania (n.red.)

scris mărunt şi înghesuit, fotografia unei femei şi o scrisoare personală care părea scrisă în grabă, dar foarte coerent: acestea erau obiectele din buzunarele prizonierului care fuseseră găsite de cei care îl prinseseră în satul Quelleza.

Vlora a privit îndelung fotografia femeii. Uzată şi neclară, avea marginile zdrenţuite, ca şi când ar fi fost tăiate cu foarfeca dintr-o imagine mai mare. Femeia părea tânără, cam la douăzeci de ani, deşi trăsăturile îi erau umbrite de focalizarea slabă. Printr-un voal, dintr-un loc în care aerul era făcut din lacrimi, priveau doi ochi de culoare închisă, plini de mânie. Vlora a lăsat jos fotografia, aşezând-o aproape de prespapierul în formă de inimă; apoi, mâna lui s-a cufundat cu grijă în cutie, a apucat un colţ al scrisorii cu degetul mare şi cu cel arătător, apoi a ridicat-o încetişor şi fără zgomot, ca o macara miniaturală într-un coridor strâmt. Era o singură foaie mică, împăturită de mai multe ori, aflată între paginile registrului contabil. Cu dosul palmei, Vlora a dat cutia deoparte şi a tras lampa mai jos, i-a potrivit raza, apoi a despăturit cu multă grijă scrisoarea şi a citit-o:

Universul meu! Cine ştie dacă scrisoarea asta va ajunge la tine? Enver a murit. Fie ca Domnul să fie bun cu el, căci mereu s-a purtat frumos cu mine. Dar acum trebuie să vii la mine, sufletul meu! Oh, Selca, lumina dimineţilor mele, îngerul meu! Ai idee cât de dor mi-a fost de tine? Vino la mine! Vino acum, băiatul meu dulce! Dragostea mea, tinereţea mea, sufletul meu! Trebuie să te ţin în braţe. Vino repede! Sunt liberă, dar totuşi nu sunt.

Morna

La Theti, fiecare sătean a spus aceeaşi poveste: că Selca Decani şi Morna Altamori s-au iubit unul pe altul în pericol şi fără să le pese de nimic încă din primele zile ale tinereţii lor şi că nimic - nici ameninţările părinţilor, nici pedepsele - nu i-a putut despărţi. Dar, când fata a împlinit şaptesprezece ani, părinţii ei au măritat-o cu un altul, un expert în irigaţii, tăcut şi cu o privire apatică, dar cu o slujbă convenabilă. Cu sufletul sfâşiat şi lipsit de lumină, tânărul Selca Decani a părăsit satul şi s-a stabilit departe, lângă mlaştinile din sud, şi în curând timpul a pierdut urma numelor îndrăgostiţilor. Apoi, moartea şi-a spus cuvântul. Întâi, soţul Mornei a fost ucis de un fulger pe câmp, în timpul unei furtuni. Totuşi, cu un an înaintea acestei lovituri,

Morna, tot mai tristă şi cu ochii goi, se lăsase în braţele unei boli, care, deşi nu avea un nume şi nu fusese diagnosticată, îi mânca încet şi constant răsuflarea. După moartea soţului său, a trimis după Decani; acesta s-a întors în Theti, unde a găsit-o fără suflare. După o jale mult prea mare să poată fi cuprinsă de gândul omului, Decani şi-a reluat viaţa în satul în care a fost, la rându-i, doborât la scurt timp de o boală pe care nici un doctor nu o putea numi, dar despre care orice sătean din Theti, dacă ar fi fost întrebat, ar fi spus că nu putea fi decât consecinţa unei inimi frânte.

„Sunt liberă, dar totuşi nu sunt."

Vlora s-a uitat lung la aceste cuvinte. Care era înţelesul lor? În mijlocul vârtejului gândurilor sale, picăturile şovăielnice de ploaie băteau în ferestre ca bastonul unui orb. O cercetare complexă scosese la iveală faptul că scrisoarea fusese împăturită şi despăturită la nesfârşit, de nenumărate ori. Cine ar fi păstrat în suflet şi ar fi recitit de atâtea ori o astfel de scrisoare dacă nu bărbatul căruia îi fusese adresată?

Mortul. Fantoma. Selca Decani.

Vlora şi-a ridicat privirea. Un vânt biciuitor şi şuierător se stârnise în spatele său, gemând şi lovind cadrele geamurilor. Neliniştit, simţindu-se urmărit, anchetatorul şi-a întors scaunul şi a privit pe fereastră către nordul străfulgerat de lumini, unde norii groşi, întunecaţi, se îndreptau dinspre munţi către oraş, asemenea credinţei furioase a hoardelor fanatice, după care aveau să înnegrească pe dată piaţa de mai jos şi clădirile guvernamentale anonime din granit, străzile largi care duceau dezolant spre nicăieri şi statuia bătută de ploaie a lui Lenin, care domina vitrinele goale ale magazinelor, pline de fantomele a milioane de pofte de nestăvilit, de praf şi de amintirea nedesluşită a speranţei. Huruind şi fără să aibă vreo ţintă, două automobile dărăpănate se târau umede printre şirurile zumzăitoare de biciclişti cu buzele încremenite într-un rânjet, care îşi croiau ursuzi drum, cu sufletele umede şi posomorâte adăpostite sub impermeabilele lor din muşama în culori vesele, în timp ce pietonii în haine ponosite îşi târau paşii pe sub afişele de pe pereţi, care îi demascau pe „inamici" şi pe „trădători" cu litere uriaşe pe care ploaia şi cerneala ieftină le făceau să se scurgă în linii negre şi roşii. Anchetatorul îşi concentrase atenţia pe o coloană de copii aşezaţi doi câte doi, îmbrăcaţi în tunici,

care mărşăluiau spre Palatul Culturii sau către vreun muzeu monolitic din piaţă. Treceau prin faţa hotelului Dajti, iar anchetatorul şi-a dorit pentru o clipă să fi fost iunie şi să stea în cafeneaua de pe trotuar a hotelului, să bea bere şi să încerce gustările îmbelşugate, care mergeau bine cu un tangou sau cu *Dunărea albastră* care se auzea în surdină din difuzoarele exterioare ale cafenelei, în aerul obosit al serii.

Vlora şi-a încruntat o sprânceană. Copiii se opriseră. Oare la ce căscau gura? La ceva aflat jos, în afara razei lui vizuale. Între timp, se opriseră şi alţi pietoni şi se holbau. Tăcuţi şi nemişcaţi în burniţă, se înălţau din borduri ca nişte suflete gri, moarte. Încheieturile genunchilor anchetatorului au trosnit când acesta s-a ridicat să privească spre stradă. Şi atunci a văzut: în mijlocul unei intersecţii umede, acoperit de sânge şi de ploaia murdară, era întins corpul zdrobit al unui preot iezuit cu pielea palidă şi cu ochi lipsiţi de vedere, care încă mai căutau răspunsul la o rugăciune întreruptă. Aflat într-un lagăr de muncă, botezase un nou-născut şi, judecat şi găsit vinovat pentru acest delict, fusese împuşcat în acea dimineaţă de un pluton de execuţie. Acum, cadavrul său, împachetat în haine clericale şi asemănător unei hălci de carne de la măcelărie, fusese aruncat în stradă, unde avea să zacă timp de trei zile, pentru a le băga oamenilor în cap că Dumnezeu era mai departe decât gloanţele.

Ochiul anchetatorului a surprins o umbră de mişcare, un semn rapid cu mâna, făcut scurt, pe ascuns. Cineva din mulţime îşi făcuse cruce. Sângele i s-a învolburat în cicatricea care îi tăia buzele şi, furios, a ieşit grăbit din biroul său, coborând pe străzile îmbibate cu apă de dedesubt fără pălărie, fără haină şi fără alt însoţitor în afară de furia sa şi de durerea aprinsă din cicatrice. Însă odată ieşit din clădire, n-a găsit decât străzi lipsite de viaţă, ploaie şi, sub cerul nepăsător din care ploua torenţial, cadavrul unui bărbat care îşi cumpărase ieftin moartea, cu doar câteva picături de apă. Doi chinezi cu uniforme maoiste au ieşit din hotelul Dajti, la adăpostul umbrelelor negre lucioase, îngrădite de mici dragoni galbeni. Au mers cu paşi mărunţi pe bordură şi s-au uitat iniţial la cel mort, după care s-au întors şi l-au privit pe Vlora, care şi-a târşâit picioarele încălţate cu ghete până lângă cadavrul preotului. Dar, în afară de cei doi chinezi imperturbabili, străzile erau pustii, nimic nu se mişca; şi totuşi, Vlora ştia că erau acolo. Urmăritorii. Se

ascundeau. Le simţea în spate privirile rănite ca nişte păcate arzătoare.

— Credeţi că porcul ăsta a fost un erou? a urlat el. Cuvintele au răsunat cu un ecou umed în golul de beton. Credeţi că v-a iubit pe toţi? Nu ştiţi că din cauza minciunilor lui sunteţi atât de săraci, iar copiii voştri sunt atât de ignoranţi şi de bolnavi? Mai credeţi în Diavol? Ei bine, *acolo* este Diavolul vostru! Este *acolo*!

Şi-a îndreptat acuzator braţele către cadavru, în vreme ce se rotea în jurul lui, arătând spre el şi urlând „Este acolo!”, până când, în cele din urmă, o mare oboseală i-a cuprins picioarele, făcându-l să se clatine, cu braţul atârnându-i neputincios. Cei doi chinezi l-au privit fără nici o urmă de curiozitate şi i-au zâmbit când el le-a întâlnit privirile. Fără să vadă nimic în afară de mărimea dinţilor lor superiori, Vlora s-a întors lent, şi-a plecat capul şi, cu hainele îmbibate de apă şi cu gâtul uscat, a stat şi a ascultat disperarea moale a ploii care cădea peste duritatea străzilor încăpăţânate, nebiruite.

În dimineaţa următoare, în data de 20 martie, Vlora a ordonat ca prizonierul să fie mutat într-o celulă aglomerată şi îmbâcsită, şi totuşi adimensională, o mare bântuită, fără lumină, infestată cu gemete şi cu şoapte neîncetate care se ridicau sinistru dincolo de sunetele mişcărilor continue, peste saltelele cu paie, cu hohote de plâns şi cu litanii ale vremurilor mai bune care fuseseră pierdute. Aici, un bec atârna de un fir din tavan, vopsind întunericul cu o ceaţă de chihlimbar, iar mâncarea era răzuită şi împinsă prin fante - tăieţei reci din seminţe de mac şi pâine mucegăită; uneori, un robinet lăsa să se prelingă apa. După sosirea prizonierului, în celulă se aflau treisprezece bărbaţi şi şase femei, dar gardienii veneau des să ia pe câte unul dintre ei, iar pe 22 martie mai rămăseseră doar cinci, printre care prizonierul şi un preot pe jumătate nebun şi cu un singur ochi, care părea să ţină minte că era duminică.

— Înainte de Big Bang, a început el să predice în celulă, întregul univers era un punct de mărime zero şi cu o greutate infinită. Apoi, punctul a explodat şi a creat spaţiul şi, odată cu el, timpul şi fratele geamăn al acestuia, haosul. Şi totuşi, pentru apariţia cosmosului, forţa exploziei originare trebuia să se potrivească forţei gravitaţionale cu aceeaşi precizie de care este nevoie pentru ca un glonţ să lovească o ţintă de un

centimetru aflată în cealaltă parte a universului observabil, la o depărtare de 13 miliarde de ani-lumină.

Un pumn a ţâşnit din întuneric, lovindu-l pe preot în osul obrazului, cu zgomotul tipic de cartilaje rupte şi de carne zdrobită.

— Ţi-am zis că vreau să *dorm,* s-a auzit o voce furioasă şi profundă de bărbat.

Preotul şi-a ascultat ţiuitul din urechi şi felul în care se auzeau mâinile care loveau piatra în timp ce agresorul preotului se târa de acolo - un musulman negricios şi foarte iritabil, care îi anunţase la sosirea sa pe cei din celulă că, deşi îi „ucisese pe mulţi alţii", era „complet nevinovat" de „mânia" care-l adusese în acest loc oribil: bătaia brutală şi, în cele din urmă, fatală aplicată unui mecanic de biciclete din Piaţa Shkodra.

— Apoi a apărut celula vie, a îndrăznit preotul cu o sfidare încăpăţânată, coborându-şi prudent vocea. Dar cum? Ah, da, ni s-a spus că a existat o supă chimică, unde, datorită obişnuitei şi mult iubitei „întâmplări" s-a format, în sfârşit, un virus. Apoi altul şi altul. Mai e nevoie să continui? Însă am aflat că acea supă nu exista, iar şansele ca măcar *un* astfel de virus să apară într-un interval de un miliard de ani erau la fel de mari ca acelea de a arunca o monedă şi a nimeri „pajură" de şase milioane de ori la rând. Sintagma preferată este „un eveniment unic". E nepoliticos să insinuezi că la o asemenea amploare distincţia dintre unic şi supranatural pare să-şi piardă utilitatea, poate chiar acel *insouciant je ne sais quoi?*[3]

De undeva se auzeau gâfâielile unui cuplu făcând dragoste.

Preotul a privit în direcţia sunetului.

— Raportul sexual aduce plăcerea cea mai pătrunzătoare, a remarcat el. Şi de ce? Ca să asigure perpetuarea speciei. Acela e scopul. Dar scopul ţine de domeniul *minţii!* Aşa vedem că...

Lovitura i-a nimerit capul din lateral. Preotul s-a legănat, s-a chinuit să rămână drept, apoi a căzut, iar preţ de câteva clipe a rămas întins pe spate, nemişcat, împroşcând salivă cu sânge în timp ce respira.

— Am transformat asta într-o predică despre univers, a murmurat el în sfârşit, ameţit, iar predica mea din această duminică... E duminică? Nu contează. În orice caz, nu avem vin. Apoi, simţind cum lumina i se scurge din ochi, a ridicat o mână

[3] În franceză, în original, „un nelinişţitor nu ştiu ce" (n.red.)

tremurândă în aer, ca şi cum s-ar fi pregătit să boteze un prunc sau să sfinţească un hambar şi, cu sângele scurgându-i-se din colţul gurii, a murmurat înainte să-şi piardă cunoştinţa: Mergeţi! Slujba s-a încheiat.

După câteva minute - ori poate ore sau zile, nimeni nu putea spune, pentru că armele durerii zdrobesc timpul după bunul lor plac -, tăcerea l-a trezit pe preot. S-a ridicat în capul oaselor şi a privit în jur.

— Deci ceilalţi nebuni au dispărut, a şoptit el în întuneric. Au fost trimişi la azil, fără îndoială. Glumeam. Cu siguranţă, sunt morţi. A privit către prizonier, care stătea întins pe pământ aproape de el, cu capul plecat şi cu braţele proptite pe genunchi, astfel încât atârnau cu graţia unei frunze. Încă nu scosese nici un cuvânt. Hei, tu de acolo, salut, a spus preotul. Cum te cheamă? Care e crima, fărădelegea îngrozitoare pe care ai comis-o? Adică, în afară de nebunie, care e, cu siguranţă, o crimă, îndeosebi dacă e provocată de amintiri din eden, ce ai făcut?

Prizonierul nu a răspuns. Nu s-a mişcat.

Preotul l-a analizat cu un aer lugubru.

— Te rog, nu mă lua în seamă, a spus el sec. La urma urmei, sunt doar un biet cleric bătrân reacţionar, un câine fugar al Vaticanului şi duşmanul poporului. Te rog, nu lăsa vorbele mele să-ţi dea bătăi de cap. Preotul a aşteptat un răspuns, apoi şi-a îndreptat privirea în altă parte. Bebeluşii, a murmurat el criptic. Iartă-mă. Nu sunt Stephen Kurti. Stephen Kurti s-a luptat cu soldaţii cu mâinile goale, cu pumnii, când aceştia au venit să-i distrugă biserica din Drin. L-au trimis la închisoare, apoi la un lagăr de muncă silnică, unde a botezat în secret un copil, iar pentru asta a fost anihilat de plutonul de execuţie. Oare există vreun sfânt care să se teamă de Dumnezeu precum aceşti tâlhari? Şi-a lipit bărbia de piept. Nu, eu nu sunt Kurti, a continuat el încet. Corpul meu e în întregime o rană, sunt tulburat, sunt nebun fără scăpare şi foarte îndurerat; şi totuşi, nu pot să-mi sting dorinţa de a trăi. Trăiesc pentru tăieţeii reci şi slinoşi pe care ni-i dau.

Preotul şi-a ridicat capul şi a privit către uşă, ascultând paşii metalici care se apropiau implacabil de celulă, cu intenţii letale. Apoi au trecut, iar ecoul lor s-a pierdut în moarte. Preotul şi-a plecat din nou capul.

— Părintele Lazar Shantoja, faimosul filolog, a fost alt exemplu, şi-a amintit el cu durere. După ani de muncă silnică, l-au eliberat. Vrei să ştii ce a făcut mama lui când l-a văzut, unicul ei fiu, băiatul ei iubit, când a apărut la uşa ei după toţi acei ani de despărţire? Preotul s-a întors şi l-a privit din nou pe prizonier. A dansat. Da, şi-a dat seama că nu poate vorbi, aşa că a dansat; a dansat ca nebuna, fără oprire. După câteva luni, Shantoja a fost arestat din nou. I-au tăiat mâinile, iar oasele braţelor şi ale picioarelor i-au fost rupte, şi abia atunci mama lui a avut voie să îl vadă. Când bărbatul a intrat în camera în care îl aştepta ea, mergea în singurul fel în care putea, sprijinindu-şi greutatea pe coate şi pe genunchi, şi-atunci femeia a strigat către gardieni să aibă milă şi să îl omoare. Iar ei au ascultat-o. Am văzut cum l-au apucat de cioturile picioarelor şi l-au târât pe scări, iar când au ajuns la etajul al doilea, craniul său era deja deschis. Când şi-au dat seama că eu observasem tot, am fost izolat o lună. Mi-au dat drumul repede, astfel că am putut să iau parte la un meci de volei. A ridicat capul şi a privit în gol. Ah, cândva eram curajos, se pare. Când am fost arestat prima dată, au început să mă interogheze. Nu-i aşa că eram spionul Vaticanului? Accept să mă lepăd? Să jur credinţă noii Albanii, primul stat ateu oficial din lume? Am refuzat. Apoi au venit tortura, electrozii. Lumina albă-albăstruie mi-a umplut craniul; aveam senzaţia că vârful capului urma să mi se desprindă. Urlam, iar dinţii mi se închideau brusc, prinzându-mi limba. Apoi am simţit un lichid cald pe faţă. Am crezut că era apă, ca să uşureze treaba curentului electric, însă i-am auzit pe bărbaţi râzând şi am deschis ochii; atunci am văzut că unul dintre ei îşi făcuse nevoile pe faţa mea. Curând după aceea, înnebunit de sete într-una dintre zile, mi-am băgat capul înfierbântat în vasul urât mirositor al unei toalete, iar limba mea uscată lingea asemenea limbii unui câine turbat; în acele momente, strigătele şi ameninţările, şi şuturile, şi loviturile cu patul puştii în cap şi în spate nu aveau nici un efect; nimic, nici o putere, nici un înger păzitor nu mă puteau scoate din nebunia cu care lingeam şi sorbeam - până când un grup de bărbaţi puternici m-au luat de acolo. Atunci a început, cred, îndepărtarea de propria umanitate. Până în acel moment nu fusesem distrus. Existase chiar o zi în care un gardian îmi adusese vestea că mama mea, foarte bolnavă, fusese urcată într-o ambulanţă şi că în drum

spre spital şoferul şi asistentul său foarte tânăr - pentru că era târziu şi curând se întuneca, şi nu mai ajungeau la cină - au hotărât că toată povestea le dădea prea multă bătaie de cap, aşa că au oprit şi au aruncat-o pe mama într-o râpă. Apropo, ajutorul şoferului era fiul lui Vlora. Da, torţionarul. Acelaşi. Gardianul mi-a spus că-i prea rău şi mi-a dat o caisă în semn de consolare. O caisă în locul mamei mele. Şi totuşi, în acea noapte, în timp ce jeleam singur în celula îngheţată şi începusem să mă îndoiesc de existenţa lui Dumnezeu în faţa suferinţei celor nevinovaţi, I-am auzit vocea. Da, într-adevăr, *vocea Lui!* „James, când ţi-am cerut să rezolvi Problema Răului?" m-a certat El. „Aceea e problema *Mea,* mi-a spus El. Ţi-am cerut doar să fii un preot cât mai bun." Părea mai degrabă Dumnezeul lui Iov, poate pentru că m-a văzut privind pe furiş în celulă, în căutarea unor microfoane sau a unor difuzoare ascunse. Apoi mi-a spus: „Ai încredere în Mine şi lasă cugetările şi teologia în seama mea." Da, era Dumnezeu, nu aveam nici o îndoială - întocmai ca în acele zile din deşert când apărea sub forma unui nor sau, noaptea, sub forma unei lumini arzătoare. Aveam şi eu câteva plângeri, însă nu am spus nimic, pentru că nu doream tirade insuportabile despre unde eram eu când El modela lumea. Asta da, tortură! Nu mai contează, pentru că totul s-a terminat cu bine. Recunosc că m-am cam speriat când l-am auzit spunându-mi: „Ai încredere în mine", însă cele mai multe cuvinte ale Sale au avut un efect minunat, iar în acel moment m-am hotărât să devin un preot bun, care-i consolează şi are grijă de ceilalţi deţinuţi, încurajându-le şi dându-le cât mai mult sprijin. „Voi merge la altarul lui Dumnezeu - cânta sufletul meu -, la Dumnezeul care dă bucurie tinereţii mele." Şi atunci am văzut urina caldă care mi se scurgea pe faţă. Cred că după acea întâmplare mi-am dat seama că, şi dacă Dumnezeu exista, pur şi simplu era imposibil să mă iubească. Ah, am ţinut o slujbă după aceea în lagărul de muncă silnică din Mali, unde lucram în mlaştini, o armată interminabilă de oameni în zdrenţe care se înfundau în noroi până la piept. Chiar am auzit şi câteva spovedanii. Îţi dai seama cât de puţine păcate se aflau într-un astfel de loc. Însă nu cred că eram curajos. Pur şi simplu, nu le păsa de aşa ceva. Doar de botezuri. Asta era ceea ce urau şi ceea ce le stârnea frica. Însă eu nu am botezat pe nimeni; nu, nici un copil născut în lagăr. Preotul şi-a plecat capul şi a

continuat cu glas şoptit: Sunt aici pentru că nu am reuşit să-mi îndeplinesc norma de muncă. A tăcut o vreme. Apoi a izbucnit în lacrimi, suspinând şi bătându-se cu pumnul în piept. *Mea culpa, mea culpa!* a repetat el. Când şi-a revenit, s-a rezemat de peretele celulei şi şi-a întors capul către prizonier. Eşti preot? a întrebat el încet în întuneric. A aşteptat, apoi a continuat: Da, cred că da. Simt mirosul uleiurilor sfinte pe mâinile tale. Părinte, te rog, îmi asculţi spovedania?

Nici un răspuns. Singurul sunet era al unei picături ce se prelingea din robinet.

— Imediat vor veni să ne ia. E în regulă, toată viaţa te pregăteşti pentru momentul morţii. Şi totuşi, speram să îl întâmpin pe Dumnezeu cu... ei bine... e vorba despre toţi acei copii pe care i-am ţinut ascunşi de privirea lui... Vocea i s-a pierdut şi, în timp ce lacrimile îi inundau obrajii, s-a aruncat pe piatra nemiloasă a podelei, cu geamătul înfundat al tuturor rugăciunilor sale rămase fără răspuns de-a lungul vieţii. *Meme, meme,* murmura el, strigându-şi încet mama, până când, cu timpul, suspinele lui s-au pierdut, învăluite în râul propriei respiraţii.

Prizonierul şi-a ridicat capul şi l-a privit lung.

Apoi, încet, a întins mâna.

După câteva clipe, pe coridor s-au auzit paşi grei care se apropiau. Preotul s-a ridicat şi, apucând umerii prizonierului, l-a zguduit strigând frenetic:

— Vin! Vin să ne ia! Pentru numele lui Dumnezeu, dezleagă-mă de păcate! Mă căiesc pentru tot! Iartă-mă!

Apoi uşa celulei s-a deschis, iar becul s-a aprins într-o strălucire şocantă, în timp ce preotul, încă strigând „Iartă-mă! Iartă-mă! “, era târât din celulă de gardienii care înjurau.

— Nu, nu e preot.

— Eşti sigur?

— Da. Absolut.

Stăteau la o masă în formă de T, lungă de zece metri, dintr-o încăpere mare cu tavan înalt, cu Vlora în centrul părţii de sus a T-ului şi cu preotul cu un singur ochi în capătul celălalt. Bărbierit şi cu un bandaj la ochi, preotul era îmbrăcat într-o pereche de pantaloni cafenii şi într-un pulover verde de lână.

În vreme ce trăgea o ţigară dintr-un pachet desfăcut, ieftin, a privit într-o parte, apoi a suflat un nor de fum.

— Orice preot, a spus el, mi-ar fi ascultat spovedania. I-a aruncat musulmanului o privire dezaprobatoare. Ai cam exagerat cu pumnii, a spus el cu răceală.

Şi-a şters de pe buză un fir amărui de tutun. Musulmanul a dat din umeri sfidător şi a privit în altă direcţie.

— Asta e metoda mea, a spus el.

— Ce metodă!

Totul fusese înscenat.

Celula fusese plină de actori.

— Nu te plânge, ţi-am redat libertatea pentru atâta lucru, i-a spus Vlora preotului. Altceva? Alte impresii? Vreunul dintre voi?

— Durerea mea, a rostit încet preotul.

Privirea lui pierdută era fixată asupra urmei unei zgârieturi vizibile de pe masa de pin închisă la culoare. Părea un simbol omega minuscul.

Vlora s-a încruntat.

— Durerea ta?

Preotul a ridicat privirea.

— După toate loviturile puternice pe care le-am primit, aveam o durere teribilă de cap. Constantă. Nu puteam să scap de ea. Însă el şi-a pus mâna pe fruntea mea, iar durerea a dispărut.

Pentru o clipă, privirea lui Vlora a rămas total inexpresivă; apoi, bărbatul şi-a strâmbat colţul gurii în semn de batjocură.

— Încă mai crezi în magie, preotule? Eşti obosit. Du-te acasă la soţia ta!

Cuvintele lui Vlora îi ascundeau nedumerirea, teama şi frustrarea. Cu o noapte în urmă se gândise la şiretlicul din celulă, visase din nou banchetul din Tirana, pe Ho Şi Min şi un deces, însă acum la toate acestea se adăuga un servitor fantomatic, un ajutor de bucătar cu chip nedesluşit. Apoi Vlora se afla din nou în camera de interogatoriu, unde prizonierul era legat cu lanţuri de un perete, cu braţele în forma T-ului răstignirii, iar Îngerul, torţionara, stătea în faţa lui, aruncându-i o cană de apă rece pe buze.

— Elena, a strigat-o anchetatorul pe numele ei adevărat.

Aceasta s-a întors, a zâmbit şi s-a îndreptat către el, apoi au discutat în tăcere despre prizonier, pe un ton plăcut şi scăzut.

— Cine e? a întrebat-o anchetatorul cu căldură, iar ea a răspuns amabil:

— Salvatorul dumneavoastră.

În clipa următoare, Vlora se afla în stradă, privind în ploaie la asupritorul său ud leoarcă şi amăgit, preotul executat, iar când ochii bărbatului s-au deschis larg şi au privit cu tristeţe către Vlora, acesta s-a trezit cu o nouă întrebare în minte: oare prizonierul era alt martir exasperant al cărui curaj era suficient de inuman încât să stârnească ura? Oare bărbatul care avea documentele lui Selca Decani era un preot care hoinărea prin munţi, ţinând slujbe şi aducând iertare şi pâine, Dumnezeu deghizat într-un negustor ambulant de brânză albă sfărâmicioasă? Însă, dincolo de eşecul şiretlicului din celulă, teoria pe care se bazase acea tactică avea să fie curând distrusă, demolată de un raport întocmit de patologii Securităţii care analizaseră cicatricea de pe braţul prizonierului:

> Zona respectivă pare să fie locul unei operaţii aparent logice şi, în consecinţă, efectuate de chirurgii plastici. Trăsătura cea mai evidentă este lipsa foliculilor de păr şi a glandelor sebacee. Pentru că pare să fie vorba despre pielea unui donator, despre o cicatrice ştearsă şi o depigmentare ridicată la nivelul coapsei superioare a subiectului, se presupune că procedeul utilizat a fost grefa, concluzie susţinută de cicatricea lucioasă, vizibilă în locul în care pielea grefată se uneşte cu pielea deja existentă şi de diferenţa de textură dintre locul grefei şi pielea din jur. Sub grefă se remarcă o subţiere a pielii superficiale şi cicatrizarea ţesuturilor de dedesubt, cu câteva aglomerări de celule inflamatoare. După evaluarea acestor date, putem deduce că grefa a fost făcută pentru a ascunde un vaccin.

În răcoarea biroului său, anchetatorul s-a arătat surprins de ultima propoziţie. Ascunde un vaccin? Cine ar face aşa ceva? Şi de ce? Încruntat, a pus raportul deoparte şi în timp ce florile roz şi albastre din vaza de pe biroul său respirau în jur moarte, mintea sa a făcut un salt ameţitor şi furios către înapoierea poporului său, către analfabetismul oamenilor, către certurile sângeroase şi logodnele între copii şi către pruncii înspăimântaţi, care ţipau ca din gură de şarpe, ascunşi în colţuri întunecate în primele douăsprezece luni de viaţă, ca nu cumva demonii să-i vadă şi să le facă rău, această superstiţie de-

formată părând aproape credibilă, aproape lucidă în lumina credinţei într-un Dumnezeu suferind şi sângerând. Vlora şi-a privit mâna sprijinită pe birou. Degetele i se strânseseră fără voie într-un pumn. Şi le-a descleştat, dar acestea au continuat să-i tremure. Fusese, la rândul său, unul dintre acei copii ai întunericului.

Vlora s-a întors să privească strada şi lumina metalică a răsăritului care se strecura înăuntru, lucind moale prin ceaţa ce acoperea oraşul, astfel încât porţiuni de clădire ieşeau în evidenţă ici şi colo precum sclipirile de pietriş. De ce se gândea la acele lucruri? Iritat, a privit din nou raportul de la patologie: „făcută pentru a ascunde un vaccin”. Ce însemna asta? Nu ştia. Însă, când şi-a mutat privirea la fotografia soţiei şi a copilului, amintirea bruscă şi tulburătoare a faptului că în Albania vaccinarea la copii a apărut abia după ce pojarul făcuse ravagii, cu aproximativ treizeci şi cinci de ani în urmă, i-a tăiat respiraţia.

Prizonierul, un bărbat la vreo patruzeci de ani, s-a născut cu puţin înainte de acea vreme, aşa că, dacă era albanez, era imposibil să fi fost vaccinat!

Vlora s-a cutremurat. Încăperea părea dintr-odată mai rece. Cine ar fi avut nevoie sau ar fi putut măcar să se *gândească* la nevoia de a ascunde o vaccinare denunţătoare dacă nu un agent inamic formidabil, aflat într-o misiune importantă şi incredibil de periculoasă? Gândurile lui Vlora au zburat la raportul sinistru al orbului şi la practica stomatologică albaneză defectuoasă; la câinele sugrumat din pădure şi la fantomaticul şi tulburătorul Selca Decani. Dacă prizonierul nu era agent străin, a tras Vlora concluzia, atunci era, cu siguranţă, un diavol.

— Sau ambele, a murmurat el.

Cândva, auzise de un astfel de agent fantastic din iad.

În acea noapte, Vlora a dormit cu demonii.

Apoi, evenimentele au luat o întorsătură de-a dreptul năucitoare. În dimineaţa zilei de 3 aprilie, scurtându-şi vizita la tatăl bolnav, la chemarea urgentă şi imperativă a lui Vlora, un medic militar al armatei chineze, înalt şi sfrijit, s-a întors din Beijing la Tirana. Era vorba despre maiorul Liu Ng Tsu, expert în interogarea sub hipnoză cu droguri, numit consilier la Securitatea Centrală. În zilele de 3 şi 4, Vlora l-a pus la curent

cu întreaga poveste şi l-a lăsat să studieze dosarul scris. În data de 5 a început acţiunea. Prizonierul, ţinut treaz vreme de treizeci şi şase de ore şi fără apă timp de douăzeci şi patru, a fost întins pe spate pe o targă pe rotile; a fost legat cu curele de piele şi dus într-o încăpere îngustă, cu faianţă albă. Foarte curată şi luminată puternic de lămpi chirurgicale montate pe tavan, aceea era aşa-numita Cameră Magică. Aici se puteau juca feste peste feste. Întâi i-a fost injectat pentotal de sodiu. Apoi au început hipnoza şi vedeniile. „Mâna ta devine din ce în ce mai caldă”, li se spunea, de obicei, subiecţilor recalcitranţi; asta, pentru a-i convinge că intraseră în starea hipnotică şi că încercările ulterioare de împotrivire erau inutile, când, de fapt, mâna subiectului răspundea la curentul dintr-un aparat diatermic ascuns. Sau se invocau proiectoare holografice tainice: „Vezi zidul din faţa ta?” „Da.” „Priveşte prin el. O să vezi trandafiri care plutesc în aer.” Acestea erau jocurile. Când se terminau, se injecta metamfetamină, pentru a se induce o dorinţă irezistibilă de a rosti vorbe, idei şi amintiri, fără să-i lase subiectului timp să gândească; şi uneori ieşea la iveală, la sfârşitul sfârşitului, o chestie distrusă şi mâloasă, numită adevăr.

— Hai, începe! Care-i problema?

Obosit, nerăbdător şi extenuat, Vlora l-a privit consternat pe Tsu, care stătea în picioare în faţa lui, lângă targă. Când s-a aplecat să-i injecteze pentotalul, a ezitat inexplicabil: seringa a rămas în aer, iar el a încremenit, studiind chipul prizonierului.

Vlora era îngrijorat.

— Ce este? Ce s-a întâmplat?

Tsu a dat din cap, dar a rămas locului şi a spus:

— Nimic. S-a aplecat şi a făcut injecţia. Pentru o clipă, am avut impresia că l-am mai văzut undeva pe bărbatul acesta.

Un specialist în poligraf a intrat în încăpere. Scund şi de vârstă mijlocie, cu ochii aproape închişi, purta un costum jerpelit, cu trei numere mai mare, astfel că pantalonii aveau turul lăsat şi făceau cute.

— Am ajuns, a mârâit el în semn de salut. Luat de la micul dejun, posac şi nemulţumit, a desfăcut cu zgomot o masă şi un scaun de metal şi le-a aşezat lângă capătul târgii. După ce şi-a montat poligraful pe masă, l-a legat pe prizonier la aparat, apoi s-a aşezat pe scaun, părând ofensat. Şi-a pus căştile pufnind şi

a dat din cap în timp ce murmura cu tonul unui pacient suferind: Sunt gata.

— Dacă ne ajuţi măcar puţin, ai voie să bei asta. Tsu ţinea un pahar plin cu apă cu gheaţă lipit de obrazul prizonierului. Apă proaspătă de la un izvor, i-a spus prietenos prizonierului. Dacă te supui următoarei comenzi, ai voie să o bei. Ai înţeles? Nimic prea solicitant. Doar deschide ochii.

Vlora a dat din cap.

— N-o să meargă, a spus el. N-o să meargă.

Privind lung şi atent la chipul prizonierului, în mintea lui s-a născut o bănuială incredibilă şi înfiorătoare vizavi de enigma identităţii lui.

Prizonierul a deschis ochii.

Vlora s-a tras rapid înapoi de lângă targă.

Sprijinind capul prizonierului cu o mână, Tsu i-a dus apa la buze cu cealaltă.

— Doar o sorbitură acum, l-a prevenit el cu blândeţe. Apoi i-a făcut o promisiune şoptită: Mai târziu vei primi mai multă.

Prizonierul a vorbit.

— Mulţumesc, a spus el.

Vlora a tresărit uimit, iar Tsu i-a întâmpinat cu un zâmbet privirea nedumerită. Aşa a început seria de întâmplări care aveau să lase impresia că prizonierul urma să cedeze, o impresie care, la urmă, când toate cronicile Camerei Magice se vor fi încheiat, avea să fie considerată iluzia cea mai incredibilă şi mai letală.

Toţi paşii de început erau parte din rutină: luminile au fost diminuate până la o pâlpâire fantomatică şi a început „hipnoza de şosea”[4] obişnuită: aplicarea unui ritm constant şi repetitiv - în acest caz, un metronom luminos pe care prizonierul îl urmărea mişcându-se înainte şi înapoi. Acesta fusese întotdeauna foarte eficient pentru înfrânarea dorinţei de a scăpa de hipnoză şi de a păstra neştirbit liberul arbitru. Apoi au fost puse în practică jocurile preferate din acea cameră, iar

[4] În engleză, în original, *road hypnosis* se mai numeşte şi *highway hypnosis* sau *driving without attention mode,* ceea ce înseamnă că o persoană poate conduce o maşină pe un drum lung şi drept din automatism. Hipnoza de şosea este o manifestare a concentrării diferite a minţii conştiente şi a celei subconştiente. (n.red.)

când a fost convins că, în sfârşit, vraja îşi făcuse efectul, Tsu a injectat metamfetamină într-o doză mai mare decât cea necesară - 6,4 miligrame per kilogram de masă corporală - pentru nevroticii introvertiţi. Apoi, cu o voce obişnuită, imposibil de descris, şi cu un accent nordic fără greşeală, prizonierul nu doar că a vorbit, ci a şi răspuns la toate întrebările.

Pentru cei care îl prinseseră ar fi fost mai bine să nu fi făcut asta.

Sub interogatoriu, prizonierul şi-a susţinut afirmaţia că era Selca Decani, negustorul de brânză ambulant şi iubitul Mornei Altamori, explicând că, de fapt, nu murise, ci pur şi simplu dispăruse, fugise în Vest, iar documentele privind moartea sa fuseseră pură invenţie, cu scopul de-a proteja familia lui Decani de hărţuire din partea statului. Întoarcerea sa în Albania fusese determinată de teama morţii iminente a mamei sale bolnave. Aceasta era Povestea Numărul Unu.

Mai erau şi altele.

Agenţii inamici ai unei clase mai periculoase folosiseră droguri şi hipnoză în scopuri de apărare, cu ajutorul infamelor „blocuri de pentotal”, iar subiectul, sub tortură sau interogat prin această metodă, repeta o poezie programată hipnotic. Dacă anchetatorii săi mergeau mai departe, ieşind la atac cu mai multe droguri şi cu repetate şedinţe de hipnoză, sub prima poveste putea apărea a doua, care, la fel ca prima, fusese născocită şi implantată. Se zvonea că un al treilea astfel de „bloc” fusese găsit doar într-un număr foarte rar de cazuri -, dacă nu chiar deloc. Astfel că totul părea să capete formă şi toate fricile şi bănuielile paranoice să fie confirmate atunci când, după o interogare mai profundă, povestea prizonierului s-a schimbat drastic. Chiar dacă păstra structura primeia, acum era diferită în moduri subtile, dar semnificative. De data aceasta, prizonierul a recunoscut că Selca Decani era, într-adevăr, mort, iar numele său adevărat era, de fapt, Sabri Melcani şi că fugise în Iugoslavia cu ani în urmă; de acolo se mutase în Grecia, ca să scape de acuzaţia de crimă care îi era adusă ca urmare a atacului său asupra unui duşman de moarte, însă, auzind că bărbatul pe care crezuse că l-a ucis îşi revenise şi hălăduia fericit, Melcani se simţise silit - „de conştiinţă”, a spus el - să se întoarcă şi să încerce din nou. În esenţă, aceasta era Povestea Numărul Doi. Dacă lucrurile s-ar fi oprit aici,

situaţia nu ar fi fost prea tulburătoare; însă au apărut şi Povestea Trei, Povestea Patru şi Povestea Cinci, în timp ce Povestea Şase, spre furia şi consternarea tuturor, era repetarea fidelă a Poveştii Numărul Unu, fapt ce prevestea - dacă prizonierul avea să reziste la injectări repetate cu droguri periculoase - un ciclu nesfârşit, care nu ducea la nici un rezultat. Ceea ce, după cum avea să se vadă, nu ar fi fost chiar cel mai îngrozitor lucru. Această onoare îi era rezervată poligrafului.

Aici se uneau *toate* poveştile prizonierului.

În această situaţie era dificil de ştiut încotro să te îndrepţi, astfel că hotărârea firească implicită, spre marea uşurare a tuturor celor care-şi doreau ceva obişnuit, era abandonată direct şi imediat, în timp ce, disperat, Vlora a îmbrăţişat o tactică nouă, pe care nu avea însă puterea să o controleze. De la început până la sfârşit, scenariul a fost al lui Tsu.

A început foarte calm. De-a dreptul plăcut. Prizonierul a fost dus într-o încăpere confortabilă, unde, după ce a primit îngrijire medicală, timp de şapte zile a avut voie să facă baie, i s-au dat mâncare, băutură şi haine curate şi a fost lăsat să doarmă într-un pat pufos, fără să fie deranjat, până când se trezea singur. Între timp, maiorul Tsu dăduse ordine stricte ca nici o persoană care intra în contact cu prizonierul să nu vorbească în prezenţa lui, nici cu el, nici cu altcineva. În ziua a opta, o zi de luni, acţiunea s-a reluat. Prizonierul a fost escortat de patru gardieni înarmaţi în sala cu masa în formă de T, unde Vlora îl aştepta singur. Draperiile din catifea neagră de la ferestrele înalte de pe peretele dinspre est fuseseră trase, permiţând luminii soarelui să se răspândească în coloane fumurii şi să prindă în vârtejul razelor particule de praf. Prizonierul a fost aşezat lângă capătul îngust al mesei de către doi gardieni; apoi toţi au părăsit încăperea şi l-au lăsat singur la masa în formă de T, cu capul plecat şi cu mâinile încleştate în faţă, ca şi cum ar fi fost prinse în cătuşe invizibile. Din difuzoarele de pe perete se auzea încet muzică, iar ferestrele erau deschise, lăsând să pătrundă în încăpere zgomotul traficului din strada de dedesubt. Din când în când, răzbătea până sus ţipătul unui copil sau un râs prostesc.

— Aşa, a început Vlora pe un ton obişnuit. Mediile noi sunt uneori reconfortante, un tonic excelent; ne pot scoate din rutină, din şabloanele noastre de gândire. Apropo, stai jos dacă

vrei. Fă-te comod! Serios. În fine, nu contează. Fă ce vrei. Îţi place muzica? Putem să o schimbăm. Să o schimb? E Strauss. Atunci o s-o lăsăm. Între timp, o să-ţi spun ce se întâmplă. Întâi, vrem să-ţi mulţumim pentru poveştile fascinante pe care ni le-ai spus. Şi eu sunt un iubitor şi un admirator al operelor imaginaţiei. Am tradus multe dintre ele în albaneză: *Macbeth, Hamlet* şi *Othello* ale lui Shakespeare. Şi *Lady Inger of Ostrat*[5] de Ibsen. *Don Quijote.* Ţi se pare surprinzător? Da, am lucrat personal la ele, când eram profesor la facultate. Am primit Steaua Partizană. Eh, nu contează. Am vorbit cam mult. De ce simţim întotdeauna nevoia să ne justificăm în faţa tuturor străinilor pe care îi întâlnim? Ştii despre ce vorbesc? Probabil că nu. O să mă opresc. Să revenim la treburile noastre! Ascultă, o să-ţi spun la ce concluzie am ajuns. Bine? Vrem să avem cu tine alt gen de relaţie. Trebuie să recunoşti că aia veche a fost nesatisfăcătoare. Vlora a făcut un gest către masă, către locul unde era aşezat un coş închis la culoare, plin cu fructe proaspete. Ia o caisă, a spus el. E sezon.

În cameră şi-au făcut apariţia trei torţionari, toţi brute masive, printre care şi Zâmbăreţul, care i-a condus înăuntru. Ţinea o servietă de piele albastră strălucitoare într-o mână, iar cu cealaltă strângea braţul unui băiat de zece ani, cu un picior diform, îmbrăcat în costumul de un verde măsliniu al deţinuţilor. Mâinile băiatului fuseseră legate în faţă. Când a ajuns cam pe la jumătatea mesei, fiul lui Vlora l-a împins pe băiat până când acesta a intrat, sărind şi clipind des, într-un con de lumină solară.

— Aşa, acum suntem cu toţii aici, a început Vlora. Foarte bine, să nu mai pierdem timpul. Acest băiat este ţigan, deformat din naştere. Pe lângă problema cu piciorul, are şi un braţ paralizat, stângul, care e amorţit, astfel că nu simte absolut deloc durerea. E şi retardat mintal, tâmpit şi mut. Şi-a ucis părinţii în somn, o acţiune de înţeles, dar care nu era dreptul lui. Ai putea spune că i-ar fi mai bine mort. Însă nu-l vom omorî. Nu noi trebuie să-l judecăm. Chiar n-o să-i facem nimic. Soarta lui e în mâinile tale.

La semnalul lui Vlora, Zâmbăreţul a ridicat servieta pe masă, i-a desfăcut clapetele şi a scos din ea o pungă de plastic transparentă, pe fundul căreia se afla un şiret de piele. Ochii

[5] Doamna înger din Ostrat (n.red.)

băiatului s-au dilatat de spaimă şi de uluire când punga i-a fost pusă pe cap. Vlora s-a uitat la ceas, ca şi când ar fi verificat cât timp mai avea până la următoarea întâlnire.

— Moartea prin sufocare este de-a dreptul oribilă, a spus el. Şi mai rău decât atât este să mori astfel de mai multe ori; din nou şi din nou, la nesfârşit. Până când îţi dezvălui numele adevărat şi misiunea, precum şi toate elementele necesare pentru a demonstra că spui adevărul, avem de gând să-l aducem pe băiatul ăsta în pragul morţii prin sufocare. Soarta lui e în mâinile tale. Însă nu te simţi presat. Îţi lăsăm la dispoziţie tot timpul de care ai nevoie. După cum am mai spus, ai suferit destul.

Un torţionar a strâns şiretul şi l-a înnodat. Altul l-a înconjurat pe băiat cu braţele şi l-a ţinut nemişcat, în raza conului de lumină, în vreme ce îşi răsucea capul cu ochii umflaţi de spaimă şi cu gura deschisă într-un ţipăt surd, timp în care prin difuzor se auzea ritmul *Dunării albastre.*

— E, într-adevăr, regretabil, a spus Vlora cu tristeţe în glas. Da, chiar este. Însă un pericol pentru mii de oameni cântăreşte mai greu decât durerea unuia. S-a ridicat, s-a îndreptat către o uşă şi a deschis-o. Veniţi! a ordonat el în umbra unei antica-mere slab luminate, chemându-i pe Tsu şi pe bătrânul doctor cu valiza neagră.

Doctorul s-a mişcat rapid către colţul cel mai apropiat, în timp ce Tsu s-a aşezat la masă pe locul lui Vlora.

— Maiorul Tsu mă va înlocui din acest moment, a anunţat Vlora. Îl privea pe prizonier lung, cu o răbdare părintească. Te-ai obişnuit prea mult cu mine. Da. E mult prea confortabil. Asta e clar. Maiorul Tsu o să-ţi resuscite interesul. Între timp, să nu crezi că băiatul ăsta e actor. Nu e. Dacă te îndoieşti cumva de asta, o să ţi-o dovedesc numaidecât.

Ridicând bărbia, Vlora a făcut semn către băiat, iar Zâmbăreţul a scos imediat un cuţit din buzunar, l-a desfăcut şi a tăiat degetul mic al băiatului - care a început să urle de durere -, aruncându-l în silă pe masă în faţa prizonierului. A aterizat lângă coşul cu fructe.

Anchetatorul şi-a privit fiul cu furie.

— Să te ia *naiba!* a strigat el mânios. Să te ia *naiba*!

Cu toate că dăduse ordin ca degetul tăiat să fie de la mâna amorţită a băiatului, fiul lui Vlora îi retezase degetul de la mâna

sănătoasă. Vlora s-a întors şi a ieşit furios din încăpere, asaltat, aşa cum i se întâmpla din când în când, de îndoiala acută că salvarea a mii de oameni putea fi obţinută prin chinul unuia singur.

Obiceiul lui Vlora era să lovească şi să sugrume astfel de gânduri.

Însă nu şi în acel moment.

Ceea ce s-a întâmplat după aceea poate fi întors pe toate părţile, însă rămâne imposibil de înţeles în întregime; faptele de necontestat erau prea puţine. Când a ieşit, Vlora a fost salutat în grabă de doi gardieni înarmaţi, aşezaţi la uşă. De acolo a mers direct în biroul lui, trecând în drumul său pe coridor pe lângă mulţi alţi gardieni. Însă, după treizeci şi şapte de minute, Vlora s-a hotărât brusc să oprească experimentul lui Tsu şi, ieşind în grabă din birou, ca şi cum ar fi fost pus pe harţă, s-a întors rapid în camera de interogatoriu. Cei doi gardieni înarmaţi nu erau la locul lor. Vlora i-a găsit înăuntru, fără uniforme şi fără arme. Erau inconştienţi, suferiseră o comoţie cerebrală şi fuseseră drogaţi cu substanţe hipnotice luate din trusa medicală a doctorului care, cu toate că nu fusese atins, se pare că suferise un atac de cord fatal. Faptul că băiatul era viu însemna că numărul celor ucişi era patru, nu cinci, cum s-a crezut iniţial, printre ei numărându-se un torţionar care murise de la o lovitură puternică dată cu dosul palmei, care îi zdrobise instantaneu traheea, şi altul a cărui coloană vertebrală fusese ruptă dintr-o singură lovitură în ceafă; craniul lui Tsu fusese despicat ca urmare a forţei cu care trupul său se izbise de perete. Celălalt torţionar, Zâmbăreţul, fiul lui Vlora, întâmpinase moartea fără vreo schimbare remarcabilă a expresiei, cu excepţia ochilor, în care îngheţase pentru totdeauna strălucirea ciudată şi ştearsă a ceva ce nimeni nu putea identifica exact, dar care semăna foarte bine cu surprinderea.

Gâtul său era rupt.

Cei doi gardieni care supravieţuiseră nu prea aveau ce să le spună anchetatorilor. Când au auzit o „zgârietură” la uşă, a spus unul dintre ei, a intrat singur în încăpere şi l-a zărit pe prizonier „doar o clipă”, apoi i-a simţit mâinile în jurul gâtului şi şi-a pierdut cunoştinţa imediat de la „ceva, o presiune pe care a pus-o asupra nervilor mei”. Celălalt gardian, care a intrat în cameră după câteva clipe, a relatat exact acelaşi lucru; la fel şi

cei patru gardieni de la celelalte etaje. Nu ştiau de ce prizonierul le cruţase viaţa; nici ei, nici nimeni altcineva. Au fost demarate căutări, interogări, rapoarte ale echipei de criminalistică, însă nu au dus la nici un rezultat şi, în timp ce noaptea, şoaptele şi teroarea paranoică umpleau labirintul clădirii Securităţii Statului, nici o inimă de acolo nu mai bătea regulat.

Prizonierul evadase.

Trei zile mai târziu, în seara de duminică, 17 mai, la fix patruzeci de minute după apus, şapte tineri s-au întâlnit într-un hambar acoperit cu paie din satul montan stâncos Domni, aşa cum se adunaseră în fiecare duminică la aceeaşi oră, timp de luni întregi. Ţărani aprigi, în vârstă de douăzeci şi ceva de ani, vorbeau puţin şi în şoapte precaute, ca nu cumva cei din înfiorătorul Sigurimi să-i descopere. Când au început să se întâlnească, erau entuziasmaţi de misiunea lor, de pericolul care îi pândea la aceste întâlniri secrete, însă ciocanul timpului le mai ştirbise ascuţimea, iar acum simţeau doar oboseala şi rutina, în timp ce se înghesuiau în întunericul hambarului şi aşteptau un bărbat care nu mai venea.

— Aşadar, ce crezi? Şoapta aspră a străpuns liniştea. Crezi că a fost prins? a continuat vorbitorul, un fierar negricios din satul Drishti. E mort?

— Mă bucur să vă găsesc sănătoşi.

Bărbaţii erau uimiţi. Vocea nu le era familiară. Nu era unul dintre ei. S-au lăsat în patru labe, cuprinşi de frică. Acest cineva din întuneric, acest străin... Cine era? De unde venise? Nu văzuseră şi nu auziseră nimic: nici un scârţâit de uşă. Nici o mişcare. Nici un pas.

Tânărul fierar din Drishti şi-a recăpătat echilibrul.

— Poate că Dumnezeu te-a adus aici, a început el pe un ton liniştit, plin de speranţă. Îşi simţea vena pulsând la tâmplă în timp ce murmura cuvintele care ar fi putut dezvălui parola: Spune-ne, ai venit pe cărarea mai puţin bătută?

Prizonierul a făcut un pas înainte şi a rostit continuarea:

— „Toată creaţia aşteaptă cu dor.”

Fierarul a respirat uşurat.

— Episcopul! Tu eşti! Ai venit!

În clipa următoare, tinerii au îngenuncheat în şir pe podeaua de pământ a hambarului, cu capul plecat, în timp ce

prizonierul a înaintat rapid, în tăcere şi, punându-şi mâinile pe creştetul capului fierarului, a început să recite în viteză rugăciunea catolică:

— „Te rugăm pe Tine, Tată Atotputernic…”

Terminând ritualul în mai puţin de un minut, prizonierul a trecut la următorul bărbat, punând mâinile şi repetând rugăciunea, până când, la sfârşitul celei de-a şaptea repetiţii, vocea lui bogată şi fermă şi mâinile sale fără unghii începuseră deja să tremure, iar el s-a lăsat în genunchi şi a izbucnit în lacrimi.

Preoţii proaspăt hirotonisiţi îl priveau cu toţii.

În picioare, respirând aplecat peste masă în întunericul bântuit al biroului său, Vlora inhala fantomele florilor ofilite, uscate şi moarte în paharul lor; a auzit sunetul ascuţit şi aspru pe care l-a scos întrerupătorul de metal când a aprins veioza kaki cu gât lung. A ţinut în raza de lumină obiectul tulburător, simbolul misterios, întreg şi nemarcat, găsit îndesat în gura fiului său ucis.

Era o caisă de aur.

- Dimiter, a murmurat Vlora stupefiat.

Era numele agentului din iad.

PARTEA A DOUA

IERUSALIM
1974

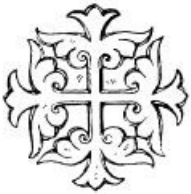

Capitolul 1

Doctorul Moses Mayo îşi începea fiecare zi ca şi cum s-ar fi aşteptat ca lumea să se sfârşească în acea noapte. Nu găsea altă metodă să îşi îndure suferinţa, teroarea tăcută a traiului într-un trup uman. Se trezea în fiecare zi odată cu atingerea răcoroasă a dimineţii, iar la ora şapte era deja la birou, ronţăind baghete cu seminţe de mac şi sorbind ceai dulce în timp ce citea titlurile macabre din *The Jerusalem Post* cu un invariabil: „Cui îi pasă? Diseară vine sfârşitul lumii”. Însă această dimineaţă de martie era diferită, în sediul înghesuit al şcolii medicale a spitalului Hadassah, neurologul se trezise în timpul nopţii cu o senzaţie tăcută, dar palpabilă, de spaimă. Treaz, stătea întins, privind în întuneric în timp ce asculta bâzâitul gândurilor sale. Visase. Ceva ciudat. Însă ce? S-a ridicat, a aprins veioza de lângă el şi a privit ceasul micuţ de alamă care ticăia puternic în liniştea unui cerc de lumină. Mayo a mormăit dezaprobator. Era puţin trecut de ora două noaptea. Neurologul a oftat, şi-a lăsat picioarele pe podea şi, pe când stătea cu fruntea îngropată în mâini, a fost cuprins de o tristeţe copleşitoare, de o depresie în toată regula. Ce era? Visul acela? Îşi privea plictisit degetele albe şi încovoiate de la picioare, pe care şi le mişca în sus şi în jos. Unul dintre pacienţii săi murise cu o noapte în urmă. Ştia că în astfel de momente urmau întotdeauna deznădejdea şi vina. Asta era? Sau încă îl mai marca groaza nebunească de la secţia de psihiatrie, crima şocantă pe care nimeni nu o putea înţelege? Mayo şi-a scărpinat pieptul costeliv prin materialul bluzei de pijama în dungi albe şi roşii. Nu, a hotărât el: nici una, nici alta. S-a ridicat, iar picioarele lui lipăiau în timp ce bărbatul intra în baia cu faianţă albă; a aprins lumina, a deschis robinetul şi şi-a dat cu apă rece pe faţă. Din ţevi, aerul trezit din somn a răsunat şi a foşnit, apoi s-a domolit. „Aşa, taci, a spus Mayo în gând, aici sunt oameni bolnavi care dorm.”

— Însă nu e şi cazul meu, a murmurat apoi cu voce tare. Nu şi eu.

Ştergându-se cu un prosop albastru decolorat şi zdrenţăros, Mayo s-a oprit o clipă, încercând să-şi surprindă privirea în oglinda dulăpiorului, de unde ochii verzi şi plini de durere, înfundaţi în orbitele unui chip angular, sub părul cărunt, zburlit şi ţepos, se uitau la el acuzator.

— Incompetentule! a murmurat Mayo cu amărăciune. Ticălosule!

Se gândea la pacientul care murise. Aruncând prosopul la loc într-un cui, şi-a privit în oglindă semnul din naştere, o scobitură albă şi ovală adăpostită lângă colţul ochiului său drept.

— Haide, ce am visat? s-a întrebat el.

Nu şi-a adus aminte, aşa că s-a îndepărtat.

Apoi, deodată, visul i s-a revelat, începând cu imaginea lui Hristos la vârsta de cinci ani. Îmbrăcat cu *dhoti*[6] şi încălţat în sandale maro din piele, cu un stetoscop atârnat la gât, acesta făcea solemn runde prin secţia de neurologie, conducând o procesiune de studenţi la medicină care luau notiţe către patul orbului pe care îl vindecase la fântâna de la Betsheda. Expresia copilului era blândă şi duioasă, iar trupul său era învăluit într-o o lucire albă slabă. A dat din cap către orb ca să-l liniştească.

— Ne întâlnim din nou, i-a spus el zâmbind.

Cu capul sprijinit pe perne, beneficiarul minunii nu a răspuns, ci a continuat să rămână rigid şi nemişcat, cu ochii mari plini de suspiciune şi de teamă. Copilul i-a desprins foaia de lângă pat, s-a uitat pe ea, a înlocuit-o, apoi s-a întors către studenţii care îşi ridicaseră hârtiile şi stilourile să ia notiţe.

— Avem aici un miracol autentic, a spus copilul. A indicat către pacient cu degetul arătător, în vârful căruia era înfăşurat un plasture lung de doi centimetri. Acest om era orb din naştere, a povestit el, aşa că am aplicat un pic de salivă pe ochii lui cu degetele şi l-am întrebat dacă vede ceva. A răspuns: „Da, pot să văd oameni. Însă par copaci umblători.”

În acel moment, fostul orb a părut a se relaxa, ca şi cum înţelesese, în sfârşit, că grupul nu venise să-l acuze de vreo crimă sau de lipsa unei recunoştinţe corespunzătoare şi că miracolul vederii nu avea să fie anulat. Şi-a închis încet ochii şi a dat din cap, pentru a confirma cele auzite.

— Aşa că am repetat operaţiunea, a spus copilul, însă de data aceasta fără salivă - doar i-am atins ochii cu degetul. Şi imediat a văzut totul foarte clar. *Acela,* vă rog să notaţi, a fost adevăratul miracol: a *doua* atingere a mâinilor mele. Copilul a

---

[6] Piesă de îmbrăcăminte indiană plisată pe picioare şi înfăşurată în formă de pantaloni, de culoare albă, care se poartă, de obicei, la ceremonii religioase (n.red.)

privit în jur la studenţii care mâzgăleau rapid pe hârtii. Acum, îmi poate spune cineva de ce? a întrebat el cu delicateţe.

O tânără cu părul violet a ridicat o mână tatuată, cu pumnul strâns, iar când a deschis-o, din pumn a zburat un porumbel alb.

— Da? a întrebat-o copilul, cu sprâncenele arcuite în semn că aştepta nerăbdător răspunsul.

— Dacă orbirea era psihosomatică... a început ea, însă ochii fostului orb s-au deschis larg, iar el a oprit-o.

— Vrei să spui că sunt mincinos? a întrebat el furios.

Porumbelul alb zbura în cercuri deasupra grupului şi ataca la întâmplare, cu lovituri rapide de cioc, în urma cărora începea să curgă sânge.

— Nu, a răspuns studenta. Spun doar că nu contează cauza. După mulţi ani de orbire, tot n-ai avea cum să ai o percepţie asupra morţii şi nu ai putea să sintetizezi contururi sau forme. Îţi aduci aminte cum te-a durut atunci când ai deschis ochii? Că tot ce vedeai era o masă de lumini care se învârteau şi nenumărate culori strălucitoare? Desigur, ochii tăi s-au vindecat, însă creierul tău nu a învăţat încă să proceseze informaţiile. E nevoie de o lună de muncă susţinută doar ca să reuşeşti să distingi câteva obiecte simple.

În acel moment, orbul părea liniştit, cu privirea plecată şi dând din cap în semn de aprobare.

— Nu, *bineînţeles* că nu minţeai, a spus studenta. *Doar* dacă ai fi spus că ţi-ai fi recăpătat vederea după acea primă încercare de vindecare, când oamenii îţi păreau copaci. Dacă totul ar fi fost o minciună, ai fi zis că ai fi văzut perfect de *prima* dată când ai fost vindecat.

Porumbelul a coborât cu o viteză ameţitoare şi a muşcat obrazul palid şi moale al copilului Hristos. Din muşcătură a ţâşnit o picătură de sânge, care a căzut pe patul alb al orbului şi de acolo pe podea, în şuvoaie de neoprit, în vreme ce porumbelul se transforma într-o seringă hipodermică înaripată, pătată de sânge, care îşi lua zborul către capătul opus al încăperii, unde a dat imediat colţul şi a dispărut. Apoi, brusc, la finalul visului, studenta cu păr violet stătea în faţa lui Mayo, îmbrăcată în haine de văduvă victoriană. A ridicat braţul, iar mâna ei s-a descleştat, scoţând la iveală trei fructe verzi, cu rouă pe ele, în timp ce cu cealaltă ţinea un ziar împachetat.

— Verişoara Harriet, a spus ea pe un ton de jale. Aici sunt *Boston Evening Transcript* şi câteva smochine otrăvite de-a dreptul delicioase.

Mayo şi-a dus un deget la buze şi a dat din cap, crezând că ştie motivul care declanşase acest vis. Se gândise de curând la acest episod din *Evanghelia după Marcu,* în care orbul vindecat la Bethesda a putut zări întâi oameni care „păreau copaci umblători" şi a văzut perfect şi clar doar după ce Hristos a repetat acţiunea de vindecare. Un agnostic declarat - cu toate că misterul alcătuirii corpului uman îl făcuse să creadă într-o inteligenţă amorfă a lumii, pe care uneori o numea Maurice -, Mayo considera acel pasaj de-a dreptul derutant. Şi înspăimântător. În vremea lui Hristos nu se cunoşteau tratamente medicale pentru orbire. Astfel că, dacă vindecarea de la Bethesda nu a avut loc, de unde ar fi ştiut Marcu simptomele sindromului postorbire? Mayo a ridicat mâna şi şi-a privit unghiile, dând uşor din cap. Da, visul îi dădea din nou o temă de gândire.

Dar seringa înaripată? Sângele? Smochinele otrăvite?

Neurologul şi-a terminat spălatul ritualic de dimineaţă, s-a îmbrăcat şi a fiert apă pe o plită fierbinte cu un singur ochi, pentru un ceai cu mult zahăr într-o cană mare de porţelan alb, pe care a dus-o cu el în sala slab luminată, şi a stat o vreme tăcut şi nemişcat, nehotărât, cu capul plecat şi cu mâna în buzunarul halatului care, la fel ca pantalonii largi şi mototoliţi, era prea mare pentru trupul său slab ca un băţ. Părea mai degrabă că locuia în haine, nu că era îmbrăcat cu ele.

— Minuni, a mârâit el.

Deveniseră în ultima vreme - în acele săli antiseptice - la fel de obişnuite precum gemetele nocturne ale soldaţilor din salonul de arşi. Luni, o asistentă pe nume Samia Maroon îi raportase cu sufletul la gură că văzuse un fel de nălucă. Apoi, mai era acel băieţel de doi ani de la salonul de pediatrie, cu rabdomiosarcom, un cancer care se răspândea rapid şi care era întotdeauna fatal. Săptămâni întregi, rezultatele razelor X arătaseră că masa din pieptul său se mărea înspăimântător de mult şi cu paşi repezi. Peste noapte, acea formaţiune dispăruse.

După ce examinase rezultatul razelor X, neurologul murmurase năucit:

— E vina macului aceluia care-ţi dă iluzii.

Băiatul suferea şi de disautonomie, o boală misterioasă care macină sistemul nervos, care apărea doar la ashkenazimi, urmaşii evreilor est-europeni, şi ale cărei victime nu puteau să plângă sau să simtă durerea. Asemenea cancerului, boala şi simptomele sale dispăruseră. „Maurice!” se gândea Mayo. „Şarlatanul ăsta nebun nu respectă nici măcar propriile reguli nenorocite!” Cât despre vedenia asistentei: „Nu se poate!”

Privind în jos către cana cu ceai, neurologul a oftat, afişând un aer nostalgic; nu avea de unde să-şi ia baghete cu seminţe de mac la ora aceea. „Nu mai pică din cer”, s-a gândit el. Şi-a continuat drumul clătinându-se, trecând neconsolat prin uşa dublă de lângă ghişeele cu grilaje ale unei filiale a băncii Leumi, părăsind astfel şcoala de medicină, traversând o curte cu dale întunecate şi ajungând la recepţia spitalului.

Două femei voluminoase spălau pe jos, aruncând apă şi săpun într-un stil hipnotic pe petele bej şi negre ale gresiei. Sala cavernoasă cu ecou, care fusese până atunci plină de freamătul şi de agitaţia vieţii, era încremenită şi pustie, singurele persoane de acolo fiind femeile de serviciu. Şi încă o persoană, a observat Mayo cu exasperare. Cu chipul supt, cenuşiu de la smocul de barbă, un arab zbârcit, îmbrăcat într-un costum zdrenţăros albastru-închis, stătea pe una dintre băncile de cedru, unde pacienţii îşi aşteptau, de obicei, rândul să intre la doctor. Bătrânul arab, cu trupul său fusiform, s-a ridicat în picioare în poziţie perfect dreaptă şi îl privea intens pe Mayo cu un aer de speranţă şi de aşteptare. „Meshugge”[7], se gândea Mayo. Mormăind încet, s-a îndreptat către bancă şi s-a aşezat.

— Bună dimineaţa, a salutat el încet în arabă.

— Dimineaţă de trandafiri.

— Dimineaţă de aur. De ce eşti aici din nou atât de devreme, tataie? Am mai trecut prin asta o dată, prietene, nu-i aşa?

Mayo îl întâlnise de curând pe arab, când se întorcea de la un apel nocturn al unui pacient care se plângea de o durere îngrozitoare la un „membru-fantomă”. Bătrânul era foarte convins că, fiind arab, nu avea să fie tratat decât dacă era primul la rând.

— Tataie, nu ai intrat la doctor săptămâna trecută?

— Ba da.

---

[7] În idiş, în original, „lipsit de sens, nebunesc” (n.red.)

— Şi te-a tratat?

— Da.

— Atunci de ce mai eşti acum aici?

— De ce nu?

Mayo şi-a ţuguiat buzele şi a rămas blocat. „De ce nu?” avea în araba colocvială o anumită funcţie apropiată de „nu” din idiş, un răspuns vag şi cu multe înţelesuri, cu nenumărate umbre şi întorsături de sens - sau chiar fără nici un sens. Însă, înainte ca neurologul să restrângă întrebarea, arabul şi-a dus degetele în partea laterală a capului, spunând cu jale:

— Vă rog. Asta e nouă. Am dureri de cap.

— Şi totuşi, nu e cazul să vii atât de devreme. Sincer. Arab sau evreu, nu contează. Nu ţi-ai dat încă seama de asta, tataie?

— Păi, războiul...

Privirea lui Mayo a coborât pe formularul pentru pacienţi, făcut sul în mâna stângă a arabului. În acel moment s-a auzit un sunet slab de hârtie mototolită, căci arabul temător a strâns sulul şi mai tare. Mayo l-a privit din nou, cu chipul inexpresiv.

— Ai completat formularul? a întrebat el încet.

— Da.

— Şi le-ai spus din nou că eşti portorican?

Ochii arabului au lucit vinovaţi şi sfidători în acelaşi timp.

— De ce nu?

Mayo şi-a plecat privirea o clipă, apoi a ridicat din nou capul.

— Eşti fermier, tataie?

— Am un magazin.

— Magazin. Ce vinzi?

— Suvenire.

— Aha, înţeleg. Iar acum afacerea merge prost?

— Da, prost. Foarte prost. Din cauza războiului.

Privirea lui Mayo a trecut rapid peste chipul arabului. Apoi s-a ridicat brusc.

— Sus îţi vor face raze la craniu, a spus el, însă cred că durerile tale de cap sunt provocate de stres. Când se vor întoarce turiştii, o să fii din nou bine. Între timp, mănâncă banane verzi prăjite. Recomandarea medicului. Sunt bogate în potasiu, tataie. Poporul tău le adoră. Sunt o specialitate portoricană. Mănâncă-le!

Mayo s-a întors şi s-a îndepărtat.

— Dumnezeu fie cu tine, a strigat arabul.

— *Banane prăjite!*

Mayo a ocolit mopul femeii de serviciu, apoi a înaintat încet către lifturi. A găsit unul cu uşile deschise, aşa că a păşit înăuntru şi a apăsat butonul rotund şi negru pe care scria „3”. Uşile s-au închis. Liftul s-a clătinat puţin, apoi şi-a început ascensiunea tăcută. Însă, când a ajuns la etajul trei, Mayo nu a coborât. A apăsat instinctiv pe butonul negru pe care scria „Mem”, a coborât la acel nivel, apoi a apăsat din nou butonul cu „3”. Pentru că în mod normal lifturile spitalului erau pline până la refuz, senzaţia de spaţiu nelimitat pe care o simţea deodată doctorul era de-a dreptul luxuriantă. La un moment dat, a murmurat:

— Ţara Jucăriilor, vă rog.

A ieşit foarte satisfăcut din ascensor.

În drum spre biroul său, Mayo s-a oprit la un ghişeu, unde, în spatele tejghelei înalte, cu capul plecat, o asistentă drăguţă, brunetă, pe la vreo treizeci de ani, scria notiţe în registrul unui pacient.

— Bună dimineaţa, Samia.

— Bună dimineaţa.

Asistenta nu şi-a ridicat privirea, ci a continuat să scrie; tonul vocii ei era sec şi rece. Cu un oftat, Mayo a scuturat încet din cap. De curând, îi rănise sentimentele pentru că îşi bătuse joc de povestea pe care ea i-o spusese cu atâta entuziasm despre o pacientă pe nume Isabell Lakhme, o femeie în vârstă, cu un început de demenţă, care ajunsese în cârje din cauza unei fracturi de şold.

— Verificam cazul de arsură de la 304, cam pe la unu dimineaţa, relatase asistenta, când am auzit pe cineva *sforăind* pe coridor. Am privit din uşă... şi pe cine crezi că văd trecând? Jur pe Dumnezeu că nu mint. Pe doamna Lakhme!

— Nu vorbeşti serios!

— Jur. Absolut. Era ea. Numai că arăta... ei bine...

— Cum, Samia? Cum arăta?

— Ei bine, era rozalie. Ştii? Avea un aer tineresc. Apoi s-a întors, m-a privit fix în ochi şi a zâmbit. Mi-a căzut faţa. Adică, nu puteam să cred că mergea, înţelegi? Aşa că am strigat: „Hei! Doamnă Lakhme!” Eram şocată. A ieşit din raza mea vizuală, aşa că m-am dus după ea, da? Însă, când am ajuns pe coridor,

n-am mai văzut-o. Nu mai era nimeni acolo. Dispăruse!

— Samia?...

— Nu, nu, aşteaptă un minut! Aşteaptă să îţi spun! M-am dus direct la ea în cameră şi...

— Nu era în pat, nu-i aşa?

— Ba da, era. Era acolo. Dormea.

— Şi care e ideea, Samia?

— Păi, uite care-i treaba: în ziua următoare, mă aflam în camera ei când i-a venit în vizită fiica şi...

— I-ai spus că ai văzut-o?

— Ai putea să nu mă mai întrerupi? Nu, Moses. Nu, nu am spus nimic. Văd cum fiica o ia de mână şi o sărută. Observ că tremură. Ştii? E gata, gata să plângă. Apoi îi spune mamei ei că şi-ar dori să n-o mai vadă „ţintuită la pat". Iar Lakhme - jur pe Dumnezeu, Moses! Pe adevărul lui Dumnezeu! -, Lakhme îi spune: „Nu te îngrijora. Nu sunt ţintuită aici deloc. Mă plimb tot timpul cu tinerii." Apoi s-a întors, mi-a zâmbit puţin şi mi-a spus: „Iar *tu* ştii că spun adevărul, pentru că m-ai văzut aseară, soră, nu-i aşa?" Oh, Dumnezeule, aproape că am leşinat, Moses! Îţi vine să crezi?

— Nu, răspunsese neurologul. Mai mult, nu ai dreptul să ai halucinaţii, Samia. Ăla e un privilegiu rezervat medicului-şef şi personalului mai important al spitalului.

Nu trebuia să spună asta, şi-a dat Mayo seama cu tristeţe. A ascultat zgârieturile stiloului pe hârtie, în timp ce asistenta continua să scrie, cu capul plecat asupra hârtiei. Îi spusese că în acea noapte mai văzuse ceva. Privirea lui Mayo s-a fixat bănuitor pe steaua purpurie a lui David cusută pe boneta ei prea mare. Străduania lui de a da crezare povestirilor ei nu dăduse rezultate din cauză că ştia că era nevrotică şi că experimenta fără teamă limitele cele mai îndepărtate ale paranoiei. La un moment dat se plânsese cu amărăciune că personalul de la un magazin din apropiere de Jerusalem Hills, cartierul sărăcăcios în care locuia ea, refuzase să-i ducă bagajele la maşină pe motiv că „tot personalul ciudat de acolo era antiarab", când, de fapt, proprietarii magazinului erau palestinieni. Mayo a rămas răbdător locului, aşteptând şi sperând ca asistenta să se oprească din scris, până când, într-un final, a renunţat cu un oftat şi a trecut mai departe. Brusc, în spatele lui, zgomotul scos de stilou a încetat.

Mayo a dat din cap şi a continuat să meargă, clătinându-se, pe un coridor pe care erau aliniate paturi înguste de campanie, în care dormeau pacienţii. O defecţiune a computerului principal al spitalului întârziase externarea a zeci de pacienţi care veniseră doar pentru analize de rutină. Mayo a dat din nou din cap. La uşa biroului său a scotocit în buzunarul hainei după o cheie; a scos-o, însă, în vreme ce o băga în încuietoare, şi-a întors capul şi a privit gânditor pe coridorul slab luminat, la al cărui capăt rămas în umbră luceau stins mistere care te ademeneau.

„Acolo, şi-a zis Mayo. Acolo s-a întâmplat."

— Samia, eşti o lunatică, a murmurat el.

A scos cheia, a băgat-o în buzunar, iar după câteva clipe îşi târşâia picioarele pe coridorul cu ferestre lungi, dincolo de rezervoarele de oxigen şi de tărgi, până când s-a apropiat de un zid plin cu desene viu colorate, care marcau intrarea în secţia de pediatrie. Mayo s-a oprit. A văzut ceva pe podea, chiar în faţa lui. S-a aplecat şi a ridicat acel obiect. Era o bonetă de bucătar, de dimensiuni foarte mici. Mayo s-a gândit că făcea parte din costumul de Purim[8] al unui copil, iar chipul lui a fost încălzit de un zâmbet trist în timp ce o aşeza cu grijă pe o masă de medicamente mobilă ce aştepta tăcută să-şi înceapă turele. În spatele lui a auzit un sunet slab, ca un ac de cusut care cade pe jos. S-a întors, dar nu a văzut nimic. Sala era goală. Oare ce se aştepta să vadă?

— Doamna Lahkme? a spus el cu o voce inflexibilă.

S-a îndreptat către o fereastră şi a privit înspre paturile cenuşii, înalte şi metalice ale salonului în care dormeau copiii. Mayo s-a uitat gânditor la băiatul brunet din care cancerul şi disautonomia se evaporaseră. Remisia dublă făcea parte din acel joc.

Însă acolo mai plutea şi alt mister: cea de-a doua poveste greu de crezut spusă de Samia.

Lui Mayo i s-a părut că aude o mişcare şi, întorcându-şi privirea, a văzut că unul dintre copii era treaz, o fetiţă de doi ani cu obraji bucălaţi şi trandafirii, întinsă pe-o parte, cu degetul mare în gură. Îl privea pe Mayo cu un zâmbet neastâmpărat,

[8] Sărbătoare evreiască prin care se comemorează salvarea poporului evreu din Imperiul Persan antic de masacrul pus la cale de către Hanam (n.red.)

care aducea mai degrabă a aşteptare distrată. În clipa în care neurologul i-a întâlnit privirea, ea s-a ridicat în capul oaselor cu un chicotit de plăcere şi şi-a împreunat palmele. După aceea, o vreme a rămas nemişcată, privindu-l pe Mayo pe furiş, în expectativă, până când zâmbetul de pe chipul ei s-a şters încet şi, băgând din nou degetul mare în gură, a oftat, s-a întins pe spate şi şi-a întors capul. Neurologul a continuat să o studieze intrigat, dar, în cele din urmă, s-a întors şi s-a îndepărtat, ţinând încă în mână cana pe jumătate plină cu ceai, acum mai rece decât căutarea sensului vieţii sale.

Mayo s-a oprit la uşa biroului său. Observase o mişcare ciudată la capătul coridorului, ceva negru şi rapid, însă, când s-a întors să privească în acea direcţie, nu a mai văzut nimic. Mayo a oftat şi, scuturând trist din cap, a descuiat uşa şi a intrat în birou. „Se răspândeşte virusul letal numit Samia, şi-a zis el. Trebuie să îi informăm pe cei de la Organizaţia Mondială a Sănătăţii! “ Mayo s-a îndreptat îmbufnat către scaunul rotitor din lemn de stejar, s-a aşezat la birou şi a aruncat o privire prin haosul din încăpere. Când lucrase ca medic principal, un post la care renunţase în mod misterios pe vremea în care greutatea sa începuse să scadă dramatic, micul birou al lui Mayo se potrivea cu propria minte: un templu tăcut al curăţeniei şi al ordinii. Însă, după demisia sa, acel sanctuar devenise treptat un labirint nebunesc, unde cărţile şi rapoartele medicale de pe rafturi îngrămădeau laolaltă informaţii şi notificări, în timp ce pereţii cândva goi încercau acum să respire de sub citatele, fotografiile înrămate şi alte ciudăţenii, precum o etichetă ştearsă de pe un borcan cu o substanţă lichidă de culoarea prunei, identificată evocator drept „Suc de sfeclă Nosferatu“[9] - chiar sub nume apărea cuvântul „Importat” - şi două citate din umoristul israelian Ephraim Kishon. Unul avea titlul: *Sfat pentru pacienţi:*

NU VĂ ENERVAŢI! DACĂ CEREŢI SUPĂ LIMPEDE ŞI PRIMIŢI SUPĂ CU TĂIEŢEI, ASISTENTA VĂ VA SPUNE: „MĂNÂNCĂ SUPA ŞI LASĂ TĂIEŢEII”.

Celălalt citat din Kishon se afla lângă el:

CE POŢI PRIMI ASTĂZI PENTRU O LIVRĂ?
O ÎNJURĂTURĂ DE LA UN CERŞETOR!

[9] Trimitere la filmul *Nosferatu - Simfonia groazei,* film mut german în cinci acte, produs în 1922, adaptare neautorizată a romanului *Dracula* (n.red.)

Aşezate proeminent în centru, între un afiş publicitar al orăşelului Carmel din California şi fotografia iubiţilor care-şi iau rămas-bun în ceaţă la finalul filmului *Casablanca,* sfaturile din avizier îi înlesneau lui Mayo drumul prin lume.

Mayo a privit fără tragere de inimă către dezordinea de pe birou. Scrisori. Rapoarte. Memorandumuri. Note mâzgălite. A împins deoparte câteva hârtii cu vârful degetelor, până când suprafaţa de pin a biroului a ieşit la vedere precum o pată de mare palidă printre banchize. A pus cana în spaţiul eliberat şi s-a gândit la cursul pe care urma să-l ţină la ora 10:00. Ştia că avea nevoie de somn. Însă mintea lui era prea agitată, umbrită încă de o vagă presimţire. S-a gândit la plasturele din visul său. Ce însemna? Obişnuia să-şi lase uşa biroului larg deschisă - altă ciudăţenie a sa apărută în perioada pierderii dramatice în greutate iar acum ridica uşor capul şi privea pe coridor cu o expresie curios de tristă şi de nostalgică, de parcă ar fi sperat ca pe acolo să treacă o iubire de mult dispărută. Însă coridorul rămânea fără viaţă. Mayo a oftat. Râvnea după divertismentul oferit de ziarul de dimineaţă şi după incursiunea tămăduitoare în rutină. Disperat, a luat coşul de hârtii de sub birou, a scos din el numărul din ziua trecută din *Jerusalem Post,* l-a întins pe masă şi a început să-l recitească, ochii lui examinând rapid titlurile: „SIRIA AR PUTEA REÎNCEPE RĂZBOIUL DE ŞASE ZILE”; „MARELE JURIU WATERGATE ACUZĂ ŞAPTE OAMENI”; „NEBUNEASCA TRADIŢIE STUDENŢEASCĂ AMERICANĂ A CURSEI ÎN PIELEA GOALĂ SE RĂSPÂNDEŞTE ŞI ÎN EUROPA”; „22 DE COPII MOR ÎNTR-UN ATAC AL FRONTULUI NAŢIONAL PENTRU ELIBERAREA VIETNAMULUI DE SUD”; şi „FEMEIE DIN BANGLADESH ÎNGHIŢITĂ DE UN PITON”.

La ultimele două titluri, Mayo a oftat, însă nu a spus nimic.

Folosise toate lumile care se puteau sfârşi în acea zi.

Căutând ceva mai vesel, Mayo s-a întors către o reclamă la CHUTZPAH, un parfum creat de Aviva Dayan, fiica faimosului şef de stat major al armatei; aici, Mayo a găsit zâmbetul fals pe care îl căuta. Cu buzele încreţite într-un O provocator, fotografia lui Dayan îl privea pe neurolog cu ochi arzători peste scrisul care înşira virtuţile parfumului:

AROGANT! DIRECT! PROVOCATOR! ÎNSĂ ÎN ACELAŞI TIMP PROASPĂT ŞI NATURAL PRECUM EVREICELE DUPĂ CHIPUL CĂRORA A FOST CREAT!

Lângă capătul afişului se afla reclama altui parfum:

MAZELTOV - PARFUMUL CARE ADUCE NOROC!

Fâşâitul ziarului s-a contopit cu un chicotit, când Mayo a dat pagina la o rubrică zilnică intitulată „Ce se întâmplă azi în Ierusalim”:

Plimbarea de joi: paisprezece staţii până la Biserica Sfântului Mormânt. Gustări gratuite la un restaurant chinezesc mandarin. Loc de întâlnire: Mănăstirea Biciuirii.

Un zâmbet. Apoi Mayo s-a liniştit şi mai mult la vederea a două subiecte de pe ultima pagină:

POLIŢIA LONDONEZĂ ÎN CĂUTAREA UNUI OFIŢER CU FLATULENŢĂ CARE A OMIS SĂ-ŞI CEARĂ SCUZE

LONDRA (REUTERS) - poliţia britanică a urmărit miercuri un ofiţer cu flatulenţă, după ce o familie s-a plâns că un poliţist a dat un vânt în casa lor din Londra în timpul unui raid după droguri şi a omis să-şi ceară scuze.

Un purtător de cuvânt al Scotland Yard a confirmat în această noapte faptul că Departamentul pentru Standarde Profesionale investighează acuzaţia.

Celălalt articol, scris într-un limbaj solemn:

Un elan disperat de sex din Norvegia a confundat o maşină italiană mică, galbenă strălucitor, cu o posibilă parteneră şi se pare că, neprimind nici un răspuns, şi-a făcut nevoile pe ea.

— Aşadar, a murmurat Mayo sec, avem răspunsul la problema durerilor de cap ale soţiei frigide.

Privirea lui a alunecat către două titluri mai banale, care, la rândul lor, îi atrăseseră atenţia cu o zi în urmă, însă nu pentru un motiv anume. Unul dintre ele raporta că unităţi ale Uniunii Sovietice sosiseră pentru a înlocui trupele albaneze care se roteau în afara razei forţelor de menţinere a păcii ale ONU, care patrulau acum în înălţimile Golan. Celălalt articol avea legătură cu trupul unui bărbat găsit mort la baza turnului Bisericii Ruse. Cu toate că autopsia nu se terminase încă, se bănuia că acesta căzuse de pe treptele abrupte ale turnului, această teorie fiind „în conformitate”, spunea articolul, „cu trauma suferită de trupul bărbatului”, deşi „există şi posibilitatea unei crime”.

Gâtul rupt îi provocase moartea.

Mayo şi-a ridicat privirea din ziar. Auzise un scârţâit ciudat. S-a uitat în colţul camerei, unde se afla o carcasă de vioară

neagră, acoperită de praf, sprijinită într-un unghi neglijent. Copilul din Mayo a privit-o pieziş: alături de toate aceste întâmplări supranaturale inofensive din ultima vreme, oare exista şi o forţă întunecată care colinda coridoarele? „Nu, deşteptule! Carcasa viorii a alunecat şi a făcut un pic de zgomot!“ Putea fi, totodată, un avertisment de la Maurice cum că, dacă nu a reuşit să cânte o notă după atâtea săptămâni, trebuia să exerseze mai conştiincios; şi astfel, revenind la îndatoririle sale, a strâns exemplarul din *The Jerusalem Post,* l-a aruncat înapoi în gunoi şi a scotocit prin teancul de hârtii de pe birou până a găsit articolele pe care le studiase pentru cursul de dimineaţă.

Unul avea ca temă halucinoza pedunculară, o boală neurologică rară şi ciudată, în care oameni perfect sănătoşi vedeau personaje de desene animate mici şi cunoscute, precum porcuşorul Porky sau răţoiul Daffy, îmbrăcate în uniformă militară, de obicei de ofiţer SS nazist; al doilea studiu trata despre durere şi un experiment remarcabil întreprins de curând la Centrul pentru Controlul Durerii de la UCLA, în care a fost implicat un bărbat „cu părul alb”, în vârstă de şaizeci de ani, şi un placaj foarte subţire, de un metru pe un metru, în care fuseseră bătute o sută de cuie, cu vârful ascuţit ieşit cam doi centimetri în afară. Ca să se asigure că nu era vorba despre nici un şiretlic, chiar înainte mai mulţi membri ai Facultăţii de Medicină de la UCLA îşi aşezaseră palmele pe cuiele îndreptate în sus, convingându-se că acestea pătrundeau cu uşurinţă în carne. După aceea, bărbatul cărunt şi-a scos cămaşa şi maioul, s-a întins lângă placaj, apoi s-a rostogolit peste el, astfel încât spatele lui se afla deasupra cuielor ascuţite. Fără să dea nici cel mai mic semn de durere sau de disconfort, a rămas acolo mai multe minute, apoi „s-a rostogolit pe o parte, cu un sunet tulburător, ca şi cum carnea i se desprindea din cuie”. Cu excepţia unui singur loc, în umăr, pe spatele lui nu era nici urmă de sânge, iar când i s-a atras atenţia asupra sângerării din umăr, aceasta a încetat imediat. Existau indivizi născuţi cu „o lipsă congenitală de sensibilitate la durere”, o boală neurologică foarte rară, în care, din motive rămase necunoscute, legătura dintre nervii care percep durerea şi receptarea durerii în creier lipsea. Însă bărbatul cărunt nu avea această boală.

— Eşti un personaj interesat, Maurice, a murmurat Mayo,

abia mişcându-şi buzele în timp ce citea articolul. Unii dintre supuşii tăi nu pot vărsa lacrimi, iar alţii nu pot simţi durerea. Acestea sunt daruri sau un blestem teribil?

— Aveţi nevoie de ceva, doctore Mayo?

Mayo şi-a ridicat surprins privirea.

Din faţa biroului său îl privea un bărbat înalt şi blond, cu barbă şi cu trăsături aspre, îmbrăcat în uniforma albă de spital, un voluntar care făcea diverse lucruri mărunte şi îşi petrecea cea mai mare parte a timpului citind cu voce tare cărţi pentru pacienţi.

— Ah, Wilson. N-am auzit când ai intrat.

— Treceam pe aici şi mă întrebam dacă aveţi nevoie de ceva.

— Da, aş vrea să mă înveţi teleportarea.

— Mă scuzaţi?

Pe coridor se auzeau paşi care se apropiau.

Ochii lui Wilson s-au îndreptat subtil către direcţia din care venea sunetul.

— Nu te-am văzut de săptămâni întregi, i-a spus Mayo cu un zâmbet fals şi răutăcios. Ai fost în vacanţă, Wilson? Ai făcut pluta relaxat pe suprafaţa pitoreştii noastre Mări Moarte, ţi-ai acoperit faţa cu humus şi ai băut Manischevitz[10] de colecţie în timp ce-ţi spuneai: „Uau! Asta da, viaţă! Ăsta e adevăratul trai!”?

Privirea lui Mayo s-a îndreptat către coridor când un preot franciscan cu barbă roşie şi cu haine maronii a trecut în grabă, lăsând în urmă foşnetul de lemn de măslin al mătăniilor care îi atârnau de centura din sfoară: Dennis Mooney, preotul amator de trabuc, jovial şi căruia îi plăcea să spună poveşti, avea în grijă Bisericuţa Câmpului Păstorului, aflată la scurtă distanţă de Bethlehem, într-un oraş pe nume Beit Sahour. În timpul vizitelor sale ocazionale la Ierusalim, făcea pe preotul militar la Hadassah. Mayo îl considera obositor şi se simţea extrem de uşurat că nu se oprise să stea de vorbă cu el.

Mayo şi-a întors privirea către musafirul său.

— Ce ai păţit la mână? E o arsură?

— Plită încinsă.

— Ce plită încinsă? Trebuie să înţelegi ceva, Wilson: nu poţi

[10] Sortiment de vin ce poate fi consumat şi de către evrei, fiind în acord cu prevederile legii tradiţionale evreieşti (n.red.)

să faci foc pentru a coace pâine turnând kerosen pe *matzoh*[11], apoi aprinzând chibritul. Dacă te porţi astfel cu *matzoh,* atunci aceasta o să te atace. Şi nu-ţi mai roade unghiile, pentru numele lui Dumnezeu! De ce bântui pe aici la ora asta? Pentru cine citeşti acum, Wilson? Pentru lilieci?

— Ah, pentru salonul de arşi. Uneori nu pot să doarmă.

Mayo şi-a plecat privirea şi a dat din cap.

— Da, ştiu, a murmurat el posac.

— Mă duc în laborator. Aveţi nevoie de ceva?

— Nu. De absolut nimic, Wilson. Mulţumesc că ai întrebat.

Starea de spirit a lui Mayo a redevenit sumbră - scutul său strălucitor de umor era acum prea greu pentru a mai fi ridicat la loc. Wilson l-a studiat atent o clipă, apoi s-a întors în tăcere şi a ieşit. Mayo şi-a ridicat capul şi a privit în urma lui. O dată pe lună Mayo mergea cu maşina la Ramallah, oferindu-se voluntar la azilul de leproşi condus de un ordin de maici austriece. O dată sau de două ori îl găsise acolo şi pe Wilson, care citea cărţi sau ştiri pentru leproşii analfabeţi sau orbi. Acest lucru i-a amintit neurologului de alt „miracol", legat de unul dintre leproşi, o ţărancă în vârstă şi masivă care îşi pierduse treptat vederea. Stătea singură şi tăcută în chilia ei întunecată, iar când era expusă la lumină strălucitoare, sărea ca arsă şi scotea un strigăt ascuţit. Cu două luni în urmă, îşi recăpătase vederea. Încă mai avea lepră, dar scăpase aproape complet de singurătate.

— Am nevoie de operaţie estetică la nas! Samia a dat buzna în cameră, fluturându-şi mâinile pe lângă corp şi scoţând un foşnet de bumbac apretat. S-a aruncat într-un scaun verde şi tocit. Aici, vezi? Şi-a întors capul într-o parte, împingându-şi nasul în sus cu vârful degetului. Am nevoie de cineva bun, foarte bun.

Mayo o privea cu o neîncredere tăcută, în timp ce asistenta se lăsa în scaun, cu picioarele la doar câţiva centimetri deasupra podelei şi cu pantofii aruncaţi în faţa ei.

— Săptămâna viitoare vin nişte americani la cină, a spus ea. Ce să pregătesc? Cu ce fel de mâncare să-i servesc? Să le dau mâncare evreiască? Arabă? Ce?

Gesticulând rapid, în timp ce ochii săi negri străluceau, s-a lansat într-un monolog rapid, rostit dintr-o suflare, care sărea de

[11] Un soi de pâine evreiască din aluat nedospit (n.red.)

la un subiect la altul fără nici o legătură: de la cina de săptămâna următoare la înălţimile Golan, la cantitatea potrivită de suc de lămâie necesar pentru prepararea humusului, până când, în sfârşit, cutia ei de lucruri disparate s-a golit, iar ea a sărit din scaun pentru a vedea mai bine şi a analiza fotografiile şi proverbele de pe pereţi.

— Văd că sunt foarte multe noi, a remarcat ea.

— De ce nu?

— Wilson era cel pe care l-am văzut ieşind de aici?

— Da.

— Întotdeauna e liniştitor să stai în preajma lui. Ai observat asta, Moses?

— Nu.

— Eşti ca o piatră. E puţin mai lent. Dar zâmbetul lui... Te dă gata! însă nu înţeleg de ce nu-şi rade barba. Ştii, stă vizavi de mine. Îl văd tot timpul.

— E de dorit din punct de vedere geografic, Samia.

— Ştiu. Şi e drăguţ. Însă e prea tânăr pentru mine, Moses.

Mayo a privit-o nedumerit.

— Prea tânăr? a spus el. E mai în *vârstă* ca tine.

— Nici gând. Şi, în plus, iese cu oamenii ăia de nimic de la Club 2000.

— Şi de unde ştii tu asta? Îl urmăreşti, Samia?

— Nu face pe deşteptul! Ştii, uneori, când privesc peste drum, văd un tip în apartamentul lui Wilson. Ţine perdelele trase şi se uită de la fereastră la un vânzător ambulant de fructe care sună din clopoţel. Şi văd că tipul respectiv e în pijama. Crezi că Wilson e pe invers?

— Mă îndoiesc.

— Nu cred că o să-l doară dacă îşi rade barba. Îi acoperă prea mult din faţă. Ah, stai! Oare înseamnă ceva? Ce? E o replică dintr-un film?

A arătat către un citat scris cu litere îngroşate, pe care Mayo îl notase sub fotografia din *Casablanca:*

NU ÎMI FAC NICIODATĂ PLANURI CU PREA MULT TIMP ÎNAINTE

— Da, înseamnă ceva.

— Ce?

— N-are importanţă.

— Eşti un bădăran. Dar asta? a întrebat asistenta. Asta de

lângă Meral, când a făcut acea mare arestare. Se mutase de lângă o fotografie de ziar în care apărea un sergent de poliţie în uniformă lângă alta, cu doi băieţi adolescenţi zâmbitori, cu mâinile petrecute pe după umeri. A arătat spre ei. Cel de aici eşti tu, nu-i aşa? Cel din dreapta?

— Da, eu sunt.

— Şi cine e celălalt?

— Meral.

— Nu mi-aş fi dat niciodată seama.

— De ce?

— Zâmbeşte.

Mayo a privit lung fotografia, cu o tristeţe îndepărtată în ochi, amintindu-şi cum la trei luni de la acea fotografie ultimul membru al familiei lui Meral, mama lui, murise, iar Meral, în vârstă de doar doisprezece ani, fusese nevoit să se ocupe de înmormântare.

— Ce om tăcut, a remarcat asistenta. Se vede cu cineva?

— Ce vrei să spui? Cu un psihiatru?

— Cu o femeie.

— Nu cred.

— Păcat, a răspuns asistenta. Apoi s-a îndreptat spre Mayo cu ochi strălucitori. Dar nu s-a descurcat minunat cu maniacul ăla de la secţia de psihiatrie?

Cufundată în singurătate la etajul şapte, secţia de psihiatrie a spitalului avusese cândva doi pacienţi schizofrenici cuminţi, fiecare crezându-se Iisus Hristos. Cu şase săptămâni în urmă, unul dintre ei îl ucisese pe celălalt. Ucigaşul, un soldat sirian de şaptesprezece ani, care-şi pierduse organele genitale în luptă, îi tăiase victimei beregata pe neaşteptate şi fără să fi fost provocat, cu un cuţit de bucătărie de treizeci de centimetri, pe care după aceea îl îndreptase către propria beregată, ameninţând cu sinuciderea la apropierea paznicilor spitalului. Pentru a ieşi din acest impas, cineva se gândise să-l cheme pe Meral, trezindu-l pe poliţist din somn în miezul nopţii. În momentul în care acesta intrase în salon, tânărul ucigaş cu barbă neagră, aflat în acea clipă în mijlocul predicii sale şi susţinând că urma să-şi dovedească identitatea divină, tăcuse brusc, iar când Meral se îndreptase către el cu mâinile în lateral şi cu palmele în sus, rostind încet în arabă *„Ibni* - fiul meu”, cuţitul alunecase din mâna soldatului pe podea şi, izbucnind

într-un plâns sfâşietor, băiatul se aruncase în braţele lui Meral, cuprinzându-l şi ţinându-l strâns, în timp ce acesta îşi punea mâinile pe creştetul tânărului şi îi repeta încontinuu în arabă: „Da, bietul meu fiu. Ştiu. Ştiu.”

— A fost uimitor, a continuat Samia, întorcându-se din nou spre perete. Adică, are ceva care te captivează. Nu ştii de ce, însă ai încredere în el. Nu-i aşa? Pur şi simplu, ai încredere în el. Ce e asta? A arătat către o plăcuţă pe care scria: *CUBA, SI, MASADA, NO!* Nu înţeleg, a spus ea. Ce e...

Neurologul a întrerupt-o brusc.

— Opreşte-te, Samia! Gata! Hai, stai jos aici şi povesteşte-mi totul din nou!

Asistenta s-a întors către el cu o privire nedumerită.

— Să-ţi povestesc? Ce să-ţi povestesc?

— Ştii foarte bine.

— Nu, nu ştiu.

— Toată povestea cu clovnul.

— Ah, aia. Cu un gest lipsit de vlagă, care se voia expeditiv, asistenta s-a întors să privească din nou fotografiile. Ştii, nu sunt foarte sigură că pot...

— Am spus să te opreşti! Capitulez! Frontul paranoicilor e tăcut! Uite, m-am gândit bine şi vreau să aud totul din nou, fiecare detaliu, fiecare frântură pe care ţi-o aminteşti. Samia, de data aceasta o să te ascult. Jur!

Masca indiferentă a asistentei a căzut şi, cu o privire recunoscătoare şi emoţionată, s-a întors rapid pe scaunul ei şi s-a aşezat, de data asta nelăsându-se pe spate, ci aplecându-se în faţă, cu o dorinţă nerăbdătoare de a-şi recita din nou povestea în care, în pauza ei de la trei dimineaţa, cu două zile în urmă, luni, 11 martie, trecea prin secţia de pediatrie cu Tzipi Tam, o prietenă bună şi asistenta de serviciu din acel moment, iar în drum s-a oprit un moment mirată să vadă că după peretele de sticlă ce separa secţia un clovn în costum şi machiaj de circ jongla cu trei mingi de vinil portocalii, pentru un public format din singurii doi copii treji din secţie: o fetiţă de doi ani cu obrajii trandafirii şi copilul-minune cu rabdomiosarcom. După ce şi-a terminat povestirea, asistenta s-a lăsat pe spate şi şi-a încrucişat braţele pe piept. Mayo a întrebat dacă era sigură de data la care se întâmplase asta. Era.

Era ziua în care cancerul şi disautonomia dispăruseră.

— Ai putea spune cine era? a întrebat Mayo.

Asistenta a ridicat din umeri.

— Nu poţi?

— Nu, din cauza machiajului ăluia şi a perucii roşii. Lungă, stufoasă şi buclată, a răspuns ea. Cârlionţ după cârlionţ.

— Cu siguranţă, e cineva din personalul de aici, a murmurat Mayo.

— Nu ştiu.

— Sau cineva angajat de un părinte?

Asistenta s-a încruntat.

— Ce vrei să spui?

— A fost cumva ziua vreunuia dintre copii?

— Când?

— În ziua aceea. Mayo îşi aducea aminte de perioada petrecută în California şi de felul în care părinţii, când venea ziua copilului, trimiteau la locul petrecerii un clovn pe role.

„Însă în toiul nopţii?” s-a întrebat el în secunda următoare.

— Nu ştiu, Mayo. De ce?

— Nu contează. Şi cât de înaltă era persoana respectivă?

— Destul de înaltă, cred. Mare. O persoană mare.

— Vrei să spui masivă? Viguroasă?

— Da, ambele.

— Dar eşti sigură că era un bărbat?

— Nu ştiu.

— Nu ştii?

— Pot să spun doar că nu sunt sigură.

— Dar asta crezi.

— Ai văzut vreodată o femeie-clovn?

— Cu unele chiar am fost combinat, Samia. Ai vorbit cu el?

— Nu. Eram în trecere.

— Te-a văzut?

— Nu ştiu. Nu cred.

— A continuat să jongleze?

— Da. A continuat să jongleze.

— Copiii păreau deranjaţi?

— Păreau fericiţi. Fetiţa întinsese braţele în faţă, bătea din palme şi chicotea.

Mayo a privit-o impasibil pe asistentă. Apoi a coborât privirea către masă şi a dat din cap.

— Da, a spus el uitându-se în gol. Te cred. E aşa cum ai

spus. Mayo a ridicat din nou privirea. Ai chemat paza, Samia?

— Nu. M-am gândit că are autorizaţie şi că ar trebui să o întreb întâi pe Tzipi. Însă, când am ajuns la biroul ei, nu mai era acolo. Aşa că m-am întors să văd ce se întâmplă şi, când m-am uitat din nou la secţia de pediatrie, dispăruse.

— Clovnul?

— Da, clovnul.

— Iar cei doi copii erau treji?

— Doar băiatul.

— Ţi s-a părut schimbat?

— Schimbat? În ce sens?

— De exemplu, mai sănătos.

A dat din cap.

— Nu am de unde să ştiu.

— Mai vioi?

— Nu ştiu, nu e secţia mea.

— Da, sigur.

— Mayo, citeam că în Europa a apărut un drog nou, un medicament hipnotic pe care bărbaţii îl strecoară femeilor şi apoi le violează.

Mayo a dat din cap.

— Da. Rohypnol.

— Şi chiar funcţionează?

— De ce, Samia? Vrei să ţi-l strecori ţie?

Asistenta a chicotit scurt, apoi l-a privit afectuos pe neurolog.

— Eşti foarte amuzant, a spus ea.

Mayo şi-a plecat privirea.

— Da, asta nu se vindecă, a spus el cu răceală.

— Vrei să auzi din nou despre Lakhme?

Mayo a privit în sus cu o expresie îngheţată, apoi s-a aplecat în faţă, umblând prin hârtiile de pe biroul său.

— Nu, nu acum, Samia. Mulţumesc. Trebuie să mă pregătesc pentru curs.

— Ah, bine, şi eu ar trebui să plec. Samia s-a ridicat. Să-mi spui dacă mai ai întrebări.

— Aşa o să fac.

— Mulţumesc, Moses.

— Pentru ce?

— Ah, ştii tu.

Asistenta s-a întors şi a ieşit din birou. Când ea a dispărut din raza lui vizuală, Mayo a rămas cu privirea fixată asupra coridorului gol, până când sunetul paşilor ei s-a stins. Şi-a amintit că citise într-un ziar că în Londra existase la un moment dat o clinică pentru afecţiuni legate de tulburări de somn, amplasată chiar vizavi de Big Ben. „După asta, se gândea Mayo, mai există oare poveşti suficient de nebune încât să te îndoieşti de ele?” Undeva s-a deschis uşa unui ascensor, a aşteptat, apoi s-a închis încet şi fără zgomot. „Maurice care fuge, şi-a zis Mayo, înainte ca Poliţia Nebună a lui Dumnezeu să vină să-l ridice. Oare vom putea avea vreodată un univers raţional, pe care să ne putem baza, cu tot acest hocus-pocus nebunesc?”

— N-are importanţă, a murmurat el apoi, atâta timp cât e vorba doar despre magie albă.

O melancolie îndepărtată a apărut în ochii lui şi, preţ de o clipă, s-a uitat la fotografia din *Casablanca,* iar de acolo şi-a întors privirea către chiştoacele de ţigări Europa îndoite şi îngrămădite într-o scrumieră de pe birou, apoi către întunericul de dincolo de fereastră, dorindu-şi să fie dimineaţă, iar clădirea sediului ONU să poată fi văzută pe vârful unui deal dinspre est, în Ein Kerem, unde se născuse Ioan Botezătorul. Pe chipul neurologului a înflorit zâmbetul său obişnuit la gândul că movila pe care stătea acum clădirea era biblicul Deal al Sfatului Malefic. Apoi s-a cufundat fără o vorbă în hârtiile sale, studiind haotic lucrarea despre durere şi mâzgălind notiţe pe o foaie galbenă cu dungi albastre. Douăzeci de minute mai târziu, a lăsat stiloul jos. Gândurile care i se învălmăşeau. Presimţirea. Visul. S-a ridicat neliniştit şi a ieşit din birou să se plimbe, înainte de ivirea zorilor, pe coridoarele tăcute, printre nelipsitele plăcuţe cu „Vă rugăm, păstraţi liniştea”.

În salonul pentru arşi a discutat cu un soldat tânăr fără somn, care îşi cărase propriul braţ retezat pe câmpul de bătaie, în războiul de Yom Kippur din octombrie, sperând că medicii chirurgi i-l vor putea pune la loc: „Asta îmi aduc aminte, că mi-am luat braţul de mână”.

Apoi Mayo s-a îndreptat către etajul patru, spre secţia de neurologie, unde, când a ieşit din lift, l-a văzut pe părintele Mooney apropiindu-se. Când l-a zărit pe Mayo, chipeşul părinte franciscan, în vârstă de patruzeci de ani, s-a oprit o secundă, ezitant şi uşor surprins. Apoi, cu un zâmbet larg, a întins mâna

ca să îl salute pe Mayo. Neurologul s-a crispat: povestitor neobosit şi pasionat, franciscanul avea obiceiul să îl anihileze pe orice ascultător prins la colţ cu recitaluri obositoare şi aparent nesfârşite, menite să ilustreze nebunul său simţ al umorului, cum ar fi relatarea momentului când, dându-se drept o maică însărcinată într-un scaun cu rotile, a sărit în braţele unui coleg preot abia sosit la aeroport şi a strigat cu bucurie: „Ah, Jim! Îmi pare atât de bine că ai fost tu!”

— Hei, Mayo, îmi pare bine să te văd! a exclamat Mooney.

Mayo şi-a dus degetul arătător la buze.

— Ah, da, îmi cer scuze, a spus Mooney în şoaptă. Am uitat cât e ceasul. Pentru că liftul se închidea, Mooney şi-a băgat o mână în uşă să-l oprească. Ce ai mai făcut, Mayo?

— Tot pe aici. Te-am văzut trecând mai devreme.

— Da, ştiu. Nu m-am putut abţine. Îi duceam cuiva anafură. O urgenţă. Unul dintre lucrurile acelea. Mooney a ridicat o mână să se uite la ceas. Era un Rolex de aur masiv. Ah, trebuie să mă întorc, a completat el. Azi vin la capelă o mulţime de turişti, încă de la prima oră.

Pereţii rotunzi ai micii biserici a preotului erau plini de mozaicuri cu îngeri vestitori care cântau *Gloria in Excelsis Deo* şi, indiferent de anotimp - indiferent că era sau nu decembrie -, turiştii se adunau sub cupola de sticlă a naosului ca să cânte colinde de Crăciun, de obicei cu o emoţie neaşteptată în suflet. Când Mooney a intrat în lift, Mayo i-a văzut cicatricea de la baza gâtului. Preotul s-a întors, a apăsat pe butonul pentru parter, apoi a ridicat mâna în semn de rămas-bun, astfel încât Mayo a putut vedea plasturele alb şi mare pe care acesta îl avea în vârful degetului mijlociu.

— Am câteva poveşti noi pentru tine, Mayo. Vino să ne vizitezi.

— Da, o să vin, a murmurat Mayo absent.

— Aha, bine! Atunci să vii curând! În regulă? Să vii curând!

Uşa liftului s-a închis.

Cu mâinile în buzunarele halatului său de medic, neurologul şi-a plecat gânditor privirea; în timp ce asculta sunetul făcut de liftul care se punea în mişcare, a încercat să-şi explice de ce o furnicătură de gheaţă îi ridica părul pe ceafă.

Un zgomot înăbuşit, scos de liftul care se oprise.

Mayo a privit distras pe coridorul lung, cu şirurile sale de

saloane numerotate. Ce se petrecea cu el? Care dintre numeroasele afecţiuni bizare ale minţii îşi lăsase amprenta asupra creierului său? O pată albă de la halatul unei asistente care şi-a făcut brusc apariţia, ieşind din salonul din capăt, apoi un însoţitor, probabil Wilson, a presupus Mayo. A aşteptat până când au dispărut din raza lui vizuală, apoi şi-a continuat drumul pe coridor până când a ajuns la salonul 406, unde s-a oprit să arunce o privire tristă, prin geamul uşii, în lucirea slabă a unei lumini de veghe. Ultimul pacient din salon fusese un bărbat pe nume Ricardo Rey. Fusese pacientul lui Mayo. Cel care murise. Cu sufletul plin de o bunătate răbdătoare şi cu chipul unui heruvim bătrân cu părul alb, Rey era un oficial de la consulatul spaniol care ajunsese în îngrijirea lui Mayo după ce suferise un atac devastator. Pe măsură ce treceau săptămânile de convalescenţă, Mayo devenea din ce în ce mai optimist, în ciuda unei probleme pe care pacientul o avea la ochi: nu vedea nimic la o distanţă mai mare de un metru. Apoi, toată povestea a căpătat un accent uşor sinistru, când Rey a început să spună că vedea în salonul său oameni care nu se aflau acolo. Mai avusese loc şi un incident în care spaniolul, în timp ce stătea în pat şi vorbea cu Mayo, se oprise la jumătatea propoziţiei şi privise în sus şi în stânga sa, apoi întrebase cu o încredere şi o curtoazie extraordinare, chiar şi pentru o nălucă:

— Mă scuzaţi. Vă cunosc?

Mayo nu se îngrijorase prea tare la început, punând aceste vedenii pe seama posibilei distrugeri a zonelor oculare ale creierului lui Rey, însă lucrurile se schimbaseră când Mayo îl întrebase ce-i spuneau acele fantome.

— Nimic, răspunsese Rey.

— Nimic? Dar între ele? Au vorbit între ele?

— Nu, n-au vorbit.

— Păi, şi atunci ce făceau?

În acel moment, Rey îşi plecase gânditor privirea timp de câteva clipe, părând să cântărească raţional întrebarea. Ridicase în cele din urmă ochii şi răspunsese simplu:

— Se uită.

Din motive pe care nu le înţelegea pe deplin, acest răspuns îl îngrijorase pe Mayo.

Cinci săptămâni mai târziu, Rey era mort.

Mayo şi-a frecat nasul cu degetele. Moartea lui Rey. Asta

era, de fapt, problema? A cugetat o clipă. Şi-a adus aminte cum fusese bântuit în perioada sa de practică de ultimele cuvinte ale unei vedete de cinema pe moarte, care abia împlinise şaizeci de ani - cuvinte abia şoptite, pe un ton de jale: „Abia am ajuns aici”. Însă, în timp, Mayo ajunsese să se obişnuiască, într-o oarecare măsură, cu astfel de pierderi. „Şi, mai ales, asta nu e durere”, se gândea el. „Aş fi recunoscut fără probleme durerea.” Din depărtare se auzea clinchetul înfundat al veselei şi al paharelor. Mayo s-a uitat la ceas. Aproape patru, începuseră pregătirile pentru micul dejun al pacienţilor. „Şi curând zorii vor scoate la iveală clădirea ONU”, se consola Mayo. „Nu toate întâmplările din lumea asta sunt de temut.”

Mayo şi-a continuat plimbarea pe coridor, a făcut dreapta la prima intersecţie şi, când a văzut lumină prin fereastra uşii de la salonul 422, s-a înveselit pe dată. Pacientul din acel salon era Eddie Shore, legendarul lider al unei mari orchestre din anii 1940, care, în culmea gloriei, se hotărâse pe neaşteptate să renunţe la muzică şi să se retragă în nordul statului Virginia, pentru a începe o carieră de scriitor de romane. Aflat în Ierusalim ca să se documenteze pentru un roman istoric a cărui acţiune urma să se petreacă în vremea lui Hristos, se afla aici în Hadassah nu din pricina unei boli neurologice, ci din cauză că se intoxicase cu salmonella. Primise un pat în secţia de neurologie pentru că saloanele erau mai bune. Mayo a grăbit pasul. În tinereţe, mare fan al muzicii lui Shore, Mayo se prezentase cu îndrăzneală şi avusese deja cu idolul său discuţii lungi, în urma cărora descoperise că acesta era o fiinţă umană complet surprinzătoare: plăcut şi cald, putea deveni brusc morocănos; foarte perspicace şi uneori brutal de sincer. Avea câteodată un aer evaziv, când părea că evită o anumită întrebare, iar alteori, credea Mayo, se prefăcea că nu aude; în acele momente, părea înconjurat de o aură de mister.

Chel aproape în întregime, cu pometi proeminenţi şi cu o privire hipnotizantă - trăsături care-l făceau să pară extraordinar de frumos chiar şi la şaizeci de ani -, Shore fusese căsătorit pentru scurt timp cu cele mai mari starlete de la Hollywood. Când Mayo îl întrebase la un moment dat cum de putuse să le părăsească, el răspunsese:

— Glumeşti? A fost greu! Adică, cum să te întorci către zeiţa care stă întinsă goală în patul tău şi pe care ar dori-o orice

alt bărbat din lumea asta şi să-i spui în faţă: „Mă plictiseşti!”? Crezi că a fost simplu? Pentru numele lui Dumnezeu, *gândeşte,* Mayo. *Gândeşte!*

De asemenea, îi mărturisise şi motivul care îl făcuse să-şi abandoneze cariera muzicală.

— Aşa că într-o zi m-am hotărât să fac un turneu foarte special, începuse el să explice. Adică un turneu cu o trupă într-adevăr mare. Cei mai buni muzicieni din ţară. Cei *mai buni!* Şi urma să prezentăm piese originale, inovatoare, nu acel *drek*[12] prostesc şi obosit pe care l-am cântat la Paramount, în Times Square şi la spectacolele de la colegii şi licee. Aşa că am adus compoziţii rafinate, cu adevărat sălbatice, piese într-adevăr minunate, am alcătuit această trupă extraordinară şi am pornit în turneu. Şi ghici ce s-a întâmplat!? Oamenii au urât-o, Mayo! Au huiduit! Da, la fiecare piesă pe care o cântam, începeau să huiduie şi să strige că trebuia să interpretăm hiturile cu care se obişnuiseră, toate melodiile mele devenite populare, până când în final am zis „Să-i ia dracu’!“ şi am întrerupt turneul. Apoi m-am întors în apartamentul meu din Manhattan, unde am spumegat o vreme, m-am bosumflat şi m-am descărcat. Apoi m-am enervat îngrozitor şi m-am dus la impresarul meu şi i-am zis că vreau încă un turneu, însă nu voiam să plătesc mai mult decât suma minimă. „Suma minimă?” a chelălăit el. „Eddie, eşti nebun? Aşa nu poţi să atragi muzicieni buni! O să faci rost doar de rebuturi! O să atragi doar trompetişti cu emfizem!” însă i-am spus că „Rebuturile sunt exact ce îmi doresc! Nu îmi pasă dacă abia ştiu să citească un portativ! Vorbesc serios! Fă cumva să se întâmple!” Aşa că mi-i aduce pe băieţii ăştia care considerau că partitura era un fel de test Rorschach[13] şi începem turneul, şi muzica e respingătoare, îngrozitoare - *The Romantic Mantovani’s Greatest Stock Car Racing Hits*[14] -, însă cântăm hiturile mele, cele mai populare melodii, toate acele prăjituri vieneze pe care soţia i le arunca în faţă lui Mozart, şi toţi troglodiţii strigau, şi aplaudau, şi se călcau în picioare. Nu

[12] În idiş, în original, „rahat, murdărie, cuvinte urâte" (n.red.)

[13] Test psihologic în care se înregistează şi apoi se analizează felul în care subiectul percepe anumite pete de cerneală (n.red.)

[14] Hiturile romantice ale lui Mantovani pentru cursele de maşini (n.red.)

puteam să cred! Eram bolnav! Eram dezgustat! Aşa că, într-o noapte când cântam şi trebuia să ridic mâna ca să le arăt băieţilor cu degetele ce strofă urmează - uite, aşa -, am ridicat mâna *într-o parte,* aşa că nu puteau spune exact câte degete erau ridicate, puteau doar să ghicească, aşa că toţi au sfârşit prin a cânta strofe diferite, iar sunetul părea al unor galaxii în coliziune. Pur şi simplu cacofonie. Zgomot de fierăstrău. O porcărie. Şi ce crezi că se întâmplă? *Au început să aplaude frenetic!* În acest moment, Shore privise ursuz în gol. Acesta a fost motivul, a spus el. Se terminase. În acea noapte am anulat turneul, am cumpărat o fermă, m-am apucat de scris şi n-am mai privit înapoi.

— Maestre, sunteţi treaz atât de târziu? Sau, mai bine zis, atât de devreme.

Privind prin fereastra uşii şi văzându-l pe Shore treaz şi aşezat pe pat în capul oaselor, cu un stilou în mână şi cu un carnet şi o carte deschisă întoarsă cu faţa în jos pe picioare, neurologul a intrat în salon şi a rămas la capul patului lui Shore, cu mâinile în buzunarele halatului.

— Ah, salut, puştiule! Ce se întâmplă? Ce mai faci? Shore şi-a scos ochelarii de citit şi a zâmbit recunoscându-l pe Mayo. Apoi s-a încruntat puţin, privind gânditor într-o parte. Da, cred că m-a ţinut ceva treaz. Ceva. Nu ştiu ce.

— Vă simţiţi mai bine?

— Ah, da, mult mai bine, Mayo. Mulţumesc. Cel puţin durerile de cap şi crampele la stomac au dispărut. Tu ce faci? Eşti bine? Arăţi ciudat. Shore şi-a aplecat gâtul în faţă, studiind atent chipul lui Mayo. Arăţi ca un om care tocmai şi-a pierdut cel mai bun prieten.

Zâmbetul lui Mayo era abia perceptibil.

— Ah, mi s-a întâmplat asta cu multă vreme în urmă.

— Arăţi ca şi cum ai repeta experienţa. Hai, vino aici! Stai jos. Trage-ţi un scaun.

— Nu, văd că lucraţi. Nu vă ţin din treabă.

— Nu, nu, nu, puştiule! Chiar vreau să vorbesc cu tine! Sincer!

Mayo adora faptul că Shore îi zicea întotdeauna „puştiule”.

Shore a ridicat cartea şi i-a arătat-o.

— Ştii, ca parte a cercetării mele, citesc Noul Testament, şi cred că în evanghelia asta am găsit ceva foarte interesant. E

Evanghelia după Ioan. Hai, puştiule, stai jos! Aşază-te! Trebuie să auzi asta!

Mayo a dat din cap şi a spus:

— Bine. Apoi s-a aşezat încet pe un scaun lângă pat. Ce e, maestre? Spune-mi!

Shore şi-a pus din nou ochelarii.

— Ştii, partea asta de aici din *Evanghelia după Ioan,* a spus el, arătând spre paginile deschise ale cărţii. Ah, poate nu ştii. E paragraful în care oamenii azvârlă cu pietre într-o femeie vinovată de adulter. Înainte credeam că poveştile astea sunt doar păcăleli. Dar ştii ceva? Pasajul acesta - a arătat către o pagină din carte - are în el o dovadă clară, un „indiciu" care demonstrează că povestea de aici nu a fost inventată! Orice scriitor de ficţiune îşi dă seama imediat de asta! Apoi Shore a povestit cu înfocare pasajul din *Evanghelia după Ioan* în care fariseii, sperând să-l pună într-o situaţie jenantă pe Hristos, i-au adus în faţă o femeie adulteră şi l-au întrebat ce credea despre Legea lui Moise care spunea că o astfel de femeie trebuia omorâtă cu pietre. Hristos „s-a aplecat şi a scris ceva cu degetul în pământ", apoi s-a ridicat şi le-a spus celor care veniseră la el: „Cel care nu are nici un păcat să arunce prima piatră". Apoi s-a aplecat şi a mai scris ceva, a continuat Shore, iar aceşti *momzer*[15]*,* aceşti farisei, au plecat. Cu ochii strălucitori de emoţia descoperirii, Shore s-a înclinat către Mayo. Dacă acea poveste ar fi fost dintr-un roman, a spus el apăsat, dacă ar fi fost ficţiune, lasă-mă să-ţi spun ceva, Mayo. De fapt, lasă-mă să-ţi *garantez* că într-un capitol ulterior tot suspansul s-ar fi încheiat şi am fi aflat exact ce a scris Hristos. Însă aceste evanghelii nu fac asta! Nu! Nu aflăm *niciodată* ce a scris El! La sfârşit, nu există nici o explicaţie, *nici una,* pentru că, probabil, tipul care a scris evanghelia nu ştia, iar dacă nu ştia, nu a inventat!

Mayo a dat uşor din cap, cu gândurile zburându-i în altă parte.

— Foarte drăguţ, a spus el.

— „Foarte *drăguţ"?* Asta e tot ce ai de spus? „Foarte *drăguţ"?* Eu, Sherlock Holmes, evreu din deşertul iudaic, tocmai am dovedit că evangheliile nu sunt chiar poveşti inventate, iar pentru tine asta e ca şi cum aş fi cântat o secvenţă la violoncel.

[15] În idiş, în original, „ticălos, bastard" (n.red.)

Eşti surd sau doar extrem de prost?

Mayo l-a privit cu un aer meditativ.

— E ceva destul de nou pentru dumneavoastră, nu-i aşa?

— Ce?

Mayo avea acum în faţa ochilor un alt Shore - evaziv, care-l privea cu ochi îngustaţi.

— Nu eşti evreu? a vrut Mayo să clarifice.

— Poftim?

Pentru o clipă, Shore a privit în gol.

— Ah, a suspinat el încet şi şi-a lăsat capul pe pernă. Masca şi tensiunea de pe chipul său dispăruseră. Da, sunt evreu până în măduva oaselor, a spus el, privind gânditor în tavan. Încă te întrebi, nu-i aşa? Îi avem pe băieţii ăştia destul de tineri. Unii aproape analfabeţi. Pescari. Nu contează. Toţi sunt deprimaţi şi înspăimântaţi în spatele uşilor încuiate, terifiaţi că vor fi găsiţi vinovaţi prin asociere şi că vor fi, la rândul lor, răstigniţi; şi imediat se transformă în aceşti maniaci care sfidează moartea, care se urcă pe acoperişuri şi strigă: „Prinde-mă dacă poţi!” şi ajung în stradă scoţând flăcări pe nări şi trecând prin momente cu adevărat palpitante, precum bătaia, tortura şi închisoarea; uciderea şi chiar răstignirea cu capul în jos, pentru că au predicat idei care au supravieţuit peste timp, precum „iubeşte-ţi duşmanul” şi „fără divorţuri”, plus, din când în când „mortul nu mai e mort şi acum îi mâncaţi trupul şi-i beţi sângele”, toate fiind lozuri câştigătoare, noţiuni populare şi simplu de vândut. Însă aceşti băieţi înspăimântaţi o *fac,* chiar o *fac,* iar în mai puţin de douăzeci de ani încep recrutări la Roma şi preiau practic conducerea. Cum ai numi asta, Mayo? Trebuie să-ţi pui astfel de întrebări. Ceva s-a întâmplat cu băieţii ăştia. Ceva măreţ. Ca o înviere, probabil. Nu ştiu. Însă *ei* sigur L-au văzut. Nu te poţi lăsa ucis doar pentru că simţi că te plictiseşti sau fiindcă peştii nu mai muşcă momeala. Shore s-a oprit o clipă, apoi a adăugat criptic, pe un ton gânditor: Ştii, uneori ajungi în anumite situaţii şi începi să te gândeşti la lucrurile astea.

A urmat o linişte prelungită, care l-a făcut pe Shore să-şi întoarcă uşor capul şi să-l analizeze pe Mayo, care privea la un plasture de pe jos, de lângă marginea patului cântăreţului. I-a povestit despre plasturele din visul său. Shore s-a încruntat.

— Ştii, încă ai privirea aia de strigoi, i-a spus el lui Mayo, ca bateristul pe care l-am luat odată cu maşina în Phoenix. Auzise

că urşii panda se ameţesc de la frunzele de eucalipt, astfel că acestea deveniseră drogul lui preferat, iar el făcea aceleaşi mişcări leneşe şi în reluare, cu fălcile căzute şi privind în mulţime, cu aceeaşi privire pierdută pe care o ai tu acum, doar că fără dinţii vineţii. Ai ascultat măcar un cuvânt din ce am spus?

— Da, maestre, totul. Totul. Mayo s-a ridicat. Trebuie să plec, a zis el. Nu mă simt prea bine.

— Îmi pare rău. Ai grijă de tine, puştiule.

— Şi dumneavoastră!

Zâmbind uşor, Mayo s-a întors şi a părăsit camera, apoi şi-a continuat plimbarea pe coridoarele spitalului, urmărit de spectre de lumină şi întuneric, de miracole şi de crime, şi de nevoia de a găsi un răspuns la întrebarea copleşitoare pe care nu o pusese nimeni, care nici măcar nu putea fi formulată, până când, în sfârşit, chiar înainte de răsărit şi fără să-şi dea seama cum ajunsese acolo, s-a trezit stând în faţa uşii de metal de la intrarea în secţia de psihiatrie de la etajul şapte. Pe ea, rezultat al unor gânduri optimiste total străine lui, erau lipite două desene, unul în creion, înfăţişând un curcubeu, şi altul reprezentând un buchet de margarete albastre şi galbene. Tot acolo mai era fotografia unui medic, o tânără zâmbitoare în halat.

— Sarah, a murmurat Mayo cu drag.

Uşa nu era încuiată niciodată. Dincolo de ea se aflau pacienţi consideraţi inofensivi: o femeie dependentă de operaţii estetice, victimele în vârstă ale demenţei şi alţii îmbrăcaţi ciudat, printre care un profesor de engleză veche a cărui ţinută zilnică la cursuri era formată din cizme de paraşutist lungi până la genunchi şi o jachetă de piele sinistră, neagră şi strălucitoare. Odată fusese dat afară din Club 2000 pentru că se credea că „emitea vibraţii ameninţătoare” în timp ce se afla lângă aparatul de pinball. „Şi totuşi, de ce sunt aici?” s-a întrebat Mayo. Copilul din visul său? Hristos cel ucis? Mayo s-a gândit la Meral, aducându-şi aminte de lucrul tulburător pe care i-l spusese după ce îl condusese pe acel Hristos criminal la Kfar Shaul, un azil pentru criminalii nebuni, aflat chiar lângă zidurile Ierusalimului. Când se întorsese la Hadassah pentru a raporta ce se întâmplase, zisese: „A tăcut tot drumul până când, încercând să-l consolez cumva, i-am spus că rămăsese singurul

Hristos din oraş. Apoi, pentru prima dată, mi-a vorbit. A spus: «Nu. Mai este unul».”

Mayo şi-a fixat privirea pe desenul cu margarete. Ce voia să spună acel soldat care păruse atât de necăjit? Apoi, în timp ce se întorcea şi încerca să caute legături cu visul său, a găsit brusc una - Mayo şi-a dat seama că, atât în vis, cât şi pe degetul părintelui Mooney, nu se afla un singur plasture, ci doi, unul înfăşurat peste celălalt. Scărpinându-şi absent bărbia cu vârful degetelor, Mayo se simţea copleşit de o nouă presimţire, în timp ce se întreba dacă acei plasturi însemnau ceva şi, dacă da, ce anume. Apoi, brusc, cu un mormăit şi o mişcare a mâinii, Mayo s-a întors şi s-a îndreptat către lift. „Şi ce dacă?” şi-a spus neurologul. „E fantoma unui Marley din Orientul Mijlociu”, a chicotit el în batjocură, „o bucăţică de carne de miel nedigerată”. Însă pentru că apărea şi în lumea subatomică, unde electronii, la fel ca sfinţii cu mâini însângerate, pot fi văzuţi, se pare, în două locuri diferite în acelaşi timp, Mayo avea să abandoneze curând sensurile raţiunii şi să se răzgândească radical.

Era dimineaţă.

Apoi urma noaptea.

Capitolul 2

7 martie, 03:20 dimineaţa

Draga mea Jean,

Meral este cel mai trist om. L-am văzut din nou în această dimineaţă la Mormântul lui Lazăr. Mi-a intrat la suflet. Toţi turiştii se căţăraseră pe scările crestate de piatră ale criptei întunecate către lumina ucigătoare, ultima fiind o femeie înaltă de culoare din Texas, cu părul pus pe bigudiuri de aluminiu, care dansa în soare în timp ce ieşea, strigând „Slavă lui Dumnezeul", cu chipul transfigurat. Când s-a apropiat de ceilalţi, care cumpărau amintiri de la magazinul de suvenire al Mormântului lui Lazăr, am urcat în vechiul autobuz prăfuit şi rablagit pentru turul oraşului, am stat singur printre şirurile goale de locuri şi m-am gândit la morţii care ies din morminte. Începuse furtuna. Rafale ascuţite vuiau la geamurile îngălbenite, iar aerul din autobuz a devenit cenuşiu. Pe o pantă de deasupra mormântului se află o căsuţă dărăpănată, unde locuieşte o familie săracă de şapte sau opt persoane, poate chiar mai multe; iar când am privit cearşafurilelor viu colorate, care se mişcau umflate de vânt pe o frânghie deasupra unui pripon pentru capre, l-am zărit. Pe Meral. Era aşa cum îl mai văzusem o dată înainte, tot acolo. Un bărbat înalt şi impunător, cu o constituţie masivă, părând totuşi oarecum şifonat în uniforma sa albastră de iarnă; stătea pe roata maşinii sale de poliţie, uitându-se nostalgic spre intrarea în mormânt. Cât l-am privit, a rămas nemişcat, cu capul uşor plecat într-o parte, ca şi cum ar fi cântărit o aşteptare deznădăjduită. Bietul Meral! Părinţii şi toţi fraţii lui sunt morţi; la fel şi soţia lui şi singurul său copil, iubitul său fiu. Când s-a întors acasă la amiază, la aniversarea de cinci ani a copilului, pe vremea când locuiau în nordul ţării, se spune că Meral a vrut să-i facă o surpriză şi şi-a parcat jeepul într-un loc ferit, în spatele unui deal. Apoi a venit în grabă spre casă, cu un buchet de floarea-soarelui - florile preferate ale băieţelului - şi cu un dinozaur de pluş ascuns la spate. Băieţelul, care îl spionase prin fereastra de la bucătărie, a alergat afară din casă cu un zâmbet radios, cu braţele subţiri şi goale întinse ca să-l întâmpine, când o rachetă lansată de după graniţă a căzut asupra lui cu un sunet pe care nu îl mai auzise niciodată. Curând după aceea, cancerul a doborât-o pe soţia lui Meral. Asta se întâmpla cu patru ani în urmă. Meral încă

jeleşte. E un bărbat care pare să sufere la cea mai mică despărţire: se întoarce tot timpul când pleacă de lângă cineva, priveşte lung în urmă, ca şi cum s-ar împotrivi ideii că s-ar putea să nu se mai întâlnească niciodată cu acea persoană. Când am fost pregătiţi de plecare, iar motorul autobuzului s-a trezit la viaţă, o ploaie deasă a început să cadă peste praful care se învolburase şi, în timp ce ne îndepărtam de el, lăsându-l oropsit printre pietrele albe şi moarte, privirea lui Meral rămăsese fixată asupra mormântului.

Meral cel liniştit. Meral cel cinstit.

Într-o zi trebuie să-l ating. Eram fericit să mă întorc în vechiul Ierusalim, în mijlocul bazarurilor sale aglomerate şi boltite, al mirosului înţepător de nucşoară şi de piele şi al dangătelor scoase de clopotele bisericilor; să mă întorc în freamătul lui, şi la femeile cu tăvi cu pâine caldă pe cap, şi la copiii visători, în uniformă albastru cu alb, care cântă în timp ce merg încolonaţi către şcoală, cu vocile cristaline rezonând din cauza pereţilor de piatră ce străjuiesc străduţele înguste care ies brusc în soare ca o rază neaşteptată de bucurie; unde orbii merg întotdeauna câte doi, mână de mână.

Aici o să-l găsesc pe cel pe care îl vânez.

Aici, în acest oraş de piatră sfărâmată.

Trebuie să mă opresc. Mă gândesc la Meral.

Al tău, Paul

Capitolul 3

Un tunet asurzitor a zguduit geamurile secţiei locale de poliţie din oraşul vechi, un fost castel masiv al cruciaţilor aşezat impasibil lângă Poarta Jaffa. Tânărul caporal de la biroul de recepţie a aruncat o privire posacă în direcţia sunetului, apoi l-a lăsat să se estompeze, revenind asupra unui registru plin de însemnări făcute în cerneală neagră şi roşie: neagră pentru sosiri şi plecări şi roşie pentru plângerile cetăţenilor. Privirea caporalului era fixată asupra unei însemnări în roşu: acuzaţia unui bătrân slab, care se plângea că tânărul său fiu, cu o constituţie masivă, îl bătuse foarte rău, furios pe obiceiul tatălui de a se îmbăta. Caporalul a observat ceva. A luat stiloul cu cerneală roşie şi a corectat încet şi cu grijă greşeala de ortografie, s-a aplecat să revadă ce făcuse, apoi a lăsat stiloul jos şi a privit prin fereastră la pietrişul aspru din faţa secţiei, unde ploaia purtată de vânt era împroşcată înainte şi înapoi în şuvoaie nehotărâte, ca un suflet cenuşiu şi subţire, abia ajuns pe străzile goale ale unei lumi de dincolo, pierdut şi singur. Sunetele erau reduse la tăcere de pereţii groşi ai secţiei, astfel că, în afara sunetului slab al maşinii de scris de la un etaj superior, sala de recepţie, vopsită într-un galben umed, era liniştită. Caporalul şi-a întors privirea către staţia radio portabilă de pe biroul său. Aceasta scosese brusc un pârâit slab, dar, pentru că nu a urmat nimic, bărbatul s-a uitat pe un semn de pe peretele de lângă intrarea în închisoare, un anunţ cum că armele erau verificate la intrare şi la ieşire. Privirea caporalului trăda o neîncredere tăcută, întrucât cerneala roşie nu era aproape niciodată irosită pe chestiuni care vizau siguranţa utilizării armelor.

Cu districtul său care cuprindea tot Cartierul Creştin şi bazarurile sale aglomerate, secţia de poliţie din Kishla, din zona veche a oraşului, avea de-a face cu infracţiuni obişnuite, chiar mărunte: hoţi de buzunar, copii dispăruţi din pieţe, certuri în familie, o luptă cu cuţite noaptea târziu între băieţi sau nevoia de a aresta şi de-a interoga turişti care cumpăraseră opiu sau haşiş de la localnici. De asemenea, mai exista şi problema turistelor care se plângeau frecvent de „atingeri indecente” din partea vânzătorilor din magazine care le ajutau să probeze haine, fapt ce reprezenta la momentul respectiv o adevărată nevroză în rândul multor negustori din bazaruri, care fuseseră

încurajaţi să „atingă” clientele de reacţiile favorabile primite din partea unor femei cărora le plăcea, crezând că astfel făceau ca afacerea lor să prospere. Acesta era nivelul infracţiunilor din zona veche a oraşului. O dată la trei ani avea loc câte o crimă.

Devenit visător, caporalul plictisit îşi scărpina absent braţul sub tresa de pe mâneca hainei, când vântul şi ploaia care mugeau i-au întors privirea către uşa înaltă de la intrarea în secţie. Tocmai apăruse un bărbat masiv şi morocănos, îmbrăcat într-un poncho ud leoarcă de ploaie. Închizând uşa încet în urma lui, poliţistul nepăsător, cu trăsături proeminente, a dat din cap posomorât, cu ochii larg deschişi fixaţi asupra lui - o privire distantă ce trăda o tristeţe de nedescris, amestecată cu ceva foarte apropiat de milă, expresia pe care o oferea invariabil lumii -, apoi s-a întors şi, cu picăturile de ploaie căzându-i din ponchoul care strălucea, s-a îndepărtat pe gresia bej cu portocaliu a podelei. Caporalul a dat din cap şi a zâmbit uşor. În prezenţa bărbatului înalt se simţea întotdeauna confortabil. Şi în siguranţă. A luat stiloul cu cerneală neagră şi a scris în registru:

Sergent-major Peter V. Meral.

Steaua lui David strălucitoare, de metal argintiu, din partea din faţă a beretei poliţistului a scos un sunet înfundat pe lemnul moale de pin al mesei pe care a aruncat-o Meral când a intrat în birou. Încăperea era strâmtă, cu pereţi albi, singurele piese de mobilier de aici fiind un birou, o veioză de birou şi un scaun şi, lipit de perete, sub o fereastră rotundă şi mare care dădea către curtea de autovehicule ale secţiei şi către şirurile sale de maşini de poliţie vopsite în albastru şi în alb, un pătuţ strâmt pe care era împachetată frumos o pătură moale, de un cenuşiu-închis. Meral a privit ploaia o clipă, apoi s-a uitat în jos la titlul de pe coperta dosarului pe care tocmai îl adusese cu el: INCIDENTUL REMLE DIN 14 IANUARIE 1974. Meral l-a lăsat pe birou, s-a aşezat şi, încruntat, şi-a recitit notiţele.

Acestea îl zăpăceau într-o asemenea măsură, încât păreau o mare zeflemea. Nu exista nici o dovadă că fusese comisă o crimă. Şi totuşi, datele acelui caz, la fel ca visul unei întunecimi pe care nu ţi-o mai aduci aminte, făceau o aluzie foarte vagă la o infracţiune ascunsă şi profundă. La aproximativ 03:25 dimineaţa, ora la care în Departamentul de Pompieri sunase telefonul, un Land Rover de fabricaţie 1971, prevăzut cu o bară improvizată dintr-un plug nivelator şi mergând cu viteză foarte

mare, se izbise de benzinăria cu o singură pompă Paz, amplasată pe strada Remle, la intersecţia cu Şoseaua Brigăzii Ierusalimului, imediat dincolo de Poarta Jaffa. Urmaseră o explozie şi un foc. Când poliţia şi pompierii ajunseseră la faţa locului, găsiseră acolo maşina Land Rover arsă şi distrusă aproape complet, însă nu şi pe şofer, alţi pasageri sau vreo urmă a identităţii conducătorului auto. Cei doi martori, soţ şi soţie, care locuiau într-un apartament modest chiar deasupra benzinăriei Paz, avuseseră poveşti contradictorii, care stârneau confuzie. Dormitorul de la etajul al treilea al cuplului dădea către stradă şi, pentru că bărbatul avea proteză la un picior, soţia fusese cea care, după ce auzise izbitura şi explozia, privise prin fereastra camerei şi alergase imediat în capătul celălalt al apartamentului ca să sune la pompieri, apoi la secţia de poliţie din Kishla, situată la doar câteva minute distanţă. După aceea, soţia se întorsese la fereastra dormitorului şi, când privise din nou, nu mai văzuse decât maşina Land Rover arsă şi pompa de benzină. Vehiculul era gol, raportase ea, iar şoferul nu se zărea nicăieri. Însă varianta soţului fusese uşor diferită.

Î: Mai era un bărbat.

R: Sunteţi sigur?

Î: Absolut. Nu l-am văzut, înţelegeţi. Nu mă dau jos din pat. Din cauza piciorului. Dar am auzit.

Î: Ce aţi auzit?

R: La început, uşa unei maşini deschizându-se, apoi pe cineva care se dădea jos din ea, mişcându-se foarte rapid. Apoi altă uşă de maşină s-a deschis, şi am auzit ceva greu care era târât pe pietriş.

Î: Ceva sau pe cineva?

R: Nu-mi puteam da seama. După aceea, am auzit zgomote slabe. Nu puteam distinge mare lucru. Apoi uşa maşinii s-a închis din nou. Era un sunet identic cu primul. Însă mult mai şters, încă o deschidere şi o închidere, urmate de sunetul unei maşini care se îndepărta.

Î: Cu mare viteză?

R: Nu chiar. Nu. De fapt, era o maşină foarte mică.

Î: Cum v-aţi dat seama?

R: Ah, le văd şi le aud pe toate. De treizeci de ani. Noaptea, când e închis la benzinărie, le aud uneori în vreme ce şoferii încearcă să folosească pompa pentru cauciucuri. De asemenea,

lăsăm adesea bidoane cu apă pentru maşinile supraîncălzite. Şi bidoane cu benzină. Şoferii de taxi, cei de lângă Poarta Damascului, ştiu asta.

Î: Sunteţi foarte bun.

R: Numai Dumnezeu e bun. Probabil era un Volkswagen.

Î: Poftim?

R: A doua maşină. Sau mai degrabă un Topolino. A scos acel sunet specific.

Meral tocmai se întorsese de la locul accidentului, pe care îl cercetase din nou. De asemenea, îi interogase încă o dată pe cei doi soţi. De data aceasta confruntase declaraţia soţiei cu cea a soţului, însă femeia insistase că nu văzuse şi nu auzise un al doilea autovehicul şi că nu zărise un „al doilea bărbat”, însă recunoscuse că prima dată când privise pe fereastră o făcuse doar „în trecere”; apoi mersese chiar mai departe şi recunoscuse că, pentru că era în stare de şoc şi privirea ei rămăsese pironită către maşina Land Rover şi către pompa de benzină, care ardeau, poate că, într-adevăr, acolo se mai afla un vehicul. Nu era sigură. Cât despre soţ, de data aceasta îşi amintise un detaliu care, spunea el, îi scăpase. Mărturisise că auzise o voce.

Î: Când?

R: Chiar înainte să aud târşâitul.

Î: Chiar înainte să auziţi cum se deschide a doua maşină?

R: Da, exact. O voce de bărbat. Era foarte joasă. Şi foarte furioasă. Aş spune înspăimântată.

Î: Înspăimântată?

R: Da. Sunt sigur. Şi rugătoare.

Î: Şi ce anume spunea? Vă aduceţi aminte?

R: A spus: „Oricine, numai nu tu! Nu, nu tu!”

Î: Nimic altceva?

R: Nu. Apoi nu a mai vorbit nimeni. Atunci am auzit târşâitul şi paşii.

Soţul nu reuşise să explice de ce scăpase din vedere acest lucru la primul interogatoriu. Privise în jos cu ochii pierduţi şi spusese doar un „Nu ştiu”. Părea stânjenit. După aceea, Meral îi interogase pe ceilalţi martori din acest caz. În carcasa carbonizată şi turtită a maşinii nu se găsiseră nici un document, nici un indiciu care ar fi putut duce la identificarea şoferului. Însă tăbliţa cu numărul de înmatriculare supravieţuise şi îl

condusese pe Meral la angajatul firmei de închirieri auto Eldan, care încheiase contractul de închiriere cu un bărbat care plătise în numerar şi care un avea permis de conducere internaţional pe numele Joseph Temescu; un furnizor de echipamente agricole din zonă deţinea o factură recentă pe numele aceluiaşi bărbat, căruia îi vânduse un plug nivelator; acest lucru - se gândea Meral - trimitea foarte clar către o crimă şi, mai mult, către una săvârşită de un ucigaş profesionist, pentru că, dacă intenţia şoferului era aceea de a ucide pe cineva, atunci trebuia să se asigure că vehiculul avea să rămână funcţional în urma impactului.

Cel care îi vânduse lui Temescu dispozitivul nu-şi aducea foarte bine aminte tranzacţia, însă mecanicul de la firmă îşi amintise că fixase plugul la maşina lui Temescu. Cât priveşte însă descrierea acestuia, poliţistul nu aflase nimic, cu toate că funcţionarul de la Eldan făcuse o copie după permisul său de conducere - se părea însă că Temescu se mişcase în timp ce i se făcuse fotografia pentru permis, astfel că poza era neclară; nici mecanicul, nici agentul de la închirieri nu putuseră furniza informaţii prea utile: „cam pe la patruzeci de ani”, cu „o ţinută militară” şi „un chip foarte puternic”. Asta fusese tot. Amândoi mai spuseseră că Temescu vorbea engleză, însă era evident că nu era limba lui nativă, deoarece avea un accent ciudat, care nu era nici israelian, nici arab. „Probabil că e de undeva de prin Europa de Est”, presupusese agentul. Dar nu părea deloc sigur. Exista totuşi o pistă ispititoare. Meral mersese la Spitalul Guvernului Arab să întrebe dacă avuseseră de-a face cu un caz serios de arsură în data de 14 ianuarie. Şi se pare că răspunsul fusese afirmativ. Era vorba despre un bărbat de aproximativ cincizeci de ani, cu arsuri de gradul trei, mai ales pe faţă şi la nivelul membrelor superioare. Venise însoţit de alt bărbat cu vârsta greu de precizat, care spusese că numele bărbatului ars era Thomas Hulda, iar al lui - Martin Kerr. Lui Hulda i se administraseră intravenos medicamente şi i se aplicaseră unguente antibiotice. Kerr insistase să rămână în salonul de spital pe toată durata celor şase zile în care fusese internat bărbatul. După cum mărturisise o asistentă care fusese de gardă, acesta stătuse pe podea lângă pat, cu spatele sprijinit de perete şi cu mâinile încleştate peste genunchi, fără să vorbească, ci doar privind lung la bărbatul de pe pat şi la

mâinile lui cu straturi groase de bandaje. În cea de-a şaptea zi, îl ajutase să urce într-un taxi. Acesta se îndepărtase, cu Kerr urmându-l îndeaproape. Kerr dăduse la spital aceeaşi adresă pentru amândoi, un apartament din Cartierul Evreiesc, însă, când Meral mersese acolo să-i interogheze, aflase că acele persoane nu locuiau şi nu locuiseră niciodată la acea adresă.

Meral a cercetat atent permisul de conducere al lui Temescu. Era ceva în neregulă cu el. Fotografia confirma, în mare, descrierea făcută de agentul de închirieri şi de mecanic, însă era atât de neclară, încât, dacă o priveai prea mult, părea să se transforme. Meral s-a uitat la ceas, a pus permisul înapoi în dosarul cazului, pe care l-a închis şi l-a aşezat la locul său, apoi a ieşit din nou pe coridor, a trecut pe lângă bucătăria şi dormitorul secţiei, cu paturile pentru ofiţerii de serviciu obosiţi înşirate unul lângă altul, şi şi-a lăsat revolverul Webley-Smith la Depozitul de Arme, pentru că tocmai ieşea din tură. În drumul său către recepţie, unde urma să semneze condica înainte de plecare, a trecut pe lângă uşa deschisă de la biroul lui Ari Zev, comandantul secţiei, în vârstă de patruzeci de ani, însă deja cărunt. Acesta l-a strigat pe nume.

Poliţistul arab s-a oprit şi a păşit în încăperea cu pereţi albaştri. Zev stătea la biroul său. În spatele lui, pe perete, se afla o hartă mare, detaliată, a cartierelor din oraşul vechi şi o vitrină cu trofee, în care se găsea, printre altele, o banderolă a poliţiei din Maplewood, New Jersey, primită de la un poliţist american aflat în Israel pentru a studia metodele de lucru israeliene. Zev mâzgălise ceva pe o foaie de hârtie şi încă ţinea în mână un creion galben bine ascuţit.

— Câteva chestiuni, a început el. Albanezii ne tot sună în legătură cu tipul acela al lor care a dispărut. Data viitoare le fac legătura cu tine. Sunt enervanţi. Ai vreo veste despre omul acela?

— Nu, nimic. Avem nevoie de o fotografie. Am cerut una de trei ori. Când o primim, poate o să avem mai mult noroc.

— *Dacă* o primim.

— Da, *dacă.*

Zev a ridicat o sprânceană.

— Şi strada Remle, Meral?

— Nimic nou.

— Exact cum mă aşteptam. Poate ar fi mai bine s-o laşi

baltă. Poate că nu e altceva decât praf în ochi.

— Nu, e ceva în spate. Sunt sigur.

Zev s-a întors şi a privit o clipă gânditor pe fereastră, apăsând uşor şi sporadic în masă cu vârful creionului pe care încă îl ţinea în mână.

Apoi s-a întors din nou către Meral.

— Bine, sergent. Continuă! Instinctele tale au fost întotdeauna uimitoare.

Meral a dat din cap, s-a întors şi a ieşit din birou, în timp ce mergea pe coridor, Zev îl vedea prin uşa deschisă.

— Bietul bastard, a murmurat el.

Apoi a apucat strâns creionul şi a revenit la lucru, la notele de rezumat ale unui raport neconcludent al medicului legist despre Yusef Tamal, un imigrant yemenit care trăia la Beit Sahour şi care era bănuit de diverse infracţiuni. Bărbatul fusese găsit mort, cu gâtul rupt, la poalele turnului Bisericii Ruse.

> ... cu craniul şi cu gâtul fracturate şi cu numeroase alte răni, julituri şi contuzii; cu muşchii platisma, splenius, trapez şi alţi muşchi mai mici ai gâtului deformaţi, cu coloana şi cu vertebrele fracturate...

„Rupte în timpul căderii”, scrisese Zev, „sau înainte?”

În faţa secţiei de poliţie, Meral stătea cu spatele la zidurile maronii de dolomit. Vântul şi ploaia se opriseră, iar el privea sclipirea rămasă pe pietrele străzilor, cu gândurile încă zburându-i la cazul din strada Remle: sunetul a ceva greu care era târât. Ce era? Cine era Joseph Temescu? Apoi, cel mai straniu lucru: în Land Rover, după ciocnire, fuseseră descoperite rămăşiţele carbonizate ale unei bufniţe mari şi negre şi cele ale unei păsări mult mai mici, care nu a putut fi identificată, probabil un cintezoi sau o vrabie, ambele prada preferată a bufniţelor sudice care trăiau în oraş şi ieşeau noaptea la vânătoare. Meral nu putea înţelege. A dat din cap şi şi-a mutat gândul la o chestiune mai banală. Patrularea. Toţi poliţiştii din Kishla erau obligaţi de către comandant să patruleze după program prin cartierul creştin timp de cinci ore pe săptămână, cu scopul de a se „menţine la curent”, după cum explica Zev, „de a crea legături cu oamenii şi de a le auzi plângerile”, încă trei ore şi norma lui Meral pe săptămâna respectivă va fi îndeplinită, iar el va ajunge la Casa Nova, hostelul cu nouăzeci de camere unde locuia, la timp pentru cina comună.

Grăbit şi hotărât, şi-a potrivit bereta neagră şi a ieşit în stradă, pe Şoseaua Patriarhiei Ortodoxe Armene, unde a luat-o rapid la stânga, apoi la dreapta pe strada David, către bazarele aglomerate înecate în sunetele care îl făceau întotdeauna pe Meral să se simtă ca şi când ar fi părăsit platitudinea unui vis incolor şi s-ar fi trezit la viaţa reală şi agitată, într-un loc în care era înghesuit de hamali slabi - încovoiaţi de greutatea enormă pe care o purtau în spate - şi de pietonii îmbrăcaţi în tot felul de ţinute: muncitori arabi pe măgari şi turişti cu pungi de cumpărături; femei kurde care purtau pe cap tăvi pline cu baghete cu susan proaspăt scoase din cuptor, lipii şi ouă prăjite; evrei ultraortodocşi cu barbă lungă şi perciuni cârlionţaţi, îmbrăcaţi în caftane negre şi cu căciuli de blană pe cap; femei musulmane şi prelaţi creştini mândri - toţi înghesuindu-se pe lângă standurile cu suvenire, pe lângă roţile imense de baclava înmuiată în miere, pe lângă cutiile cu condimente pline ochi cu chimion verzui, migdale, nuci şi praf de ardei iute, pastă de caise uscate şi smochine, nucă de cocos rasă şi linte roşie; pe lângă tinerii vânzători care îşi atrăgeau clienţii cu strigăte şi linguşeli, în timp ce taţii lor, cu fesuri teşite pe cap, stăteau pe scaune, privind tăcuţi, cu chipuri liniştite, în vreme ce muzica arăbească răsuna din magazinele lor, îndreptându-se către acoperişul boltit al bazarului, unde se amesteca, într-un contrapunct straniu şi obsesiv, cu clopotele îngerilor din Ghetsimani şi cu chemarea la rugăciune a unui muezin.

Meral a fost primit peste tot cu căldură, de multe ori cu drag şi întotdeauna cu încredere, aşa că uneori i se cereau sfaturi în probleme personale. În timpul acelei patrulări a fost oprit de o fată de optsprezece ani, care l-a abordat ca să se plângă de o căsătorie aranjată de părinţii ei cu un bărbat pe care nu-l iubise - şi nici măcar nu-l plăcuse - vreodată, apoi, mai târziu, pe Strada Lanţurilor - unde aerul era îmbâcsit de mirosul de piele nouă şi de apă stătută, cafea şi fum -, de sub privirea paşnică a unei capre care se holba din spatele gratiilor de fier ale unei ferestre de la un apartament de la etajul al doilea, sfatul lui Meral a fost cerut de un primar neoficial vârstnic, un *mukhtar,* îngrijorat de comportamentul exagerat şi de blugii „respingători” ai trupei arabe de pletoşi Teddy Boys, care copiau ultimele toane britanice. Mai departe, pe Via Dolorosa, Meral s-a oprit şi i-a întins o monedă unui cerşetor, un bărbos

de vârstă mijlocie ghemuit lângă un perete cu un radio cu tranzistori lipit de ureche, ascultând vrăjit cele mai recente melodii pop greceşti difuzate de un post de radio al Crucii. Meral a privit plăcuţa de pe perete.

IISUS COBOARĂ A DOUA OARĂ

Muzica s-a oprit brusc pentru un anunţ. Meral şi-a dat seama că urmau prognoza meteo şi ora exactă. S-a uitat la ceas. Da, venise vremea să se întoarcă. În drumul său, ca o walkirie ofilită, plecată târziu de pe câmpul de luptă, o călugăriţă în vârstă pe o bicicletă motorizată, o arătare cu veşmintele albe fluturând nebuneşte în spatele ei, a apărut brusc, fiind cât pe-aci să dea peste el. În spatele ei pufăia un Fiat albastru prăfuit şi îndoit, care trăgea o remorcă în care se afla un măgar; acesta stătea în picioare şi privea în urmă, cu ochii trădând o nedumerire blândă.

Nici măcar această imagine nu l-a putut face pe Meral să zâmbească.

În vreme ce se îndrepta spre Casa Nova şi spre cină, Meral s-a oprit o clipă când a dat colţul pe Via Dolorosa şi a intrat pe o stradă numită Khan el Zeit. Văzuse ceva ciudat. O femeie tânără, cu părul blond şi cu pielea deschisă la culoare, care purta ochelari de soare prea mari şi un batic colorat pe care scria: „Amintire din Ierihon”, stătea în uşa unui hostel jerpelit denumit The Shalom, purtând o discuţie ce părea mai degrabă o ceartă aprinsă cu un preot franciscan înalt şi îndesat; femeia s-a întors brusc şi l-a privit pe Meral, apoi i-a spus ceva preotului, iar acesta şi-a întors, la rându-i, privirea către el. Femeia a apucat apoi strâns braţul franciscanului şi l-a tras rapid în clădirea hostelului. Preţ de câteva clipe, Meral a privit lung în urma lor, căutând sensul gestului celui straniu. I se părea extrem de ciudat.

De fapt, nu ciudat.

Letal.

Capitolul 4

8 martie, 02:11 dimineaţa

Draga mea Jean,

Noaptea trecută am avut un vis ciudat. Părea foarte real. Murisem, iar o lumină roşie şi strălucitoare îmi ieşise în cale. Era dureros şi am încercat să mă întorc. Ştiam că acea lumină era singura responsabilă pentru guvernarea universului. Doi dintre preoţii săi fuseseră însărcinaţi cu spaţiul şi cu supravegherea bunei funcţionări a acestuia. Însă aceste creaturi eşuaseră, iar spaţiul era ca un puzzle ale cărui piese nu se mai potriveau. Voiam să distrug această lumină roşie şi pătrunzătoare care încerca să îmi spună că spaţiul era strâmb, când mi-am dat seama cu exasperare că eu fusesem ales să pun lucrurile din nou în ordine, toate acele legi haotice şi nepotrivite ale naturii.

Şi, dincolo de toate astea, o misiune misterioasă.

Oare ce ar putea să însemne?

Acum urmează ceva ce m-am tot întrebat dacă să-ţi spun. Chiar dacă „vizitatorul” meu cândva mortal se vindecă, se pare că altcineva a încercat să mă ucidă. Cu câteva zile în urmă, într-o duminică, în aerul proaspăt al dimineţii, mă aflam la volanul micului meu Topolino, îndreptându-mă către turnul Bisericii Ruse, o coloană spiralată din piatră de Ierusalim înălțată pe un deal deasupra grădinii Ghetsimani. Merg des în vârful turnului, de unde pot călători înapoi în timp. La vest, în spatele zidurilor de piatră ale lui Irod, care străluceau într-o nuanţă pală de roz în lumina răsăritului, se vede oraşul vechi cu mănunchiurile sale de biserici, minarete, curţi şi clopotniţe care se chinuie să respire dintre case, cu acoperişurile lor albe, în formă de dom, îngrămădite unele în altele şi încă tremurând de frică în faţa Dumnezeului lui Iov. Dar dacă dai un ocol şi priveşti din partea opusă a turnului, te trezeşti brusc în altă dimensiune, uimit şi înghiţit de imensitatea tăcută a strălucitorului Deşert Iudaic; de munţii Moab şi, dincolo de ei, de Marea Moartă şi de torentul mâlos al fluviului Iordan, care şopteşte amintiri despre Botezător: toate cu aceeaşi înfăţişare de mii de ani.

În această duminică am urmat drumul întortocheat până în vârf, apoi am privit în partea de est, unde soarele răsărea încet din spatele munţilor golaşi, acoperind pământul sterp cu acea lumină incredibilă din prima zi a pământului, când, fără să apuc măcar să simt în piept parfumul pătrunzător şi dulce al pinilor

de Ierusalim, s-a iscat ca din senin un vânt atât de puternic, încât m-a împins în peretele de piatră sfărâmicios. Eram ţintuit. Nu mă puteam mişca. Abia reuşeam să respir. Apoi acea rafală incredibilă s-a oprit la fel de brusc precum pornise, iar eu m-am gândit la fantome şi la Hristos care mergea pe apă: acea poveste din Evanghelia după Marcu despre o vijelie violentă care a răsărit de nicăieri şi tot la fel s-a şi potolit. Apoi am rămas acolo, aşa cum fac tot timpul, pentru o şedinţă de o oră de „meditaţie specială", de data aceasta imaginându-mi că mă aflam în Galileea, pe vremea când grâul se legăna în brazde strălucitoare într-o lună de mai fără nor. Însă gândurile mele au fost curând spulberate de huruitul autobuzelor diesel din apropiere, care îşi porneau motoarele. Vraja s-a rupt, aşa că era inutil să continui; prin urmare, m-am întors să plec, mergând încet, către partea opusă a turnului, în vârful acelor scări şerpuitoare şi alunecoase care coborau abrupt către strada pietruită de dedesubt, însă, când mi-am început coborârea, am văzut brusc o lumină. M-am oprit şi am privit mai atent. Era o „sârmă". Era agăţată deasupra celei de-a şaptea trepte de sus în jos şi, când m-am aplecat să o iau de acolo, am simţit brusc cum cineva se apropia rapid din spate.

Apoi problema s-a rezolvat.

Acum sunt nerăbdător să spun: „Te rog, nu te îngrijora, sunt întotdeauna atent, am întotdeauna grijă". De unde vine, oare, nevoia asta a mea de-a te proteja, de-a avea grijă de tine, chiar dacă eşti moartă?

Nu există despărţire.

Al tău, Paul

Capitolul 5

Ochii vicleni ai prelatului armean micuţ şi isteţ aveau o strălucire răutăcioasă. „Da, apă din râul Iordan, domnule Parker! Sticluţe mici cu apă din aceea! Binecuvântată! Credeţi că ar merge bine în State? S-ar vinde? Ah, sergent, îmi poţi da orezul?”

Tavanul înalt şi boltit al sălii de mese de la Casa Nova amplifica murmurul pelerinilor catolici şi hârşâitul cuţitelor de metal pe farfurii; stăteau la mesele comune, lipite pe lateralele camerei. Aici, Meral găsea aproape tot confortul mărunt de care era capabil să se bucure: contact uman viu, care să-i uşureze singurătatea interioară fără să se simtă nevoit să se implice, să se ataşeze şi să fie rănit. Şi uneori mai erau acele bătăi de-o clipă ale inimii, când emanaţia bucuriei încrezătoare şi a agitaţiei atâtor credincioşi adunaţi la un loc se ridica deasupra meselor şi crea o penumbră a credinţei care cobora uneori asupra lui Meral şi îl înconjura, chiar dacă doar pentru câteva momente. Însă mult mai de ajutor la aceste mese nocturne erau acele frânturi rătăcite de speranţă pe care Meral le culegea uneori - asemenea firimiturilor de pâine pe care călugăriţele franciscane italiene le adunau după masă - din comentariile preoţilor care îi conduceau pe pelerini în tururile lor; din păcate însă, balsamul acestora avea un efect mult prea scurt. Cu un an în urmă, de Paşte, la cafea, un fost capelan din Armata Statelor Unite, remarcând cât de mulţi discipoli ai lui Hristos aleseseră mai degrabă să moară decât să dezmintă faptul că-l văzuseră pe Hristos înviat, a încheiat confuz, spunând: „Poţi să mă consideri nebun, însă cred în confesiunile făcute pe patul de moarte”. Auzind acest lucru, Meral se simţise uşor însufleţit, însă, până să fie aduse aduse mâncarea şi salata, revenise deja la aridele-i îndoieli. În acea noapte, la fel ca în oricare alta, a îngenuncheat în capela hostelului ca să se roage la un Dumnezeu despre care nu era sigur că exista.

— Mai vreţi San Salvatore? Să umplu paharul?

O călugăriţă italiancă tânără şi pistruiată, cu un şorţ negru peste veşmântul complet alb, ţinea o carafă cu vin roşu, curat şi tare.

— Da, sigur, vă rog, a spus episcopul armean cu poftă. S-a întors către cuplul american din faţa lui. Şi ce credeţi despre asta? a întrebat el. Spuneţi-mi adevărul.

— Să fiu sincer, nu ştiu, a zis soţul.

Părea îndoit.

— Cred că ar merge foarte bine, a răspuns soţia. Adică, să fim serioşi! Apă sfinţită din râul Iordan? Cred că ar merge *incredibil* de bine!

Aşteptând să i se cureţe farfuria după primul fel, Meral a aruncat o privire dezamăgită către micul buchet de flori decorative de pe masă. Nu se anunţa o noapte care să-i ridice moralul. Însă, mai târziu, când la masă a fost adus desertul de banane şi portocale, Meral a crezut pentru o clipă că lucrurile se puteau schimba.

— Ce credeţi despre Giulgiu? a întrebat cineva care stătea la dreapta episcopului, un inginer tânăr cu păr blond şi cu un vag accent german. Vorbea despre acoperământul de înmormântare al lui Hristos. Am auzit că medicii americani spun că această imagine a omului crucificat putea fi produsă doar de ceva care are legătură cu fisiunea nucleară. Ce credeţi despre asta, părinte Youkemian?

La această întrebare, mintea lui Meral a făcut un salt către acea replică enigmatică din *Evanghelia după Ioan,* dată de Hristos cel înviat Mariei Magdalena, în faţa mormântului gol unde căzuse la pământ, ghemuită la picioarele Sale: *Noli me tangere* - „Nu mă atinge, pentru că nu am fost încă la Tatăl Meu”. Ce însemna asta? Nimeni nu ştia exact. Iar acum, această menţiune a unui eveniment nuclear. Însă Youkemian i-a răspuns germanului:

— Nu cred că s-ar vinde.

Apoi a încercat să reaprindă discuţia despre ideea lui de afacere cu apă îmbuteliată din Iordan, însă bărbatul pe nume Parker revenise la subiectul mormântului lui Hristos cu un comentariu a cărui seriozitate nu putea fi înţeleasă exact:

— Oare de ce nu se duc acolo cu un contor Geiger[16], oameni buni?

La cafea, un preot aflat în vizită s-a ridicat şi a lovit o lingură de paharul său de apă, ca să atragă atenţia. Meral l-a privit atent. Era preotul pe care îl văzuse certându-se cu femeia blondă.

---

[16] Detector de particule ce măsoară radiaţiile ionice. E folosit adesea pentru a stabili dacă anumite obiecte emit radiaţii nucleare, (n.red.)

— Bună ziua, sunt părintele Dennis Mooney, a spus el, iar după un şir de glume care au atras câteva chicoteli, a anunţat o distracţie improvizată care consta într-un „concurs de cântat” între el şi părintele Mino Mancini, directorul bondoc şi chel al hostelului, pe al cărui chip era întipărit în permanenţă un zâmbet blând, ce le amintea tuturor de călugărul Tuck.

Meral şi-a plecat capul o clipă, în timp ce în mintea lui se derula din nou scena din faţa hostelului. Oare preotul cel frumos era implicat în vreun flirt secret? Meral şi-a ridicat privirea şi s-a uitat la Mooney, care a deschis concursul cu *The Rose of Tralee,* cu o voce de tenor, plăcută şi plină de emoţie. Apoi, Mancini a contraatacat cu *Non Dimentica.* Au urmat câteva balade populare, interpretate de fiecare dintre ei; a avut loc şi o inversare de roluri, atunci când Mooney l-a tras pe sfoară pe italianul grăsuţ şi a cântat *That's Amore,* imitându-l pe Dean Martin beat, în timp ce Mancini a ripostat cu *My Wild Irish Rose,* care s-a dovedit la fel de amuzant din cauza accentului puternic italian al interpretului.

Concursul s-a terminat fără declararea vreunui câştigător şi curând după aceea sala aproape că s-a golit de viaţă, sunetele sale vibrante reducându-se la câteva voci răzleţe, la zgomotul vaselor şi la tonul ascuţit al vocii unui conte şi a unei contese de origine română care stăteau în celălalt capăt al încăperii şi frecau cu vârful degetului mare marginea paharelor lor goale de vin. Singur, cu capul plecat şi cu gândul zburându-i la descoperirea lugubră a celor două păsări carbonizate, Meral a auzit într-un final sunetul şi a ridicat privirea. Apoi a oftat în sinea sa. În capul mesei românilor se afla Scobie, cândva agent clandestin britanic, acum retras din SIS, Serviciul Britanic de Informaţii Secrete, şi, la fel ca Meral, rezident vechi la Casa Nova. Era un palavragiu recunoscut şi un om enervant, care părea să nu aibă nici cel mai mic respect pentru menţiunea „Strict secret” de pe dosarele sale şi care, după două pahare, divulga totul fiecărui oaspete de la hostel sau, în disperare de cauză, unui membru mai puţin norocos al personalului. Îl privea intens pe Meral peste mesele goale de lângă el, cu sprâncenele ridicate şi cu ochi cercetători. Meral s-a prefăcut că se uită la ceasul de la mână şi, dând din cap încruntat, s-a ridicat rapid şi a ieşit din sala de mese evitând privirea lui Scobie.

Simţindu-se dintr-odată obosit, Meral s-a îndreptat către

camera lui, dar şi-a amintit de o promisiune făcută maicii Angelica de la Casa Nova, călugăriţa-şefă, micuţă şi plină de riduri, aşa că s-a întors şi a mers în holul de recepţie, la Patience, portarul înalt care servea la bar înainte şi după cină şi căruia îi plăcea să citeze din lucrările lui Shakespeare şi să strecoare în băuturile oaspeţilor de la hostel o doză de Mickey Finn[17].

— De ce faci asta, Patience? Spune-mi. Vreau să înţeleg.

— Nu ştiu.

— Faci asta persoanelor care nu-ţi plac?

— Nu. Nu, îmi plac foarte mult. Chiar îmi plac.

— Atunci de ce, Patience? De ce?

— Nu ştiu.

Cu promisiunea pioasă că Patience se va da pe brazdă, însă fără să fi aflat care-i fusese motivul, Meral a părăsit zona recepţiei şi s-a îndreptat obosit către camera lui; la intersecţia holului principal cu un coridor care ducea în aripa dormitoarelor călugăriţelor, s-a oprit câteva clipe şi a privit holul până în capăt, zărind un bărbat foarte bine făcut, cu pantaloni, cu cămaşă kaki şi cu o centură cu unelte de muncitor de care era agăţat un mănunchi de chei, care stătea cu spatele la el, aproape de camera stareţei. Fără să se mişte, cu capul lipit de uşă, părea să asculte muzica de vioară răspândită de un fonograf din încăpere. Privirea lui Meral era duioasă. Bărbatul era Wilson, despre care ştia că era un american plăcut şi aparent sincer, cu zâmbetul radios şi transparent al inocenţilor sau al retardaţilor, care lucra gratuit pentru călugăriţe. Meral a recunoscut şi muzica, minunatul *Concert pentru vioară nr. 1* al lui Bruch, şi, pentru o clipă, suficient pentru ca o inimă să se frângă, Meral şi-a plecat şi el puţin capul să asculte, însă apoi a fost nevoit să treacă dincolo de muzică şi, precum cornul lui Iosua la Ierihon[18], să dărâme zidurile de protecţie din jurul său, să le doboare cu un zgomot asurzitor.

Cu excepţia draperiilor colorate de la fereastră, camera lui

---

[17] Termen folosit pentru a desemna o băutură (de obicei, alcoolică) în care s-a pus un drog sau un purgativ, fără ştirea celui care urmează să consume băutura (n.red.)

[18] Iosua a îndemnat poporul israelit să înconjoare zilnic zidurile Ierihonului şi să sune din trâmbiţe din corn de berbec, fapt ce a dus în cele din urmă la prăbuşirea zidurilor cetăţii. (n.red.)

Meral de la Casa Nova putea la fel de bine să fi fost a unui călugăr: un cuier de haine, un birou şi un scaun, un pat de o persoană fără tăblie şi un şifonier înalt de pin, pe care se afla statuia pruncului Iisus ţinând în mână un trandafir roşu îndreptat către mama sa. Când Meral se mutase în cameră, ceruse ca statuia să fie luată de acolo. Însă, după câteva săptămâni, o adusese înapoi. Nu dăduse nici o explicaţie în nici unul dintre cazuri. Meral o privea acum în timp ce stătea pe marginea patului, obosit, apoi şi-a întors privirea ca să se uite la crucea întunecată de bronz atârnată de perete chiar deasupra uşii. Care era cea mai mare aspiraţie a omului? Să sufere? De ce? În ce scop? Răspunsul unui preot de la masa lui, cu câteva luni în urmă, constase din două cuvinte: „Modelarea sufletului”. Îl luminase pe Meral o vreme, însă nu-i oferise prea multă căldură. Chiar nu mai exista şi altă cale? A privit în jos spre gresie, apoi din nou în sus către şirul de fotografii înrămate sprijinite pe birou lângă perete. Părinţii săi. Iubita lui soţie. Apoi privirea i s-a oprit asupra fiului său, pe care îl iubise cu o intensitate care îl surprindea, ba chiar îl înspăimânta uneori, însă nu ştia de ce, până în acea zi în care cerul nepăsător dăduse naştere morţii lui şi, în sfârşit, înţelesese că lucrul de care se temuse era esenţa iadului: durerea pierderii. Stând cu picioarele desfăcute pe iarba verde, cu buclele întunecate acoperindu-i o sprânceană, ca un efeb grec din Marathon care a fost adus de pe fundul mării şi a primit viaţă, fiul lui Meral privea din fotografie cu dragostea îngerilor strălucindu-i pe chip, în timp ce întindea un trandafir roşu cu coadă lungă către aparatul de fotografiat.

Meral s-a uitat la fotografie. Ar fi plâns, însă nu putea. Zidul.

Îşi păstra toate lacrimile pentru visele sale.

Meral şi-a ascuns chipul cu palmele. De ce venise acasă atât de devreme în ziua aceea? De ce nu ajunsese cu cinci minute mai devreme? Cu cinci minute mai târziu? Cu două? Cu unul? Litania vinei şi a învinovăţirii se repeta cu credinţă în fiecare zi, de ani întregi. Meral a privit în sus şi şi-a întors capul, uitându-se gânditor la ceva de pe noptieră. A întins mâna şi a luat obiectul. Era o carte despre Einstein, Dumnezeu şi fizică cuantică. Cu toate că nu erau o dovadă sigură, Meral găsea ajutor în astfel de cărţi. Însă, la acea carte, nu conţinutul îl

interesa. Era vorba despre altceva. S-a uitat o clipă la copertă, apoi a deschis cartea unde, cu o noapte în urmă, înainte să se culce, pusese un semn îngust, din hârtie de la Casa Nova - avea o imagine cu hostelul pe o parte şi un citat religios pe cealaltă parte -, ca să-şi aducă aminte unde rămăsese. În acea noapte, când era pe punctul să adoarmă, poliţistul a murmurat, aşa cum făcea în fiecare noapte în ultimii patru ani: „Încă o zi, fiule. Mă apropii cu încă o zi". Obosise să mai ceară semne care nu mai veneau, însă, când vedea că soarele era în continuare pe cer, după mai multe zile toate îndoielile îi reveneau. Însă în acea noapte se hotărâse să îşi roage fiul: „Dacă trăieşti, dacă mă auzi, te rog, vino la mine. Apari în noaptea asta în visul meu." Însă fiul nu apăruse. Nu o făcuse niciodată. Totuşi, în noaptea următoare, când Meral a luat din nou cartea, a văzut că semnul de carte de la Casa Nova nu mai era acolo; în locul lui a găsit un fir de floarea-soarelui proaspăt cules, floarea preferată a fiului său. În dimineaţa aceea, când Meral a întrebat-o pe femeia de serviciu îmbrăcată într-o salopetă gri cu verde, care avea în grijă camera lui, dacă ea făcuse acel schimb, femeia îl privise strâmb şi cu un zâmbet uimit şi îi spusese: „De ce ar face cineva aşa ceva?" După aceea, în drum spre sala de mese pentru micul dejun, Meral s-a oprit şi l-a spionat pe Wilson aflat la ghişeul de la recepţie, unde acesta se sprijinea pe braţele îndoite, aşteptând probabil instrucţiuni de la călugăriţa de serviciu cea micuţă. Pentru o clipă, Meral a privit setul de chei legate de cureaua de unelte a lui Wilson, apoi s-a îndreptat brusc spre el.

— Ah, Wilson!

Wilson şi-a ridicat capul cu o privire caldă, în care se citeau încrederea şi recunoaşterea.

— Sergent Meral!

— Tu ai fost? l-a întrebat Meral încet.

Wilson a ridicat dintr-o sprânceană cu o uimire nevinovată.

— Sergent Meral, ce vreţi să spuneţi?

Stânjenit, Meral a răspuns:

— Nu contează. Ai cumva o cheie pe care aş putea să o împrumut? Una micuţă, cea mai mică pe care o ai.

— Sigur!

— Nu te-am mai văzut de ceva vreme.

— Da, ştiu.

Wilson purta mănuşi de muncitor. Când şi-a scos una ca să poată apuca cheia micuţă de la curea, Meral a văzut că în jurul palmei sale erau înfăşurate bandaje.

Erau roşii de la sângele care se scursese.

— Te-ai rănit, Wilson?

Privindu-şi centura în timp ce scotea cheia, a dat din cap şi a zâmbit uşor.

— Asta mi-e meseria, domnule, a răspuns el. Să mă rănesc.

Meral a scos floarea-soarelui din carte şi, preţ de câteva clipe, a privit-o cu ochi cercetători. Şi-a pus tot felul de întrebări. Însă nu putea merge mai departe.

— Încă o zi, a murmurat el în pernă. Mă apropii cu încă o zi.

Dorea ca timpul să-l îmbrăţişeze strâns şi să-l ducă departe, să alerge cu el, cu o viteză uluitoare, într-un loc unde să găsească şi altceva decât tristeţea care se agăţa de el necontenit.

A adormit. Nu a visat nimic.

În dimineaţa următoare, după ce s-a trezit, Meral a găsit un mesaj strecurat sub uşă. Moses Mayo îl sunase chiar înainte de miezul nopţii. Deşi Patience îi explicase lui Mayo că - ignorând faptul că la hostel stingerea se dădea la unsprezece seara - primise ordin de la Meral să nu bată niciodată la uşa lui după zece seara, se văzuse totuşi nevoit să cedeze în faţa strigătelor iritate ale lui Mayo şi acceptase să-i strecoare un mesaj sub uşă - „repede de tot, acum”, îi spusese lui Mayo -, însă respinsese cererea de a „bate uşor la uşă”.

Patience îi zisese că avea să tuşească - „Asta e tot ce pot să fac”.

Meral a desfăcut hârtia cu mesajul. Scris chinuit de către Patience cu creionul, cu litere mari şi groase înclinate, conţinea următoarele cuvinte:

VINO SĂ MĂ VEZI! E IMPORTANT!

Şi dedesubt:

... SHAWR... INEXPLIKABIL... MORT

Capitolul 6

— Te-am urmărit de la distanţă. Apoi m-am oprit şi am văzut când ai intrat în benzinăria aceea micuţă, Paz, după care, când te-am zărit coborând din maşină, sângele a început să îmi cânte de emoţie! Nu era o pasiune pentru moartea ta, înţelege: doar fiorul gândului că trebuia să-mi fac treaba la perfecţie. Apoi pasărea aceea vânată de o bufniţă a zburat chiar în maşina mea. Un amalgam nebunesc de aripi, şi vânătoare, şi ciripit. Însă nu îmi păsa: eu nu trebuia decât să profit de moment; am accelerat, şi mă îndreptam fix spre tine, când vârful aripii acelei păsări mi-a lovit ochiul, şi te-am ratat, iar eu m-am izbit şi am luat foc. Slavă Domului!

— Lasă-mă să te ajut să te mişti. Vreau să-ţi aşez pernele astea la spate.

— Ah, mulţumesc.

— Şi durerea? Mai ai nevoie de morfină?

— Nu. Nu, acum sunt în regulă.

— Asta e bine.

— Cine eşti?

— Poftim?

— Cine eşti?

— N-am mai trecut o dată prin asta?

Capitolul 7
20 martie, 04:17 dimineaţa

Draga mea Jean,

Am foarte multe lucruri de spus. Un fel de ultimă confesiune a lui Cyrano[19].

Mai întâi, Moses Mayo. Îţi aminteşti? Doctorul acela amuzant de la spitalul Hadassah la care am fost pentru o consultaţie în prima lună în care am ajuns aici? Am băut cu el de câteva ori şi în sfârşit s-a deschis în faţa mea, iar acum îi ştiu întreaga poveste, motivul pentru care a renunţat la slujba de medic principal, apoi a început să slăbească brusc. După ce a ajuns în Statele Unite cu o bursă culturală şi a studiat la UCLA, s-a întors în Israel, unde a lucrat ca medic la Hadassah în domeniul medicinii generale şi al neurologiei şi s-a trezit în rolul principal masculin în a doua cea mai emoţionantă şi mai transcendentă poveste de dragoste pe care am ascultat-o vreodată. O echipă de filmare americană a venit în oraş să filmeze un film important, un thriller de spionaj în care juca tânăra şi încântătoarea Jane Ayres. Aceasta l-a întâlnit pe Mayo la un dineu acasă la ministrul culturii. Au stat de vorbă într-un colţ şi au fost atraşi imediat unul de celălalt, în ciuda diferenţei mari de vârstă dintre ei. Au râs foarte mult. Apoi, la un moment dat, starleta l-a întrebat pe Mayo dacă medicina israeliană făcuse vreo descoperire nouă privind infertilitatea. Căsătorită şi stearpă, fără să poată rămâne însărcinată, i-a povestit lui Mayo că îşi dorea cu disperare un copil, deoarece, fără asta, era sigură că mariajul ei avea să se destrame. „Eşti sigură că tu eşti cea sterilă, şi nu soţul tău?" a întrebat-o Mayo. „Nu, posibilitatea să fie el a fost exclusă. Eu sunt." Mayo a chemat-o să facă o consultaţie completă şi o serie de teste, apoi, cumva, în timpul cât au durat filmările, cei doi au devenit iubiţi.

„Ce vezi la mine?" a întrebat-o Mayo la un moment dat, când i se părea foarte clar că, dacă mariajul ei s-ar fi destrămat, ar fi fost şanse mari ca ea să se reorienteze şi să-l aleagă pe el. „Sunt mult mai bătrân şi deloc arătos." L-a luat de braţ şi l-a privit în ochi. „Eşti amuzant, şi asta nu are să se schimbe", i-a spus ea. Însă, când filmările erau pe sfârşite, după multe săptămâni de studiu neobosit şi de ore petrecute până noaptea

[19] Trimitere la actul V al piesei de teatru *Cyrano de Bergerac,* scrisă în 1897 de Eduard Rostand (n.red.)

târziu în gânduri intense şi fără limite, Moses Mayo s-a trezit într-o dimineaţă de aprilie cu ochii larg deschişi, privind tavanul camerei sale, şi, pentru că asta înseamnă ciudăţenia şi imprevizibilitatea vieţii, s-a ridicat din pat, s-a dus imediat la biroul său şi a început să scrie febril pe o foaie de carnet mare şi galbenă. Au urmat multe nopţi în care s-a agitat dintr-o parte în alta fără a-şi găsi starea, în timp ce se chinuia să ia o decizie extrem de dificilă. Apoi, brusc, filmările s-au terminat, iar ei se aflau la Aeroportul Lod şi îşi luau rămas-bun: Mayo şi dragostea vieţii lui, care era gata să se urce în avion şi să se întoarcă în State. Şi, în timp ce stăteau acolo şi se priveau în ochi, Mayo a întrebat-o: „Îţi doreşti în continuare cu disperare să ai copii?" Iar când ea şi-a lăsat privirea în jos şi a spus: „Da. Da, aşa ar fi cel mai bine", Mayo a dus mâna la buzunar şi i-a întins un plic. „Nu pierde asta", a atenţionat-o el cu gravitate. „Dă-i-o doctorului tău." „Ce este?" „Nu contează", a răspuns el. „Numai să nu o pierzi."

Era o reţetă care să-i vindece sterilitatea.

Mai târziu, ea a rămas însărcinată şi a dat naştere unui băieţel.

Mayo nu a mai văzut-o niciodată. Doar în filme.

Eu, Mayo şi Meral. Toţi ne-am pierdut iubirea vieţii. Mayo încearcă să şi-o recupereze prin vindecări, iar Meral - apărându-i pe ceilalţi. Dar eu? Asta nu pot spune. Nu încă. Acum lasă-mă să dau pagina în această ultimă confesiune şi să ajung la un subiect despre care am tot citit în ultima vreme şi pe care mi-aş fi dorit să-l fi ştiut dinainte. E foarte ciudat.

Vezi tu, steaua Sirius are un însoţitor invizibil pe care astăzi îl numim Sirius B. Dacă nu priveşti prin telescop, nu-l poţi vedea. E complet invizibil. Înainte de jumătatea secolului al XIX-lea, nimeni nu a bănuit vreodată că există. Însă tribul Dogon din Mali ştia de sute de ani de existenţa lui! Îl numesc Digitaria. Un nume foarte frumos, nu-i aşa? Populaţia Dogon ştia că orbita sa este eliptică, dar şi că durata în care se mişcă pe orbită este de exact cincizeci de ani şi că se roteşte în jurul axei sale. De asemenea, îl considerau cel mai mic dintre toate obiectele cereşti şi totuşi, paradoxal, şi cel mai greu. Recent, s-a ajuns la concluzia că acest tip de stea este cea mai mică pe care o cunoaştem şi că este alcătuită dintr-o materie foarte densă, care nu există pe pământ. Însă cum putea şti tribul Dogon

aceste lucruri? Sirius B este este de zece mii de ori mai puţin luminoasă decât Sirius A şi totuşi, timp de secole, oamenii Dogon au considerat-o cea mai importantă stea de pe cer, fapt care poate explica de ce şi-au constituit religia pornind de la ea. Astronomia, cosmologia, biochimia... Cei din tribul Dogon cunosc toate aceste lucruri şi insistă că le-au învăţat de la fiinţe extraterestre pe care ei le numesc Nommo şi pe care le împart - cel puţin conform unui text Dogon antic - în tipuri separate: Nommo Die, adică Dumnezeu; Nommo Titanye, care au venit pe pământ în nave spaţiale şi sunt mesagerii şi reprezentanţii lui Nommo Die; apoi, în sfârşit, cel pe care ei îl numesc O Nommo, care urmează a fi sacrificat de dragul purificării şi al reorganizării universului (Asta m-a făcut să mă gândesc la visul meu cu „lumina roşie”!) şi care ia formă umană şi coboară pe pământ. Apoi urmează lucrul cel mai uimitor. O să citez: „O Nommo şi-a împărţit trupul între oamenii săi pentru a-i hrăni şi, pentru că universul se îmbătase cu trupul lui, O Nommo i-a făcut şi pe oameni să bea şi le-a oferit principiile sale de viaţă”. Puţin mai departe în acel text scrie că a fost „răstignit de un arbore kilena” şi curând după aceea a înviat din morţi.

Dacă aş fi ştiut toate astea înainte, cu siguranţă, ar fi avut un impact asupra „meditaţiei mele speciale” şi asupra goanei mele după Ţinta X, care, apropo, este cea mai dificilă din toată cariera mea; dar sunt sigur că se află aici şi că îi voi da de urmă. Asta dacă nu mă găseşte el primul. Şi, că tot veni vorba despre asta, uite ceva curios. Cu toate că nu am văzut persoana, am auzit paşii în urmă cu doar câteva zile şi aş fi putut să jur că sunt ai lui Stephen. Probabil, a fost doar dorinţa mea. Cât de des am retrăit în vis explozia care v-a luat viaţa - şi ţie, şi lui! Oare, în sfârşit, mi se tocesc simţurile? Poate s-au deteriorat odată cu restul trupului meu. Mă schimb, Jean. Cu mine se întâmplă ceva. Simt că devin alt om. Nu sunt sigur ce înseamnă asta, însă am senzaţia - o poţi numi premoniţie - că foarte curând te voi însoţi în locul acela care ne-a fost promis, unde „nu e nici întristare, nici suspin”.

Răsăritul începe să se ivească prin fereastră, în faţa măsuţei pe care scriu, iar ochii mei s-au îndreptat către strada de dedesubt. Acolo undeva se mai află un criminal. Însă nu te îngrijora, draga mea. Cel mai rău lucru care se poate întâmpla e să nu mai fie scrisori.

O să fii tu.

Capitolul 8

— Nu, nu e închipuirea mea! Îţi prezint *fapte reale! Fapte reale!*

Mayo mergea înainte şi înapoi prin spatele biroului său, agitat, în timp ce Meral stătea jos, ascultând răbdător şi incredul. Eddie Shore fusese găsit mort în urma unui stop cardiac ceva mai devreme, în dimineaţa de marţi, 11 martie.

— Infarct miocardic, fusese concluzia după autopsie.

Însă Mayo era convins că fusese crimă.

— Care ar fi motivul? a întrebat Meral.

Nu era în uniformă. Era duminică, ziua liberă a lui Meral.

— Nu ştiu, a răspuns Mayo agitat. Însă acei tipi CIA de la ambasada americană - toţi ştiu cine sunt - au intrat în grabă în salonul lui Eddie şi l-au sigilat până au apărut medicii legişti. Ai lor. Nu ai noştri. Acum spun că vor ca trupul să fie trimis înapoi în Langley pentru o a doua autopsie. De ce vor asta? Poţi să-mi spui? Meral, e foarte clar! Sincer! E foarte clar!

Mayo s-a trântit în scaunul de la birou.

— În regulă, ascultă, a spus el, de data asta cu vocea calmă şi pe un ton scăzut. Din când în când, în acest spital mai apare câte o persoană cu simptome de otrăvire cu salmonella. Am cercetat. E totul la dosar. Ajung aici şi mor. Ultimul a fost în urmă cu un an. Vladimir Secici. Era un consul sovietic de nivel înalt, care s-a dovedit un maestru al spionajului. Toţi spuneau că se pregătea să fugă. A mai fost şi alt caz de salmonella aici, un ofiţer de securitate bulgar care avea, probabil, legături cu ruşii. Salmonella nu ucide, Meral. E benignă.

— Dar ai spus că au murit în urma unui infarct.

— Îmi aduci aminte de mama. Indiferent ce dezastru îi spuneai că s-a întâmplat în ziua respectivă, ea dădea din mână şi spunea: „Pe mare se întâmplă lucruri mai rele”. Ascultă, moartea care pare să survină în urma unui atac de cord poate fi provocată oricând dacă îi injectezi unei persoane insulină. Înţelegi? O doză infimă poate fi păstrată într-un inel de pe degetul asasinului. Acesta ar putea să bată uşor victima pe picior ca s-o încurajeze sau în semn de rămas-bun prietenos, iar victima nici măcar nu ar simţi. Secici era păzit 24 de ore din 24, cu un paznic în cameră şi altul afară la uşă, însă chiar şi dacă paznicul din interior ar fi asistat la acea scenă, tot nu ar fi bănuit nimic.

— Insulina apare la autopsie, nu-i aşa?

„Da, bineînţeles, însă doar dacă autopsia se face chiar atunci, într-un interval de opt ore, poate chiar mai puţin. În cazul lui Secici, ruşii l-au luat în grabă, după care au trimis cadavrul cu avionul direct la Moscova şi abia apoi i-au făcut autopsia. În plus, crimele n-aveau cum să fi fost înfăptuite altfel. E nevoie de mai mult rafinament şi de cunoştinţe de fiziologie umană solide, însă avantajul este că nu lasă nici o urmă! Şi tot ce trebuie să faci e să injectezi o mică bulă de aer, Meral. Când bula ajunge la inimă, survine moartea bruscă şi fără nici o dovadă. Să fim serioşi, ştiu toate metodele prin care să provoci moartea cuiva fără să stârneşti bănuieli, metode care nu permit ca motivul real al morţii să apară la teste.

Ochii lui Meral începuseră să se îngusteze de îngrijorare.

— Chiar crezi că toate aceste trei decesuri au fost crime?

— Ce altceva aş putea să cred? Că tocmai au văzut factura emisă de spital?

— Pari foarte implicat emoţional în asta, Moses.

— Eddie Shore a fost un om minunat.

— Atunci, dacă e aşa, de ce ar fi vrut cineva să îl omoare?

— Nu ştiu. Tot ce ştiu e că au apărut acei agenţi CIA şi că, dacă vrei să omori pe cineva, atunci spitalul este locul perfect să o faci. Aici mor oameni tot timpul. A privit preţ de o secundă în gol, apoi s-a întors. Şi mai e ceva.

— Ce anume?

— Cu aproximativ o oră înainte să moară, cineva a intrat în camera lui Secici cu balanţele electrolitice. Uneori trimitem astfel de analize la laborator, ca să vedem dacă pacientul pierde prea multe substanţe hrănitoare prin vomă sau diaree.

— Moses, unde încerci să ajungi? Vrei să spui că aceşti oameni au fost ucişi de un doctor?

— Acum vorbeşti aşa cum ai făcut-o când mergeam la şcoală la Ramallah şi bănuiai că Sister Joseph îţi fura mâncarea de prânz. Doctorii *comandă* analizele, dar nu ei le efectuează. Rezultatele sunt aduse de unul dintre asistenţi. Chiar avem nevoie de un inspector Clouseau[20] arab?.

Meral şi-a întors privirea către fereastră.

---

[20] Detectiv francez, personaj principal în seria de filme *Pantera roz* (în regia lui Blake Edwards), care îşi dă o mare importanţă, dar care este, de fapt, un mare incompetent (n.red.)

— Ajută-mă să înţeleg *asta,* Meral. La două zile după moartea lui Shore, dau peste Dave Fuchs, doctorul lui Shore, şi începem să vorbim despre cât de imprevizibil a fost totul. Apoi Fuchs îmi spune ceva foarte ciudat: că unul dintre asistenţii voluntari... s-ar putea să-l cunoşti de la Casa Nova. Lucrează acolo cu jumătate de normă. Pe nume Wilson?

Meral s-a întors din nou către Mayo.

— Ah, da, Wilson. Da. Da, îl cunosc.

— Ei bine, mi-a spus că Wilson a venit la el în ziua următoare pentru că dorea să ştie ce se întâmplase şi că Fuchs fusese chemat la laborator cu o oră înainte ca Shore să moară, comandase analizele şi spusese să fie aduse direct în salonul lui Shore, nu, ca de obicei, în biroul său, pentru că Fuchs credea că avea să fie acolo. Însă când a ajuns Wilson, camera era în beznă, a spus el. Era aprinsă doar o lumină, iar Shore dormea. Fuchs i-a răspus că nu avea habar despre ce vorbea, că nici măcar nu se afla în spital în noaptea aceea! E o nebunie, Meral. Ciudat. E complet aiurea.

Meral a rămas tăcut şi impasibil.

Mayo s-a aplecat încordat, cu palmele desfăcute şi lipite de birou.

— Nu am halucinaţii, Meral. Înţelegi? Am un instinct foarte puternic în legătură cu asta. Ştii cum e cu instinctul, nu-i aşa? Tu l-ai inventat. Ştiu că e ceva în neregulă. O simt în sânge. De ce ar da cineva o comandă falsă de analize pentru salonul lui Shore?

— Am citit destule romane cu Hercule Poirot, aşa că îmi pot imagina de ce.

— Să auzim!

— Nu ştiu dacă ar trebui să-ţi spun. Poate nu fac altceva decât să-ţi amplific paranoia.

„Meral, de unde ai învăţat astfel de cuvinte măreţe? Maicile răutăcioase de la Ramallah te-au învăţat asta, apoi ţi-au spus că e un peşte cu dinţi prea tăioşi? Acele maici catolice nu s-ar da în lături de la nimic ca să distrugă mintea oamenilor! Haide! Care e teoria ta? Sau a lui Hercule Poirot. Sau a cui o fi...

— Dacă Shore a fost, într-adevăr, ucis, aşa cum crezi tu, motivul a fost acela că ucigaşul vrea ca Wilson să fie cel bănuit. E vorba despre cineva care îl vrea pe Wilson dat la o parte, poate chiar mort.

— Să arunce bănuiala de crimă asupra lui Wilson?

— Pur şi simplu, încerc să joc jocul imaginaţiei tale, *habibi*[21].

— Nu e imaginaţie, *bubbi*[22].

Meral a ridicat neîncrezător din umeri.

— De ce nu vorbeşti despre asta cu Shlomo?

Mayo s-a lasat pe spate în scaun, înfricoşat.

— Shlomo? Shlomo Uris, nepotul meu cel idiot şi băieţelul complet inutil care e inspector de poliţie şi care a bătut la un moment dat în pereţii Mormântului lui Hristos în căutarea unei intrări într-un pasaj secret? Fii serios, a răspuns Mayo tăios.

— Am auzit că e foarte ager, a replicat Meral. Chestia e că Hadassah este un subdistrict din Ierusalim, Moses. E zona lui, nu a mea. Nu pot să mă bag.

— Dar te-ai băgat în cazul ucigaşului nebun care se credea Hristos!

— Aceea a fost o problemă personală. Nu am făcut nici o anchetă. În plus, Moses, crimele sunt o raritate în zona mea, mai ales una atât de exotică. Rezolv cazuri de crimă doar în romane. Acum e vorba despre viaţa reală.

— Nu renunţ la chestia asta. Nu acum. Voi continua să sap.

— Da, poţi să faci asta. Chiar te pricepi, Moses. Ar trebui.

— Ce se întâmplă cu tine, Meral?

— Ce vrei să spui?

— Chipul tău, Meral! Priveşte-ţi chipul! N-am văzut în viaţa mea atâta nefericire. Mayo s-a ridicat. Asta e problema cu doctorii din ziua de azi, a mărturisit el. Intri în cabinetul de consultaţii, iar ei dau paginile dosarului tău verificând analizele de sânge în loc să privească faţa pacientului, pentru că uneori acolo e scrisă întreaga lui poveste. De *multe* ori. Bine, a spus el, ridicându-se, vino!

— Unde să vin?

— În cabinetul de consultaţii. Vreau să verific numaidecât câteva lucruri.

— Mi-e teamă că nu am timp.

— Atunci fă-ţi!

Douăzeci de minute mai târziu, Meral îşi încheia nasturii de la cămaşă, în timp ce Mayo strângea tensiometrul.

— Eşti sănătos, a spus Mayo. Te deprimă acest lucru? Uite,

---

[21] În transcriere arabă, în original, „iubite” (n.red.)

[22] În transcriere arabă, în original, „iubite” (n.red.)

trebuie să începi să faci un tratament. Îţi tot spun să consulţi pe cineva de specialitate. Fă-o, Meral! Te rog! Apoi mai e şi vina asta pe care continui să o porţi cu tine. Ştii că, mai nou, persoanele care au fost preţ de câteva minute în moarte clinică, dar care au fost readuse la viaţă, afirmă că au văzut o lumină strălucitoare la capătul unui pasaj şi că aceasta i-a ajutat să-şi revizuiască întreaga viaţă, toate lucrurile pe care le-au făcut greşit. *Tu* îţi revizuieşti viaţa la fiecare zece minute!

Întors în biroul lui Mayo, Meral şi-a luat bereta de poliţist din cuierul de pe perete, s-a îndreptat către masa lui Mayo şi şi-a privit prietenul din copilărie, care stătea sprijinit în coate şi cu capul în mâini.

— Nu mă las, a jurat el. Nu mă las.

— Ai grijă, a spus încet poliţistul, apoi s-a întors şi a ieşit pe uşa deschisă a biroului. Înainte să păşească pe coridorul aglomerat, s-a întors să privească lung înapoi.

Capitolul 9

— De unde iei lucrurile astea?

— Ce lucruri?

— Ştii tu, morfina. Seringile.

— Contează?

— Atunci presupun că sunt furate?

— Mă interoghezi?

— Ah, zâmbeşti cu acel zâmbet de îngeraş!

— Hai să înlocuim chestiile astea vechi. Hai! Stai în capul oaselor.

— Te-ai schimbat.

— Da, ştiu.

— Acum e mult mai puternică.

— Ce?

— Lumina aceea. Lumina aceea interioară înfricoşătoare a ta. E mai puternică şi mai rea, mult mai rea decât înainte.

— Cum adică rea?

— Mai dureroasă. Seamănă cu iertarea.

Capitolul 10

— Deci Shore ajunge în Israel şi moare în chip misterios, iar tu îmi spui că nu se afla într-o misiune? Călătorind neîncetat, cercetând, ţinând discursuri: e curierul vostru secret perfect. Hai, că ştim asta. Întrebarea mea este ce anume trebuia să aducă *aici.*

Se aflau în biroul lui Moshe Zui, detectivul-avocat în vârstă de patruzeci şi trei de ani, cu Shin Bet, agenţia pentru securitate internă israeliană, al cărei complex de cincizeci şi două de birouri era ascuns în spatele unei singure uşi de intrare, securizată, la etajul al doilea al unei clădiri din Tel Aviv, care adăpostea restaurante fast-food şi diverse magazine, care ofereau orice, de la reparaţii de ochelari, până la îmbrăcăminte pentru femei. Pe plăcuţa de pe uşa agenţiei erau scrise cuvintele: CELE MAI BUNE PRODUSE.

— Hai, hai, l-a îndemnat Zui. Ştim cu toţii că ţi-ai mişcat fundul prin salonul lui de spital. Recunoaşte! Suntem prieteni, nu-i aşa? Care-e problema?

Zui vorbea cu William Sandalls, un agent superior CIA, venit sub acoperire ca „ataşat” la ambasada americană, care stătea pe un scaun în faţa biroului lui Zui. Fost colonel de armată care activase mulţi ani în Japonia, Sandalls era înalt şi uşor plinuţ, prefera costumele albastre şi avea păr blond, faţa pistruiată şi un nas mic şi cârn, care îi dădea o inocenţă băieţească pe care el încerca tot timpul să o scoată în evidenţă, cu toate că sclipirea răutăcioasă din ochi îl dădea întotdeauna de gol. Îşi ţinea mâinile întinse către Zui, cu palmele în sus.

— Ascultă, ce pot să spun?

— Destul de multe. Dar n-o vei face.

Zui şi-a întors capul şi a întâlnit privirea altui agent Shin Bet din încăpere, Lod Evert. Stătea în picioare, rezemat de un perete, cu braţele încrucişate. Zui şi-a ridicat o sprânceană către el. Evert a dat din cap, iar Zui şi-a îndreptat din nou atenţia către Sandalls.

— Bine, noi *chiar* ştim ce voia să facă, a recunoscut el. Deţinea informaţii atât de periculoase, încât nu puteaţi risca interceptarea sau compromiterea lor, astfel că Shore trebuia să le păstreze în minte şi să le transmită ambasadorului în persoană.

— Ah, deci ştiţi asta. Ce surpriză!

— Încercăm. Însă ce trebuia să-i spună Shore? Despre un atac sau ceva de genul ăsta care urma să aibă loc? Vreo informaţie care ar putea distruge statul? Doamna prim-ministru Golda Meir îşi vopseşte părul?

— Indiferent despre ce era vorba, Shore era singurul care ştia. Nici măcar noi nu aveam habar.

— Cu ce *culoare* şi-l vopseşte?

— Ei, haide!

Zui şi-a întors privirea lipsită de expresie către Lod, apoi din nou către Sandalls, după care a împins înspre el cu vârful degetelor o cutie deschisă de bomboane de ciocolată elveţiene.

— Ia trei sau patru când pleci la ambasadă - poţi să le mănânci pe drum, dacă vrei apoi întoarce-te aici.

Sandalls a întins mâna spre cutie.

— Să mă întorc?

— Da, imediat. Am injectat bomboanele cu un ser care te face să spui adevărul.

Sandalls şi-a retras mâna.

Capitolul 11

Având aproape toată duminica la dispoziţie, Meral a urcat într-un autobuz vechi şi aglomerat ce mergea către Ramallah şi s-a dus la un cimitir catolic departe de tumultul pieţelor, unde a pus flori la mormântul părinţilor, al soţiei şi al fiului său. Ploaia de mai devreme înmuiase iarba şi pietrele de mormânt şi aerul era încă atât îmbibat cu amintirea pierderii, încât pământul părea şi mai încremenit decât sufletele îngropate în el. „Oare ei ştiu că eu sunt acum aici?” s-a întrebat Meral. Nu ştia. Ştia doar că trebuia să vină. După aceea s-a dus către o aşezare de leproşi, în vizită la directoarea acesteia, sora Elena Karina, care îi fusese cândva profesoară la şcoala catolică de aici. Au stat la ceai şi au depănat amintiri. Multe pauze de tăcere. Şi a fost bine.

— Ţi-ai păstrat credinţa, Peter?

— Da. Ce se mai întâmplă pe aici?

Ştia că asta o încânta.

Chiar înainte să plece, Meral a întrebat-o despre femeia bolnavă de lepră care îşi recăpătase vederea.

— Ah, Reema, a spus călugăriţa, înclinându-şi capul într-o parte.

În ochii ei era o umbră de tristeţe, alături de ceva ce Meral nu putea identifica, deşi era sigur că mai văzuse şi înainte, ba chiar de curând. Însă nu-şi putea aminti unde.

— A murit cu câteva zile în urmă, Peter.

— Ah, da? Ce trist!

— Nu, chiar deloc. Era fericită.

Întors la Ierusalim, Meral a mers la Fuad’s, cafeneaua lui preferată, pe Strada Cartierului Creştin, unde, pe vreme bună, obişnuia să stea vizavi de uşa masivă de la intrarea în Biserica Sfântului Mormânt. O structură de piatră de la sfârşitul secolului al XIV-lea, clădirea era construită deasupra locului în care Hristos fusese răstignit şi îngropat. În fiecare dimineaţă, la patru şi jumătate fix, şi în fiecare seară la apus avea loc o deschidere ritualică a uşii, de către doi membri din două familii musulmane diferite, Joudeh şi Nusseibeh. Cei din familia Joudeh fuseseră numiţi de Saladin „paznici ai cheii”, cei din familia Nusseibeh fiind desemnaţi ulterior drept „ajutoarele” lor. La orele stabilite, dimineaţa şi seara, un Nusseibeh aducea cheia de douăzeci şi cinci de centimetri unui Joudeh, care apoi se urca pe o scară şi

descuia sau încuia uşa.

Uneori, Meral era prezent la închidere, după care, de multe ori, cel din familia Nusseibeh ori cel din familia Joudeh - sau amândoi - venea la masa lui şi îi ţinea companie la cafea. Adorau, cu toţii, prezenţa lui. Meral cel Bun. Protectorul. El nu le putea spune că vizitele lor îl deranjau, că el venise nu pentru cafea, ci ca să privească Mormântul lui Hristos în timp ce verifica dovezile învierii, ca şi cum ar fi coordonat cea mai metodică anchetă de poliţie. Nu avea importanţă că nu găsea niciodată elemente noi, nu emitea niciodată o teorie nouă şi nu descoperea dovezi noi. Tot ce-şi dorea era confortul celor bătrâni: constrângerile credibile ale poveştilor din evanghelie, narate atât de simplu şi atât de lipsite de dramatism, încât păreau să presupună că dovezile erau bine cunoscute şi că toată lumea credea deja în ele, astfel încât să nu mai aibă nevoie de promovare; că fantomele nu apar niciodată noaptea, ci în miezul zilei; şi că noţiunea de Mesia înviat - cu atât mai puţin a unui Mesia care a eşuat lamentabil - era o noutate în tradiţia iudaică a acelor timpuri. Meral a sorbit din cafea şi a privit către biserică, derulând din nou în gând ancheta sa preferată: „«Acum, Sfinte Pavel, ai putea să ne repeţi ce ai afirmat în faţa acelei mulţimi adunate pe deal?» «Ah, le-am spus că cinci sute de oameni l-au văzut în acelaşi timp pe Hristos cel înviat şi că majoritatea acestora sunt încă în viaţă.» «Era vreunul dintre ei prezent în mulţime în ziua în care ai ţinut predica?» «Nu ştiu. Poate că da, poate că nu. Însă e destul de posibil ca unii dintre ei să fi fost. Cei mai mulţi credincioşi erau adolescenţi, înflăcăraţi. Iar ei veneau. Şi, dacă nu veneau, cel mai probabil aflau imediat totul despre asta.» «Nu erai îngrijorat că te-ar fi omorât cu pietre pentru minciună?» «Nu, nimeni nu a făcut asta.»“

— Gândurile tale sunt în altă parte, frate Meral.

— Iertaţi-mă.

— Acele gânduri te îndurerează atât de mult?

— Nu, dimpotrivă. Îmi dau încredere şi speranţă.

— Atunci, Domnul fie cu tine! Te lăsăm cu gândurile tale.

În acea noapte, cina de la hostel a fost excelentă: friptură franţuzească de viţel cu cartofi şi mazăre, însă nici un preot nu se afla la masa lui Meral, iar sala de mese, plină abia pe jumătate, era mult mai tăcută decât de obicei. Mai târziu, Meral

a luat autobuzul către Ierusalimul de Vest, unde la un cinematograf rula westernul *Shane,* cu subtitrări în ebraică şi în arabă. Lui Meral îi plăcea filmul din cauza sacrificiului de la sfârşit. Se gândea că, într-un fel, îi vorbea despre transcendenţă, chiar dacă nu reuşea să-şi dea seama exact cum. Şi nici nu era sigur că acel sacrificiu putea avea loc în viaţa reală - ceea ce la prima vedere părea o reflectare a iubirii care a creat lumile a lui C.S. Lewis se dovedea a fi atunci când treceai de suprafaţa lucrurilor, o iubire mai puţin dezinteresată decât s-ar fi putut crede. Poate că astfel de lucruri chiar existau, dar ştia de ele doar din cărţi, de la ştiri şi din filme, nu din viaţa reală. Nu din viaţa *lui.* Tot ce ştia era că nevoia de a se confrunta cu un astfel de caz era un foc întunecat şi rece din sufletul său, care ardea fără lumină sau căldură, dar care totuşi nu putea fi stins, asemenea celorlalte lumini de pe cer, stelele.

— Shane, întoarce-te!

Strigătul i-a zguduit sufletul.

Odată întors la hostel, Meral a încercat să se relaxeze citind - altă carte cu Hercule Poirot - şi, în sfârşit, a adormit la câteva minute după zece. La 11:32, la recepţie a fost primit un apel telefonic urgent, de la cineva de la Biserica Sfântului Mormânt, care insista să discute cu Meral. De data asta, Patience a bătut tare la uşa lui. Fusese găsit cadavrul unui bărbat îmbrăcat în costum şi cravată, cu chipul desfigurat de urme de arsuri, zăcând liniştit pe placa funerară din Mormântul lui Hristos. Cauza morţii nu putuse fi stabilită imediat şi nu fusese găsit nici un bilet de adio care să dovedească o sinucidere; doar permisul de conducere internaţional din portofelul bărbatului mort şi un plic gol, însă timbrat, găsit într-un buzunar al jachetei. Numele de pe scrisoare şi cel de pe permis erau identice.

Joseph Temescu.

Capitolul 12

Conduşi de plicul adresat lui Temescu, sergentul Meral şi caporalul Issa Zananiri au intrat într-un apartament din Jerusalem Hills, pe care defunctul îl închiriase cu câteva săptămâni înainte să moară. Apartamentul era posomorât şi mobilat sumar şi, după o inspecţie rapidă prin el, poliţia a început o cercetare lungă şi amănunţită a fiecărui dulap, dulăpior şi sertar. Au fost găsite multe elemente interesante, dar şi altele mai puţin importante, toate fiind adunate cu grijă şi păstrate în pungi sigilate. Însă, în loc să aducă puţină lumină în acest caz şi să ofere răspunsuri, acestea nu au făcut altceva decât să zăpăcească mintea normală cu ciudăţenia lor. Printre aceste obiecte se numărau un creion de ochi, un ruj şi o cutie argintie cu vopsea albă de faţă pentru clovni. De asemenea, mai erau şi trei mingi portocalii de jonglat.

Şi o perucă roşie şi creaţă de clovn.

Capitolul 13

INTERVIUL CU SERGENTUL-MAJOR PETER VINCENT MERAL 21 MARTIE 1974, SEDIUL SERVICIILOR SECRETE, TEL AVIV

Martori: Charles Bell şi William Sandalls, ambasada americană; Moshe Zui, serviciile secrete israeliene. Stenograf: Deborah Peltz.

ZUI: Bună dimineaţa, sergent Meral. Îmi pare bine să vă cunosc. Ne cerem scuze pentru întârziere. Perfect, văd că aţi băut cafea.

MERAL: Da, puţină.

ZUI: Am auzit lucruri uimitoare despre dumneavoastră.

MERAL: Sunt destul de sigur că nu le merit.

ZUI: Îl cunoaşteţi pe Bill Sandalls?

MERAL: Nu cred. De unde sunteţi?

SANDALLS: Suntem ataşaţi ai ambasadei americane.

ZUI: Da, şi mie îmi spune asta. E o porcărie. E de la CIA. La fel şi prietenul lui de acolo, Charlie Bell. Li se pare amuzant. Priviţi-i cum chicotesc acolo ca doi copii mici cu un sertar plin de inele cu cifru.

SANDALLS: Îmi pare bine să vă cunosc, sergent.

BELL: Bună dimineaţa, sergent Meral.

MERAL: Da, bună dimineaţa şi vouă.

ZUI: Mai doriţi cafea, sergent?

MERAL: Nu, mulţumesc.

ZUI: Fata care o prepară de obicei are liber azi, că e bolnavă.

MERAL: Îmi pare rău.

ZUI: Da, aşa e. Acum, din nou, vreau să subliniez faptul clar că ăsta nu e un interogatoriu. Însă prietenii noştri americani de aici au cerut să vă adreseze ei înşişi câteva întrebări şi să discutaţi despre ele. În regulă?

MERAL: Da, cu plăcere. Dar de ce?

ZUI: Nu au încredere în noi.

SANDALLS: Ei, hai, Zui! Vrem doar să fim absolut siguri.

MERAL: În legătură cu ce?

ZUI: Raportul dumneavoastră despre cadavrul din Mormântul lui Hristos a ridicat o problemă de care nu aţi fi avut cum să vă daţi seama, aşa că vor să le relataţi din nou totul. Pe măsură ce vorbiţi, e posibil să apară un element nou, pe care poate l-aţi omis în raport sau pe care nu l-aţi considerat

suficient de relevant, însă care pentru noi poate fi o adevărată revelaţie. E clar acum?

MERAL: Da, am înţeles. Dar îmi puteţi explica totuşi ce aţi vrut să spuneţi prin „o adevărată revelaţie”?

ZUI: Ah, probabil am exagerat puţin. Deci nu mai vreţi cafea? Sigur?

MERAL: Foarte sigur.

ZUI: Am înţeles. Ca să revenim... Am citit raportul dumneavoastră despre acest incident din strada Remle şi credem că aţi făcut o treabă bună. *Foarte* bună. Aşa că să trecem direct la cadavru, care a fost iniţial identificat ca fiind al lui Joseph Temescu!

MERAL: Iniţial?

ZUI: Lucrurile se schimbă. Deci v-aţi trezit în urma unui telefon de la biserică, dat chiar la hostelul în care locuiţi, nu la secţie sau la ambulanţă. E adevărat?

MERAL: Nu, au sunat la ambulanţă. Imediat după aceea. Dar, într-adevăr, pe mine m-au sunat primul. Wajih. Wajih Nusseibeh din familia cu cheia.

SANDALLS: Ce cheie?

MERAL: Cheia cu care încuie şi descuie biserica.

SANDALLS: El este cel care a găsit cadavrul. Am înţeles bine? Wajid?

MERAL: Wajih. Nu, de fapt, a fost unul dintre greci, dintre călugării greco-ortodocşi. Începând cu miezul nopţii se ţin slujbe până la răsărit. Catolicii - franciscanii - încep cu o mesă latină. Latinii, armenii, copţii, greco-ortodocşii au în comun faptul că veghează ca toate luminile şi lumânările din Mormântul lui Hristos să stea aprinse şi să nu rămână resturi. Atunci le venise rândul grecilor, iar acest călugăr a mers să verifice, cam pe la douăsprezece fără un sfert, pentru că după slujbă franciscanii urmau să facă o procesiune la Sfântul Mormânt şi...

SANDALLS: Un loc foarte strâmt pentru aşa ceva, nu vi se pare? Mă scuzaţi. Acolo au loc zece, douăsprezece persoane maxim?

MERAL: Păreau să se descurce. Intră şi ies în şir indian..

ZUI: Dar sunteţi sigur că a fost călugărul, nu altcineva? Am chiar aici raportul dumneavoastră şi, din câte îmi aduc aminte... Ah, nu, mă scuzaţi. Greşeala mea. Chiar *a fost* un călugăr. Anastasios Scorpus. Continuaţi, sergent. Îmi pare rău pentru

întrerupere.

MERAL: E în regulă. Aşadar, călugărul a văzut cadavrul şi, după cum mi s-a povestit, a ţipat - nu-şi putea da seama dacă era mort sau viu ori dacă se pregătea să se repeadă la el, ca într-un film de groază - şi a alergat de la mormânt urlând. L-a trezit pe Wajih, iar când acesta a ajuns acolo, a văzut că omul era mort; atunci m-a sunat la Casa Nova.

ZUI [S-a întors către americani]: Da, ei vă cred.

SANDALLS: Potoleşte-te!

ZUI: Nu m-am putut abţine. Continuaţi, sergent Meral! Spuneaţi că v-au sunat. Ce s-a întâmplat după aceea?

MERAL: Putem să ne întoarcem la ceva?

ZUI: La ce?

MERAL: La menţiunea dumneavoastră că identitatea lui Temescu s-a schimbat. Nu-mi pot scoate asta din minte.

ZUI: **Î**nţeleg, însă nu este nevoie să ştiţi. Cel puţin nu acum. Vă rog, continuaţi! Wajih v-a sunat. Apoi ce s-a întâmplat?

MERAL: Am telefonat la secţie şi am cerut să vină un criminalist, apoi am alergat la biserică. Am ajuns în doar şase minute - e foarte aproape de Casa Nova, unde locuiesc eu. Mă aşteptau şi descuiaseră deja uşa. Înăuntru era ca la balamuc. Călugări şi preoţi de toate sectele, cu mâinile în aer, plini de spaimă şi de confuzie şi cu o mulţime de întrebări: Oare trupul mort de pe placă avea vreo semnificaţie? Ar trebui să îl ia de acolo sau să îşi continue slujba şi să lase cadavrul să se odihnească pe lespede? Un copt rus aruncase o ţesătură albă peste cadavru, în timp ce şeful armenilor se gândea că era posibil ca mortul să fi fost un „incoruptibil” şi că ar fi cazul să-l păstreze ca exponat permanent. Această cerere aproape că a stârnit o încăierare. Iar grecii, greco-ortodocşii, au început să vorbească tare despre posibilitatea ca acest cadavru să fie un semn trimis de Dumnezeu ca să le dea de înţeles membrilor sectei care se pregăteau să intre în Sfântul Mormânt că erau gata să săvârşească un mare păcat. Cum spuneam, era o adevărată nebunie. Doar mortul părea calm. Aş putea spune chiar că era senin. Era îmbrăcat în costum şi cravată, cu o floare roz cu alb la rever, ca şi cum ar fi ştiut ce-l aştepta. Avea braţele îndoite şi încrucişate pe piept, ca în unele fotografii care înfăţişează sfinţi morţi. Apropo, pot să întreb care a fost cauza

morţii?

ZUI: Încă nu am aflat cu certitudine, sergent. Acum e în curs de desfăşurare o a doua autopsie. Prima a scos la iveală o formă letală de cancer. Incurabilă. Cancer pancreatic.

MERAL: Asta l-a ucis?

ZUI: Căutăm altceva.

MERAL: Deci a fost omorât?

ZUI: Sinucidere sau crimă, sunt posibile ambele variante. Să continuăm, sergent! Să reluăm fix de unde am rămas. Aţi găsit la cadavru ceva ce v-a condus la apartamentul pe care Temescu îl închiriase în Jerusalem Hills timp de - cât? - vreo trei săptămâni?

MERAL: Cam aşa.

SANDALLS: Aţi mers acolo singur, sergent?

MERAL: Nu. L-am luat cu mine pe caporalul Zananiri.

SANDALLS: Deci există un martor.

MERAL: Martor? Martor pentru ce?

ZUI: Ca să dovedească că aţi găsit ceea ce *spuneţi* că aţi găsit acolo. Sandalls crede că noi stăm toată ziua şi ronţăim seminţe şi ne gândim la tot felul de tertipuri ca să facem pierdute probele doar ca să-i înnebunim şi mai mult pe el şi pe Bell.

SANDALLS: Moshe, nu m-ar mira să aflu că fix asta faceţi.

ZUI: Sergent Meral? Continuaţi, vă rog, cu povestea pentru care aveţi *martori.*

MERAL: Portarul ne-a lăsat în apartament. Era mic: două camere, o chicinetă şi o baie. Foarte sumbru. Avea mobilă veche. Am făcut o cercetare minuţioasă. Nu prea erau haine, doar un sacou, o cămaşă şi o pereche de pantaloni agăţaţi într-un dulap. Nu existau etichete. Fuseseră tăiate. Totul era acoperit de praf. Şi totuşi, după cum bine ştiţi, am găsit câteva obiecte interesante. În primul rând, paşapoartele şi actul de identitate.

ZUI: Şi mingile de jonglat, şi obiectele de clovn.

MERAL: Au vreo importanţă?

BELL [Către Sandalls]: Da, acesta e băiatul nostru!

MERAL: Simt că îmi scapă ceva.

ZUI: Nu. Să continuăm!

MERAL: Da, sigur. Aşa că am început să batem la uşi şi să punem întrebări despre el. Despre Temescu. Erau doar câteva

apartamente. E o clădire cu patru etaje. Unii dintre locatari nu erau acasă, iar cei care erau nu ştiau mare lucru - de fapt, nu ştiau aproape nimic. Toţi au spus că, în afară de o singură dată, atunci când s-a mutat, nu l-au văzut şi nu l-au auzit: nu au auzit niciodată nici măcar apa curgând. Sau radioul. Sau urme de paşi. Nimic. Însă, chiar în acel moment, a venit acasă o femeie de la etajul al doilea, care locuia în apartamentul aflat vizavi de cel al lui Temescu. A apărut chiar când noi ne pregăteam să plecăm şi ne-a spus că a auzit pe cineva intrând în apartamentul lui Temescu în dimineaţa zilei în care trupul acestuia a fost găsit în biserică. A stat doar câteva minute, a zis ea, timp în care i s-a părut că a auzit cum se deschide uşa unui dulap, apoi cum este tras un sertar. Şi, câteva secunde mai târziu, a auzit cum sertarul este împins la loc. Apoi persoana respectivă a plecat.

SANDALLS: Şi nu l-a văzut nici o clipă?

MERAL: Nu. Nu l-a văzut. Însă chestia cea mai ciudată...

ZUI: Da?

MERAL: Se pare că s-a întâmplat acelaşi lucru şi mai târziu în acea noapte: cineva a intrat în apartament pentru un timp foarte scurt, apoi s-a auzit sunetul sertarului deschis şi închis, urmat de paşii persoanei plecând.

ZUI: Doar un sertar?

MERAL: Doar unul. Însă Temescu era deja mort atunci. Aşa că... oare cine a fost?

SANDALLS: Şi nici de data asta femeia nu a văzut persoana respectivă, nu-i aşa?

MERAL: Era în pat. Şi nici nu putea fi sigură că era vorba despre un bărbat.

ZUI: Dormitorul ei este amplasat în aşa fel încât era imposibil ca sunetele să fi venit din altă parte, nu din apartamentul lui Temescu?

MERAL: Nu, dormitorul ei se află mai înspre coridor. Nici ea nu era sigură, aşa ne-a spus.

ZUI: Să continuăm! Aţi făcut o referire trecătoare [se uită prin note] la o femeie, o asistentă medicală care locuieşte în vecinătate. Numele ei este Samia...

MERAL: Da, Samia Maroon. Suntem cunoştinţe: prieteni ai unui prieten comun. Mergea pe stradă când ne-a văzut intrând în clădire, iar când am coborât din apartament, stătea lângă

maşina de poliţie. Ne-a salutat, apoi a întrebat ce se întâmpla. E o persoană foarte curioasă din fire.

BELL: Adică o pisăloagă?

MERAL: Ah, nu! Deloc! E chiar o persoană drăguţă. I-am arătat permisul de conducere cu fotografia lui Temescu şi am întrebat-o dacă l-a văzut vreodată. A privit atent fotografia, ca şi cum nu îşi putea da seama. E foarte neclară. A continuat să se uite la ea, apoi a părut, dintr-odată, tulburată. După aceea, m-a privit şi a deschis gura pregătindu-se să răspundă, însă nu a scos nici un sunet. Doar s-a oprit şi a închis repede gura. Avea în continuare acea privire îngrijorată pe chip, iar ochii ei păreau să mă studieze, clipind întruna şi fixându-i pe ai mei. Apoi mi-a pus o întrebare. A...

SANDALLS: Staţi o secundă, vă rog. Mă scuzaţi. Acesta este unul dintre lucrurile de care vrem să fim foarte siguri. Bine? Vă rog, puteţi repeta cuvânt cu cuvânt ce a spus ea? Sau cel puţin aşa cum vă amintiţi *acum.*

MERAL: A spus: „Are legătură cu vreo crimă sau ceva de genul ăsta? Cu o crimă foarte, foarte serioasă?”

ZUI: Exact asta scrie şi în raportul dumneavoastră. Vă rog, continuaţi!

MERAL: I-am spus că da, că exista şi varianta unei crime, şi atunci imediat mi-a răspuns că nu l-a văzut niciodată. Apoi mi-a spus că ar vrea să ieşim să bem ceva sau la o cafea în seara aceea. Asta nu scrie în raportul meu.

ZUI: Nu, nu scrie. Obişnuiţi să ieşiţi în oraş împreună?

MERAL: Nu. Nu am ieşit niciodată. Chiar dacă uneori mă invită să ies cu ea în *felul acela,* sub un pretext sau altul.

ZUI: Aţi ieşit cu ea în noaptea respectivă?

MERAL: Nu, n-am ieşit. Nu am dat nici o importanţă invitaţiei ei.

ZUI: Şi ce credeţi că se întâmplase cu ea, sergent?

MERAL: Nu sunt sigur. Însă bănuiesc că, de fapt, *îl văzuse* pe Temescu.

ZUI: Şi de ce ar fi minţit?

MERAL: Poate e unul dintre acei oameni care nu vor să aibă nicicum de-a face cu chestii de genul ăsta.

ZUI: Credeţi că acesta e motivul?

MERAL: Nu, nu cred asta. Dacă mă gândesc la comportamentul ei de atunci - cum spuneam, o cunosc cât de

cât -, instinctul îmi spune că e posibil să protejeze pe cineva.

ZUI: Aşa e. Ni s-a spus că în raportul dumneavoastră e şi o mică omisiune.

MERAL: Da?

SANDALLS: Oare nimeni de la biserică nu-şi aminteşte să-l fi văzut pe acel bărbat intrând în Sfântul Mormânt? Adică - chiar dacă nu e total exclusă această posibilitate -, mi se pare deplasat să ne imaginăm că a dus cineva cadavrul acolo. Sigur trebuie să fi fost cineva din biserică la intrarea în Sfântul Mormânt. Nu-i aşa? Cineva care păzeşte locul de diverşi nebuni sinucigaşi şi care se asigură că nu intră prea mulţi oameni odată?

MERAL: Bineînţeles, există o astfel de persoană. De fapt, sunt chiar trei, care lucrează în schimburi de câte opt ore.

SANDALLS: Şi nu e cazul să fie şi ei interogaţi? Pot confirma faptul că omul nostru nu a fost adus acolo deja mort şi ne pot spune dacă a intrat în biserică singur sau însoţit de cineva.

MERAL: Aveţi dreptate. Însă i-am interogat deja pe doi dintre ei şi nici unul nu îşi aminteşte să-l fi văzut pe Temescu intrând în Sfântul Mormânt. Înainte să trag vreo concluzie, aşteptam să-l interoghez şi pe al treilea, Tariq Maloof, însă acesta e plecat în vizită la familia sa, în Aman. Se întoarce astăzi şi va fi în schimbul de noapte, şi atunci mă voi duce să îl interoghez. Dacă acesta a văzut ceva important, o să vă anunţ imediat.

ZUI: Da, aş vrea să ne ţineţi la curent.

MERAL: Cu plăcere.

ZUI: Bill? Charlie? Altceva? Bine, Deborah, asta e tot. Poţi pleca. Şi dumneata, sergent Meral. Vă mulţumim mult pentru ajutor. Şi pentru răbdare. Ţinem legătura.

MERAL: Mai am o întrebare, vă rog. Se poate?

ZUI: Spuneţi!

MERAL: Aţi zis că, în privinţa morţii lui Temescu, vă gândiţi „la altceva”. Altceva decât cancerul. Îmi puteţi spune despre ce e vorba?

ZUI: Nu, nu acum.

MERAL: Nu ştiţi încă despre ce e vorba?

ZUI: Ba ştim, însă nu prea ne vine să credem.

[INTERVIUL SE TERMINĂ 11:06]

Capitolul 14

În faţa camerei principale a Mormântului lui Hristos se puteau auzi dinăuntru vocile tăcute a doi poliţişti care păşeau încet înainte şi înapoi, cu capul plecat şi cu mâinile la spate, paşii lor măsuraţi răsunând uşor pe gresia roz cu negru, care sclipea în lumina lumânărilor uriaşe, în mirosul greu de ceară fierbinte şi de tămâie şi în şoaptele a milioane de rugăciuni calde. Părăsind hostelul la zece şi un sfert, ca să nu se suprapună cu începutul slujbei de noapte, Meral mersese rapid pe strada îngustă, care tremurase cândva sub sunetul armurilor romane şi sub pasul apăsat al picioarelor care mărşăluiau. Acum, se auzeau doar sunete slabe: zumzetul unei antene de televiziune care se învârtea, bătaia rapidă a degetelor pe oţelul striat în timp ce gărzile municipale verificau jaluzelele magazinelor şi, pe măsură ce Meral se apropia de biserică, un cântec atonal interpretat de un brutar care, chiar înainte de cină, la fel ca în fiecare noapte, copsese gratuit pâine pentru săraci.

— A fost aici? A intrat în Sfântul Mormânt?

Meral îl interoga pe Tariq, al treilea paznic, care nu fusese disponibil până atunci. Încăperea în care se aflau avea formă de patrulater şi era cioplită în piatră şi placată cu marmură. Lată de 1,8 metri, lungă de doi şi înaltă tot de doi, aceea era camera mortuară a lui Hristos. Lumina lumânărilor şi cele patruzeci şi trei de candele din aur şi argint dansau slab în ochii lui Tariq, în timp ce acesta, cu degetele lipite de bărbia nerasă, studia permisul de conducere al lui Temescu.

I l-a dat înapoi lui Meral.

— Da, cred că a fost aici. Cred că l-am văzut.

— Era cineva cu el?

— Da, cred că da. Categoric. Poate.

— Hotărăşte-te, Tariq.

— Da.

— Da, ce?

— Era cineva cu el.

— Un bărbat sau o femeie?

— Un bărbat.

— Şi zici că au venit împreună?

— Da, împreună. I-am văzut intrând; vorbeau. Probabil, se certau.

— Se certau?

— Cred că da. Poate. Nu sunt sigur. Gesticulau, iar cel care era cu el se apleca tot timpul către el. Şoptea. Era agitat.

— Iar mortul? Bărbatul din fotografie?

— Era liniştit.

— Poţi să descrii cealaltă persoană?

— Da. Avea barbă.

— Tariq, priveşte-mă! Priveşte-mă în ochi! Cât de mult crezi că ajută o astfel de descriere în Ierusalim?

— Nu ştiu ce aţi vrea să spun.

— Vreau să îmi faci o descriere completă.

— Nu îmi aduc aminte.

— L-ai recunoaşte dacă l-ai vedea din nou?

— Poate că da, poate că nu. Foarte posibil.

— Avea vreun semn distinctiv?

— Nu ştiu.

— Tariq, străduieşte-te!

— Bine, poate că e totuşi ceva. Părea trist. L-am văzut plângând.

— Plângând?

— Da, puţin.

— Şi când s-a întâmplat asta, Tariq?

— Nu ştiu exact. Însă era sfârşitul zilei. Când în Sfântul Mormânt intrau ultimii vizitatori.

— Au intrat împreună?

— Probabil.

— Probabil?

— Cred că... Poate.

— Pe omul cu barbă l-ai văzut ieşind?

— Nu ştiu. Cineva m-a chemat la uşa de la intrare.

— Cine?

— Cineva care vindea falafel.

Meral l-a privit pe Tariq plecând, apoi, ghemuindu-se ca să încapă prin uşa joasă şi arcuită care permitea accesul în Sfântul Mormânt, a intrat în încăpere şi a privit gânditor la lespedea de mormânt, înălţată la o distanţă de cel mult jumătate de centimetru de la podea, piatra primitivă fusese acoperită de mult de o placă de marmură roz cu ivoriu, mătăsoasă şi călduţă la atingere de la abundenţa de lumânări şi de candele, paznici care licăreau uşor, privind către lespede. Imaginea lui Temescu

zăcând acolo i-a venit din nou în minte lui Meral, în timp ce analiza documentele încifrate pe care le găsise în apartamentul mortului. Printre ele se afla un alt plic timbrat, adresat lui Temescu, cu un scris necunoscut; acesta conţinea o scrisoare care, în ciuda numelui de pe plic, era destinată altcuiva decât lui Temescu - sau cel puţin aşa părea să indice formula de adresare. Şi mai erau alte şase astfel de obiecte enigmatice. Cinci dintre ele erau paşapoarte: unul italian, unul britanic, unul suedez, unul cambodgian şi unul american, toate pe nume diferite, însă nici unul pe numele de Temescu; şi toate aveau fotografia unui bărbat care, chiar dacă în linii mari semăna cu Temescu, era diferit de cel din fotografia de pe permisul de conducere; de asemenea, fotografiile erau diferite între ele: lungimea, stilul şi culoarea părului, culoarea pielii şi a ochilor, mai ales în fotografia de pe paşaportul cambodgian. Chiar şi grosimea sprâncenelor şi proeminenţa pometţilor variau. De asemenea, expresia persoanei din acele fotografii era atât de diferită, încât, măcar pentru câteva clipe, reuşea să creeze impresia unei personalităţi complet distincte. Pentru Meral, acest lucru a devenit cât se poate de evident când a privit o fotografie destul de tulburătoare, de pe un al şaselea document. Era vorba despre un act de identitate albanez, destul de şters, al unei persoane pe nume Selca Decani.

Capitolul 15

Zui i-a aruncat o privire întunecată lui Sandalls, care stătea jos lângă Bell pe canapeaua din piele de cămilă, chiar în faţa biroului lui Zui.

— Aşa, şi ce căuta el aici? a întrebat Zui pe un ton răstit.

Sandalls şi-a ridicat mâinile şi a dat din cap.

— Nu ştim.

— Nu ştiţi? E vorba despre cel mai periculos asasin din istoria agenţiei voastre şi îmi spuneţi că habar n-aveţi ce căuta aici?

— Nu am mai vorbit cu el de ani de zile.

— Hai, lasă-mă!

— Nu, Moshe, sincer! A renunţat! A dispărut!

— Fii serios, ciudaţii nu se retrag. Doar trec de la o mască la alta. A intrat în ţară cu paşaport fals. Iar plugul acela nivelator, Bill? Ce era cu *el?* Oare se hotărâse să lucreze într-un *kibbutz*[23]*?* Lasă-mă cu prostiile! Era aici într-o misiune. Despre ce era vorba?

— Moshe, jur, noi nici nu ştiam că era aici!

— Să scot iar bomboanele care te fac să spui adevărul? Ai grijă. Ar putea să vă distrugă cariera. Creează dependenţă.

— Mulţumesc pentru cafea.

În noaptea aceea, Zui s-a întors acasă în micul său apartament, aproape de ţărmul din Tel Aviv, unde locuia împreună cu cei doi copii şi cu soţia lui, care era destul de renumită în oraş pentru că sfidase moartea la Auschwitz când gardianul responsabil cu conducerea unui şir de prizonieri condamnaţi către o cameră de gazare îi văzuse chipul şi le spusese gardienilor care o aduseseră: „Nu, nu, luaţi-o de aici! Luaţi-o! Arată exact ca fiica mea!”

— Ceva interesant astăzi? l-a întrebat ea pe Zui când acesta a intrat în bucătărie.

Zui a ridicat din umeri şi a dat din cap. Şi-a scos sacoul şi l-a aruncat pe un scaun de la masă.

— Chestii de rutină.

— Şi eu la fel. Dumnezeule, avem nevoie de o viaţă mai palpitantă.

Zui s-a întors şi i-a văzut zâmbetul ironic.

---

[23] În ebraică, în original, comunitate din Israel (un fel de sat) care se baza, în mod tradiţional, pe agricultură (n.red.)

Apoi s-a îndreptat către ea şi a îmbrăţişat-o:
— *Tu* eşti cel mai palpitant lucru din viaţa mea.
Viaţa era elementul palpitant pentru ea.
Iar viaţa palpitantă nu avea să se lase aşteptată.

Capitolul 16

Mayo stătea la biroul său, cu telefonul la ureche. S-a uitat la ceas. Întârziase la o întâlnire.

— Menajera ta? a repetat el.

— Da.

— Ce vârstă are?

— Contează?

— Da, contează.

— Abia a împlinit patruzeci de ani.

— Umflături la picioare şi la glezne? Congestie nazală?

— Da. Ambele. Şi mai sunt acele mici pete deschise la culoare pe care le avea pe faţă: sunt simptomele clasice, Mayo?

— Amorţeală? Nu-şi mai simte degetele de la mâini şi de la picioare?

— Nu ştiu. Trebuie să o întreb. Sunt la telefonul public de la poştă. Sunt foarte îngrijorat, Mayo. Femeia e foarte nefericită. E foarte bolnavă.

— Nu e nici un medic acolo care să se poată ocupa?

— Nu. Nu e nimeni ca tine. Nu am încredere în ei.

— O poţi aduce aici? Aici îi putem face analizele.

— Ah, aş face asta, însă ea nu e în stare, Mayo. Nu poate ajunge. Ar fi minunat dacă ai veni tu. O să vii? Dar, dacă vii, trebuie să nu spui nimic nimănui despre asta. Am auzit că acum este vindecabilă, însă, dacă se aude de lepră unde nu trebuie, chiar şi astăzi, ştii ce ni s-ar putea întâmpla. Poţi veni acum? Nu va dura mult. Poţi să-i iei sânge sau ce trebuie şi să-i faci analizele la tine, când te întorci. E bine aşa?

— Da, cred că da.

— Deci vii?

— Bine, vin. Însă nu astăzi. E prea târziu. Mâine dimineaţă.

— Fii binecuvântat! Apropo, am ceva bun pentru tine să iei acasă. Copacii din curtea noastră au făcut fructe şi îţi jur că sunt cele mai bune pe care le-am mâncat vreodată.

— Cele mai bune ce?

— Nu contează. E o surpriză.

— Foarte drăguţ.

— Măcar atât să pot face pentru tine.

Da, *măcar* atât.

Capitolul 17

William Sandalls l-a condus pe Zui într-o încăpere de la etajul al doilea al Ambasadei Statelor Unite ale Americii din Tel Aviv, apoi la un scaun de la capătul unei mese de conferinţă din lemn de pin, pe care a lăsat, în dreptul lui, un dosar fără nume, pe care scria: „STRICT SECRET”.

— Desigur, a trebuit să cenzurăm o parte, a spus Sandalls. De fapt, destul de mult. Dar uite-l! După ce îl citeşti, o să înţelegi, în sfârşit, că, de cel puţin trei ani, nu ştim nimic despre vreo misiune de-a lui aici sau în altă parte. Dar nu îţi notezi nimic, Moshe. Ai înţeles? N-o să ai nevoie. Spune-mi când termini şi vorbim. A indicat către un buton de pe partea laterală a mesei. Aici e soneria.

— Unde este Bell?

— E foarte ocupat. Poate vine şi el mai târziu. Apropo, intenţionăm să trimitem cadavrul înapoi în D.C. Vrem să-i mai facem o autopsie.

— Bine. Da, în regulă. Desigur.

Zui l-a urmărit pe Sandalls în timp ce păşea fără zgomot pe covorul gros din lână maro, a deschiso uşă, apoi a închis-o încet în urma lui. Trecuseră patru zile de la autopsia finală în urma căreia se stabilise faptul că motivul morţii bărbatului găsit fără suflare în Mormântul lui Hristos era, fără îndoială, un „edem pulmonar”, provocat de veninul unui scorpion Omdurman, foarte răspândit în deşertul israelian, cunoscut sub numele alternativ de Vânătorul Morţii. De asemenea, la testele anti-doping mai fuseseră descoperite cantităţi mari de hidrat de clor, aşa-zisul Mickey Finn, care împreună cu veninul ucidea un om în mai puţin de nouăzeci de minute. Au mai fost găsite şi urme de morfină, explicabile dacă se iau în seamă înţepăturile de seringă de pe braţele şi picioarele defunctului, care în mod sigur aveau legătură cu durerile provocate de arsuri sau de cancer - ori de amândouă. A fost crimă sau sinucidere? Nimeni nu putea şti cu certitudine.

Ce se ştia sigur era că numele bărbatului decedat nu era Joseph Temescu. Distrugerea feţei sale prin arsuri de gradul trei îngreunase comparaţia cu fotografiile; cu toate că arsura de la mâini nu permitea culegerea unui set complet de amprente, acest lucru era, de fapt, irelevant, având în vedere faptul că agenţia pentru care lucrase nu le avea la dosar şi nu deţinea

nici fotografii, de teamă ca nu cumva cineva să le copieze vreodată şi să compromită viaţa celui mai preţios agent al lor. Însă erau alte elemente care au ajutat la stabilirea identităţii sale, cum ar fi cicatricea rămasă în urma unei traheotomii şi paşapoartele multiple pe care le deţinea, lucrarea de stomatologie din spaţiul din afara Cortinei de Fier şi scrisoarea cu conţinut scurt şi inofensiv descoperită în buzunarul interior al sacoului, care începea cu: „Dragă Paul”. Însă dovada decisivă a fost actul de identitate tocit şi şters dintr-o ţară unde defunctul efectuase două misiuni.

Mai era ceva de adăugat: arsurile făceau ca faţa bărbatului mort să fie de nerecunoscut, însă, când se alăturau celelalte dovezi, orice îndoială părea să dispară. La morga la care era păstrat cadavrul, agentul Hyam Dov de la Shin Bet a adus un fost agent britanic din serviciile speciale de informaţii secrete, care, printre bolboroselile sale alcoolice frecvente, fusese auzit rostind numele misteriosului defunct, spunând indiscret că lucrase cândva cu el la „o misiune înspăimântător de periculoasă” în Polonia ocupată de nazişti.

— Recunoşti persoana? întrebase Dov.

— Nu îmi dau seama, răspunsese Scobie. Nu cred. Nu, probabil că nu.

— Dar fotografiile astea de paşaport? Ai văzut vreodată această persoană?

— Aceste persoane, vrei să spui.

— Nu, toate sunt una şi aceeaşi persoană.

— Ah, da. Da, înţeleg. Chiar. Aşa e. Da, lăsaţi-mă să mă uit.

Scobie privise atent fotografiile.

— Nu. Nu. Nu, nici una dintre fotografiile astea nu mi se pare cunoscută. Îmi pare rău.

— Priveşte din nou cadavrul!

— Toate acele arsuri mă împiedică să-mi dau seama. Priviţi-i mâinile! Dumnezeule! Oare focul i-a smuls unghiile?

— Uită-te la faţa lui mai atent, te rog.

— Da, da, mă uit.

— Îl recunoşti?

— Vag. Da, mi se pare destul de cunoscut, dacă mă uit mai bine.

Dov îi dăduse un nume.

— Nu, nu am cunoscut niciodată o astfel de persoană.

Dov rostise un al doilea nume.

— Nu.

Apoi altul.

— Poftim? Dumnezeule! Ah, *da!* Da, *desigur! El* e! Foarte *sigur,* el e! Dumnezeule, ce s-a întâmplat cu creierul meu? Prea multe Pimm's Cup[24], probabil. În sfârşit, i-au venit de hac, nu-i aşa? Păcat. A fost un ticălos curajos.

Ceea ce tocmai confirmase Scobie era faptul că mortul despre care se crezuse iniţial că era Joseph Temescu era, de fapt, un agent american clandestin, cunoscut în unele părţi ale lumii sub porecla de Legendarul, iar în altele - ca Agentul din iad.

Paul Dimiter.

Zui a privit dosarul. Era în continuare sceptic.

Dimiter intrase în ţară pe ascuns. Atunci cum putea cineva să creadă că intenţiile lui erau inofensive? Mai ales când era vorba despre un agent atât de faimos şi de mortal, încât în comunitatea serviciilor secrete din toată lumea circula zvonul că liderul charismatic al Viet Cong, Ho Şi Min, nu murise de o moarte normală, în patul său, în urma unui atac de cord, aşa cum declaraseră nord-vietnamezii, ci, de fapt, fusese victima unei lovituri date de Dimiter în timp ce se afla la un banchet în Albania, unde Ho avea întâlniri cu conducerea albaneză şi cu oficiali militari sovietici. Conform zvonului, agentul se infiltrase sub acoperire printre angajaţii de la bucătărie şi din sala de mese de la hotelul Dajti din Tirana, iar în noaptea banchetului strecurase o otravă mortală, cu efect lent, pe suprafaţa interioară a unui castron de salată din lemn, pe care îl aşezase în faţa lui Ho. Paznicii albanezi patrulaseră atât în bucătărie, cât şi în sala de banchete pe tot parcursul cinei. Însă nu remarcaseră nimic. În avion, pe drumul de întoarcere către Hanoi, Ho simţise o durere uşoară de stomac, iar şase zile mai târziu era mort, incident pentru care nord-vietnamezii îi învinuiseră pe ruşi. Zui s-a întrebat dacă în paginile din faţa lui ar putea găsi vreo referinţă, cât de mică, la acea întâmplare, însă era sigur că nu.

Şi nu a găsit. Spre nemulţumirea lui Zui, în dosar nu era nimic important care să dovedească altceva decât că CIA-ul nu

[24] Cocktail făcut cu gin, lichior, suc de fructe şi condimente, servit cu apă cu lămâie sau cu bere de ghimbir (n.red.)

avea nici o legătură cu prezenţa lui Dimiter în Israel, ba chiar nici nu ştia nimic despre asta. Orice alte informaţii relevante fie lipseau, fie fuseseră editate. Nu era notată nici măcar vârsta lui Dimiter. Dând din cap, Zui i-a citit istoria, aşa cum era prezentată în acele pagini: ofiţer de luptă O.S.S.[25] în cel de-al Doilea Război Mondial între 1941 şi 1945, apoi recrutat imediat de CIA şi repartizat la Serviciile Clandestine; instruire specială (nespecificată) în 1946; misiuni diverse; misiune nespecificată în Vietnam în anii ’60, timp în care, la începutul războiului, a primit instruire paramedicală la bordul unei nave suedeze de schimb de prizonieri; căsătorie secretă (şi împotriva regulilor) cu alt agent, care, mai târziu, împreună cu alt agent pe care îl instruise Dimiter, a murit în timpul unei misiuni sub acoperire conduse de soţul ei, în 1972. A urmat o depresie puternică. Apoi, în 1973, a încheiat o a doua misiune, foarte neobişnuită, în Albania. Zui s-a încruntat. Următoarele două pagini fuseseră complet cenzurate, la fel şi textul raportului principal de la sfârşit. Era ataşată şi o anexă. Era raportul final al lui Dimiter despre misiunea care se terminase cu moartea soţiei lui şi a agentului Stephen Riley, biochimist, asasin profesionist şi expert în explozibile.

Soţia lui Dimiter, pilot experimentat, zburase cu ei doi către o vâlcea îngustă şi bine ascunsă de la periferia orăşelului Dolacio, în districtul Los Lagos din Chile, care atrăsese întotdeauna numeroşi imigranţi germani. Ţinta acelei vânători fusese Erik Klar, om de ştiinţă german care inventase şi vânduse Guvernului Statelor Unite planurile de lucru pentru o nouă tehnologie care ar fi dat avioanelor militare posibilitatea să scape complet de detectarea radar, însă fusese primit un raport - confirmat în întregime - conform căruia Klar, în mod duplicitar, le oferise sovieticilor o contratehnologie care ar fi anulat efectul scăpării de sub radar. Agenţii îl găsiseră pe Klar într-o casă situată foarte aproape de nişte blocuri cu câteva apartamente şi, după ce îi uciseseră pe ambii bodyguarzi ai lui Klar, îl obligaseră să le dezvăluie locul şi combinaţia unui seif dintr-o clădire din apropiere, unde Klar susţinea că se aflau planurile şi schemele pentru dispozitivul de anulare. Soţia sa

[25] Office of Strategic Services, agenţie americană de securitate naţională înfiinţată în timpul celui de-al Doilea Război Mondial (n.red.)

plecase cu Riley, cu misiunea de a le recupera şi a le aduce într-una sau, dacă era necesar, în ambele valize negre de care Riley avusese tot timpul grijă, apoi de a se întoarce direct la avion; Dimiter rămăsese în urmă pentru a-l ucide pe Klar, pentru că schiţa dispozitivului exista încă în mintea unui om cu intenţii trădătoare. Dimiter îi rupsese gâtul. Apoi făcuse o cercetare amănunţită prin casă, în caz că Klar minţise şi planurile se aflau chiar acolo - sau un al doilea set de planuri, făcut în eventualitatea în care primul s-ar fi pierdut. Negăsind nimic, Dimiter se străduise să găsească dovada că bărbatul pe care îl ucisese era, într-adevăr, Erik Klar. Întâi îşi răsucise bandă adezivă în jurul propriului deget arătător. Apoi înfăşurase a doua bucată de bandă în jurul celui al lui Klar, după care presase bine, îl scosese şi îl înfăşurase în jurul şi în vârful bandei propriului deget arătător, ascunzând şi protejând astfel amprentele lui Klar. Fix când Dimiter terminase procedura, zgomotul unei explozii foarte puternice zguduise casa. Dimiter alergase în stradă - sau cel puţin aşa scria în raport - şi văzuse clădirea de apartamente vecină prăbuşindu-se la pământ, înconjurată de flăcări care se ridicau înspre cer. Era clădirea în care Klar spusese că se aflau planurile.

Se auziseră împuşcături şi ţipete, însă nu din clădire. Era imposibil să fi supravieţuit cineva. Însă Dimiter aşteptase. Agonizase. Urmărise. Şi sperase cu disperare să se fi înşelat, sperase că nu aceea era clădirea unde li se spuseseră soţiei lui şi lui Riley că se aflau planurile sau, dacă ea era, sperând că reuşiseră să iasă din clădire înainte de explozie şi că îl aşteptau la avion.

Dar nu fusese aşa.

La dosar erau ataşate două fotografii, fiecare cu un nume imprimat în partea de jos. O fotografie era a lui Riley, un bărbat înalt, roşcat şi frumos, iar cealaltă - a soţiei lui Dimiter, o blondă frumoasă cu privire inocentă şi cu zâmbet de şcolăriţă.

Nu era nici o fotografie a lui Dimiter.

Numele soţiei sale era Jean.

Zui a dat înapoi câteva pagini, s-a încruntat, apoi a închis dosarul şi l-a trântit pe masă, sunând după Sandalls, care a apărut imediat în încăpere cu un dosar plin cu documente în mână şi s-a aşezat în faţa lui Zui cu un rânjet satisfăcut.

— Deci care era misiunea din Albania? a întrebat Zui. E

totul cenzurat.

— Da, e o chestiune delicată. Sandalls a ridicat dosarul cu care venise şi i l-a dat lui Zui. Uite! Toată povestea! Speram să avem autorizaţia încă de azi-noapte, dar abia acum a ajuns. Citeşte! Cred că o să-ţi alunge bănuielile.

— Ce autorizaţie? a întrebat Zui. De la cine?

— De la Vatican.

— *De unde?*

Sandalls şi-a plimbat bucata de gumă către celălalt colţ al gurii.

— Totul e acolo, a spus el, arătând către dosar, în timp ce cu cealaltă mână mototolea ambalajul gumei. S-a ridicat şi a spus: Sună-mă când termini.

— Da.

Zui a aşteptat până când Sandalls a închis uşa încet în spatele lui, apoi a deschis dosarul şi a început să citească fascinat raportul dinăuntru. După cum scria acolo, în 1973, celor de la CIA le fusese adresată în secret de către Vatican rugămintea să-şi ofere ajutorul într-o situaţie cumplită din Albania. Aşa cum se întâmplase în Mexic la începutul secolului, preoţii catolici de acolo erau omorâţi, închişi şi deportaţi, iar când Vaticanul încerca să infiltreze un episcop cu puterea de a hirotonisi preoţi noi, aceştia erau aproape imediat prinşi. Şi ucişi. Astfel că Vaticanul apelase la CIA, cerând ajutorul unuia dintre agenţii cei mai pricepuţi, cineva capabil să evite capturarea şi care să poată duce misiunea la bun sfârşit. Dacă era născut sau botezat în religie catolică, atunci avea să fie hirotonisit temporar ca episcop.

În mod cu totul surprinzător, cei de la CIA acceptaseră şi, ţinând cont de expertiza lui în Albania, îl trimiseseră la Vatican pe Dimiter, care îndeplinise misiunea fără ezitare. Însă, la întoarcerea la Roma, înainte ca drepturile să-i fie revocate, se retrăsese pe neaşteptate - şi, potrivit unora, total nejustificat - de la CIA şi dispăruse de pe faţa pământului. Se încercase, fără succes, să se obţină răspunsuri de la cardinalul Vittorio Ricci, mentorul şi cel care îl hirotonisise pe Dimiter, dar acesta spusese că nu ştia care erau planurile lui Dimiter sau unde ar putea fi. Singurul lucru pe care îl putea afirma cu tărie şi care avea legătură cu starea de spirit a agentului era ceva ce îi zisese Dimiter la întoarcerea din Albania, despre o „experienţă

mistică” trăită către sfârşitul misiunii sale acolo, ceva care îl zguduise profund, dar pe care nu voia sau nu putea să îl descrie şi care îl împiedica să mai ucidă; un impuls, îi zisese el lui Ricci, despre care simţise de mult că avea să vină.

„S-a întâmplat după ce l-am botezat şi l-am hirotonisit, povestise Ricci. Cred că undeva aproape de începutul misiunii. Sau cel puţin aşa mi-a spus. Şi mai avusese şi necazul cu moartea soţiei. Uneori, suferinţa se dovedeşte a fi fereastra murdară care face în sfârşit loc milei să intre în inimă. Ah, da! Da, acum îmi mai aduc aminte ceva: avea nevoie să se facă remarcat acolo. Un fel de misiune, dacă vreţi. Însă nu una ca a voastră. Nu. Nu una dintre acelea. Altceva.”

Zui a închis dosarul, l-a lăsat jos şi a sunat după Sandalls.

— Eşti mulţumit, Moshe?

— Da şi nu. Încă rămâne un mister, nu-i aşa? De ce era aici?

— Da, îţi garantez că rămâne un mister.

Zui a înclinat dosarul către el.

— Deci omul a fost un ciudat, a spus el.

— În ce sens?

— De exemplu, nu putea simţi durerea.

— Norocos.

— Poate că nu, a comentat Zui. Bell vine?

— Nu cred.

— Atunci, lasă-mă să te întreb ceva între patru ochi, Bill.

— Spune!

— Ai auzit zvonul acela cum că Dimiter l-a omorât pe Ho Şi Min?

— Da, e destul de vehiculat.

— Chiar a făcut-o?

— N-aş putea spune.

— Tocmai ai făcut-o. Zâmbeşti.

— Mă uitam la cravata ta.

— Mai bine uită-te la asta! Zui ridicase o pagină din dosarul CIA plin de modificări. Atâtea înfăţişări diferite în fotografiile din paşapoarte. Şi totuşi, nici un semn de chirurgie plastică. Asta e ceea ce arabii numesc un *ghaimetsayfiyyeh,* „un norişor de vară”.

— Cel puţin, îmi place anotimpul.

— Rămâne totuşi un nor. Cum se explică asta? Probabil cu inserţii, bucăţi de burete în obraji? Injecţii subcutanate ca să-i

închidă culoarea pielii?

— Posibil. Sau poate ceva din interiorul său a făcut diferenţa. Era special. Foarte special. O persoană excepţională.

— L-ai întâlnit?

— Nu. Sau poate că răspunsul corect ar fi: „Cine ştie?”

Zui a schiţat un zâmbet.

— Da şi, dacă tot vorbim despre lucruri necunoscute... A ridicat dosarul, cu coperta îndreptată către Sandalls. Aici sunt date o mulţime de detalii mici şi nesemnificative, cum ar fi notele sale de la şcoală, dragostea lui pentru muzica clasică sau faptul că un fost clovn din Cambodgia, de pe o corabie amărâtă cu prizonieri, l-a învăţat să jongleze şi l-a machiat ca pe un clovn, ca să amuze pasagerii. Şi totuşi, nu-i ştim vârsta? Sau locul naşterii?

— Nu ştim.

— *Nu ştiţi?*

— Nu, aceste informaţii nu există în dosar. În *nici un* dosar.

— Bill, asta e o farsă. Adică, să fim serioşi! Ar trebui să presupun că acel om a *aterizat* pe planeta noastră?

— Îţi spun adevărul.

— Primesc puncte bonus dacă nu citez din Pilat din Pont? Zui a deschis dosarul şi a început să dea paginile. Ah, nu, îmi pare rău. Ce a spus el nu se află aici în dosar.

A lăsat dosarul să cadă cu zgomot pe masă.

— Tot veninul ăsta... pentru o cravată?

Zui s-a lăsat pe spate în scaun şi a zâmbit.

— Eşti bun. Şi, din întâmplare, tocmai ai rostit cuvântul secret.

— Cravată?

— Nu, venin. Cine naiba s-ar gândi să se omoare cu veninul unui scorpion, Bill? Se spune că durerea e îngrozitoare.

Sandalls a ridicat din umeri.

— Eh, naiba ştie. Am auzit că se simţea vinovat pentru moartea soţiei sale.

— Pentru moartea soţiei sale?

— Aşa se spune. Sau, mai degrabă, aşa spune „el”. Omul nostru de la Vatican.

Dacă Dimiter n-ar fi încălcat regulile privind căsătoriile între colegi, ea n-ar fi murit. *Capisci*[26]*?* Nu s-ar fi aflat în acea

[26] În italiană, în original, „înţelegi” (n.red.)

misiune.

— Aşa, şi?

— Şi poate că, pur şi simplu, îşi dorea să sufere.

— Acum ne transformăm în psihiatri, Sandalls?

— Hai, Moshe! *Sigur* s-a sinucis. Omul era pe moarte. De ce să-l ucizi? De ce să rişti?

— Foarte bune întrebări. Şi totuşi, voi cere poliţiei să transmită celor din Kishla că ar fi bine ca Meral să se mai ocupe o vreme de caz. Îmi place omul. Îmi place cum gândeşte. Există şi posibilitatea ca Dimiter să fi fost ucis. Dacă aşa s-a întâmplat şi dacă aflăm cine l-a omorât, atunci vom descoperi şi care era misiunea lui Dimiter aici. Oriunde merge aduce moartea. Dar a cui?

Sandalls a privit în altă direcţie şi a clătinat din cap.

— Nu vrei să-ţi scoţi asta din minte, a mârâit el.

— Nu. Zui a luat un ziar de pe biroul său. Cred că ai văzut nenorocitul ăla de titlu din ediţia de azi a ziarului *Jerusalem Post:* „Bărbatul găsit mort în Mormântul lui Hristos era ucigaş de top CIA”? Zui a aruncat ziarul din nou pe birou. Ai idee de unde s-a scurs această informaţie? Jur că o să aflu şi o să-l dau pe nemernic furnicilor uriaşe să-l mănânce.

— Bărbatul e mort, Moshe. Să fim serioşi!

— Ce vrei să spui?

— Nu-ţi rămâne altceva de făcut decât să dai jos capacul de la coşciugul lui.

Iar asta, într-un anume fel, avea să se dovedească o chestie profetică.

Capitolul 18

Mayo l-a privit lung şi cu neîncredere pe preot.

— Nu vorbeşti serios! Am condus atâta drum şi îmi spui că nu e aici?

— Îmi pare rău, Mayo. Sincer. M-am trezit şi dispăruse. Poate că îi e frică de doctori. E o palestiniană tânără. E speriată de oricine are cuţit. Hai, stai jos! Se poate întoarce din clipă în clipă. Cine ştie? Haide, o să fac nişte ceai.

— Cum poate să facă aşa ceva dacă e bolnavă?

— Cine ştie?

— Şi nu puteai să mă suni?

— Nu avem telefon aici. Trebuie să sunăm de la poşta locală, iar liniile au fost căzute toată ziua. Îmi pare rău, Mayo. Sincer. Şi, te rog, ia loc.

Mayo a oftat, apoi a dat din cap.

— Bine.

S-a aşezat la o masă mică şi rotundă din lemn.

— Cum să nu aveţi telefon? l-a întrebat pe Mooney îmbufnat.

— Nu au tras linii. Ar fi trebuit să plătim noi pentru asta şi nu ne-am putut permite. Ne-ar costa o avere. Mai bine să folosim banii pentru săraci.

„Pentru săraci?” s-a întrebat Mayo.

Şi-a amintit de ceasul de mână gros al preotului, un Rolex de aur.

— Bine, o să fierb nişte ceai, apoi aduc surpriza.

— Surpriza?

— Cea pe care ţi-am promis-o. Le cultivăm în spate.

— Ce cultivaţi? a întrebat Mayo.

— Nişte smochine minunate.

Capitolul 19

Tânărul soldat sirian care îşi omorâse Hristosul rival la spitalul Hadassah ţinea strâns barele unei ferestre de observaţie de la uşa unei celule izolate fonic, cu ochii negri plini de înţelegere şi de recunoştinţă pentru prezenţa lui Meral. În noaptea aceea, după ce mersese la culcare, poliţistul devenise din ce în ce mai agitat şi nu reuşise să adoarmă, cu mintea prinsă de misterul misiunii lui Dimiter, aşa că în final s-a dat jos din pat, s-a îmbrăcat în uniformă, a chemat un taxi şi a mers la Kfar Shaul ca să-l vadă pe tânărul soldat care îşi omorâse rivalul.

— Sunt aici, fiule. Sunt aici. Se poartă bine cu tine?

Nici un răspuns. Soldatul continua să privească fix în ochii lui Meral.

— Îţi dau cărţi? Chestii de citit?

La secţia de psihiatrie, delirurile ucigaşului lunatic dovediseră o inteligenţă ascuţită şi o cunoaştere a teologiei care depăşea mult vârsta pe care o avea şi educaţia. Conform psihiatrilor de la Kfar Shaul, anumite manifestări ale bolilor mintale creau uneori o inteligenţă amplificată, iar cât priveşte cunoştinţele teologice ale soldatului, se presupunea că proveneau din cărţi pe care le citise la secţia de psihiatrie a spitalului Hadassah.

— Îţi dau? a insistat Meral.

Privirea rănită a soldatului sirian a rămas neschimbată.

Nu a scos nici un cuvânt.

— Am o întrebare, a spus Meral încet. Iar răspunsul este foarte important pentru mine. M-ai ajuta foarte mult. Foarte mult. Îţi aminteşti când ţi-am spus că tu ai rămas singurul Hristos din oraş? Eram în drum spre locul ăsta. Şi mi-ai zis: „Nu. Mai e unul.” Ce ai vrut să spui? Cine e celălalt?

Liniştea s-a adâncit. Privirea soldatului nebun a rămas neclintită.

— Spune-mi *ceva. Orice,* a implorat Meral.

Pe neaşteptate, soldatul a vorbit, spunând criptic:

— Voiau să-l omor, însă El a trecut prin ei.

Şi cu asta s-a întors încet şi s-a întins pe o saltea de pe podea, rezemându-se de perete şi privind în altă direcţie.

Meral s-a uitat la spatele lui.

— Cine este? a întrebat el. A aşteptat, apoi a spus încet:

Domnul fie cu tine!

S-a întors şi a plecat, convins că nu va primi niciodată vreun răspuns. Şi avea dreptate.

Cel puţin, nu de la soldat.

Asistenta de la recepţie stătea cu braţele încrucişate şi îl privea pe Meral în timp ce se semna de ieşire în registru.

— Îmi pare rău pentru el, a zis ea. E atât de tânăr. Şi pare atât de rănit.

A luat dosarul şi l-a pus deoparte.

— Îmi pare bine că mai are un vizitator.

Meral, pregătit să iasă, s-a întors şi a privit-o.

— Îl mai vizitează cineva?

— Da. Chiar des.

— Cine?

— Nu mai ştiu cum îl cheamă. Vreţi să-l caut?

— Ah, aţi putea? Da, vă rog. Mulţumesc mult.

Asistenta a adus din nou dosarul, l-a deschis, a dat paginile la o dată recentă, apoi s-a oprit şi a pus degetul pe pagină.

— Da, uite, aici. Numele său este Wilson.

Cu gândurile adunate într-un adevărat vârtej de presupuneri, Meral a revenit la Casa Nova, unde îl aştepta Samia, asistenta. Stătea pe holul de la intrare. Când l-a văzut pe Meral, s-a ridicat şi a aşteptat ca acesta să se apropie.

— Samia! Ce e? S-a întâmplat ceva?

— Nu, însă trebuie să-ţi spun ceva foarte important.

— Ce anume?

— Nu aici, a zis ea, coborând vocea. Afară.

Meral s-a întors şi l-a văzut pe Patience privindu-i intens de la recepţie. Stătea aplecat, sprijinindu-se pe braţele îndoite.

— Da, vino! O să facem o plimbare.

Au coborât cele câteva trepte până în strada Casa Nova şi s-au oprit.

— Aşa, acum spune-mi, Samia. Ce e?

— Îţi aminteşti ziua aceea în care lucrai la un caz la mine în cartier şi mi-ai arătat fotografia cuiva, şi m-ai întrebat dacă l-am văzut?

— Da, îmi amintesc.

— Am minţit.

— Şi asta îmi amintesc.

— Ţi-ai dat seama că am minţit? Probabil nu sunt prea bună

la asta!

— Şi asta e bine. Acum ai să spui adevărul?

— Pur şi simplu, n-am vrut să dea de necaz.

— Cine?

— Wilson. Cred că l-am văzut cu bărbatul din fotografia pe care mi-ai arătat-o.

Meral părea neîncrezător.

— Wilson?

— Da, Wilson. Adică nu doar *era* cu tipul ăsta. Cred că *a locuit* cu el o vreme. Îl mai vedeam privind din când în când pe fereastră.

— Samia, fotografia pe care ţi-am arătat-o era neclară. Eşti sigură?

— Sigură? Nu. Dar aşa cred. Ah, acum nu mai sunt deloc sigură.

Meral a scos din buzunarul cămăşii o agendă şi un creion.

— Să presupunem că eşti sigură.

— Aha, bine.

— Cât timp?

— Cât timp ce?

— Cât timp crezi că au locuit împreună cei doi?

— Vreo două luni. Începând din ianuarie.

— Data?

— Cam pe la mijlocul lunii.

— Cumva paisprezece?

Era data la care avusese loc incidentul din strada Remle.

Femeia a ridicat din umeri.

— Nu ştiu.

Cineva deschisese uşa de la intrarea în hostel şi cobora treptele către stradă. Meral şi-a pus mâna pe umărul asistentei ca să o direcţioneze. S-au plimbat puţin, apoi s-au oprit.

— Da, continuă, a rugat-o Meral.

— Îl vedeam la piaţă, de unde cumpăra de două ori mai multe zarzavaturi decât era necesar. Ştii? Pentru doi oameni. Oamenii aceia sinistri de la piaţă, apropo, sunt nişte ticăloşi. O adunare de rasişti. În fine, lasă! Vrei să ştii unde îl găseşti? Pe Wilson?

— Ah, ştiu, a răspuns Meral. E omul bun la toate aici la Casa Nova. A ridicat mâna şi s-a uitat la ceas. Dar nu la ora asta, a spus el. E prea târziu.

— Pot să-ţi zic pe unde îi place să umble.

Capitolul 20

Meral a mers pe străduţele liniştite şi întunecate către luminile strălucitoare şi colorate de la Club 2000, o cafenea rău famată, care noaptea era plină de tineri violenţi, cei mai mulţi fără slujbă, dar şi de tot felul de indivizi cu preocupări abjecte. Wilson stătea cu un grup de astfel de oameni, râzând şi vorbind vrute şi nevrute, însă, când l-a văzut pe Meral în uniformă apropiindu-se, conversaţia veselă a grupului s-a redus la tăcere.

— E în regulă, le-a spus Meral, am intrat doar să beau o cafea, nu de altceva.

Discuţia grupului s-a reluat, însă la un nivel care depăşea doar cu puţin şoapta. Când Meral l-a văzut pe Wilson privind către el şi zâmbind, a ridicat sprâncenele şi a făcut un semn către mesele şi scaunele de pe terasa clubului. Wilson a dat din cap, apoi s-a ridicat şi l-a urmat pe Meral afară. Acolo nu mai era nimeni. Meral a arătat către o masă, cea aflată cel mai departe de uşă.

— Aici?

— Da, e perfect.

S-au aşezat.

— Îmi pare bine să te văd, Wilson.

— Şi mie. Ce s-a întâmplat?

— Aş vrea să vorbim un pic.

— Ah, da, sigur.

— Fiindcă eşti nou-venit aici, ar trebui să ştii că acest club e un adăpost pentru infractori. Printre ei, chiar şi unii dintre cei cu care stai la masă. Ai grijă.

— Da, ştiu asta.

— Ştii?

— Nu oamenii sănătoşi sunt cei care au nevoie de doctor.

Meral l-a privit o clipă.

— Mi-e teamă că nu prea înţeleg ce vrei să spui.

Wilson a zâmbit şi a privit într-o parte.

— Pur şi simplu, aşa sunt eu, a răspuns el cu amabilitate. Oamenii nu mă pot înţelege decât atunci când sunt pregătiţi într-adevăr pentru asta.

Înainte ca poliţistul - pus în dificultate - să scoată vreun cuvânt sau să reacţioneze cumva, un ospătar slab pe nume Yunis a apărut din club, îndreptându-se spre ei. Au comandat două cafele.

— *Sichar wasat,* a specificat Wilson, adică „potrivit de dulce”. Apoi s-a întors către Meral, cu un zâmbet inocent. Mă bucur foarte mult să ne întâlnim aşa, a spus el fericit, cu chipul strălucind de o bucurie ce părea sinceră. Ai întrebări, sergent Meral? Da, bineînţeles. Despre ce e vorba? Spune! E ceva legat de munca ta de poliţist sau s-a întâmplat iar ceva la Casa Nova?

— Treabă de poliţist. Un caz la care lucrez. Cineva mi-a spus că ai putea să mă ajuţi.

— Ah, da? Cine? a întrebat Wilson.

— Nu are importanţă, a răspuns Meral. A scos o fotografie din buzunarul interior al sacoului şi a ridicat-o către Wilson. Era o variantă mărită a fotografiei neclare de pe permisul de conducere al lui Joseph Temescu. L-ai văzut vreodată pe acest bărbat? Cred că da.

Wilson a luat fotografia şi a studiat-o cu atenţie; nu mai zâmbea.

— E destul de greu să-ţi dai seama.

— Însă nu şi când ştii care e adevărul. Numele său e Joseph Temescu. Mi s-a spus că a locuit o vreme în apartamentul tău.

Wilson i-a întâlnit privirea hotărâtă.

— În regulă, a spus el. Am luat câteva lucruri de la Hadassah. Asta e? Despre asta e vorba?

Meral şi-a arcuit uimit sprânceana.

— Despre ce vorbeşti, Wilson? Ce lucruri?

— Ei, haide! Bandaje. Morfină. Pansamente. Seringi. Antibiotice.

— Ai furat toate astea din spital?

— Ştiai asta.

— Nu, nu ştiam. Furtul ăsta a avut loc pe paisprezece ianuarie?

— De ce fix atunci?

— Te rog, Wilson, răspunde-mi. Aşa a fost?

— Nu. Nu cred. Era mai târziu. Cred că două sau trei zile mai târziu. Nu aveam bani să le cumpăr şi chiar aveam nevoie de ele. *Trebuia* să fac asta!

— De ce? Le vinzi?

Wilson l-a privit îngrijorat pe Meral.

— O să dau de necaz? Într-un fel, consider că am plătit pentru ele. Adică, chiar cred asta. Toate orele pe care mi le-am petrecut acolo. La Hadassah. O să mă acuzi de ceva?

Meral l-a privit cu o uluire distantă. În ciuda trăsăturilor sale puternice şi aspre şi a unei constituţii fizice aproape impunătoare, Wilson părea un băieţel prins în timp ce fura creioane şi radiere dintr-un ghiozdan.

— Hadassah nu se află în jurisdicţia mea, i-a răspuns Meral, iar lucrurile acelea nu mă interesează. Mă interesează doar Temescu. Vreau să-mi spui tot ce ştii despre omul acela. Totul. Impresiile tale. Obiceiurile lui. Sau orice ţi-a povestit despre el. Meral a luat fotografia din mâna lui Wilson. O să cooperezi?

— Nu mi se va întâmpla nimic pentru furtul din spital?

— Nu.

— Bine atunci. O să-ţi spun. Dar nu acum. Sunt cu băieţii aceia. Wilson a arătat cu degetul spre club. Putem să facem asta mâine, sergent Meral?

— Da, în regulă. Şi vom vorbi pe larg. Cred că ai destule să-mi spui.

— Da, am. Trebuie să mă asculţi.

Pentru o clipă, Meral l-a măsurat în tăcere. I se părea că Wilson avea talentul de a face ca până şi cele mai obişnuite replici să pară criptice, ca şi cum ar fi avut un sens ascuns. Sau era doar în imaginaţia lui?

S-a ridicat, iar Wilson l-a urmat.

— Mâine-dimineaţă, a spus Meral. La nouă?

— Da e perfect. În biroul tău?

— Nu, ce zici de o cafea la Fuad’s? E aproape de secţie şi chiar vizavi de Biserica Sfântului Mormânt.

Wilson a zâmbit

— Ah, acela e un loc de întâlnire *minunat*!

Meral a dat din cap.

— Da, ar fi cea mai bună alegere.

Meral l-a privit pe Wilson întorcându-se în club. „Morfină. Bandaje. Antibiotice.” Oare Wilson fusese salvatorul lui Temescu din maşina Land Rover în flăcări în noaptea aceea? Şi, dacă da, oare nu exista şi posibilitatea să fi fost cu el în momentul morţii sale la Mormântul lui Hristos?

„Şi să fi făcut ce?” s-a întrebat Meral. În mintea lui a încolţit o variantă înfiorătoare. Nimic nu era imposibil.

Nu în lumea aceasta.

S-a îndreptat către Biserica Sfântului Mormânt. Trebuia să vorbească neapărat cu Tariq.

Acum!

Capitolul 21

Aşezat la biroul său, cu mâna lipită de stomac, Mayo se strâmba de parcă ar fi gustat un vin acru.

— Nu ştiu ce ar putea fi, a mârâit el, însă mă simt brusc foarte rău.

— Şi ce anume ai mâncat diferit astăzi? Samia stătea în poziţia ei preferată pe scaunul de un verde şters. Asta e chiar amuzant, a adăugat ea. Adică, *eu* te întreb pe *tine.*

— Am mâncat *latkes*[27] cu smântână şi sos de mere, doctore, dar până acum n-au avut un astfel de efect asupra mea.

— Atunci ce ai, Moses? Ce crezi că ar putea fi?

— Chiar trebuie să te holbezi aşa din poziţia aia? Parcă eşti o anacondă albă cu picioare.

— Nu schimba subiectul! Ce e?

— Habar n-am.

— Dacă *tu* nu ştii, atunci cine?

— Da, foarte adevărat.

— Vrei să auzi şi părerea mea?

— Nu.

— Tot ţi-o spun. Eşti singur şi deprimat, şi aşa se manifestă toate astea.

— Toată viaţa am fost singur şi deprimat.

— Eu nu asta am auzit.

— Nu mă interesează ce ai auzit. Mayo s-a întors şi a privit gânditor pe fereastră. Samia, de ce şi-ar face un preot un lifting facial radical?

— E cumva o glumă? Şi are un răspuns pe măsură?

— Sper, a murmurat Mayo meditativ.

— Ce vrei să spui? a insistat Samia.

— Nimic.

Mayo s-a întors cu spatele la ea.

— Draga mea, vrei să-mi iei nişte sânge şi să mergi cu el la laborator pentru teste? a întrebat el încet. Mă simt foarte, foarte rău.

Samia s-a ridicat în picioare.

— Bietul de tine. Da, bineînţeles.

— Ăsta e cel mai rău lucru care mi se putea întâmpla, a spus Mayo.

---

[27] Chifteluţe din cartofi (n.red.)

Se înşela.

Capitolul 22

— Ţi-ai ras barba, Wilson. De ce?

— Ah, nu ştiu. Cred că e un fel de curăţenie de primăvară.

Stăteau la cafea pe terasa de la Fuad's. Uşa masivă de la Biserica Sfântului Mormânt, de vizavi, era larg deschisă, iar turiştii şi pelerinii nu conteneau să intre.

— Câţi ani ai, Wilson? Pari atât de tânăr!

— Cincizeci şi doi.

— Cincizeci şi doi? Nu pot să cred!

Wilson a rânjit.

— Ei bine, în soare puternic şi fără barbă... a început Meral.

— Fără barbă ce?

— Ochii tăi. Sunt albaştri. Mereu am crezut că sunt căprui. Aproape negri. Wilson, de unde eşti de fel?

— Din California. Nu ştiai?

Cu ceaşca de cafea ridicată până în dreptul gurii, Meral s-a oprit să studieze chipul lui Wilson. Era un tip simplu, a tras el concluzia.

Însă nu era nici pe departe un prost.

Meral a sorbit din cafea, apoi a lăsat ceaşca jos.

— Ba da, ştiam. Ştiam asta. Desigur. Şi eşti aici de şase luni. Poate de puţin mai mult. Ce te-a adus aici, Wilson?

— Cred că sunt în căutări.

— Ce cauţi?

— Sensul vieţii, cel mai probabil.

Meral s-a întors rapid, privirea sa răbdătoare ducând o luptă curajoasă, însă inutilă, împotriva unui acces de nerăbdare.

— Da, unii au iluzii romantice despre acest loc, însă, în realitate, e plin de invidie, de zgomot, de ostilitate, de bătaie pe câteva monede şi de suflete reci. Aşa a fost tot timpul. S-a întors din nou către Wilson. Nu ai observat asta încă?

— Nu.

— Eşti norocos. Sau dimpotrivă. Apropo, din ce trăieşti? Faci muncă voluntară.

Wilson a ridicat din umeri.

— Am nişte bani puşi deoparte. Suficienţi. Cred că am avut noroc.

— Noroc în ce sens?

— Banii te împiedică să vezi.

— Să vezi ce?

— Ce se află cu adevărat în jurul tău. Wilson şi-a ridicat ceaşca de cafea, a sorbit din ea, apoi a lăsat-o jos. O să vorbim despre obiectele furate din spital?

— După cum ţi-am spus, asta nu mă priveşte, Wilson. Cu toate că, la un moment dat, sigur o să vreau să ştiu de ce le-ai luat.

— *Ahlan*[28]*!* Pot să iau loc?

Era Tariq. Stătea în picioare lângă masa lor.

— Sigur, prietene, stai jos, l-a îndemnat Meral. Bea o cafea cu noi. Te deranjează? l-a întrebat pe Wilson.

— De ce m-ar deranja? Wilson i-a făcut semn către un scaun liber. Hai, stai cu noi!

Tariq s-a aşezat şi a început să-l privească fix pe Wilson.

Acesta a zâmbit şi a spus:

— Tu eşti Tariq, nu-i aşa?

Meral a privit toată scena lipsit de expresie, încercând să nu-şi arate surprinderea. Şoarecele său nu căzuse în capcană.

— Îl cunoşti pe Tariq, Wilson?

— Da. Ne-am întâlnit cu câteva zile în urmă, când vizitam biserica. Am discutat despre falafel.

Năucit, Tariq şi-a deschis ochii larg, apoi i-a privit pe rând când pe Meral, când pe Wilson.

— Pe atunci aveam barbă, i-a spus Wilson. O barbă roşie, mare şi stufoasă. Îţi aminteşti?

Meral privea către biserică.

— Tariq, cred că îţi face cineva semn să te întorci.

Fără să mai scoată vreun cuvânt, Tariq s-a ridicat de pe scaun şi a traversat în grabă strada spre biserică - cu braţele legănându-se pe lângă corp -, simţind o mare bucurie şi o imensă uşurare că scăpase de asta. Indiferent ce era.

Wilson îl urmărea:

— N-a mai apucat să-şi bea cafeaua.

— Nu se supără.

Wilson s-a întors către Meral. Poliţistul îl studia, cu capul plecat uşor într-o parte, încercând să analizeze privirea inocentă a lui Wilson şi să-i judece nevinovăţia.

— Ai fost în Biserica Sfântului Mormânt pe şapte martie?

— În ce zi a săptămânii a fost asta?

— Într-o marţi.

---

[28] Formula de salut arabă (n.red.)

— Ah, da, atunci am fost. Da. Am fost acolo când se închidea.

— Erai singur?

— De ce mă întrebi aşa ceva?

— Vrei să mă ajuţi, nu-i aşa, Wilson?

— Da, foarte mult, sergent Meral! Foarte mult!

Meral s-a oprit o clipă, surprins de fervoarea din vocea lui Wilson.

— Atunci spune-mi, erai cu cineva?

— Da.

— Era bărbatul care a locuit cu tine? Joseph Temescu?

— Da.

— Şi ai intrat cu el în Mormântul lui Hristos?

— Da.

— Ce făceaţi acolo?

— Dorea să îl ajut să moară.

— Poftim?

— Dorea să îl ajut să moară. M-a rugat să-i injectez hidrat de clor, ca să leşine şi să moară mai repede. Adusese el totul: seringa, clorul, morfina.

Luat prin surprindere, Meral nu ştia cum să răspundă.

Apoi, privirea lui a început să se îngusteze.

— Dar s-ar fi putut injecta şi singur, nu-i aşa?

— Sigur că putea.

— Atunci de ce avea nevoie de prezenţa ta?

— Ascultă, sergent, ar trebui să-ţi explic situaţia pe îndelete ca să pot fi sigur că o să mă crezi. Pur şi simplu, e prea complicat. Prea ciudat.

— Da? Bine atunci. O să vorbim altă dată despre asta. Între timp, spune-mi de ce a dorit să moară în Mormântul lui Hristos. Sau şi asta e prea complicat?

— A zis că îşi doreşte ca moartea lui să apară la toate ştirile.

— Glumeşti?

— Asta mi-a spus el.

— Era instabil mintal?

— Deloc.

— Trebuie să recunosc însă că i s-a îndeplinit dorinţa.

— Cum adică?

— N-ai citit ziarul de dimineaţă?

— Nu.

— Bărbatul care se dădea drept Joseph Temescu era, de fapt, un asasin al guvernului american.

— Era *ce?*

— Da, e adevărat.

— Nu cred.

— Nu ţi-a spus asta?

— Nu! Asasin? Eşti sigur?

— Da. E pe prima pagină din *The Jerusalem Post.* Numele său era Paul Dimiter. Era chiar foarte faimos în lumea lui. Poţi să te consideri norocos.

— Norocos? De ce norocos? El... Ah. Ah, înţeleg. Da, ucigaş. Un ucigaş în casa mea. Deşi tot nu-mi vine să cred. Adică omul părea atât de bun...

— Da, aşa cum par, de obicei, asasinii. Şi atât de cinstiţi.

Wilson şi-a înclinat capul într-o parte.

— Ce vrei să spui?

— Nimic. Chiar nimic. Aşa că hai să ne concentrăm şi să încercăm să ne dăm seama ce făcea acest Dimiter în Ierusalim. Nu. Nu, hai să derulăm puţin înapoi toată povestea. Spune-mi cum l-ai întâlnit.

— Şi sigur nu mi se va întâmpla nimic din cauza obiectelor furate din spital?

Privirea de copil îngrijorat revenise pe chipul lui Wilson, alungând din nou suspiciunile incipiente ale lui Meral.

— Există vreo legătură? a întrebat el.

— Da, există. Şi o să-ţi spun care-i treaba. Dar n-o să dau de necaz? Promiţi?

— Promit. Acum spune-mi, cum l-ai întâlnit?

— A avut un accident îngrozitor într-o noapte târziu la benzinăria Paz, chiar lângă Poarta Jaffa.

Meral a făcut ochii mari.

— A doua persoană erai tu!

— Ce vrei să spui?

— Nu mai contează acum. Pe cuvânt. Continuă! Spune-mi totul!

— Motorul maşinii mele se supraîncălzise şi aveam nevoie de apă la radiator. Aşa că m-am oprit acolo. Noaptea se lasă canistre cu apă lângă benzinărie. Şi cu benzină. Plăteşti a doua zi.

— De unde veneai?

— Din Ramallah. Mergeam spre casă. După cum spuneam, m-am oprit acolo şi am auzit deodată o maşină îndreptându-se în viteză spre mine, apoi am văzut-o cum întoarce, se izbeşte de pompa de benzină şi explodează. A fost cumplit. Am alergat, l-am scos din maşină şi...

— Pe cine ai scos?

— Pe şofer. Pe bărbatul pe care îl numeşti Dimiter. Sau cine era. Era făcut praf. Avea arsuri grave. Era inconştient. Maşina ardea. L-am scos cât de repede am putut, însă arsurile erau deja destul de grave. Mai ales pe faţă şi pe mâini. Aşa că l-am dus la Spitalul Guvernului Arab. Cel pentru săraci. Era cel mai aproape. Însă Hadassah e mult mai bine dotat pentru tratarea pacienţilor cu arsuri, aşa că, după câteva zile, după ce i s-a aplicat tratamentul de urgenţă şi când se părea că starea lui era stabilă, am vrut să îl duc acolo. Însă el nu voia să meargă. Era de neclintit. Nu voia să facă asta. Nu voia să fie identificat. Acolo unde era nu îi păsa nimănui de lucrurile astea.

— Da, aşa e. Dar fac şi ei ce pot. Sunt oameni buni.

— Mi-am dat seama. Aşa că, după două zile, l-am externat din spital şi l-am dus în apartamentul meu, unde am avut grijă de el.

— Deci aceasta este explicaţia pentru lucrurile furate din spital, a spus Meral. Întoarcerea Bunului Samaritean.

— Mi se rupea sufletul să îl văd în halul ăla. Cu toate arsurile acelea. Şi cu tăieturi pe faţă. Şi cu cancer.

— Ţi-a spus el?

Wilson a dat din cap.

— Mi-a spus multe lucruri. Ştia că era pe moarte, aşa că şi-a deschis sufletul în faţa mea. Mi-a spus multe lucruri legate de viaţa lui. Dar se pare că erau minciuni. Nu-i aşa?

— Sper că nu. O să vorbim despre asta, Wilson. E lucrul cel mai important pe care încerc să-l aflu. Însă acum povesteşte-mi pe scurt ce s-a întâmplat până în ultima clipă în care l-ai văzut!

— Păi, cam asta e. Ce ţi-am spus. Am avut grijă de el până când a putut să meargă din nou. Plimbări scurte, doar cât să ia aer. Apoi, într-o zi, a vrut să-l duc la o biserică.

— De ce?

— L-am întrebat, însă el n-a făcut decât să dea din cap şi nici măcar nu mi-a răspuns. Dar părea foarte nerăbdător să

mergem.

— Şi l-ai dus?

— Nu, nu chiar atunci. În acea dimineaţă ploua cu găleata. Toate străzile erau inundate. Era foarte agitat. Tensionat. Părea plin de o nerăbdare pe care nu o înţelegeam. Apoi, după-amiaza târziu, cerul s-a înseninat, şi l-am dus la o biserică de lângă Grădina Ghetsimani.

Meral a dat din cap.

— Biserica Patimilor.

— Da.

— Cine a ales biserica, tu sau el?

— Ah, el.

În acest moment, Meral a devenit şi mai interesat.

— Şi ce a făcut odată ajuns în biserică? S-a întâlnit cu cineva?

— Ei bine... Wilson s-a oprit şi s-a uitat în altă parte. Poţi spune şi aşa.

— Adică? Cu cine s-a întâlnit?

Wilson Şi-a întors privirea către Meral.

— Când am intrat în biserică, aceasta era goală, nu se afla nimeni acolo; la început, a stat pur şi simplu în spate, foarte tăcut, nemişcat, părând oarecum speriat şi obosit, în timp ce privea drept înainte printre acei stâlpi de piatră uriaşi de la Stânca Patimilor din faţa altarului. Se spune că acela e blocul de piatră pe care s-a rugat Hristos în noaptea de dinaintea răstignirii.

— Da, ştiu asta. Am fost la biserica aceea.

— Ah, bine! I-am urmărit privirea, apoi am auzit un sunet slab şi sufocant, un suspin înăbuşit; m-am întors şi i-am văzut chipul contorsionat de tristeţe. Apoi a făcut un pas înainte şi s-a îndreptat încet şi nesigur către altar, cu braţele întinse în faţă şi cu palmele albe şi arse în sus. Când a ajuns la Poarta Spinilor, la Stâncă, a căzut pe ea, apoi s-a pus în genunchi într-o avalanşă de suspine care i-au distrus trupul; îşi ţinea capul plecat, iar cu mâinile strângea partea de sus a porţii. Atunci m-am îndreptat spre el şi l-am auzit suspinând şi repetând necontenit: „Îmi pare atât de rău pentru tot ce am făcut! Atât de rău!”

Wilson a tăcut.

— Şi apoi?

— Apoi nimic. Am aşteptat să treacă acel moment, după

care l-am ajutat să se ridice şi l-am dus acasă. A doua zi, s-a omorât. A luat veninul.

— Eşti foarte sigur de asta, nu-i aşa?

— Da. Tocmai ţi-am spus că l-am ajutat să o facă.

— Da. Dar sunt momente în care unii ajută mai mult decât trebuie.

— Ce vrei să spui?

— Nimic.

— Ah, stai puţin! Aşteaptă! Mă suspectezi că l-am ucis?

— Repet: nu am vrut să spun nimic.

— Pe naiba!

— Bine, *teoretic* nimic. O să fiu sincer. De ce s-ar fi omorât, Wilson? Dacă asta s-a întâmplat, sigur ţi-a spus motivul. De ce a făcut-o? Ca să nu mai simtă durerea provocată de cancer?

Wilson a privit către biserică, unde doi părinţi se străduiau să liniştească plânsetul isteric al fetiţei lor cu părul prins în coadă la spate, căreia îi era frică să intre în interiorul slab luminat. I se spusese că în acel loc Iisus fusese ucis şi îngropat. Wilson îi fixa cu privirea.

— Da, a răspuns el rapid. Ca să nu mai simtă durerea.

Fetiţa s-a oprit din plâns. Tatăl ei o ţinea de mână. Când au intrat în biserică, a privit peste umăr către Wilson.

Meral a sorbit pentru ultima oară din cafea, a lăsat ceaşca întoarsă pe farfurie, apoi a început să o răsucească. Sunetele porţelanului i-au atras lui Wilson privirea înapoi către Meral.

— Da, a răspuns Meral meditativ, se spune că de la moartea soţiei sale a rămas deprimat şi torturat de vină.

— Şi-a pierdut soţia?

— Astfel de lucruri se mai întâmplă. Şi uneori durerea este atât de mare, încât ţi se taie respiraţia.

Meral s-a oprit din jocul său cu ceaşca, dar nu a lăsat-o din mână şi a continuat să o fixeze în tăcere. Simţind privirea lui Wilson aţintită asupra lui, a ridicat capul şi l-a văzut studiindu-i chipul. Oare ce trădau ochii lui? Bunătate? Milă? Sau ceva cu nume nepământesc?

Wilson şi-a încrucişat braţele pe piept şi a privit în jos.

— Încă nu-mi vine să cred, a spus el. Adică, omul pe care l-am salvat în noaptea aceea... Cred că te înşeli. Pur şi simplu, nu se poate să fi fost acel Dimiter al tău. Nu se poate.

— Trebuie să te obişnuieşti cu ideea că ăsta e adevărul.

Wilson şi-a ridicat privirea.

— Eşti sigur că soţia lui e moartă? Adică, mi-a vorbit despre ea ca şi cum ar fi fost vie. Mi-a arătat poze cu ea.

— Nu mai spune.

— Da!

— Probabil delira. Morfina.

Staţia de emisie-recepţie a lui Meral a început să scoată zgomote. A luat-o de la centură şi a apăsat pe un buton.

— Meral, a răspuns el sec.

Apoi a apăsat un alt buton.

— Kfar Shaul trebuie să-ţi vorbească, s-a auzit o voce.

Era comandantul de la secţia din Kishla, Zev.

— Trebuie să merg acolo?

— Nu, sună-l. Însă acum, în dimineaţa asta. Vorbeşte cu doctorul Waleed.

— Recepţionat.

Au încheiat convorbirea. Meral s-a uitat la ceas.

— Trebuie să plec, a spus el. Am un prieten foarte bolnav şi, în plus, mai am pe cap nişte albanezi dificili, un spital de nebuni şi lumea întreagă. Nu-ţi face griji pentru furtul din spital. N-o să păţeşti nimic. Însă noi doi mai avem multe de vorbit. *Multe.* Trebuie să aflu ce făcea pacientul tău aici. Te rog, gândeşte-te la asta. Ia notiţe. În paranteză fie spus, mă cam intrigă sugestia ta privind latura sa spirituală. Meral şi-a amintit de plugul nivelator. Însă am mari îndoieli, a reluat el. Nu, bănuiesc că acel om avea ceva foarte întunecat. Însă cine ştie? Ţi-a vorbit vreodată despre astfel de lucruri? După incidentul de la Stânca Patimilor. Pur şi simplu, sunt curios.

— Da. Şi mi-a vorbit, de asemenea, foarte mult despre viaţa de după moarte.

Meral îşi ridicase mâinile să bată de două ori din palme după ospătar, dar şi le-a lăsat din nou pe genunchi.

— Da? a întrebat el. Serios?

— I se va face slujbă de înmormântare? Dacă da, aş vrea să vin.

— Nu, îl trimit acasă.

Wilson şi-a întors capul şi a privit tăcut câteva clipe către intrarea în biserică. Apoi a spus încet:

— Deja e acolo.

În ochii lui Meral s-a văzut un licăr.

— Trebuie să stabilim când ne vom continua discuţia, a spus el. Abia am început. Mai avem foarte multe de vorbit. Eşti de acord? Cooperezi?

Wilson şi-a încruntat sprâncenele. Părea îngrijorat.

— Trebuie neapărat să fie la secţia din Kishla?

— Nicidecum. Dar nici aici. Ai vreun loc în minte?

— Ce zici de apartamentul meu?

— E o posibilitate. Deşi... O să fii la hostel în seara asta?

— Da.

— Atunci de ce nu vii în camera mea după ce termini treaba? Oricând după şapte. Poţi?

Wilson avea un zâmbet încântat.

— E perfect.

Meral i-a întâlnit privirea.

„Din nou acea duplicitate. Oare ce înseamnă?”

Meral a bătut din palme după ospătar şi a cerut nota.

În timp ce aşteptau, poliţistul şi-a ridicat ceaşca de cafea şi a îndreptat-o către Wilson.

— Uite ce a făcut zaţul când am întors ceaşca invers. Unii oameni ghicesc norocul aşa. Văd imaginile pe care le formează dârele de cafea în interiorul ceştii. Priveşte! Uită-te şi spune-mi ce vezi!

În vreme ce Wilson a luat ceaşca şi şi-a plecat uşor capul ca să-i vadă cu atenţie laturile interioare albe, Meral s-a simţit dintr-odată transpus într-o altă lume, astfel că Wilson îi părea brusc imobil - ca un cadru de film mut cu toate sunetele lumii estompate -, ca şi cum din el răzbătea o energie nepământească, învăluindu-l pe Meral cu valuri de energie iniţial reci şi sfâşietoare, dar care îi dădeau apoi o senzaţie de cald şi de prospeţime. Se simţea ca nou.

— Ce vezi? l-a întrebat el într-un final pe Wilson, după ce şi-a revenit.

Acesta l-a privit şi a zâmbit.

— Veşti bune.

În acea zi, părintele Mancini, mereu vesel şi robust, stătea la prânz la masa lui Meral şi decojea o portocală, când poliţistul, care stătuse până atunci pasiv şi gânditor, a privit peste masă şi a întrebat:

— Oare ăsta poate fi un rând din Scripturi, părinte?

— Ce anume?

— „Doreau să îl omoare, însă el a trecut prin ei.”

Meral ajunsese să aibă încredere în părerea preotului de când acesta îi dăduse răspuns la o întrebare tulburătoare legată de credinţă:

— Crezi că Hristos a murit pentru păcatele noastre? - întrebase Meral.

— Ce întrebare e asta? răspunsese preotul. Bineînţeles.

— Şi totuşi, Hristos spune că Tatăl nostru vrea milă, nu sacrificiu.

— Înţeleg unde vrei să ajungi. La vechea problemă a Tatălui care seamănă cu un zeu aztec neîndurător care cere suferinţă şi sânge ca să îmblânzească simţul său delicat al dreptăţii. Asta e?

— Da, asta e, părinte. Cum poţi crede aşa ceva?

— Nu cred. Sau cel puţin nu în modul convenţional în care vede lumea acest lucru. Hristos a murit pentru păcatele noastre. Da, cred asta. Sincer. Însă acum o să-ţi pun o întrebare: Dacă Hristos ar fi murit la optzeci de ani de cancer sau de gripă şi ar fi înviat din morţi, crezi că am mai fi auzit de el? Nu. Moartea sa trebuia să fie dramatică şi publică şi de aceea cred că trebuia să moară pe cruce: pentru că aşa aveam să aflăm de înviere, fără de care credinţa noastră nu ar fi fost altceva decât tămâie şi fum.

— Da, e din Luca, a continuat imediat Mancini. Când Hristos a predicat în Nazaret, mulţimea s-a înfuriat atât de rău pentru ceva ce spusese el, încât se zice că l-au târât către o stâncă de unde voiau să-l arunce, însă, cumva, El a „trecut prin ei”, spune Luca.

Mancini a muşcat încă o felie de portocală.

Pe degetele lui durdulii s-au prelins picături de suc.

— Ce le-a zis de i-a înfuriat atât de rău, părinte?

— A spus că într-o perioadă în care acolo se aflau atât de mulţi leproşi, singurul om pe care Elizeu a ales să-l vindece nu era evreu. A fost Naaman.

— Cine?

— Naaman. Naaman sirianul.

Meral l-a privit total lipsit de expresie, în timp ce, pentru a doua oară în acea zi, s-a simţit învăluit de o senzaţie de ireal; lumea a părut brusc neclară şi fantomatică, o construcţie artificială în care se putea întâmpla orice, natura şi legile ei fiind la fel de statornice ca un moft.

— Arăţi ciudat, i-a spus preotul. S-a întâmplat ceva?

După întâlnirea cu Wilson din acea dimineaţă, Meral sunase la Kfar Shaul şi vorbise cu doctorul Waleed.

— Soldatul acela sirian care l-a ucis pe celălalt Hristos nebun de la Hadassah, zisese acesta. Ştiu că nu e cazul dumneavoastră, însă am auzit că vă interesează persoana, aşa că mă gândeam că poate aţi vrea să auziţi veştile bune.

— Veşti bune?

— Mă rog, şi bune, şi rele. Vestea rea e că va fi dat în judecată. Vestea bună e că este complet sănătos la cap. Nu se mai crede Hristos.

Raportul îl şocase pe Meral. La Hadassah nu exista nici o îndoială că soldatul, atunci când fusese internat, era nebun incurabil, diagnostic confirmat şi de personalul de la Kfar Shaul. Însă ceva se schimbase complet. „Ce era nou?” se întreba Meral.

Ştia doar un singur răspuns posibil: Wilson. Wilson şi vizitele sale.

Meral a sorbit o ultimă gură de cafea, a întors ceaşca invers, apoi a lăsat-o pe farfurie. S-a auzit un clinchet de porţelan în timp ce o întorcea cu grijă.

— Nu, nu, nimic, i-a răspuns el preotului. Ochii lui erau fixaţi pe ceaşcă. Mă gândesc.

— La cazul la care lucrezi?

— Mă gândeam la o coincidenţă foarte ciudată.

Mancini şi-a aplecat capul şi a muşcat din nou din felia suculentă de portocală.

— Nu există aşa ceva, a murmurat el.

— Sergent Meral!

Poliţistul şi-a îndreptat privirea către Patience.

— Telefonul! Foarte urgent!

Meral s-a ridicat în grabă şi a alergat către telefon, clătinând masa şi făcând ceaşca de cafea să se răstoarne pe o parte.

Nimic bun nu se întrevedea în zaţ.

Capitolul 23

Cu sprâncenele încruntate, Meral a intrat în grabă în biroul lui Mayo şi s-a dus direct la canapeaua pe care neurologul dormea întins pe spate, sub o cuvertură în carouri roşu cu alb, cu braţele deasupra ei. Poliţistul i-a privit chipul palid şi supt în vreme ce asculta respiraţia neregulată şi chinuită a lui Mayo.

A auzit o şoaptă din spate.

— Meral!

Meral s-a întors şi a văzut-o pe Samia. Stătea pe scaunul de la biroul lui Mayo. S-a ridicat şi şi-a dus un deget la buze, făcându-i semn să păstreze liniştea, apoi a arătat către coridorul unde, după câteva clipe, vorbeau şoptit unul cu celălalt.

— Deci ce s-a întâmplat? a întrebat-o Meral. Ce are?

— Nimeni nu ştie. Sigur, analizele de sânge nu sunt tocmai bune, însă nu există semne că ar avea ceva grav. Şi totuşi, e tot timpul foarte obosit şi spune că se simte tot mai slăbit pe zi ce trece. Şi doarme foarte mult. Dumnezeule, jur, e ca şi cum ar muri de inimă frântă. Oare ar trebui să-l trezesc? Meral, cineva trebuie să-l convingă că ar fi cazul să se afle într-un pat din saloanele mari de la secţia de neurologie. Eu îi tot spun, dar crezi că mă ascultă? Nu. E încăpăţânat. Dar poate pe tine o să te asculte. Vii şi la noapte?

— Nu, nu pot în noaptea asta. Am o întâlnire.

— Atunci mâine?

— Da, mâine. O să-mi fac timp. Ne vedem mâine. Meral a făcut un pas, după care s-a oprit şi s-a întors. Apropo, îţi mulţumesc foarte mult.

— Pentru ce?

— Pentru că mi-ai spus despre Wilson şi despre persoana aceea.

— Poftim? Ce persoană? Samia părea nedumerită, dar apoi şi-a amintit. Ah, da. Da, bărbatul acela care locuia cu el. Aşa e. Totuşi, nu ar trebui să îmi mulţumeşti *mie.*

— Nu?

— Nu, nu a fost ideea mea. A fost a lui Wilson.

În noaptea aceea, după cină, Wilson a venit în camera lui Meral.

— Tu ai sfătuit-o pe Samia să vină la mine, Wilson?

— Da.

— Şi de ce ai făcut asta?

— Voiam să te ajut.

— Atunci de ce n-ai venit tu personal la mine?

— Nu aşa merg lucrurile. Tu eşti cel care trebuia să vină la mine.

Meral a ridicat o sprânceană.

— Sunt pierdut, a spus el.

— Nu încă.

Meral a întâlnit ochii albaştri şi reci ai lui Wilson şi s-a simţit brusc străbătut de o umbră de panică, deoarece avea senzaţia că intrase într-un labirint de gânduri, cu tot felul de întorsături pe care nu le putea urmări - şi nici nu îşi putea da seama unde duceau. A abandonat imediat şirul întrebărilor şi s-a întors la principala lui preocupare.

— Nu contează asta acum, a spus el brusc. Te rog, concentrează-ţi gândurile asupra a ceea ce ţi-a spus sau ţi-a mărturisit în săptămânile de dinaintea morţii sale bărbatul identificat acum ca Dimiter, mai ales dacă are legătură cu prezenţa lui la Ierusalim.

Această schimbare de direcţie a dat roade, răspunsurile lui Wilson încetând a mai fi enigmatice. Părea nerăbdător să-i povestească lui Meral fiecare cuvânt, fiecare acţiune a bărbatului a cărui viaţă o salvase, astfel că aceste întâlniri de după cină au continuat timp de peste unsprezece nopţi, ochii lui Meral devenind tot mai mari de uimire după fiecare discuţie. La sfârşit, când scria raportul final, era sigur că acesta avea să zăpăcească tot atâtea minţi câte urma să lumineze.

A considerat că era cel mai bine să păstreze doar pentru el anumite lucruri.

În acea perioadă, duminicile lui Meral erau ocupate cu vizite lungi la Mayo, care acum era internat la secţia de neurologie, în ghearele unei boli fără nume - sau cu un nume pe care Meral nu voia să-l pronunţe. Cu fiecare zi era mai slab şi mai apatic. Samia încerca să stea cât mai mult timp cu el. Când avea liber, nu-l scăpa deloc din ochi - uneori dormea pe scaun în salonul lui, acoperită cu pătura roşu cu alb a lui Mayo. A început să remarce o chestie ciudată în felul de a fi al lui Meral: cu cât starea de sănătate a neurologului se înrăutăţea, cu atât Meral părea mai vioi şi mai plin de viaţă. „Oare când se va opri acest proces?” s-a întrebat ea, cu ochii plini de lacrimi, în

dimineaţa zilei de 17 mai. Pentru că în acea zi au înţeles cu toţii că obişnuitele vizite de duminică au luat sfârşit.

— Nu poate fi adevărat, a spus Meral stupefiat.

Uniforma lui albastră de iarnă fusese recent înlocuită cu aceea de vară, care arăta grotesc de nepotrivită acum, în timp ce el privea trupul prietenului său din copilărie. Samia îl sunase la secţie să-i spună că Mayo murea, iar el se grăbise să ajungă la patul acestuia, însă nu i-a mai rămas altceva de făcut decât să-l jelească.

Meral s-a întors către Samia. Stătea în picioare lângă el, cu o batistă udă de lacrimi strânsă în pumn şi lipită de bărbie.

— Ce s-a întâmplat? a întrebat-o el.

— Nimeni nu ştie. Pur şi simplu, a murit.

— Aşa, pur şi simplu?

— A încetat să mai respire. Atât. Da, chiar aşa.

Meral a privit, din nou, cu tristeţe spre Mayo.

— Ultimul meu prieten bun, a murmurat el.

— Nu. Nu e ultimul.

Meral s-a întors şi a întâlnit privirea Samiei.

— Mulţumesc, i-a spus el. Mulţumesc.

Apoi a tras un scaun lângă pat şi a rămas acolo într-o linişte îndureratăă, până când în creier a început să-i încolţească gândul că avusese loc o crimă: „Ştiu toate metodele prin care să provoci moartea cuiva fără să stârneşti bănuieli, metode care nu permit ca motivul real al morţii să apară la teste”.

Meral s-a uitat către Samia.

— Ce a făcut chiar înainte să se îmbolnăvească?

— Chestiile obişnuite.

— Nimic ieşit din comun?

— Nu. Nu, nu chiar. Sau poate că e totuşi ceva.

— Ce anume?

— M-a rugat să caut nişte chestii de spionaj pentru el.

— Chestii de *spionaj?*

— Da, chestii de spionaj. Cum se iau amprentele cu bandă.

— Pentru ce?

— Nu ştiu.

— A spus vreodată ceva care să justifice starea lui?

— Nu. Nu mie. Nu ştia.

— Dormea când a murit?

— Mai degrabă, moţăia. Apoi am văzut că i se mişcau

pleoapele şi l-am auzit spunând „Samia” cu o voce foarte slăbită. Abia distingeam ce spunea. I-am răspuns: „Da, sunt aici, Moses. Sunt aici”. Şi m-am aplecat... I s-au oprit cuvintele în gât şi pentru o clipă a făcut o pauză. Apoi a continuat: Şi m-am aplecat cu urechea lipită de gura lui, iar el a spus ceva, doar câteva cuvinte. Apoi a murit.

— Ai putut înţelege ce ţi-a spus?

Samia a dat din cap. Ochii ei erau plini de lacrimi.

— „Aşa că o să mănânc supa şi o să las tăieţeii.”

— Poftim?

— E proverbul de pe zidul de acolo.

Meral s-a uitat în direcţia degetului ei, către placa de pe perete, cu zicala lui Kishon inscripţionată pe ea.

— Apoi... apoi, a continuat asistenta tremurând, însă nu a reuşit decât să scoată un suspin şi a ieşit în grabă din salon.

Meral a ascultat urmele paşilor ei uşori, până când s-au pierdut în acea linişte în care se ascunsesem toate bătăile inimii lui Mayo. Preţ de o clipă, şi-a plecat capul, apoi a ieşit din încăpere. S-a întors pentru o ultimă privire de adio, mai puţin uimit de misterul unei morţi inexplicabile decât de faptul că mai putea vărsa lacrimi.

O bucată din „zid” se sfărâma.

Revenirea Samiei aproape că l-a mirat.

— Meral!

Poliţistul s-a întors.

— A spus şi altceva, a mărturisit Samia. La sfârşit.

— Ce anume? a întrebat Meral.

— A spus: „Preotul”.

Capitolul 24

INTERVIUL CU SERGENTUL-MAJOR PETER V. MERAL 17 MAI 1974, SEDIUL AGENŢIEI DE INFORMAŢII SECRETE ISRAELIENE

Operator interviu: Moshe Zui.

Î: De data asta suntem doar noi, sergent. Americanii par să-şi fi pierdut interesul.

R: Aha.

Î: S-a întâmplat ceva?

R: Cum adică?

Î: Pari preocupat, Meral. Te gândeşti intens la ceva.

R: Da, îmi cer scuze.

Î: Moses Mayo?

R: Da, Mayo.

Î: Ce se întâmplă acolo? Am auzit că ai anumite bănuieli.

R: O intuiţie. Momentan, doar asta e.

Î: Vrei să aştepţi un pic?

R: Nu. Să începem!

Î: Bine atunci. Aşa, am primit ultimul raport intermediar. Fascinant. Strada Remle. Accidentul. Toate astea. Omul acesta, Wilson, care a avut grijă de Temescu - adică Dimiter -, apoi l-a ajutat să se sinucidă. Apropo, o să îl arestezi?

R: Nu cred. Wilson e un naiv. Însă nu e prost. Departe de aşa ceva. *Foarte* departe. E un om simplu. Dar simplu în sensul bun, nu în cel rău.

Î: Stai să mă uit. [Se uită în dosar] E în Israel de şapte luni?

R: Wilson?

Î: Da.

R: Nu, s-au făcut opt.

Î: Bine, opt. Aşa, deci Temescu era, de fapt, Paul Dimiter. Bine. Însă întrebarea cea mare este ce făcea el aici. Sigur era vorba despre o misiune, iar faptul că americanii mint de sting înseamnă că acea misiune era foarte importantă. Deci Wilson este cheia. A avut grijă de el, a locuit cu el câteva săptămâni bune. Trebuie să ştie ceva, nu-i aşa? Ai avut... Câte? Cam zece întâlniri cu Wilson?

R: Cam aşa ceva.

Î: Să înţeleg că aceste întâlniri au dat roade? El chiar a fost de ajutor? Pentru depistarea misiunii lui Dimiter, bineînţeles.

R: Da, a fost.

Î: A fost? Minunat, Meral! Spune-mi!

R: E cam complicat.

Î: Complicat în ce sens?

R: N-au apărut fapte concrete care să răspundă la această întrebare. Şi foarte puţine care să răspundă la orice altă întrebare. Apoi, câteva dintre aşa-numitele fapte s-au dovedit nedemne de luat în seamă. Mă refer la ce i-a spus Dimiter lui Wilson. Cred că unele sunt minciuni sau consecinţe ale administrării de morfină. Înclin spre a doua variantă. Era pe moarte. La ce i-ar fi fost de folos minciunile? Mai degrabă i-ar fi dăunat, aş zice.

Î: Îmi dai un exemplu, ca să înţeleg ce spui?

R: Da, în regulă. Când Wilson l-a întrebat pe Dimiter câţi ani are, acesta i-a răspuns că nu ştia foarte sigur; că şi-a început viaţa ca un fetus avortat pe care o asistentă din spital l-a găsit în gunoi. I-a fost făcută o traheotomie şi a fost pus într-un incubator de unde a fost furat de către asistentă, care l-a luat acasă. Nu era căsătorită şi avea origine albaneză, spunea el, aşa că i-a dat numele ei şi l-a crescut până a murit.

Î: De ce crezi că nu e adevărat?

R: Furat din spital? Mi se pare de domeniul fantasticului.

Î: însă acea cicatrice de traheotomie chiar există.

R: Poţi inventa un noian de minciuni pornind de la ceva real.

Î: Eşti un om dur, Meral.

R: Încerc să nu fiu.

Î: Adevărat. Da, aşa e. Alte exemple de minciuni?

R: Faptul că i-a spus lui Wilson că soţia sa trăieşte.

Î: Da, am vorbit despre asta. Soţia care a murit. Soţia lui, Jean.

R: Nu acela e numele pe care i l-a spus lui Wilson.

Î: Da? Atunci ai, probabil, dreptate. Poate e de vină morfina.

R: Da, poate.

Î: În ceea ce priveşte misiunea lui Dimiter aici... Ce spuneai?

R: Pentru că nu avem dovezi concrete, m-am gândit că ar fi cel mai bine să urmez o cale mai generală către descoperirea posibilei sale misiuni aici.

Î: Ce cale?

R: Chiar dacă pare de necrezut, religia este răspunsul. Sau,

mai bine zis, interesul lui Dimiter pentru religie. Wilson spunea că era obsedat de religie. De ce suntem aici? Încotro ne îndreptăm?

Î: Da, exact asta mă întreb şi eu. Încotro ne îndreptăm?

R: Într-un fel, către misiunea lui Dimiter. Credinţa unui om îi modelează scopurile.

Î: Dar nu cumva ne învârtim în cerc, sergent? Cel mai mare asasin al lumii îl descoperă pe Dumnezeu?

R: Există precedente.

Î: De acord. Dar ţi se pare plauzibil?

R: Deloc. Însă adevărul şi raţiunea sunt două lucruri diferite. Acestui om i s-a întâmplat ceva care l-a schimbat radical.

Î: Ah, experienţa mistică!

R: Exact. Să continui?

Î: Poate vrei să faci totuşi o pauză.

R: O pauză?

Î: Ai din nou privirea aceea care trădează faptul că te gândeşti la Mayo. Hai, o să luăm o scurtă pauză!

R: Nu, nu contează. Mai bine mergem mai departe. Pot să continui?

Î: Te concentrezi?

R: Bineînţeles.

Î: Te rog, continuă!

R: Dimiter a fost bântuit toată viaţa, după cum mi-a spus Wilson, de Problema Răului. „Un mister care-ţi înjunghie inima”, îl numea el. Însă a ajuns la concluzia că exista un mister mult mai mare, pe care îl numea „misterul bunătăţii”.

Î: Nu mai înţeleg nimic.

R: Încerc să ajung undeva.

Î: Sper.

R: Ei bine, a spus că, dacă noi suntem reductibili la materie neînsufleţită, atunci de ce nu ne grăbim să ne ducem la îndeplinire propriile obiective egoiste? Şi totuşi, vedem oameni care îşi dau viaţa pentru cineva. Facem sacrificii de sine şi în viaţa de zi cu zi, chiar dacă nu suntem eroi. Sau cel puţin aşa credea el.

Î: Şi asta e? Asta crezi tu că stă în spatele acţiunilor sale?

R: Doar într-o anumită măsură. La asta s-a adăugat şi experienţa mistică.

Î: I-a povestit lui Wilson despre ea?

R: Până la un punct. I-a spus că i s-a întâmplat către sfârşitul misiunii din Albania. A doua. Simţea chiar dinainte că urma să se întâmple ceva, mi-a zis Wilson. O reticenţă de a ucide în cazurile în care acest lucru putea fi evitat, însă imediat ce i-a hirotonisit pe tinerii aceia... Ştii despre ce întâmplare vorbesc?

Î: Da, ştiu.

R: În acel moment a spus că a simţit în el o „forţă". Ceva „mai mare decât universul, însă mai mic decât un bob de mazăre". Acestea au fost cuvintele lui.

Î: Văd că te uiţi prin însemnări.

R: Da, mi-am notat totul după fiecare întâlnire cu Wilson.

Î: N-am vrut să te întrerup.

R: Atunci, Dimiter a vorbit despre o perioadă în care se afla într-o misiune în Somalia. Pământul era devastat de foamete, oamenii flămânzeau şi mureau cu zecile de mii. Într-o dimineaţă, a auzit cântec, voci multe, apoi i-a văzut pe nişte băştinaşi dintr-un trib sudanez, zeci de oameni, aşezaţi într-un cerc, bătând din palme şi legănându-se dintr-o parte în alta în timp ce cântau, cu trupurile scheletice. Mureau. Şi totuşi, zâmbeau, povestea el. Cântau, iar chipurile lor erau fericite. Pline de bucurie. Iar în ei, apoi şi în el, în Dimiter, se infiltra un anumit simţ al dreptăţii şi al preamăririi lucrurilor. Iar sentimentul acela, a spus el, nu reprezenta nici măcar o sutime din ceea ce simţise în Albania imediat după ce îi hirotonisise pe preoţii aceia.

Î: Ce, a auzit vocea lui Dumnezeu sau ceva de genul ăsta?

R: Nu. Nu, nu a afirmat niciodată aşa ceva. Wilson a zis că nu putea să-şi explice sau să descrie. Era ceva inefabil.

Î: Cred că acum înţeleg. În sfârşit. Ce vrei să spui. Unde ai vrut să ajungi. Că omul s-a schimbat în bine şi că indiferent ce făcea aici nu putea fi ceva rău. Asta e?

R: Exact. Da, asta am încercat să sugerez.

Î: Cine ştie? Poate că aşa şi e. Bell şi Sandalls ar fi foarte fericiţi. Dar să nu uităm de morfină şi de fabulaţii. Sau poate chiar minciuni. Ceea ce-mi aduce aminte de soţia lui Temescu. Adică a lui Dimiter. Wilson ţi-a spus că numele ei nu era Jean?

R: Da, aşa e.

Î: Şi ce nume ţi-a zis?

R: Moricani.

Î: Da? Soţia mea avea o prietenă pe care o chema aşa.

R: Sună româneşte. Mă înşel?

Î: E nume albanez. Deci ai terminat cu Wilson?

R: Nu încă. El susţine că ştie *exact* care a fost misiunea lui Dimiter aici şi a promis că o să-mi spună.

Î: Fantastic, Meral! Când?

R: Când sunt pregătit, aşa mi-a zis.

Î: Cum adică?

R: Dumnezeu ştie.

Î: N-ar trebui să-l păzim?

R: Adică să-l protejăm?

Î: Da.

R: Nu cred că e necesar.

Î: De ce?

R: Pur şi simplu, asta simt.

Î: Bine atunci. Am terminat. Foarte bine. Văd din nou privirea aia ce are legătură cu moartea lui Mayo. Trebuie să treci peste asta, Meral.

R: Asta şi vreau.

Imediat după ce a plecat de la Zui, Meral s-a suit la volanul maşinii de poliţie şi a pornit pe şoseaua French Hill din cartierul Sheikh Garrah, apoi pe dealul abrupt aflat ceva mai încolo, până a ajuns în zona cubului de şase etaje de culoare cafenie, sediul central al Poliţiei Naţionale. Odată trecut de gardul electric şi de ghereta gardianului, a parcat şi a intrat pe uşa rotitoare de oţel într-un hol răcoros şi liniştit, cu podele de marmură strălucitoare şi cu un ghişeu de recepţie la care stăteau mai mulţi bărbaţi în uniformă. Chiar lângă ei era o vitrină cu bombe şi o expoziţie legată de prevenirea furturilor.

Pe muntele Elgon din Africa de Est există un trib care crede că oamenii au două suflete şi că unul dintre ele există pentru că îl visează celălalt. Într-un vis din noaptea precedentă, Meral a crezut că l-a întâlnit pe cel care îl visa. În picioare, în încăperea în care fusese înmormântat Hristos, dublura lui Meral îl privea în ochi şi în acelaşi timp arăta către nepotul lui Mayo, Shlomo, care se încrunta în timp ce lovea încet cu degetele zidul de piatră al incintei, cu urechea lipită de el, ascultând atent, până când a văzut înflorind din locul în care bătea un trandafir albastru desăvârşit. Shlomo l-a smuls din perete cu un strigăt

triumfător. Apoi, un sunet strident a umplut încăperea, în timp ce porţiuni mari din zid alunecau şi scoteau la iveală o încăpere secretă strâmtă, din care Moses Mayo îl privea pe Meral. Înfăşurat în haine de înmormântare albe, Mayo purta o pălărie pleoştită şi un pardesiu cu centură care semăna cu cel pe care îl avea Humphrey Bogart în filmul *Casablanca.* Sufla încet fumul de ţigară şi rostea tărăgănat: „Ştiu toate metodele prin care să provoci moartea cuiva fără să stârneşti bănuieli. Acum ştii de ce nu mi-am făcut planuri pe o perioadă prea îndelungată.” Apoi, ridicând un braţ şi arătând spre Shlomo, Mayo a rostit criptic: „Urmăreşte gazela!”

În acel punct, visul se încheiase.

— Domnule, pe cine căutaţi?

— Inspectorul Shlomo Uris.

— Etajul şase, camera douăzeci şi doi. Urcaţi!

Din scaunul de la biroul său, nepotul lui Mayo îşi privea vizitatorul. Fără cravată, cu gulerul de la cămaşă deschis, purta bretele late şi foarte roşii peste o cămaşă albastru-deschis cu mâneci scurte. Când a intrat Meral, stătea cu picioarele pe birou şi arunca formulare de rapoarte de crimă făcute ghemotoc într-un coş de metal verde pentru hârtie, aşezat pe un dulap din colţ.

— Hei, salut, Meral! Încă trei lovituri şi am terminat. Haide, ia un loc!

Meral s-a aşezat pe un scaun lângă birou şi a privit în jur. Se observa într-o oarecare măsură influenţa lui Mayo: un perete al biroului era acoperit complet de afişe, majoritatea de la concerte rock din toată lumea, aşezate în jurul unuia uriaş, care provenea din centrul unei cărţi de benzi desenate cu Căpitanul Marvel[29].

— Deci...

Meral a privit din nou către Uris. Terminase de aruncat ghemotoacele de hârtie, iar acum îşi coborâse picioarele pe podea şi se aplecase înainte cu mâinile unite pe masă, încercând să pară trist şi serios. Pe peretele din spatele biroului se afla o hartă panoramică alb-negru a subdistrictului Ierusalim.

— Condoleanţe, a spus Meral.

— Condoleanţe *ţie.* Erai foarte apropiat de el. Eraţi ca fraţii.

Privirea lui Meral s-a oprit asupra unui simbol de lângă

[29] Supererou din desenele animate cu Omul-Păianjen (n.red.)

telefonul de pe biroul lui Uris. Reprezenta o gazelă care sărea.

— Da, ca fraţii, a răspuns încet Meral.

— Cu ce te pot ajuta?

Meral şi-a ridicat ochii din nou către Uris.

— Găseşte persoana care ţi-a ucis unchiul!

Capitolul 25

O brumă de ploaie cădea din cerul capricios pe praful pervazurilor îngălbenite, care dădeau într-o stradă din Brooklyn, New York. Un şir de camioane hodorogeau peste capacele de la gurile de canal, cu sunete puternice şi zăngănite, pe care femeia în vârstă în capot roz-deschis şi papuci maro de lână abia le auzea. A luat o fotografie de pe măsuţa rotundă din mica ei sufragerie, unde stătea cu o prietenă, o femeie mai tânără cu câţiva ani, ale cărei haine, o rochie albastră înflorată şi un pulover, păreau uzate şi aveau mirosul specific unui magazin cu obiecte la mâna a doua.

— Băieţelul meu, a murmurat femeia mai în vârstă cu jale.

În fotografie era un tânăr înalt şi bronzat, cu părul blond, îmbrăcat în haine de preot franciscan.

— Bine, a murmurat prietena.

Ţinea un stilou deasupra unei foi de hârtie ieftine.

Femeia mai în vârstă a lăsat fotografia jos.

— Aşa, întâi spune-le că am făcut ce au cerut şi că încă n-am primit nici un semn. Sunt nebuni. Nu scrie şi asta. Doar că…Aşteaptă!

Femeia mai în vârstă şi-a dus mâna la ureche şi a spus:

— Poftim?

Cea care compunea scrisoarea a ridicat vocea, repetând:

— Aşteaptă!

— Ah, „aşteaptă”. Bine.

Scârţâitul scos de stilou pe hârtie a continuat. Apoi s-a oprit.

— Aşa, acum?

— Poftim?

— Da. Ce urmează?

— Mai spune doar că e a treia oară când le scriu despre asta.

— Poate ar trebui să-i sun, Mary. Vrei să-i sun?

— Ah, ai putea?

— Aş face orice pentru tine. Şi pentru Dennis. În acel moment, în Ierusalim, un aparat telex din camera de comunicaţii de la secţia de poliţie din Kishla scotea cu încetineală o fotografie, în timp ce Meral stătea şi o aştepta, plictisit şi nerăbdător, cu gândurile învălmăşite. Când, în sfârşit, fotografia a ajuns, s-a lăsat tăcerea.

Meral a ridicat-o.
Şi, dintr-odată, plictiseala a dispărut.

Capitolul 26

Cu mâinile în buzunarele pantalonilor, Shlomo Uris se plimba neliniştit prin birou, aşteptând să primească un telefon. S-a oprit o clipă la o masă lungă şi îngustă de sub fereastra din spatele biroului său, unde erau înrămate şi înşirate fotografii de familie. A ridicat una. Apărea el pe când era mic, în braţele unchiului său Moses. Când telefonul a început să sune, a pus fotografia la loc, s-a întors la birou şi a ridicat receptorul.

— Alo, Uris. Da? Da, fă-mi legătura, te rog.

În timp ce aştepta, Uris a privit o scrisoare de pe birou. Adresată iniţial ambasadorului american din Tel Aviv, venise de la o femeie din Brooklyn, New York, trecuse prin diverse filtre, apoi se oprise la el. Reascultase convorbirile telefonice avute cu Mayo pe parcursul ultimelor trei zile înainte ca acesta să se îmbolnăvească - până în ziua în care se văitase prima dată de durere de stomac. Tema uneia dintre acele discuţii era ciudată, având legătură cu o scrisoare din New York.

— Alo, da? Mă puteţi auzi clar? Bine. Mă numesc Shlomo Uris. Sunt inspector de poliţie în oraşul Ierusalim. Ierusalim. Exact. Da, salutări şi dumneavoastră. Vă sun în legătură cu unul dintre cetăţenii dumneavoastră de aici. E destul de urgent. Am nevoie să-mi trimiteţi o fotografie cu el. Nu, nu, nu! Nu, nu oricine. O anumită persoană. Cred că aţi fost întrebat de el de către mama lui. Poftim? Nu, nu am primit nici un număr de telefon. Mama este pe jumătate surdă şi... Uris a ascultat o clipă, apoi a dat din cap. Da, el e, a confirmat el. Dennis Mooney.

Capitolul 27

Aşezată la măsuţa rotundă din bucătăria ei, Samia a notat cu atenţie ceva în jurnalul său. A scris: „Ce este dragostea, de fapt?” cu cerneală albastră şi cu un scris mic, însă rotund şi graţios. Obosită şi ursuză, îmbrăcată încă în uniforma de asistentă, din care îi lipsea doar boneta albă, ţinea pe umeri pătura în carouri a lui Mayo. Era seară şi răcoare şi sistemul de încălzire centrală al clădirii nu funcţiona. A ridicat privirea când a auzit o bătaie uşoară la uşă. Nici soneria de la intrare nu mergea.

— Cine e? Cine e acolo? a strigat ea.

— Sunt eu, Meral.

Ochii Samiei s-au mărit o secundă.

S-a ridicat, a închis jurnalul şi l-a băgat într-un sertar.

— Bine! a răspuns ea. Vin imediat!

Asistenta a făcut în grabă ordine în sufragerie, apoi s-a dus rapid la uşă, a privit prin vizor, a descuiat trei yale şi i-a deschis uşa lui Meral. Îmbrăcat în uniformă, cu chipul lipsit de orice emoţie, ţinea în mână o servietă de piele.

— Salut, Meral, a spus ea.

— Hei, salut, Samia. Scuze de deranj. Te superi dacă intru o clipă?

— Glumeşti? a izbucnit ea. Apoi s-a stăpânit. Adică da, sigur, intră, a continuat ea. De ce nu?

Meral a intrat, iar Samia a închis uşa, retezând zgomotul făcut de râsul a doi copii care alergau şi se jucau pe coridor la un etaj superior, paşii lor bătând un ritm vesel şi imprevizibil.

— Vino în bucătărie, l-a îndemnat asistenta, conducându-l pe Meral acolo cu un semn lejer al mâinii. E mai cald datorită aragazului şi cuptorului. Toate ochiurile sunt aprinse. Nu merge încălzirea. Proprietar ciudat. Probabil face asta intenţionat. Pariez că lucrează pentru evreii de deasupra. Hai, ia un loc! Vino, stai jos aici lângă cuptor.

— Mulţumesc.

Poliţistul s-a aşezat şi şi-a lăsat servieta pe podea lângă el, privind în continuare spre sufragerie. Trei dintre pereţi erau roz, iar al patrulea era pictat în întregime cu flori albastre.

— Ai un apartament drăguţ, a spus el.

— E foarte posomorât, dar încerc să-l înveselesc.

— Îmi place peretele cu flori.

— Da, e preferatul meu, a răspuns ea. Stânjenei albaştri. Nu pot să cred că ai venit. Vrei cafea? Pot să fac foarte repede.

— Ah, nu, te rog! Te rog, Samia, nu te deranja.

— Nu e nici un deranj.

Samia s-a ridicat şi a scos dintr-un dulap tot ce îi trebuia pentru cafea.

— O vrei cu apă de trandafiri?

— Da, te rog, dacă se poate.

— Ce s-a întâmplat? Ai un caz în apropiere? Ce e?

— Ce e aia la fereastra ta, Samia?

— Cum adică?

— Fereastra ta, a repetat el. Acolo!

A arătat către un tors în mărime naturală aşezat pe pervazul unei ferestre de la sufragerie: un vampir cu colţi lungi, care rânjea, ţinând în mâna ridicată un pumnal de jumătate de metru.

Samia s-a uitat în acea direcţie, apoi din nou către aragaz.

— Ah, de *asta* eşti aici? S-a plâns cineva?

— Nu. Nu s-a plâns nimeni. Dar pentru ce îl ţii?

— Pentru apărare. Oamenii îl văd şi au impresia că în apartamentul ăsta locuieşte un nebun - şi nu vor să aibă de-a face cu vreunul. Nebunia îi sperie.

— Pe cine sperie?

— Ştii tu, pe hoţi. Pe toată lumea. Pe ei. Noaptea vampirul este luminat, Meral. Arată foarte sinistru.

Meral i-a privit impasibil spatele, în timp ce ea punea cafeaua măcinată fin într-un ibric mic şi strălucitor de alamă, cu mâner lung.

— Ştiu că nu e jurisdicţia mea, Samia, a zis el, însă, din câte am auzit, zona asta e cea mai sigură din tot Ierusalimul, cu foarte puţine spargeri şi furturi raportate.

— Aici e problema. Lucrurile nu mai stau chiar aşa.

Meral nu ştia ce să răspundă.

Asistenta a pus ibricul de cafea pe un ochi de aragaz şi s-a aşezat la masă în faţa lui.

— O să îmi pui mai multe întrebări despre Wilson, nu-i aşa?

— Nu, nu de asta am venit.

— Adică, pur şi simplu, ai trecut pe aici?

— Da, poţi spune şi aşa.

— Eşti bolnav, nu te simţi bine? Acesta e apartamentul 2B.

Numele meu e Samia.

— Ţi-am adus un cadou.

— Glumeşti!

— Nu, nu glumesc.

— Ce e?

— După cafea, i-a răspuns Meral.

— Surpriză? O citaţie?

— Nu e o citaţie.

— Ceva bun sau ceva rău?

— Niciodată nu ţi-aş aduce ceva rău.

— Nu, n-ai face asta.

Îl privea blând, cu capul lăsat uşor într-o parte.

— Pari cumva diferit, Meral.

— Diferit? în ce sens?

— Nu ştiu.

— Iar tu pari un pic tristă, a remarcat el.

— Da?

— Da, puţin. Doar puţin. E din cauza lui Mayo?

Asistenta a dat din umeri, plecându-şi capul în timp ce s-a lăsat în faţă şi s-a sprijinit în braţele îndoite.

— Da, puţin, probabil.

— Şi eu.

— Mă simt singură de când nu mai e el.

— Nu ai alţi prieteni apropiaţi?

— Nu ca el.

— Şi părinţii tăi? Mai trăiesc? Ai fraţi?

Samia a dat din cap.

— Nu, nici unul. Şi-a ridicat privirea, apoi şi-a întors capul să verifice cafeaua. La fel ca tine, a încheiat ea apăsat.

Meral o privea tăcut.

Samia s-a întors către el.

— E aproape gata, a spus ea. Acum hai, Meral! Spune-mi! Care e cadoul? Ce mi-ai adus? Şi de ce? Despre ce e vorba? Ce se întâmplă?

— După cafea, a răspuns el hotărât.

— Ah, îţi place să mă tachinezi!

Curând, cafeaua era turnată în ceşti, iar ei vorbeau vrute şi nevrute.

— Ce oraş dificil, Ierusalimul ăsta, a spus Samia la un moment dat. Nu găseşti nicăieri un restaurant mexican. Evreii

cred că mexicanii sunt, de fapt, arabi care numesc *arak*[30]-ul tequila.

— Asta n-are logică, Samia. Sincer. În tot Ierusalimul sunt restaurante arăbeşti.

— Da, sigur, dacă le-ar închide ar fi mult prea evident.

— Sincer.

— Da, aşa e. Aşa că se răzbună pe mexicani.

Asistenta şi-a terminat cafeaua şi a lăsat ceaşca jos.

— Meral, cafeaua s-a terminat. Ce mi-ai adus?

Meral s-a întins către servietă şi a scos din ea două obiecte. Le-a pus pe masă şi a spus:

— Astea. Am reuşit să le păstrez pentru tine. Dar am vrut să bei ceva cald înainte.

Cu ochii înecaţi de tristeţe şi de amintiri plăcute, Samia a privit afişul publicitar al orăşelului Carmel din California, care fusese cândva lipit pe peretele din biroul lui Mayo. L-a luat cu delicateţe.

— Mulţumesc, Meral. O să am grijă de el. Chiar o să am. Mare grijă. Era visul lui, ştii. Sau poate nu ştii. Visa să se întoarcă să trăiască acolo. Acolo locuia o persoană pe care o iubea.

— În Carmel?

— Da, în Carmel. Mi-a spus că ar fi fericit dacă ar vedea-o din întâmplare din când în când, pe stradă sau într-un supermarket, şi să-i poată zâmbi şi s-o salute. Poate chiar să-i întâlnească fiul.

— Despre cine e vorba? Ai idee?

— Nu-i ştiu numele. O vedetă de cinema. Obişnuia să vorbească mult despre ea spre sfârşit, când era bolnav. A pus calendarul lângă celălalt cadou, fotografia cu cei doi băieţi, Mayo şi Meral. Şi asta, a spus ea ridicând-o. Mulţumesc, Meral. Eşti o piersică. Sau o curmală[31]. Parapraxie[32].

— Cum adică?

---

[30] Băutură alcoolică arăbească pe bază de anason (n.red.)

[31] În engleză, în original, *date,* care înseamnă „curmală", dar poate fi şi „întâlnire" sau „persoana cu care ai o întâlnire romantică" (n.red.)

[32] *Freudian slip* - eroare în vorbire interpretată ca rezultat al interferării unor dorinţe inconştiente (adesea de natură sexuală) (n.red.)

Samia a lăsat jos fotografia şi a răspuns:

— Nimic. Mai vrei cafea?

— Nu, nu, mulţumesc. Meral s-a uitat la ceas şi s-a ridicat de la masă. Nu, chiar trebuie să plec. Ah, nu, aşteaptă, a spus el, aşezându-se din nou. Mai e ceva.

A dus mâna la servietă şi a scos ceva din ea.

— Placheta despre supă şi tăieţei?

— Nu, Samia, nu e ceva ce i-a aparţinut lui Mayo. E altceva. Nu foarte important, de altfel, însă, dacă tot sunt aici...

Meral a pus obiectul pe masă. Era o fotografie trimisă prin telex, prim-planul unui bărbat în uniformă militară. Mayo a ridicat-o către asistentă.

— Am primit asta azi, a spus el. E puţin probabil, însă e cumva posibil ca acest om să fi fost cel care a locuit o vreme cu bunul nostru prieten Wilson?

— Dumnezeule!

— El e?

— Da. Cred că da.

— Eşti sigură?

— Destul de sigură. Dă-mi să văd!

Samia a luat fotografia din mâna lui Meral şi a analizat-o cu atenţie.

— Da, sunt sigură, a spus ea în cele din urmă. El e.

Samia a lăsat fotografia din mână, apoi a privit în sus către Meral.

Poliţistul părea îngrijorat.

— E ceva foarte important? a întrebat ea. Cine e?

— Cineva pierdut care a fost găsit.

Cu braţele încrucişate pe piept, asistenta l-a privit pe Meral în vreme ce băga fotografia din nou în servietă. Apoi bărbatul şi-a pus bereta pe cap şi şi-a potrivit-o.

— Deci asta e? a întrebat ea. Te întorci la lucru?

— Nu am ce să fac.

Poliţistul a rămas nemişcat preţ de câteva clipe, cu privirea fixată asupra mesei. Singurul zgomot care se auzea era sâsâitul flăcărilor albastre ale aragazului.

— Aşa deci, a spus el în sfârşit.

— Aşa deci?

Meral a privit-o ca şi cum ar fi făcut o descoperire plăcută.

— Nu mi-am dat seama niciodată că părul tău e atât de

lung şi de ondulat.

— Da, voi, bărbaţii, aveţi acele berete negre şi frumoase, în timp ce noi trebuie să purtăm bonetele astea imense, albe şi urâte. De ce au nevoie arabii de o stea a lui David mare pe bonetă? De ce nu un falafel sau o *kibbe*[33]*?* Toată albeaţa aia poate fi confundată cu iaurtul.

Meral a privit-o o clipă cu drag.

Apoi s-a ridicat brusc.

— Chiar trebuie să plec, a spus el. Am o mulţime de lucruri de făcut.

Cu ambele mâini pe masă, Samia s-a ridicat în picioare.

— Şi eu. Şi eu am o groază de lucruri de rezolvat. Totuşi, îmi pare bine că ai venit.

— Nici o problemă.

— În regulă.

În timp ce intrau în sufragerie şi se îndreptau către uşă, Meral s-a oprit lângă peretele pictat cu stânjenei albaştri.

— Foarte frumos, a spus el. Probabil te-a costat o avere.

— Da, aşa ar fi, în mod normal. Însă i-am făcut eu.

Meral a rămas surprins.

— Pictezi? N-ai pomenit niciodată despre asta.

— Nu. Când ai un astfel de talent, trebuie să rămâi în umbră. Prea multă invidie.

Din nou, în ochii lui Meral a apărut o licărire de afecţiune. Apoi, s-a întors brusc şi, cu Samia în spatele lui, s-a îndreptat spre uşă, a ieşit pe coridor şi s-a uitat din nou la ea. Privirea îngrijorată revenise.

— Mulţumesc pentru cafea, a spus el.

— Ah, pentru numele lui Dumnezeu, de ce nu poţi să zâmbeşti? a izbucnit Samia. Crezi că un zâmbet te-ar omorî, Meral? Asta crezi? Că o să mori dacă zâmbeşti măcar o dată?

Meral a lăsat ochii în pământ.

— Mulţumesc de ajutor, a spus el.

Apoi s-a întors şi s-a îndepărtat.

— Poţi trece oricând, a strigat Samia în urma lui. Poate săptămâna viitoare?

— Sunt foarte ocupat, Samia. Dar mulţumesc.

— Atunci săptămâna cealaltă. Adu poze cu paraşutiştii

[33] Un soi de chiftea arăbească făcută din bulgur (sau orez) şi carne tocată (n.red.)

maghiari!

Asistenta l-a privit în timp ce cobora scările care îl duceau în stradă şi a închis uşa încet şi fără zgomot abia când poliţistul a dispărut complet din raza ei vizuală. O clipă, a rămas gânditoare, privind podeaua şi dând din cap; apoi, ridicându-şi ochii, s-a întors rapid în bucătărie, s-a aşezat la masă, a deschis sertarul şi a scos jurnalul.

— „Îmi pare bine că ai venit.” „Nici o problemă”, a repetat ea cu voce tare, cu o figură şi cu un ton ironice. Nici o problemă? a izbucnit ea. Nici o *problemă?*

Şi-a lăsat fruntea într-o mână, apoi şi-a ridicat privirea, a respirat adânc şi a luat stiloul. „Tocmai a trecut pe aici, iar inima mea a început dintr-odată sa tremure şi să danseze”, a continuat ea de unde rămăsese. „Părea cumva diferit. Însă nu prea pot să explic. Era ceva. Însă la sfârşit mi-am dat seama că scurta lui vizită era, de fapt, în interes de serviciu, ca de obicei. Ceva sinistru, tot ca de obicei. Sunt foarte fericită că sunt doar o ciudată, nu o poliţistă. Oricum, cred că renunţ. Da, mă întorc la discurile cu Frank Sinatra şi la un pahar de scotch, în fiecare noapte, pentru Samia cea romantică. Sau poate, la fel ca visul lui Mayo despre Carmel, o să fiu fericită cu o privire sau o cu conversaţie din când în când, ori poate chiar cu un zâmbet şi cu un salut cu mâna.

Samia a recitit, apoi a zâmbit.

Jos în stradă, sub apartamentul Samiei, Meral a rămas nemişcat o vreme în maşina sa de poliţie, privind consternat fotografia pe care o ţinea în mână, aceea a ofiţerului militar albanez raportat ca dispărut din contingentul său ONU din înălţimile Golan: cel pe care Samia tocmai îl identificase ca fiind bărbatul care locuise cu Wilson. Se potrivea cu toate descrierile anterioare ale lui Temescu, dar, spre deosebire de imaginea neclară de pe permisul său de conducere, această fotografie clară înfăţişa un bărbat cu trăsături proeminente şi aspre şi cu o cicatrice care îi traversa buzele.

Numele său era colonelul Jeton Agim Vlora.

Capitolul 28

Wilson s-a îndreptat încet către un scaun de lângă fereastra micului său apartament din Jerusalem Hills. Căuta puţină lumină. Cu capul plecat şi cu o expresie imposibil de descifrat, s-a lăsat pe scaun şi, o perioadă lungă de timp, a privit fix plicul unei scrisori pe care cu câteva minute înainte o găsise în cutia sa poştală: „Michael Wilson, Rue Melee nr. 17, Jerusalem Hills, Israel 90835”. A îndoit uşor plicul, iar razele soarelui au căzut pe timbrul cu cerneala aproape ştearsă. Era o scrisoare locală. A îndreptat-o din nou şi a continuat să privească scrisul de mână elegant şi dureros de familiar. Într-un final a deschis plicul, a scos scrisoarea din el şi a citit-o. Apoi a lăsat-o în jos încet şi a rămas pentru o vreme nemişcat, uitându-se prin geamul îngălbenit de raze al ferestrei, în timp ce soarele şi umbra după-amiezii împestriţau clădirea cu urme melancolice şi lipsite de strălucire, ca un caleidoscop spart cu doar două culori. S-a ridicat şi a mers să se aşeze la o măsuţă pătrată de scris, unde a deschis un sertar, a scos un stilou şi hârtie şi a început să redacteze o scrisoare care urma să fie adăugată în final la teancul legat cu panglică roşie al celorlalte pe care nu avea să le trimită niciodată.

„Dragă Jean”, a început el.

Apoi şi-a lăsat privirea în pământ, plângând.

Capitolul 29

Meral a intrat în camera lui, şi-a scos sacoul, l-a agăţat în cuier, apoi s-a aşezat pe marginea patului. Acea zi fusese mai lungă şi mai obositoare decât de obicei. Îl căutase în zadar pe Wilson în apartamentul lui şi la Hadassah, apoi, mai târziu, seara, la Casa Nova, unde Wilson nu apăruse, deşi era aşteptat să repare ceva pe acolo. Deznădăjduit, Meral şi-a plecat capul, apoi şi-a ridicat privirea către fotografiile de pe biroul său. Trebuia să cumpere încă o ramă.

Puţin mai târziu, în timp ce se pregătea să meargă la culcare, Meral s-a gândit că ar putea fi o idee bună să citească ceva înainte, ca să-şi domolească gândurile neliniştite, însă, când a deschis sertarul noptierei, unde îşi ţinea cărţile, a găsit deasupra teancului ceva ce nu-şi amintea să mai fi văzut. De unde apăruse? L-a ridicat şi s-a aşezat din nou pe marginea patului, în timp ce în cameră începuseră acordurile în surdină ale concertului de vioară al unei călugăriţe care cânta pe coridor. Meral şi-a privit uimit descoperirea. Era un teanc de scrisori netrimise, scrise de mână, legate laolaltă cu o panglică roşie.

Toate începeau cu cuvintele „Dragă Jean”.

Capitolul 30

Se mişca încet şi fără să scoată un sunet pe aleile boltite şi umbrite încadrate de porticuri arcuite şi de stâlpi masivi, până când, în sfârşit, s-a oprit la intrarea într-o sală imensă, pe care scrisoarea o menţionase ca loc de întâlnire. Era în Grajdurile lui Solomon, o sală uriaşă din piatră, ca o cavernă, săpată direct sub Muntele Templului. Liniştea aşteptării, aproape la fel de adâncă precum cea a lui Dumnezeu, era întreruptă doar de gânguritul unui porumbel aflat într-unul dintre intrândurile de la nivelul străzilor de afară, care străluceau cu promisiunea soarelui de dimineaţă ce cădea pe podeaua întunecată. A făcut un pas într-o parte, ca să rămână cu spatele la perete. A aşteptat. A ascultat. Apoi a auzit pasul moale pe care îl aştepta, pe care îl cunoştea atât de bine. A văzut-o îndreptându-se spre el din spatele unui stâlp, până când a ajuns în lumina unei raze de soare; s-a oprit şi a rămas tăcută, privindu-l cu ochi pătrunzători, cu un chip distrus de droguri, care, la fel ca lumea, nu mai era decât o amintire îndepărtată a frumuseţii trecute.

— Bună, Paul, a spus ea sec.

— Bună, Jean.

Privirea lui Paul Dimiter s-a îndreptat rapid către stânga, de unde Stephen Riley a ieşit din spatele altui stâlp. Îmbrăcat încă în veşmântul preoţesc al lui Dennis Mooney, ţinea într-o mână un pistol lung cu amortizor.

— Bună dimineaţa, vechi prieten şi mentor.

— Bună dimineaţa şi ţie. Arăţi foarte diferit.

— Operaţii estetice. Ştii procedura.

— Ah, bună treabă, Steve.

— Să te ia naiba! Nu mişca! Nu mişca nici măcar un centimetru!

— Nu mă mişc.

— Nici măcar un *centimetru!* Şi ridică mâinile. Aşa, foarte bine. Şi ţine-le aşa. Nu pot să cred că nu ţi-ai dat seama şi că eşti, într-adevăr, aici. O să pice o plasă din tavan peste mine, Paul, sau stau fix pe o trapă secretă? Hai, spune-mi! Care e schema?

— Nu e nici o schemă.

— Nu pot să cred. Şi ai venit aici neînarmat! s-a minunat Riley.

— Nu, sunt înarmat, a răspuns Dimiter încet.

— Nu văd arma.

— Ştiu, nu poţi. Dar e aici.

— Ah, încep să cred că e posibil ca toate acele zvonuri să fie adevărate, *mi amigo!* Poate chiar îţi lipsesc vreo câteva doage... Ah, la dracu'! Păcat că trebuie să se întâmple asta. Adică, nebun sau sănătos, tot o să-ţi ducem lipsa.

— O să mă omori?

— Acum m-ai *convins* că eşti dement! *Bineînţeles* că o să te omor! a mârâit Riley. Jean, dă-te la o parte! Îmi stai în drum.

— Da, bine, a răspuns ea, repetând slab „la o parte".

În schimb, a făcut un pas către Dimiter, cu mâna ridicată întinsă către el, suspinând.

— Ah, Paul, îmi pare tare rău, a spus ea. Vocea îi tremura. Îmi...

— Taci din gură, Jean! i-a poruncit Riley aspru, cu ochii încă aţintiţi asupra lui Dimiter. Aşa, Paul, a început el. Deci ai venit după noi. Cum ai aflat că suntem aici?

— Nu am venit după voi, Stephen.

— Minciuni!

— Nu, e adevărat. Până să ajung aici, am crezut că sunteţi morţi.

— Până să ajungi aici?

— Da, te-am recunoscut.

— Cum?

— După mers.

— După....?

— Steve...!

— Jean, taci! i-a cerut Riley furios, fără să-şi ia ochii de la Dimiter. Asta e prea de tot! Şi vrei să cred că prezenţa ta aici este o simplă coincidenţă?

— Nu există aşa ceva, a răspuns Dimiter încet.

— Deci recunoşti! *Chiar* ai venit după noi!

— Nu. Vânam pe altcineva. Ăsta e adevărul. Nu pe voi. O să mă omori indiferent ce aş spune, aşa că de ce aş minţi?

— Pentru că...

— Vezi? Totul pentru *nimic*, Steve! Totul pentru *nimic!* a strigat Jean Dimiter către Riley. De fapt, nu pe noi ne urmărea!

— Nu-l cred, i-a răspuns Riley. Acum, dă-te la o parte, Jean! *Mişcă!*

— Te iert, Jean, i-a spus Dimiter. Ţine minte asta. Să nu uiţi

niciodată. Te iert.

— Îmi pare rău, Paul, i-a spus Riley, cu arma îndreptată spre el. Ne-am distrat foarte bine cândva. Vorbesc serios. Foarte bine. Aşa, acum, Jeannie, iubire. Mişcă, te rog! Mişcă! Pleacă acum!

— E în regulă, Stephen, i-a spus Dimiter. O s-o fac. O să ies la lumină. Hai, Stephen! Acum poţi să mă nimereşti.

Iar când Dimiter s-a dat la o parte, cu o privire plină de iubire întipărită pe chip, Jean Dimiter a izbucnit în lacrimi şi a început să alerge către soţul ei cu braţele întinse pentru a-l îmbrăţişa, moment în care un glonţ i-a explodat creierul cu o flacără albă.

— Iisuse Hristoase! a spus Riley şocat.

Dimiter a privit în jos către trupul sfârtecat al soţiei sale. Apoi din nou către Riley.

— Şi te iert şi pe tine.

— Despre ce dracu’ vorbeşti, psihopatule?

Următoarele două gloanţe şi-au atins ţinta.

Dimiter a căzut lângă trupul soţiei sale, astfel că, în momentul când au fost descoperiţi în ziua următoare, păreau doi iubiţi întinşi pe o parte ca să doarmă, o impresie care nu era chiar departe de adevăr.

Nu existase despărţire.

PARTEA A TREIA
RAPORT FINAL
7 IUNIE 1974

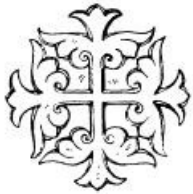

Capitolul 31

INTERVIURILE ŞI DEPOZIŢIILE FINALE PRIVIND CHESTIUNILE LEGATE DE INCIDENTUL DIN STRADA REMLE, PAUL DIMITER, JEAN DIMITER, STEPHEN RILEY ŞI COLONELUL AGIM JETON VLORA

Prezenţi: Moshe Zui, I.I.; William Sandalls, Charles Bell, ambasada americană; sergentul-major Peter V. Meral, secţia de poliţie din Kishla; Shlomo Uris, subdistrictul Ierusalim. Operator de sunet: Annette Assaf.

ZUI: Aşa, în primul rând, pentru Bell şi Sandalls. Bill, ai copii după toate documentele, nu-i aşa?

SANDALLS: Nu, nu după toate. Dar e în regulă. Continuă! Adică, pentru asta e întâlnirea, nu-i aşa?

ZUI: Bine. Shlomo Uris, începi tu? De fapt, nu. Întâi încep cu lucrurile de bază. Deci, dându-se drept un preot catolic franciscan pe nume Dennis Mooney, Stephen Riley - împreună cu Jean, soţia lui Paul Dimiter - era şantajat de ruşi ca să omoare din când în când oameni pe care ruşii îi voiau scoşi din joc, însă fără să lase vreo urmă. Pentru asta...

SANDALLS: De unde ai toate aceste informaţii?

ZUI: Avem o sursă.

SANDALLS: Pe cine?

ZUI: Ai răbdare, Bill. E surpriză. Între timp, am descoperit şi un teanc de scrisori netrimise, pe care Dimiter i le scria soţiei lui.

SANDALLS: De unde le ai?

ZUI: De la sergentul Meral. Le-a găsit în camera lui.

SANDALLS: A lui Dimiter?

ZUI: A lui Meral.

SANDALLS: Ia-o de la capăt!

ZUI: Nu, ai înţeles bine. Meral le-a găsit în camera sa de la Casa Nova, şi nu ştim cum au ajuns acolo. Acum pot să continui, vă rog?

SANDALLS: Dă-i drumul!

ZUI: Aşa, Riley şi soţia lui Dimiter erau iubiţi în secret. Au luat planurile pentru radar pe care fuseseră trimişi să le obţină, şi-au înscenat moartea, au vândut planurile ruşilor pentru o avere, iar Stephen Riley a făcut operaţie estetică pentru a-şi schimba înfăţişarea. După aceea, au venit aici să se ascundă. Până în acest punct, le-a mers totul ca pe roate. Însă apoi ruşii

spun „Aha! Un pic de şantaj nu strică! “ şi îi obligă să accepte să mai ucidă pentru ei din când în când, întâi otrăvind cu salmonella mâncarea ţintei sau apa noastră minerală îmbuteliată „Bea Asta şi Aminteşte-ţi de Lagăre”, astfel încât ţinta să ajungă la Hadassah, unde prietenul Riley, pretinsul preot catolic, le făcea felul cu o injecţie fatală, imposibil de depistat. E un loc excelent pentru aşa ceva. Aici mor zilnic oameni. Cine să obseve? Însă Dimiter apare aici sub numele de Wilson, fără să caute necazurile cu lumânarea. Astfel că... Opreşte-te un moment, Annette! Ia uitaţi-i pe Sandalls şi pe Bell cum zâmbesc de parcă ar fi câştigat la loteria israeliană!

SANDALLS: Vă facem cinste în seara asta la barul King David!

ZUI: Perfect. Vrem să vă facem pe plac. Aşa, să revenim! Deci acum Riley îl zăreşte undeva pe Dimiter şi presupune imediat că acesta le-a dat de urmă şi că a venit aici să-i ucidă, astfel că Riley angajează un puşcaş yemenit, asasin cu jumătate de normă, care să încerce să-l ucidă pe Dimiter aruncându-l din vârful turnului Bisericii Ruse, unde ştie că acesta merge în anumite zile înainte de răsărit, şi îi spune cum să ducă treaba la bun sfârşit. Apoi bărbatul apare la biserică într-o zi în care se duce de obicei Dimiter şi se ascunde în dulapul din vârful turnului. În acea zi, Dimiter apare ca de obicei, însă nu cade în capcană, astfel că bărbatul se vede nevoit să-l confrunte direct - probabil rămăseseră câteva lucruri despre Dimiter pe care Riley le omisese atunci când îl instruise pe acest nepriceput - şi, evident, dă greş, alunecă şi cade pe scări, rupându-şi gâtul. Dumnezeu să-l ierte şi să-l ia mama naibii! Acum Riley se hotărăşte să se ocupe personal, şi ştie că metoda cea mai bună este să se folosească de soţia lui Dimiter ca să-l atragă pe acesta într-o capcană.

SANDALLS: Şi totuşi, de unde ştii toate *astea?* Din altă scrisoare?

ZUI: Da, în mare parte. E o scrisoare pe care Dimiter a primit-o de la soţia lui, prin care ea încearcă să-l atragă la Grajdurile lui Solomon. Era alături de celelalte pe care Meral le-a găsit la el în cameră. Ea îi spune că îi pare rău pentru tot şi chiar îi pomeneşte despre incidentul de la biserică, doar ca să facă acea scrisoare de căinţă să sune cât mai real. Asta cred eu. Plus că, aşa cum am menţionat, există sursa noastră de

necontestat.

SANDALLS: Moshe, stai un pic.

ZUI: Ce e?

SANDALLS: Soţia. Ştie că Riley a înscenat asta ca să îl ucidă pe fostul ei soţ?

ZUI: Da, Bill, ştie.

SANDALLS: Câtă lipsă de sentimente!

ZUI: Nu sunt foarte sigur de asta. Trupul ei era o adevărată pernă de ace. Era plină de înţepături. Heroină. La testele pentru narcotice a ieşit că luase recent o doză semnificativă. Probabil că a luat-o - sau poate i-a injectat-o chiar Riley - fix înainte să meargă la grajduri. Aşa a reuşit Riley să o facă să se supună.

BELL: Pari foarte sigur de asta.

ZUI: Sursa noastră. Ultima ei scrisoare. Şi încă o chestie.

SANDALLS: Ce?

ZUI: Riley a împuşcat-o în ceafă.

SANDALLS: Aha. Şi o să primim şi noi scrisorile astea?

ZUI: Da, o să le ai. Aproape totul se află acolo. Voiam doar să vă prezint cadrul general. Am aflat chiar şi ce misiune avea aici.

SANDALLS: Cine? Dimiter?

ZUI: Da.

SANDALLS: Nu se poate! Ne întoarcem la asta? Tocmai ai spus că venise pentru apă, că *nu avea* nici o misiune!

ZUI: Am spus doar primul lucru, nu şi pe al doilea.

SANDALLS: Cred că tocmai am păşit prin oglindă[34].

ZUI: Nu. Aşteaptă, Bill. O să vezi. Acum o să trecem la trupul pe care l-am găsit în Mormântul lui Hristos, apoi la acel incident din strada Remle pe care l-a investigat Meral. O să vorbim despre toate astea. Şi despre misiunea lui Dimiter.

SANDALLS: Da, misiunea noastră pe Andromeda.

ZUI: Putem continua?

SANDALLS: Încerc.

ZUI: Aşa, primul lucru de pe agendă: aş vrea ca inspectorul Uris să recapituleze munca extraordinară pe care a făcut-o în final. Inspectore?

URIS: Aş prefera Shlomo.

---

[34] Trimitere la cartea lui Lewis Carroll, **Alice în Lumea Oglinzii,** în care Alice trece printr-o oglindă şi ajunge într-o lume în care graniţa dintre real şi imaginaţie dispare (n.red.)

ZUI: Shlomo, atunci. Spune-ne cum l-ai prins pe Riley.

SANDALLS: Stai, l-ai *prins?*

BELL: L -ai prins pe *Riley*?!

ZUI: Da, l-am prins, şi sper că nu ne vom certa pe jurisdicţie.

SANDALLS: Asta e minunat! Extraordinar! Cum l-ai prins?

URIS: Nu e meritul meu. Mai degrabă, el mi-a picat în mână. Unchiul meu, Moses Mayo, era doctor la spitalul Hadassah şi a murit din cauze pe care nimeni nu le-a putut descoperi. Pur şi simplu, s-a stins treptat. Sergentul Meral a fost primul care a bănuit că ar putea fi vorba despre crimă. Că unchiul meu urmărea ceva - sau pe cineva. Aşa că am încercat să aflu unde ar fi putut merge unchiul meu chiar înainte să înceapă să se simtă rău. Anunţase la şcoala medicală că avea să lipsească de la un curs într-o dimineaţă pentru că trebuia să meargă undeva în afara oraşului, însă nu zisese unde. Suspect. Aşa că am verificat toate telefoanele primite până în ziua în care a plecat din oraş, iar unul dintre ele m-a făcut să sar în sus. Era dat de la un telefon public din Beit Sahour, unde se află o capelă condusă de un preot franciscan pe nume Dennis Mooney, care trăia acolo în două camere lipite între ele şi care avea o bucătăreasă care lucra la el cu normă întreagă şi locuia într-un fel de căsuţă de oaspeţi lângă casă.

SANDALLS: Şi de ce te-a făcut Beit Sahour să sari în sus?

ZUI: Aici voiam să ajungem. Adevăratul Dennis Mooney avea o mamă în Brooklyn, New York. Tatăl lui era mort, mama lui era bătrână şi cu probleme de auz. Nu mai ştia nimic de doi ani de fiul ei. Îi trimitea scrisori şi îl ruga să-i trimită poze cu el, poze din Capela îngerilor, de lângă Câmpia Păstorului. Însă nu a primit niciodată nici un răspuns. Şi nici fotografii. Nimic. Aşa că trimite o scrisoare la sediul central al ordinului călugărilor franciscani. Iar aceştia îi răspund şi îi spun că au intrat foarte repede în legătură cu fiul ei şi că au primit de la el o scrisoare în care spunea că era bine, că avea să-i trimită mamei sale fotografii şi că nu primise nici o scrisoare de la ea. Două luni mai târziu, Mooney tot nu-i trimisese nici o scrisoare mamei lui. Aşa că aceasta le scrie din nou franciscanilor, şi se întâmplă acelaşi lucru ca înainte: ei îi scriu înapoi şi spun că i-au telegrafiat fiului ei şi i-au spus: „Scrie-i imediat mamei tale şi trimite-i fotografii!” Apoi Riley sună la sediul central şi jură că a

trimis fotografii şi că nu înţelege de ce mama lui nu a primit scrisorile şi fotografiile pe care i le-a trimis şi că avea să-i scrie din nou chiar atunci. Şi, ca de obicei, mama nu primeşte nimic. Aşa că femeia e din ce în ce mai îngrijorată şi mai deranjată de toată situaţia. Apoi cineva îi spune să contacteze Departamentul de Stat şi, în cele din urmă, ambasadorul vostru de aici ne trimite nouă scrisoarea, aceasta ajunge la mine pe birou, iar când văd că preotul e în Beit Sahour, îmi vine o idee şi sun eu însumi la sediul franciscanilor şi le cer o fotografie a lui Mooney, iar ei îmi trimit; şi cu acea fotografie în mână merg ca un simplu turist la Câmpia Păstorului - şi iată-mă acolo, un simplu evreu care cântă colinde de Crăciun în capela plină de *goyim*[35], de picturi şi de statui cu îngeri, doar ca să mă conving - vă jur, nu e vorba despre lipsă de respect - că Dennis Mooney nu este, de fapt, Dennis Mooney, pentru că pe cel adevărat l-au omorât şi l-au îngropat înainte ca bietul om să ajungă prea departe de aeroport, aşa că nimeni nu ştia cum arăta adevăratul Mooney.

Aşa că intru în satul Beit Sahour şi merg la postul local de poliţie, de unde sun la Tel Aviv şi cer acoperire serioasă, iar ei vin, şi-l luăm pe acest bastard, pe acest Riley. Îl luăm, iar el varsă tot. Ne-a spus tot; chiar şi lucruri despre care nu l-am întrebat.

BELL: Asta mă surprinde mai mult decât orice altceva.

ZUI: Tu ai metodele tale. Noi pe ale noastre.

SANDALLS: Ale voastre sunt legale?

URIS: Evident că nu. Îi ameninţăm că le citim *haiku*[36]*.* Bineînţeles că sunt; între timp, se află că aşa-zisa servitoare a lui Riley de la Beit Sahour era...

ZUI: Da, ştim. Era soţia lui Dimiter.

SANDALLS: Însă nu înţeleg cum l-a ucis Riley pe unchiul tău. Chiar a făcut-o?

URIS: Da, a făcut-o. I-a dat unchiului meu nişte smochine pe care le-a injectat cu o substanţă toxică mortală, care nu lasă nici o urmă; doar te face să aluneci pe panta spre lumea de dincolo, apoi dispare.

ZUI: Mulţumim, inspectore Uris.

URIS: Shlomo.

---

[35] În idiş, în original, nonevrei (n.red.)

[36] Gen de poezie cu formă fixă tradiţional japoneză (n.red.)

ZUI: Shlomo. Ai făcut o treabă excelentă.

SANDALLS: Trebuie să bem un pahar, cândva, Shlomo.

URIS: Mi-ar face plăcere.

ZUI: Aşa, acum continuăm cu sergentul Meral.

BELL: Deci ce facem aici? O paradă a poliţiştilor de la criminalistică?

ZUI: Aşteaptă o clipă! Lasă-mă să citesc biletul ăsta pe care tocmai l-am primit. [Citeşte biletul] Aşa, facem pauză cincisprezece minute.

SANDALLS: Da?

ZUI: Da.

[SE ÎNTRERUPE LA 09:44 ŞI SE REIA LA 10:02]

ZUI: Vrei să începi cu strada Remle, sergent?

MERAL: Nu, cu Vlora.

ZUI: Bine, cu Vlora.

SANDALLS: Cine e Vlora?

MERAL: E bărbatul găsit mort în Mormântul lui Hristos, despre care am crezut iniţial că era cineva cu numele de Joseph Temescu şi pe care l-am confundat apoi cu Paul Dimiter, când, de fapt, era un ofiţer de la securitatea albaneză care reuşise să se încorporeze în contingentul albanez de la înălţimile Golan.

SANDALLS: Din nou mi se învârte capul. De ce ar fi vrut Vlora să facă asta?

MERAL: Ca să-l poată ucide pe Dimiter.

SANDALLS: De ce?

MERAL: Pentru că Dimiter îi omorâse fiul.

SANDALLS: Foarte bun motiv.

MERAL: Destul de bun. Însă nu în felul în care ne gândim noi. Vlora îşi dispreţuia fiul. Vlora ordona torturarea oamenilor în numele a ceea ce el considera un bine şi mai mare, în timp ce fiul său provoca durere doar pentru că asta îi făcea cu adevărat plăcere. Albanezii au ceva ce se cheamă „codul *bessa*”*:* cineva îţi ucide o rudă, iar tu trebuie să ucizi, la rândul tău, o rudă de-a acestuia. Orice bărbat. Dacă e disponibil doar unul, atunci poate fi chiar şi un copil. E ca o poruncă morală pentru ei. Vânătoarea lui Vlora după Dimiter nu era una motivată de convingere. Ci mai degrabă de principii. Onoare. Datorie.

BELL: Când i-a ucis Dimiter fiul?

MERAL: În timpul misiunii de a-i hirotonisi pe preoţii din Albania. A fost prins o vreme, Vlora l-a torturat şi l-a interogat,

apoi, în timp ce evada, l-a ucis pe fiul lui Vlora. E clar până acum?

SANDALLS: Vom vedea.

MERAL: Aşa, apoi lucrurile au luat o întorsătură stranie şi cu totul surprinzătoare. După ce l-a salvat pe Vlora dintr-un accident de maşină, care, fără intervenţia lui, ar fi însemnat, cu siguranţă moartea acestuia, Dimiter l-a transportat la Spitalul Guvernului din Ierusalim, apoi l-a luat de acolo şi l-a dus la apartamentul său din Jerusalem Heights, unde l-a ajutat să se întremeze: l-a hrănit, a avut grijă de el, i-a citit, l-a încurajat - uneori, se pare că l-a ajutat şi doar prin simpla lui prezenţă, iar asta e ceva ce ştiu cu certitudine.

SANDALLS: Cum adică?

MERAL: Adică simpla lui prezenţă te schimbă.

SANDALLS: În ce fel?

ZUI: Asta nu are importanţă. Să ne întoarcem, mai bine, la Vlora! Ce spuneai?

MERAL: Colonelul Vlora era uimit. Adică toate astea de la omul pe care îl torturase zile întregi în felurile cele mai neîndurătoare şi mai oribile şi pe care tocmai încercase să-l ucidă! ? În mintea sa fusese doar *bessa!* Vlora s-a schimbat. Era copleşit. Devenise un om nou. Într-un anume fel, aceasta era propria experienţă mistică a lui Vlora. Apoi s-a întâmplat lucrul cu adevărat uimitor.

SANDALLS: Vorbim iar despre scrisori?

MERAL: Da.

SANDALLS: O să vedem şi noi scrisorile alea?

ZUI: Da, o sa vă trimitem tot teancul. Îţi dau cuvântul.

SANDALLS: Mulţumesc, Moshe. Acum, despre ce „lucru uimitor” vorbeşti, Meral?

MERAL: Chiar e uimitor! Vlora ştia că şi altcineva îl avea ca ţintă pe Dimiter. Îi mărturisise chiar el. Apoi, după câteva săptămâni, l-a rugat pe Dimiter să-l ducă la Biserica Sfântului Mormânt şi, când erau pe punctul de a ajunge acolo, şi-a dezvăluit adevărata intenţie, spunându-i lui Dimiter că, dacă ar reuşi să-i însceneze „moartea” şi să facă din asta un eveniment dramatic şi public, atunci urmăritorul lui Dimiter ar putea crede că a făcut o greşeală, că, la urma urmei, Wilson nu era Dimiter şi că ţinta lui fusese una greşită. În definitiv, aspectul fizic al lui Dimiter se schimbase de foarte multe ori. Planul lui Vlora era să

moară şi să fie luat drept Dimiter, aşa că, în dimineaţa zilei în care dorea să-şi pună ideea în aplicare, s-a dus la apartamentul pe care îl închiriase, însă în care nu locuise niciodată, şi a lăsat acolo toate acele documente care ne-au făcut să credem că Vlora era Dimiter. Când Vlora i-a comunicat intenţia lui, Dimiter a fost de-a dreptul îngrozit. Nu dorea aşa ceva. Sau, cel puţin, nu la început. Însă nu mai conta, pentru că veninul se răspândise deja în organismul lui Vlora. Şi aşa ajungem la a doua parte a scenariului gândit de acesta. Oare cine ar fi putut crede că era sinucidere? Oare cine ar alege să-şi pună capăt zilelor cu veninul incredibil de dureros al acelui scorpion când o mână de somnifere avea acelaşi efect? Pentru o minte ca a lui Vlora, care fusese instruită să privească lumea cu ochii fără remuşcări ai codului *bessa,* acesta era un plan care, credea el, l-ar convinge, cu siguranţă, pe orice posibil asasin că Dimiter fusese, într-adevăr, ucis de către cineva care îl ura profund.

SANDALLS: Poate că da, poate că nu.

MERAL: Exact. Şi asta face ca povestea să fie şi mai remarcabilă: faptul că nu exista nici o garanţie că planul său avea să funcţioneze şi că Vlora a ales acea durere extraordinară fără să aibă vreo certitudine.

SANDALLS: Cred că înţeleg ce vrei să spui. Şi ce s-a mai întâmplat?

MERAL: Deja se ajunsese într-un punct în care Dimiter nu mai putea face nimic, aşa că a intrat în Sfântul Mormânt cu Vlora, care, imediat după ce restul vizitatorilor au plecat, a luat încă o doză puternică de hidrat de clor, s-a întins pe placa funerară, şi-a încrucişat braţele pe piept, apoi a închis ochii şi a aşteptat să moară.

BELL: Braţe încrucişate? Asta ce a mai fost? Tot vreo chestie albaneză?

MERAL: Nu. Pur şi simplu, era ceva care ar fi adăugat un plus aurei de mister ce învăluia această moarte, pentru a atrage atenţia presei şi publicului. Dimiter i-a promis lui Vlora că avea să rămână cu el până la sfârşit; după ce acesta a murit, s-a strecurat afară din Sfântul Mormânt, apoi din biserică. Şi cam asta e.

SANDALLS: Cine a lăsat în apartamentul lui Vlora actul de identitate al lui Dimiter? Vlora?

MERAL: Da, Vlora. Totul, cu excepţia mingilor de jonglat şi

a costumului de clovn. Vlora nu le ştia semnificaţia, aşa că Dimiter le-a adăugat la obiectele pe care le adusese Vlora. Nu dorea ca sacrificiul său să fie în zadar.

SANDALLS: Aha, mulţumesc.

MERAL: Cu plăcere. Inspectore?

ZUI: Da, să trecem la misiunea lui Dimiter!

SANDALLS: O să continui să susţin asta chiar dacă nu mă bagă nimeni în seamă: era aici pe cont propriu.

ZUI: Însă avea o misiune.

SANDALLS: Pentru numele lui Dumnezeu, Moshe!

ZUI: Tocmai ai pus punctul pe i.

SANDALLS: Ce vrei să spui?

ZUI: Dacă mă asculţi un minut, o să afli.

SANDALLS: În regulă, ascult. Ascult cu atenţie.

ZUI: Bine. Are ceva de-a face cu Sfântul Pavel al vostru, care a fost iniţial Saul al nostru şi care, la fel ca Dimiter, a fost un asasin legendar. I-a vânat pe creştini şi i-a ucis fără milă. Apoi, într-o zi, în drum spre Damasc, alături de alţi tovarăşi hotărâţi să anihileze comunitatea creştină de acolo, a avut o experienţă mistică în care a fost doborât de o forţă, de o lumină albă strălucitoare venită din cer, şi a auzit o voce, iar curând după aceea Saul al nostru a devenit Sfântul Pavel al vostru. Ceva asemănător i s-a întâmplat şi lui Dimiter. A avut o experienţă mistică în urma căreia s-a transformat total - ceva care are legătură cu Iisus Hristos. Şi, la fel ca Saul, nu a înţeles în prima fază ce-l lovise. Însă, fiind vorba despre Dimiter, ce credeţi că face? Bineînţeles! Vine la Ierusalim să afle ce era forţa care îl doborâse. Sau care îl înnebunise, după cum cred unii.

BELL: Tot nu înţeleg. De ce la Ierusalim?

ZUI: Pentru că iubea zgomotul oamenilor care se ceartă constant. Sergent Meral? Preiei tu de aici, te rog?

MERAL: Da. Îţi aduci, probabil, aminte că pregătirea lui Paul Dimiter pentru o misiune dificilă se întindea pe parcursul a mai multe săptămâni, uneori luni, timp în care afla diverse chestii personale despre ţinta pe care fusese trimis să o vâneze şi să o ucidă: ce mâncare îi plăcea, cum mergea, cum se îmbrăca, ce citea, ce îl amuza, ce îl întrista, ce îl înfuria şi altele - toate datele care puteau fi adunate despre el, însă, mai presus de orice altceva, modul în care gândea ţinta; aşa că, atunci

când termina pregătirea, Dimiter era *transformat* în ţinta respectivă.

SANDALLS: Ascultă, poate sunt eu mai greu de cap, dar ce legătură au toate astea cu venirea lui la Ierusalim? De ce aici? Şi parcă ajunseserăm la concluzia că aici vâna, de fapt, o *idee* nu o persoană, nu?

MERAL: Nu, era o Ţintă X. Era o persoană.

SANDALLS: Glumeşti, sergent? Eşti sigur de asta?

MERAL: Da. Absolut.

SANDALLS: Şi pe cine vâna?

MERAL: Pe Hristos.

[10:55 - INTERVIUL SE ÎNCHEIE BRUSC]

În discuţia tensionată care a urmat, Bell şi Sandalls au cerut copii ale „Scrisorilor Dimiter” şi au plecat în grabă, nervoşi şi agitaţi, refuzând rugămintea lui Zui de a rămâne să discute „o problemă nouă şi neliniştitoare”. Când ei şi sergentul Meral au plecat, Zui a oftat, a ridicat biletul pe care îl primise cu mult timp în urmă, apoi a dat încet din cap, în timp ce îl citea din nou, ameţit.

— Aşteaptă până o să audă, a murmurat el. Aşteaptă!

Capitolul 32

Ţinând cu mâinile sale mari grilajul negru de fier din vârful turnului bisericii ruse, Meral stătea în picioare şi privea către est, la povârnişurile maronii-roşcate ale prăpăstioşilor şi abrupţilor munţi Moab, cu pereţii lor de sare albiţi şi expuşi la soare, în timp ce în faţa şi în spatele lor pajiştile de păpădie galbenă străluceau precum o promisiune de ploaie şi de izbăvire. Când ajunsese acolo, în vârf se mai aflau şi alţi turişti, însă acum plecau, iar Meral se simţea recunoscător. Îşi dorise din tot sufletul să rămână acolo singur, aşa cum fusese într-o dimineaţă la răsărit, cu multe zile în urmă, când mersese acolo să audă ecoul paşilor lui Dimiter, să inspire ultimele urme ale prezenţei lui în acel loc. Era diferit la răsărit, când lumea era tăcută, iar soarele urca încet din spatele liniei orizontului, ca o binecuvântare strălucitoare; însă, după încheierea Raportului Final, un impuls misterios şi irezistibil îl atrăsese acolo pe Meral, în ciuda perioadei din zi mai puţin favorabile. Iar acum aştepta. Oare ce? Apoi i-a trecut ceva prin minte. Să fi venit aici în speranţa că va primi un semn? Se gândea la scrisoarea lui Dimiter în care acesta vorbea despre vizitele sale aici. Oare avea să apară ceva? Meral a rămas acolo o vreme, singur; când se pregătea să plece, a izbucnit ca din senin un vânt atât de puternic, încât l-a ţintuit cu spatele de zid, după care a dispărut într-o linişte adâncă, la fel de imprevizibil cum se iscase. Meral a început să coboare fără să ştie totuşi ce anume îl atrăsese acolo în acea perioadă atât de zgomotoasă din zi. Îşi amintise de scrisoarea lui Dimiter despre „meditaţia specială”.

Însă uitase menţiunea lui despre vântul brusc şi puternic.

Capitolul 33

Meral a intrat în camera lui, şi-a scos sacoul de la uniformă, l-a agăţat în cuier, apoi s-a aşezat pe marginea patului, de unde, aşa cum făcea în fiecare noapte, a privit lung şi cu afecţiune către fiecare dintre fotografiile de pe biroul său, ultima fiind una nouă. A lui Mayo. Apoi, privirea lui a coborât către sertarul din centrul biroului. S-a aplecat, l-a tras şi a scos din el o foaie de hârtie pe care dragostea care dăduse atâta savoare şi dramatism lucrurilor scrisese acum o scrisoare proprie. Era ultima scrisoare a lui Dimiter către soţia sa.

Meral o păstrase.

Era sigur că fusese scrisă pentru el.

Draga mea Jean,

Eşti vie! Ah, bucuria mea! Trăieşti! Şi mi-ai mărturisit tot ce ai făcut, tot ce aţi făcut tu şi Stephen şi tot ceea ce vreţi să faceţi - adică să mă ucideţi. Şi acum vrei să mă întâlneşti în secret şi departe de Stephen. Spui că îl urăşti. Că ţi-e teamă de el. Şi vrei să te ajut să fugi de lângă el. Afirmi că vrei să te întorci la mine şi că ai remuşcări, care, dacă sunt adevărate, reprezintă singurul lucru real din tot ce mi-ai spus - căci mi-ai trimis o invitaţie la propria moarte. Şi totuşi, cred că mai e ceva adevărat în vorbele tale.

Că încă mă iubeşti. Ah, ştiu că nu crezi asta. Însă în acea parte a sufletului tău rămasă neatinsă şi nepătată de acest loc decăzut - cea în care există în continuare acea Jean pe care am iubit-o atât de mult timp -, cred că încă mă iubeşti.

O să vin la întâlnirea voastră. Voi fi acolo.

Şi nu voi opune rezistenţă. O să vin să vă spun şi să vă arăt că vă iert, pentru că nu se ştie ce lumină neaşteptată se poate aprinde într-o zi în sufletul vostru, în locul unde exista dintotdeauna. Şi apoi o să vă dau voie, în sfârşit, să vă iertaţi pe voi înşivă.

O să te iubesc mereu, draga mea Jean.

Al tău, Paul

Cu capul plecat, Meral a continuat să privească scrisoarea.

— Da, „să vă iertaţi pe voi înşivă”, a murmurat el încet.

În afară de faptul că fusese scrisă pentru Meral, scrisoarea mai avea ceva diferit faţă de celelalte. Aceasta fusese trimisă.

— Un vin de Xeres sec, te rog, Patience.

— „De s-ar sfârşi de tot, când s-a făcut.”[37]

— Da, exact. Şi, te rog, nu pune nimic în el.

Meral stătea la barul din Casa Nova. Era sfârşitul altei zile de lucru, şi se schimbase într-un sacou albastru de pânză, pantaloni kaki, cămaşă albă şi o cravată de vară albastru-deschis. Era ora de dinainte de cină. Meral s-a întors şi a privit în jur. La bar se mai aflau doar doi oameni, aşa că erau libere multe scaune, toate cu spătar cu tapiţerie din piele de cămilă şi cu picioare de metal negre şi strălucitoare, goale în interior. Meral s-a întors ca să îl supravegheze pe Patience, apoi s-a aşezat.

— Oho, salut, băiete!

Meral s-a uitat în direcţia aceea. Era Scobie, cu un ziar împachetat în mână. A privit către bar.

— Ca de obicei, te rog! a strigat el, apoi s-a aşezat la un scaun distanţă de Meral. Te superi dacă stau cu tine, băiete?

— Nu, deloc. Chiar eşti bine-venit.

Scobie l-a privit neîncrezător.

— Sunt?

— Sigur că eşti, Scobie. Te rog, stai jos.

Scobie l-a mai privit o clipă, apoi s-a întors şi şi-a deschis ziarul.

— Presupun că ai auzit de ultima ticăloşie de la Shin Bet.

— Nu, nu am auzit.

— Nu? Au rătăcit cadavrul unui agent secret, şi încă al unuia foarte faimos. Ai auzit de acel Dimiter? Incompetenţii! Întâi s-au luat de mine că i-am dezinformat. Iar acum au făcut-o lată. Ţara asta devine de nesuportat.

Meral s-a întors către el. Scobie ţinea ziarul larg deschis în ambele mâini, cu nasul la distanţă de doar câţiva centimetri de text, în timp ce ochii lui căutau ceva interesant.

— Despre ce vorbeşti, Scobie?

Scobie l-a privit.

— Tu chiar nu ai auzit?

— I-au pierdut trupul?

— L-au pus la gheaţă la morgă şi se pregăteau să-l trimită

[37] Trimitere la tragedia *Macbeth,* de William Shakespeare (actul I, scena 7, trad. de Ion Vinea) (n.red.)

în State, iar acum spun că a dispărut cadavrul! Nu-l găsesc! A întors ziarul. Nemernicii! Îţi dai seama? Ce încurcătură! Au rătăcit un cadavru!

Meral părea prins într-un amalgam de gânduri şi de întrebări, când, ca de pe o planetă mică şi îndepărtată pierdută în vârtejul tăcut al galaxiilor, a auzit vocea lui Scobie.

— Acest Dimiter, ştii tu. L-ai cunoscut?

— Da. Mi-a dat la un moment dat o floarea-soarelui.

— În regulă, uite că sunt aici.

Meral s-a întors şi a văzut-o pe Samia.

— E în regulă cum m-am îmbrăcat? a întrebat ea. Purta o rochie bleu, sandale roz şi un tricou cu Beethoven roşu cu alb. Vreau să spun... Beethoven nu era catolic, a continuat ea, era protestant. Nu dau importanţă lucrurilor de genul ăsta aici, nu-i aşa, Meral?

— Nu, nu dau, i-a răspuns Meral. S-a ridicat. Iar ţinuta asta e încântătoare, a adăugat el. Întâi bem ceva, iar apoi luăm cina? Bucătarul face mâncare mexicană în seara asta, la cererea mea. Ce e cu tine? Nu eşti încântată?

Ochii Samiei îi cercetau chipul cu îngrijorare.

— Pari distras, a spus ea. La ce te gândeşti?

— N-o să-ţi vină să crezi.

— *La mine?*

Meral a zâmbit.

Mulţumiri

Către sfârşitul anilor 1960 am participat la o reuniune restrânsă de Revelion în casa unui prieten, minunatul romancier şi scenarist Burton Wohl; acolo l-am întâlnit pe Marc Jaffe, pe atunci director editorial la Bantam Books. Îmi cunoştea opera de romancier comic şi m-a întrebat la ce lucram atunci - lucru destul de firesc, de altfel. Drept răspuns, am menţionat ceva legat de statutul de şomer, însă apoi, după ce am ezitat întrebându-mă dacă merita sau nu să risc să pierd respectul lui Jaffe, am vorbit un minut sau două despre ideea pe care o aveam pentru un roman cât se poate de serios, ascunzând cu prudenţă faptul că o propusesem la mai multe edituri şi studiouri de film de la Hollywood şi că toată lumea mă privise cu milă. Însă nu şi Marc Jaffe. Când am terminat de vorbit, şi fără să stea pe gânduri, m-a privit în ochi şi mi-a spus - acestea au fost cuvintele lui - *„Eu* o să public asta!” Şi a făcut-o. Era vorba despre *Exorcistul.* Acum, după patruzeci de ani, o perioadă de timp în care nu am ţinut legătura, Marc Jaffe a făcut acelaşi lucru, iniţiind o adevărată cruciadă ca să-mi găsească editura potrivită pentru acest roman, cel mai important - din punct de vedere personal - al carierei mele.

Nu îi pot mulţumi îndeajuns.

Acest dar este mai presus de orice.

De asemenea, mulţumirile mele lui Vivienne Jaffe, care, alături de Marc, mi-a oferit un ajutor nepreţuit în editarea şi în pregătirea manuscrisului - lucru valabil şi în cazul soţiei mele, Julie.

Printre ceilalţi cărora aş dori să le mulţumesc se numără colonelul William R. Corson din Armata SUA, personalul de la spitalul Hadassah din Ierusalim, Poliţia Naţională Israeliană şi Isser Harel, „părintele serviciilor secrete israeliene”, care a pus la cale planul de capturare a lui Adolph Eichmann şi care mi-a oferit un ajutor nepreţuit în munca mea de cercetare; toţi s-au stins din viaţă, însă le mulţumesc oricum, încrezător că moartea lor pământească nu-i va împiedica să afle că am făcut-o.

Nota autorului

Aş fi recunoscător dacă cititorii din Ierusalim ai acestui roman ar avea bunăvoinţa să reziste impulsului de a-mi scrie ca să mă informeze că acolo nu a existat niciodată o „stradă Remle”. Ştiu asta. Însă doar numele este fictiv, nu şi locul în sine; acesta este Hativat Jerushalayim, însă, dacă foloseam acest nume, aş fi distrus ritmul oricărei propoziţii în care ar fi apărut. Cu Strada Patriarhiei Ortodoxe Armene nici nu am încercat măcar. *Shalom.*